Kallelse till sammanträde med Servicenämnden

Datum och tid: 2023-09-18, klockan 17:00
Plats: Rådhuset, konferensrum vån 2

Förhinder anmäls till jenny.norman@eslov.se

Ordförande
Lars Månsson (S)

1. Upprop

2. Val av protokolljusterare

3. Yttrande över miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer (SOT.2023.0126)

Beslutsunderlag
- Remissyttrande avseende miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer.
- Reviderad Miljöstrategi för Eslöv - remissversion.
- Reviderad Energi- och klimatplan för Eslöv - remissversion.
- Reviderad Naturplan för Eslöv - remissversion.
- Reviderad Miljöplan för Eslöv - remissversion.

4. Utvärdering av konceptförskolor 2023 (SOT.2023.0155)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Utvärdering konceptförskolor
- Konceptutvärdering 2023-08-16

5. Avvecklande av skyddsrum på brandstationen (SOT.2023.0154)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Ansöka om avveckling av skyddsrum på Kastanjen 1 (Eslövs gamla brandstation)
- 103442-3 Skyddsrumsstatus
- 103442-3_foto3_220926
- 103442-3_foto8_220926
- 103442-3_foto9_220926

6. Uppföljning av Serviceförvaltningens arbete 2023 (SOT.2023.0002)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Uppföljning av förvaltningens arbete september 2023
- Byggprojekt Fördjupad information om servicenämndens uppgifter och verksamheter sep 2023
- Uppföljning av förvaltningens arbete

7. Information från förvaltningschefen 2023 (SOT.2023.0003)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Information från förvaltningschefen för september 2023
- Information förvaltningschefen PPP september 2023

8. Nämndmål för servicenämnden för mandatperioden 2023-2026 (SOT.2023.0153)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Nämndmål för servicenämnden mandatperioden 2023-2026
- Förslag till KS 2023-09-05 Tjänsteskrivelse kommundirektör Mål för mandatperioden 2023-2026
- Förslag till KS 2023-09-05 Den styrande majoriteten Mål inför mandatperioden 23-26

9. Delårsbokslut 2023 (SOT.2023.0152)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Delårsrapport 2023, servicenämnden
- Delårsrapport 2023, servicenämnden

10. Budget 2024 (SOT.2023.0076)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Yttrande över förslag till Budget 2024 och plan 2025-2027 samt investeringsplan 2024-2028
- Eslövs kommuns budget för 2023 och plan för 2024-2026, antagen av kommunfullmäktige
- Budgetskrivelse för budget 2024 samt flerårsplan 2025-2028

- Servicenämndens beslut § 53, 2023 Budgetskrivelse för budget 2024 samt flerårsplan 2025-2027 samt investeringsplan 2024-2028
- Budgetåtersamling 2023-05-31 servicenämnden, PPP
- Förslag till presentation inför presidieöverläggning våren 2023
- Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 96, 2023 budgetberedning 2024
- Förslag till Vårbudget inför 2024 - förutsättningar
- Yttrande Budget 2024 och plan 2025-2027, servicenämnden

11. Kommunövergripande upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster inför 2024 (SOT.2023.0144)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Fastställande av upphandlings-, och genomförandeplan för varor och tjänster inom Serviceförvaltningen 2024
- Riktlinjer för inköp och upphandling antagna 2020-09-01
- Prel UGP 2024 SeF 20230809

12. Upphandling av ramavtal anläggningsentreprenader (SOT.2022.0190)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Upphandling av ramavtal Anläggningsentreprenader
- Servicenämndens beslut § 23, 2023 Upphandling av ramavtal anläggningsentreprenader

13. Upphandling: ramavtal el-arbete (SOT.2023.0149)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Upphandling av ramavtal elarbeten
- Borttagen på grund av sekretess

14. Uppföljning av externa hyresavtal september 2023 (SOT.2021.0194)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Uppföljningsrapport externa hyresavtal september 2023
- Uppföljningsrapport Externa hyresavtal för september 2023
- Sammanställning kostnader externa hyresavtal 2022-2027 september 2023

- Sammanställning kostnader externa hyresavtal utfall och prognos september 2023

15. Omförhandling av hyresavtal med Actic på Karlsrobadet (SOT.2023.0159)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Omförhandling hyresavtal Actic Sverige AB, fastigheten Hästen 15 Eslöv
- Hyresavtal 9935-7 Eslövs Motions Center Hälsostudion AB 2013
- Överenskommelse om överlåtelse hyresavtal EMCH AB och Actic Sverige AB 2014 OK
- Uppsägning för omförhandling 2021-06-30
- Hyresavtal Actic Sverige AB 2023
- Bilaga 1 Hyresavtal Actic 2023

16. Uppföljning av byggprojekt september 2023 (SOT.2021.0044)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Uppföljning av Byggprojekt september 2023
- Uppföljning av byggprojekt september 2023

17. Slutredovisning för investeringsprojekt Stadshusets foajé (SOT.2022.0094)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Slutredovisning för projekt Stadshusets Foajé
- Ekonomisk redovisning Stadshuset foajé 81011
- Hyresberäkning Stadshuset foajé 81011

18. Slutredovisning för investeringsprojekt Häggebo (SOT.2020.0214)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Slutredovisning för projekt Häggebo
- Häggebo 87018 Ekonomisk redovisning hela projektet
- Häggebo Hyresberäkning utemiljö 87018
- Häggebo Ekonomisk redovisning utemiljö 87018
- Sammanställning hyresberäkning Häggebo

19. Slutredovisning för investeringsprojekt Blåsippan (Stehag Söder) (SOT.2020.0186)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Slutredovisning för projekt Blåsippan
- Blåsippan ekonomisk redovisning 87035
- Blåsippan hyresberäkning 87035

20. Sammanträdestider för servicenämnden 2024 (SOT.2023.0118)

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse Sammanträdesdagar för servicenämnden 2024

21. Redovisning av delegeringsbeslut

SOT.2023.0036-9	Tilldelningsbeslut Upphandling Verksamhetssystem för fordonsförvaltning, bilbokningssystem och digitala körjournaler. Ref nr: SOT.2023.0036. 2023-05-08. Signerad
SOT.2023.0036-10	Tilldelningsbeslut i upphandling av Verksamhetssystem för fordonsförvaltning, bilbokningssystem och digitala körjournaler. Avtalsperiod 2023-06-01-2025-05-31.
SOT.2023.0121-1	Delegationsbeslut tillförordnad förvaltningschef sommar 2023.
SOT.2023.0121-2	Delegationsbeslut tillförordnad förvaltningschef sommar 2023.
SOT.2022.0149-13	Delegationsbeslut avseende genomförande upphandling av ramavtal golvarbeten. Ref nr: SOT.2022.0149.
SOT.2020.0128-27	Delegeringsbeslut Ändrings- och tilläggsuppdrag inom byggentreprenader (ÄTA) projekt 19008 Vitsippan förskola(Skogsgläntan). Objekt nr: 87016.
SOT.2019.0204-39	Avbrytande av upphandling avseende bullerplank till Violens förskola enligt delegation. ref nr: SOT.2019.0204

SOT.2023.0103-2	Avbrytande av upphandling avseende tillgänglighetsanpassning Ölyckeskolan enligt delegation. ref nr: SOT.2023.0103.
SOT.2021.0115-18	Delegeringsbeslut förlängning av upphandlat avtal avseende teknisk konsulttjänst el, LMT elteknik AB ref nr SOT.2021.0115. Avtalet gäller t o m 2023-02-15.
SOT.2021.0115-19	Delegeringsbeslut förlängning av upphandlat avtal avseende teknisk konsulttjänst el, Creacon Halmstads Konsult Ab ref nr SOT.2021.0115.
SOT.2023.0137-1	Tilldelningsbeslut - FKU Upphandlingskonsult - 4 uppdrag med Colligio AB (556765-1004), 2023-07-13.
SOT.2023.0141-3	Tilldelningsbeslut avseende upphandling FKU Upphandlingskonsult, geografisk hyresvärdsupphandling. Ref nr: SOT.2023.0108. 2023-07-28

22. Anmälningar för kännedom

SOT.2023.0111-1	Kommunstyrelsens beslut § 117, 2023 Medel för åtgärder kopplat till kommunens skyddsrum.
SOT.2022.0183-4	Expediering av vård- och omsorgsnämndens beslut § 63, 2023. Fortsatt utredning av vård och omsorgsboende med inriktning på demens.
SOT.2023.0096-5	Kommunfullmäktiges beslut § 42, 2023 Vårprognos 2023 för Eslövs kommun.
SOT.2023.0122-1	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 96, 2023 Budgetberedning 2023 års budget och planperiod 2025-2027
SOT.2023.0122-2	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 96, 2023 Budgetberedning 2023 års budget och planperiod 2025-2027.

SOT.2023.0122-3	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 95, 2023 Operativ lokalförsörjningsplan som underlag för budget 2024.
SOT.2023.0122-6	Förslag till operativ lokalförsörjningsplan 2024-2028.
SOT.2023.0122-4	Tidplan för investeringar.
SOT.2023.0122-5	Tidplan för inhyrningar Lokalförsörjningsplan 2024-2028.
SOT.2023.0122-7	Sammanställning och åtgärdsförslag på inkomna synpunkter på remissversionen av den operativa lokalförsörjningsplanen 2024-2028.
SOT.2023.0127-1	Kommunfullmäktiges beslut § 44, 2023 Antagande av reviderad digital strategi för Eslövs kommun.
SOT.2023.0128-1	Kommunfullmäktiges beslut § 45, 2023 Antagande av ägarpolicy för Eslövs kommun och dess bolag.
SOT.2023.0127-2	Kommunfullmäktiges beslut § 44, 2023 Antagande av reviderad digital strategi för Eslövs kommun.
SOT.2023.0128-2	Kommunfullmäktiges beslut § 45, 2023 Antagande av ägarpolicy för Eslövs kommun och dess bolag.
SOT.2023.0011-2	Kommunfullmäktiges beslut § 46, 2023 Revidering av kommunstyrelsens och servicenämndens reglementen med anledning av flytt av verksamheter.
SOT.2023.0011-3	Antaget reglemente för Servicenämnden 2023-07-16
SOT.2023.0101-8	Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 107, 2023 Igångsättningstillstånd för nybyggnation av föreningslokal samt tillhörande markarbeten på Husarängen.

Yttrande över miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer

3

SOT.2023.0126

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0126

2023-09-07
Liselotte Magnusson
+4641362459
liselotte.magnusson@eslov.se

Servicenämnden

Remissyttrande avseende miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer.

Ärendebeskrivning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden beslutade den 21 juni 2023 att skicka till Eslövs kommuns nämnder framtagen Miljöstrategi för Eslöv med tillhörande planer för remissyttrande. Syftet med Miljöstrategin Eslöv är bland annat att målen ska visa kommunorganisationens ambition och riktning inom miljöområdet och indikatorerna ska visa status och behov av insatser samt förtydliga ansvar, mål och uppföljning för att bidra effektivare till de nationella miljömålen och hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

I de tillhörande tre planerna, Miljöplan, Naturplan och Energi- och klimatplan beskrivs det arbete som ska leda fram till målen i miljöstrategin. Miljöstrategin med planer ska följas upp i en gemensam process och ha en gemensam organisation. Planerna har ett gemensamt upplägg där åtgärder, kostnader och ansvar tydliggörs. Även avfallsplanen kommer omfattas av samma organisation och uppföljningsprocess.

Under våren 2023 var Miljöstrategi för Eslöv ute på tjänstepersonremiss. Inkomna synpunkter har hanterats i denna miljöstrategi.

Beslutsunderlag

Miljöstrategi för Eslöv remissversion
Energi- och klimatplan för Eslöv remissversion
Naturplan för Eslöv remissversion
Miljöplan för Eslöv remissversion

Beredning
Serviceförvaltningen konstaterar att Miljöstrategin med tillhörande planer och beskrivna uppföljningsprocesser och indikatorer har goda förutsättningar att på ett effektivt och systematiskt sätt fortsätta driva miljöarbetet framåt för att nå uppsatta mål. Det är väl beskrivet utifrån styrmedel, organisation och mål. En stor fördel är att nu finns alla miljömål samlade i ett dokument med tillhörande planer samt att ansvaret finns tydligt definierat i de tillhörande planerna med ansvar, resurs, tid och uppföljning.
Serviceförvaltningen har inget att erinra.

Förslag till beslut
- Servicenämnden antar Serviceförvaltningens yttrande som sitt och översänder det till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Beslutet skickas till
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Liselotte Magnusson
Avdelningschef fastighetsförvaltningen

ESLÖVS KOMMUN

MILJÖSTRATEGI FÖR ESLÖV – REMISSVERSION

Miljöstrategin ska bidra till att skapa en hållbar utveckling. Miljöstrategin gäller för kommunens förvaltningar och för de kommunala bolagen ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund och syfte **4**

Ansvar och förväntningar **4**

Från mål, genom prioriteringar, till resultat **5**

Kopplingar **5**

Styrmedel **5**

Ansvar 5

Utveckling av befintliga processer 5

Kommunikation 6

Utbildning 6

Samverkan 6

Stöttning/samordning 6

Morötter och piskor 6

Uppföljning och redovisning av resultat 6

Organisation **7**

Kommunfullmäktige 7

Styrgrupp 7

Intern referensgrupp 7

Samordnare 7

Uppföljning 7

Målen **8**

1. Rik natur i Eslöv 8

Andelen skyddad natur ska öka 8

Den biologiska mångfalden och ekosystemen ska skyddas, bevara och utvecklas 9

Våra vattenförekomster ska uppnå God ekologisk- och kemisk status 9

Sprida information om, och locka ut människor i, naturen 10

2. Ren miljö i Eslöv 11

Vara en god miljö-förebild 11

Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga 12

Kommunikation och samverkan 13

Minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering 13

3. Begränsad klimatpåverkan i Eslöv 14

Balanserade växthusgasutsläpp 14

Fossilbränslefritt 14

Minska effekt- och energianvändningen 15

Mer förnybar energiproduktion 15

Hållbara transporter och resor 16

Bilaga 1 – Indikatorer 17

Indikatorer rik miljö i Eslöv 17

Indikatorer Ren miljö i Eslöv 17

Indikatorer Begränsad klimatpåverkan i Eslöv 18

Bakgrund och syfte

Miljöstrategi för Eslöv visar riktningen för miljöarbetet och den miljöförändring som Eslövs kommunorganisation vill se framåt. Miljöstrategin samlar och presenterar den politiska viljan med kommunorganisationens miljöarbete och utgör ramen för det arbete som bedrivs och som bidrar till de nationella miljömålen och därmed till stora delar av de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Till miljöstrategin kopplas ett antal planer och tillsammans utgör de den strategiska miljöstyrningen av Eslövs kommunorganisation.
Miljöstrategin och planerna kopplade till den ska generera miljönytta för dem som bor och verkar i Eslövs kommun, men också för naturen och de ännu ofödda.

Miljöstrategin innehåller mål, beskrivningar av metoder och arbetssätt som kan användas för att nå fram till målen, samt indikatorer (bilaga 1) som ska mäta status och visa på behov av åtgärder.

I miljöstrategin finns inga utdelade ansvar eller beskrivna resursbehov. Det kommer att finnas i de planer som ska kopplas till miljöstrategin. Miljöstrategin inkluderar och uppmanar alla verksamheter inom Eslövs kommunorganisation.

Ansvar och förväntningar

Det finns ett tydligt uttalat och utdelat ansvar från riksdagen till kommunerna om att arbeta aktivt för att bidra till det nationella miljömålsarbetet och därmed till stora delar av Agenda 2030.

Eslövs kommun ska ta ansvar och leva upp till förväntningar från riksdag, regering och statliga myndigheter kopplade till det nationella miljömålssystemet.

De åtgärderna i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planer kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

Enligt Eslövs kommuns reglemente är det Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden som ansvarar för samordningen av kommunens miljöstrategiska arbete.

Från mål, genom prioriteringar, till resultat

Miljöstyrningen i Eslövs kommun bygger på en röd tråd från de mål som presenteras här i miljöstrategin, genom identifierade behov och prioriterade åtgärder i de planer som finns kopplade till miljöstrategin, till uppföljning, analys, presentation av resultat och fortsatt utveckling av miljöarbetet inom kommunorganisationen.

Kopplingar

Miljöstrategi för Eslöv kopplar till Agenda 2030, de 16 nationella miljömålen, de regionala miljömålen, regionala åtgärdsprogram och strategier, den nationella livsmedelsstrategin och lagstiftning inom området samt till kommunorganisationens budget och översiktsplan för Eslöv.

Till miljöstrategin kopplas *Naturplan för Eslöv, Miljöplan för Eslöv, Energi- och klimatplan för Eslöv.* Dessa har i sin tur kopplingar till andra styrsystem, till exempel *Riktlinjer för inköp och upphandling, Lokalförsörjningsplan för Eslöv, Riktlinjer för markanvisning, Grönplan för Eslöv, vattenrådens åtgärdsplaner* och *Trafikstrategi- och trafikplan för Eslöv.*

Till miljöstrategin kopplas också *Avfallsplan för Eslöv, Höör och Hörby kommuner med handlingsplan för resurshushållning och cirkulära materialflöden 2023–2026* som innehåller mål och åtgärder enligt krav i miljöbalken och avfallsförordningen.

Styrmedel

Styrmedel är de strategiska verktyg som kan användas för att styra i rätt riktning mot målen. Här beskrivs några av dem.

Ansvar

Alla verksamheter har ansvar för att bidra till målen. Målformuleringarna är öppna och ger utrymme för flexibilitet. Det ställer höga krav på verksamheterna att själva hitta sina respektive möjligheter att arbeta i miljöstrategins utpekade riktning. I planerna kopplade till miljöstrategin beskrivs ansvar för olika specifika åtgärder och vilka resurser de kräver.

Utveckling av befintliga processer

Miljöarbetet ska arbetas in i kommunorganisationens befintliga processer, såsom upphandling, inköp, fysisk planering, exploatering, skötsel, avtal,

näringslivssamverkan, rådgivning, drift och måltidsverksamhet, kommunikation med mera.

Kommunikation

Arbetet med miljöstrategin ska genom kommunikation göras känt internt och externt. Det ska finnas en kommunikationsplan med identifierade målgrupper, kanaler och aktiviteter. Kommunikationen ska göra miljöarbetet känt och förståeligt. Kommunorganisationens miljöarbete ska utgöra en positiv del i bilden av Eslöv.

Utbildning

Utbildning av förtroendevalda och anställda ska säkerställa att organisationen har förståelse för och insyn i kommunorganisationens miljöarbete.

Miljöstrategin ska kunna vara ett verktyg för att utveckla miljöpedagogiken inom de pedagogiska verksamheterna. Den ska också ge stöd för kompetensutveckling inom miljöområdet mot allmänhet, föreningar, företag och andra organisationer.

Samverkan

Kommunorganisationen ska vara öppen för samverkan med andra aktörer för att ge större kraft åt, få in mer kompetens och resurser till, och nå bättre resultat av miljöarbetet.

Stöttning och samordning

Miljöstrategin och organisationen kring den ska stötta och samordna kommunorganisationens miljöarbete i miljöstrategins utpekade riktning.

Morötter och piskor

Bra miljöarbete ska uppmuntras och uppmärksammas och verksamhet/aktiviteter som går emot miljöstrategins utpekade riktning ska göras krångligt och obekvämt. Ett exempel på det är klimatväxling.

Uppföljning och redovisning av resultat

En viktig del i miljöstrategins genomförande är uppföljning. Årligen ska arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin följas upp, liksom de indikatorer som finns i bilaga 1. Uppföljningen ska analyseras och redovisas internt och externt. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Organisation

Kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som ska revideras varje mandatperiod. Målen är inte tidsatta.

Styrgrupp
Miljöstrategins styrgrupp utgörs av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med miljöstrategin och planerna kopplade till den.

Intern referensgrupp
Miljöstrategin har en inter referensgrupp bestående av representanter från kommunorganisationens verksamheter samt från bolagen ebo och Merab. Arbetet i planerna följs upp, sammanställs och analyseras av referensgruppen. Resultaten redovisas årligen externt och internt.

Samordnare
Kommunens miljöstrateg samordnar arbetet med miljöstrategin och planerna kopplade till den tillsammans med naturplanens samordnare och energi- och klimatplanens samordnare.

Uppföljning
Den årliga uppföljningen ska bidra till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Målen

1. Rik natur i Eslöv

Naturen och den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska skyddas, vårdas och utvecklas.

Målet innebär att Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt för att:

Andelen skyddad natur ska öka

Fakta

Förlust och fragmentering av livsmiljöer är ett av de största hoten för våra inhemska arter och ekosystem. Att skydda och restaurera kvarvarande naturmiljöer samt utveckla nya natur- och grönområden är därför viktiga åtgärder för att bevara den biologiska mångfalden.

Som skyddad natur räknas natur med någon form av områdesskydd enligt miljöbalken såsom exempelvis nationalparker, naturreservat, natura 2000-områden, biotopskyddsområden. Ett områdesskydd innebär inte automatiskt att naturen inte kan fortsätta att användas för exempelvis skogsbruk eller rekreation. I vissa fall kan andra metoder, exempelvis markägaravtal, användas för att till exempel säkra tillgång till natur värdefull för rekreation.

Nuläge och väg framåt

I Eslövs kommun är 0,3 procent av ytan skyddad som naturreservat. Det är en mycket låg siffra, även med hänsyn tagen till att kommunen till 70 procent består av jordbruksmark. Målet inom EU är att 30 procent av ytan ska ha ett lagligt skydd till 2030. I Sverige ligger siffran idag på nästan 15 procent.

Eslövs kommunorganisation ska arbeta för att mer natur i kommunen ska omfattas av någon form av områdesskydd enligt miljöbalken. Områden med höga naturvärden, områden av betydelse för bevarande av biologisk mångfald samt naturområden viktiga för friluftslivet ska prioriteras. Detta för att säkerställa deras framtida bevarande och minimera risken att de tas i anspråk för exploatering på lokal, regional och nationell nivå, nu och i framtiden. Inledningsvis bör fokus ligga på att skydda värdefulla naturområden på kommunal mark samt tätortsnära områden i enlighet med det regionala programmet *Skydd av tätortsnära natur.*

Den biologiska mångfalden och ekosystemen ska skyddas, bevara och utvecklas

Fakta

Ekosystemtjänster är de tjänster vi människor får av naturen såsom ren luft, rent vatten, mat, råvaror, rekreation och hälsa. Ekosystemtjänster är också förmåga att ta hand om vatten vid till exempel ihållande regn och att ge svalka vid värmeböljor. Stabila och robusta ekosystem behövs för att vi ska få tillgång till dessa gratis-tjänster och de är beroende av biologisk mångfald. Den biologiska mångfalden behöver inte bara bevaras, den behöver också utvecklas, utökas och förbättras.

Artutarmningen går i en rasande takt och det är viktigt att inte bara arbeta för att bromsa förlusten av arter, vi måste också ta ansvar för att utveckla och skapa nya livsrum för växter och djur. Vi ska se till att kommunorganisationens verksamhet bidrar till att den biologiska mångfalden ökar. Den natur som dominerar i Eslövs kommun med hävdade ängs- och betesmarker är hotad i och med att sådana marker växer igen i hög grad. De ansvarsarter som tilldelats Eslövs är knutna till den naturtypen. I kommunen finns inte mycket tillgänglig skog men de senaste åren har kommunorganisationen köpt in tätortsnära skog med höga natur- och rekreationsvärden.

Nuläge och väg framåt

I Eslöv finns behov av att utveckla naturvårdsarbetet. Under många år har skötsel och underhåll av naturområden blivit eftersatt. Det finns utvecklingspotential för skötsel av den kommunägda marken och för den fysiska planeringen och exploateringen. Eslövs kommunorganisation äger cirka fyra procent av marken (varav x hektar utgörs av naturmark) inom kommunen som till 70 procent består av odlingsmark. Ska tas fram inför remissutskick.

Naturvårdsarbetet ska utvecklas. Inom kommunorganisationens verksamhetsområden såsom exempelvis fysisk planering, exploatering och skötsel, ska arbetet med att skydda, värna och utveckla den biologiska mångfalden utvecklas vidare. Samverkan och dialog med andra aktörer/markägare ska utvecklas för att bidra till målet.

Våra vattenförekomster ska uppnå God ekologisk- och kemisk status

Fakta

Alla ekosystem och alla ekosystemtjänster är beroende av rent vatten. Inom EU finns ambitionen att alla vattenförekomster ska uppnå god ekologisk- och kemisk status. Vi ska ha tillräckligt mycket vatten av god kvalitet, både idag och imorgon. Det kräver mycket arbete och mycket samverkan. I Sverige är formen med vattenråd vanlig för att hantera vattenförvaltning. Vattenråd är organisationer där flera aktörer/organisationer samverkar för att få god status i vattendrag, sjöar och hav. Eslövs kommunorganisation är med i fyra vattenråd.

Nuläge och väg framåt
Eftersom Eslövs kommun domineras av jordbruksmark är eutrofiering (övergödning) ett stort problem i många av kommunens vattenförekomster. I många yt- och grundvatten finns rester av kemiska bekämpningsmedel och flera vattendrag är rätade och markerna utdikade vilket försämrar deras förmåga att bromsa, hålla och ta upp näring från vatten på väg ut i sjöar och hav. Rönne å och är reglerad vilket hindrar ett naturligt flöde och organismers möjlighet att röra sig naturligt mellan Ringsjön och havet.

Eslövs kommunorganisation ingår i Ringsjöns vattenråd, Kävlingeåns vattenråd, Saxån- Braåns vattenråd och Rönne å vattenråd, där recipientkontroll genomförs samordnat och där åtgärder genomförs för att förbättra åars, sjöars och havens ekologiska- och kemiska status.

Det tekniska vattenarbetet sköts av VA SYD i samverkan med kommunorganisationen.

Sydvatten AB processar råvatten och producerar dricksvatten till stora delar av Skånes befolkning. Verksamheten innebär att såväl Ringsjön som Vombsjön regleras, vilket påverkar vattenkvaliteten i såväl sjöarna som åarna Rönne å och Kävlingeån.

Samverkan/dialog med andra aktörer/markägare ska utvecklas och kommunorganisationen ska arbeta aktivt inom sina egna arbetsområden för att bidra till målet.

Sprida information om, och locka ut människor i, naturen
Fakta
En viktig ekosystemtjänst är naturrekreation som leder till bättre hälsa och välbefinnande. Inte minst efter pandemin har det blivit tydligt hur viktigt det är med tillgänglig natur. Att vistas i naturen är viktigt också för att förstå

och värdesätta den. I Sverige ska arbetet med de tio nationella friluftslivsmålen bidra till ökad vistelse i naturen.

Nuläge och väg framåt
I kommunorganisationen pågår inget strategiskt friluftslivsarbete. I kommunen finns väldigt lite markerade leder, ingen tillgänglighetsanpassad natur och få angöringspunkter för friluftsliv.

Kommunorganisationen ska arbeta för att utveckla friluftslivet i kommunen.

2. Ren miljö i Eslöv

Eslövs kommun ska arbeta för ren och effektiv resursanvändning och vara en hållbar förebild.

Målet innebär att Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt för att:

Vara en god miljö-förebild

Fakta
Kommuner är viktiga när det gäller att driva miljöarbete. De har stor rådighet, verkar inom flera olika områden och har kontakt med många människor och organisationer. I stort sett all verksamhet kan genomföras med mer eller mindre miljöhänsyn. Var ribban läggs avgörs av bland annat resurser, kompetens och ambition.

Den offentliga upphandlingen omfattar årligen över 700 miljarder kronor och är ett viktigt verktyg för att och styra utvecklingen av varor och tjänster mot mer hållbara lösningar. Genom att upphandla hållbart bidrar kommunorganisationen till att säkerställa den goda affären sett till hela livscykeln.

Livsmedelsproduktion är en viktig näring i Eslövs kommun, 70 procent av ytan utgör odlingsmark. Inhemsk livsmedelsproduktion är viktigt av många anledningar och när det gäller livsmedelsproduktionen är det själva brukandet som ger den största miljöpåverkan.

Nuläge och väg framåt
Eslövs kommun är en av landets ekokommuner. *Sveriges ekokommuner* är en förening bestående av drygt hundra kommuner och regioner som vill verka som miljöförebilder och samverka för att utveckla det kommunala miljöarbetet.

Eslövs kommunorganisation ska göra skillnad genom att ta miljöhänsyn i alla delar av sin verksamhet. Genom att ta miljöansvar och verka som förebild när det gäller miljöfrågor ska organisationen påverka andra till att också göra bra miljöval. Det kan ske genom att till exempel ställa miljökrav i upphandlingar och arrendeavtal, att göra miljö-bra val när vi planerar, bygger och anlägger, att utveckla måltidsverksamheten med fokus på alla miljöaspekter kopplade till livsmedel och måltidsverksamhet i enlighet med den nationella livsmedelsstrategin, att arbeta med hållbara placeringar av pengar och genomföra arrangemang med stor miljöhänsyn.

Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga

Fakta

Farliga kemiska ämnen finns runtomkring oss i alla möjliga typer av produkter såsom byggmaterial, livsmedel, möbler och utrustning av olika slag. Farliga kemiska ämnen finns också i kemiska produkter såsom förbruknings- och underhållskemikalier och bekämpningsmedel.

I arbetet med att minska riskerna med exponering för farliga kemiska ämnen är barn och unga särskilt viktiga. Det beror bland annat på att barns kroppar inte är färdigutvecklade och att störningar i utvecklingen av exempelvis nervsystem, fortplantningsorgan och immunsystem kan få stora negativa konsekvenser. Forskare ser samband mellan exponering av farliga kemiska ämnen och bland annat koncentrationssvårigheter, lägre IQ, fetma, tidig pubertet, försämrad fertilitet, fosterskador, diabetes, cancer och andra sjukdomar.

Nuläge och väg framåt

Det finns en stor utvecklingspotential när det gäller kemikaliefrågor, inte bara i Eslövs kommunorganisation utan i hela samhället. Frågorna är komplexa och ett systematiskt arbetssätt saknas inom flera områden. Kommunorganisationens arbete med det nationella miljömålet *Giftfri miljö* behöver utvecklas och systematiseras.

Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt och systematiskt med miljöfrågor kopplade till kemiska ämnen och produkter. Fokus ska ligga på att skydda människor och miljö (med extra fokus på barn och unga) från farliga kemiska ämnen, på att fasa ut de mest miljö- och hälsofarliga kemiska ämnena och på processer med stora material- och kemikalieflöden.

Kommunikation och samverkan

Fakta

Kommunikation är en viktig del i ett hållbart miljöarbete. Den enskildes förståelse för miljöfrågorna och för möjligheten att själv kunna bidra till förändring kan skapa engagemang och handling i rätt riktning. Kommunorganisationen har många kanaler och nätverk där miljöfrågor kan och ska lyftas och kommuniceras.

Nuläge och väg framåt

Det saknas idag ett strategiskt arbete kring kommunorganisationens miljökommunikation.

Genom kommunikation och samverkan ska kommunorganisationen arbeta för att lyfta och stötta miljöarbete i den egna verksamheten, andra organisationer, företag och föreningar.

Minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering

Enligt miljöbalken och avfallsförordningen ska alla kommuner ha en avfallsplan. Eslövs kommun har en gemensam avfallsplan tillsammans med kommunerna Höör och Hörby samt avfallsbolaget Merab. Enligt regelverket ska en avfallsplan innehålla syfte, mål och åtgärder. Det innebär att mål kring frågorna minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering styrs av avfallsplanen och inte av miljöstrategin. Målen beskrivs här nedan, så som de beskrivs i den remissversion som varit ute under våren 2023 inför vidare process inför antagande i kommunfullmäktige.

Avfallsplanen kopplas till miljöstrategin och arbetet med den följs upp i samma process som miljöstrategin och de andra planerna som är kopplade till den.

Ur avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby samt Merab

Minskad nedskräpning

Nedskräpningen i kommunerna ska minska vilket förväntas bidra till ökad trygghet och trivsel. Minskad nedskräpning gör att mer material kan återvinnas och inte sprids i miljön.

Farliga ämnen ska inte spridas från nedlagda deponier.

Avfallsminimering

Mindre avfall ska uppstå. Upphandling och inköp, återvinning och återbruk samt minskat matsvinn är centrala områden att arbeta med för att förhindra att avfall uppstår.

Hållbar avfallshantering
Målet innebär att insamlade fraktioner ska bli fler och renare, att andelen brännbart avfall ska minska och att andelen återvinningsbart avfall ska öka. Målet innebär att steg tas uppför avfallstrappan.

3. Begränsad klimatpåverkan i Eslöv

Eslövs kommun ska bidra till att begränsa klimatpåverkan. Eslövs kommun ska bli en fossilbränslefri organisation och nettoutsläppen av växthusgaser ska minska i hela kommunen.

Målet innebär att Eslövs kommunorganisation ska arbeta aktivt för att:

Balanserade växthusgasutsläpp

Fakta

Klimatförändringarna är ett av de största hoten för människor och ekosystemen och redan nu märks effekterna av de kraftigt förhöjda halterna av växthusgaser i atmosfären.

Nuläge och framåt

För att bidra till ambitionen i Parisavtalet, EU:s gemensamma klimatarbete och den nationella klimatlagstiftningen ska Eslövs kommuns nettoutsläpp av växthusgaser minska.

Eslövs kommunorganisation ska minska sina direkta och indirekta växthusgasutsläpp samt kompensera och balansera de utsläpp som uppstår.

Fossilbränslefritt

Fakta

Att fasa ut de fossila bränslena är en av de viktigaste åtgärderna för att nå målet om begränsad klimatpåverkan. Det sker främst genom att användningen av energi totalt sett minskar, genom att den energi som används är förnybar och att produktionen av den tar hänsyn till andra miljöaspekter.

Nuläge och väg framåt

Eslövs kommun har arbetat aktivt i flera år för att fasa ut fossila bränslen (inom el, uppvärmning, bränsle, resor och transporter) inom den egna

verksamheten. Det arbetet ska fortsätta och utvecklas till att inkludera all energianvändning, även den indirekta.

Samverkan och dialog med andra aktörer ska utvecklas för att bidra till målet.

Minska effekt- och energianvändningen

Fakta

För att främja energihushållningen och begränsa klimatpåverkan behöver arbetet med att minska energianvändningen fortsätta. På nationell nivå finns målet om att Sverige ska år 2030 ha 50 procent effektivare energianvändning jämfört med 2005.

Nuläge och framåt

Det finns stor utvecklingspotential när det gäller effekt- och energieffektivisering. Kortsiktiga energieffektiviseringsåtgärder inom fastighetsbeståndet har genomförts och pågår löpande. Framåt behövs mer omfattande och långsiktiga energieffektiviseringsåtgärder.

Eslövs kommunorganisation ska bli mer energieffektiv, bland annat genom att aktivt arbeta för att minska energianvändningen i fastighetsbeståndet med 15 procent (5 procents minskning 2024–2027 och 10 procents minskning 2028–2030) i jämförelse med år 2022.

Mer förnybar energiproduktion

Fakta

Behovet av förnybar energi ökar kraftigt när den fossilbränsleframställda energin ska fasas ut. Det kommer att behövas många olika energislag, ny teknik och nya lösningar för att klara omställningen.

Nuläge och väg framåt

Inom Eslövs kommun produceras mycket förnybar energi i form av framförallt värme och el från kraftvärmeverket i Örtofta och el från vindkraftverk.

Eslövs kommunorganisation ska vara öppen för samverkan och ny teknik samt arbeta aktivt för ökad produktion av förnybar energi.
Kommunens översiktsplan är idag positiv till vindkraft men ska se till att också skapa förutsättningar för andra energislag.

Hållbara transporter och resor

Faktaruta

Resor och transporter står för en fjärdedel av Sveriges växthusgasutsläpp och bidrar till många andra miljöproblem såsom dålig luftkvalitet.

Nuläge och väg framåt

Hållbara resor och transporter har ökat i antal i Eslövs kommun, men mer arbete med att främja hållbara resebeteenden inom organisationen behövs.

Eslövs kommunorganisation ska resa och transportera hållbart. Det vill säga fossilbränslefritt, energieffektivt och inte i onödan.

Bilaga 1 – Indikatorer

Denna bilaga innehåller de nyckeltal som ska användas för att mäta miljömålens status och behov av åtgärder. Indikatorerna följs upp årligen tillsammans med den uppföljning av planerna som är kopplad till miljöstrategin, det vill säga avfallsplanen, naturplanen, miljöplanen och energi- och klimatplanen.

Indikatorer Rik miljö i Eslöv

Skydda natur

- Areal skyddad natur i Eslövs kommun
- Andel yta skyddad natur av den kommunägda naturmarken

Bevara natur

- Areal ängs- och betesmarkmark
- Areal stadsäng
- Areal betesmark
- Areal skogsmark

Vattenvårdsarbete

- Vattenförekomsternas statusklassning
- Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder för varje vattenråd
- Volym bräddat avloppsvatten

Invasiva arter

- Redovisning förekomst av främmande invasiva arter (baserat på inrapporterade förekomster i kommunens egen rapporteringstjänst samt i Artportalen, och effekt av bekämpning).

Friluftsliv

- Sträcka utmarkerade cykel- och vandringsleder

Indikatorer Ren miljö i Eslöv

Vara en god miljöförebild

- Andel ekologiskt odlade livsmedel
- CO2-ekvivalenter/kg livsmedel
- Andel ekologiskt odlad kommunägd mark
- Andel ekologiskt odlad mark i kommunen

Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga

- Användning av bekämpningsmedel för skötsel av kommunens mark
- Förekomst av bekämpningsmedelsrester vid aktuella provpunkter

Minskad nedskräpning, avfallsminimering och hållbar avfallshantering

- Skräpmätningsindex
- Antal inkomna klagomål som rör nedskräpning
- Andel nedlagda deponier med åtgärdsplaner
- Andel genomförda åtgärdsplaner för nedlagda deponier
- Mäta lämpliga budgetposter som speglar ökade livslängder, minskad förbrukning, återbruk och avfallsminimering
- Mängd återtag av vissa produktslag
- Livslängd på vissa produktslag
- Mängd hushållsavfall
- Mängd brännbart avfall per person
- Total mängd insamlat brännbart avfall
- Kostnader för förbränning av avfall
- Fraktioners renhet
- Andel rötbart matavfall av det insamlade matavfallet
- Volym producerad biogas

Indikatorer Begränsad klimatpåverkan i Eslöv

Balanserade växthusgasutsläpp

- Andel klimatkompenserade växthusgasutsläpp
- Växthusgasutsläpp utanför utsläppshandeln
- Växthusgasutsläpp från utsläppshandeln
- Växthusgasutsläpp från transporter

Fossilbränslefritt

- Andel fossilbränsleanvändning inom el, uppvärmning, drivmedel, transporter och resor

Minska effekt- och energianvändningen

- Total energianvändning i kommunen
- Energianvändning i fastighetsbeståndet

Mer förnybar energiproduktion

- Andel solcellsanläggningar i kommunorganisationen
- Andel producerad förnybar energi inom kommunens geografiska område
- Andel använd förnybar energi inom kommunens geografiska område

Hållbara transporter och resor

- Antalet flygresor, alternativt sträcka för flygresor
- Antal körsträcka med privat bil i tjänst
- Antal laddpunkter i kommunorganisationen
- Antal laddpunkter inom kommunens geografiska område

ESLÖVS KOMMUN

ENERGI- OCH KLIMATPLAN FÖR ESLÖV - REMISSVERSION

Denna Energi- och klimatplan bidrar till det lokala miljömålet ***Begränsad klimatpåverkan*** i *Miljöstrategi för Eslöv*. Den gäller för kommunens förvaltningar samt för bolagen ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund **4**

Syfte **4**

Organisation **5**

Rådighet **5**

Avgränsningar och kopplingar **5**

Uppföljning **6**

Mål **6**

Åtgärder **6**

1. Fossilbränslefritt 6

1.1 Fossilbränslefria fordon 6

1.2 Fossilbränslefri uppvärmning 7

1.3 Fossilbränslefri el 7

1.4 Fossilbränslefri skötsel 7

2. Minskad effekt- och energianvändning 8

2.1 Energi- och klimatrådgivning 8

2.2 Stötta industrins energieffektivisering 8

2.3 Minska energianvändningen i egna lokaler 8

2.4 Installera energieffektiv gatubelysning 8

2.5 Undersöka möjligheterna till smart energilagring och energianvändning 9

2.6 Utreda möjligheter att använda spillvärme för att försörja värmebehov vid nyproduktion 9

3. Förnybar energiproduktion 9

3.1 Utreda möjligheter att producera förnybar energi 9

3.2 Egen solenergiproduktion 9

4. Hållbara transporter och resor 10

4.1 Riktlinjer för resor och möten 10

4.2 Aktualisera utbytesplanen av fordon och ta fram en behovsanalys över fordonsinnehav och maskiner 10

4.3 Laddinfrastruktur 10

4.4 Utse rese- och fordonsansvariga 11

4.5 Cykelpool 11

4.6 Utreda möjligheterna att införa förmånscykel 11

4.7 Ecodrivning 11
5. Balansering och kompensation 12
5.1 Koldioxidbudget 12
5.2 Miljöspendanalys för inköp 12
5.3 Klimatväxling/klimatkompensation 12
6. Energiplanering, säkerhet och tillgång 12
6.1 Lag om kommunal energiplanering 12
6.2 Planering för energiproduktion 13
Bilaga 1 - Nuläge 14

Bakgrund

Att begränsa klimatförändringarna är en av världens största utmaningar och det kommer att krävas att alla bidrar. Eslövs kommun har tidigare haft två energi- och klimatplaner och har hittills haft goda förutsättningar för, och bra resultat av, att arbeta med omställning till användning av förnybar energi. Eslöv var en av de första kommunerna som satsade på biogas och uppgradering till fordonsgas. Eslövs kommun har goda möjligheter till att fortsatt vara en ledande aktör i arbetet med att begränsa klimatförändringarna.

För att nå klimatmålen är effektivisering ett av det viktigaste verktyget vi har. Vi behöver helt enkelt använda mindre energi. Den så kallade *Energitrappan* är vägledande för Energi- och klimatplanen, att i första hand använda mindre energi, och så långt det är möjligt undvika fossila bränslen.

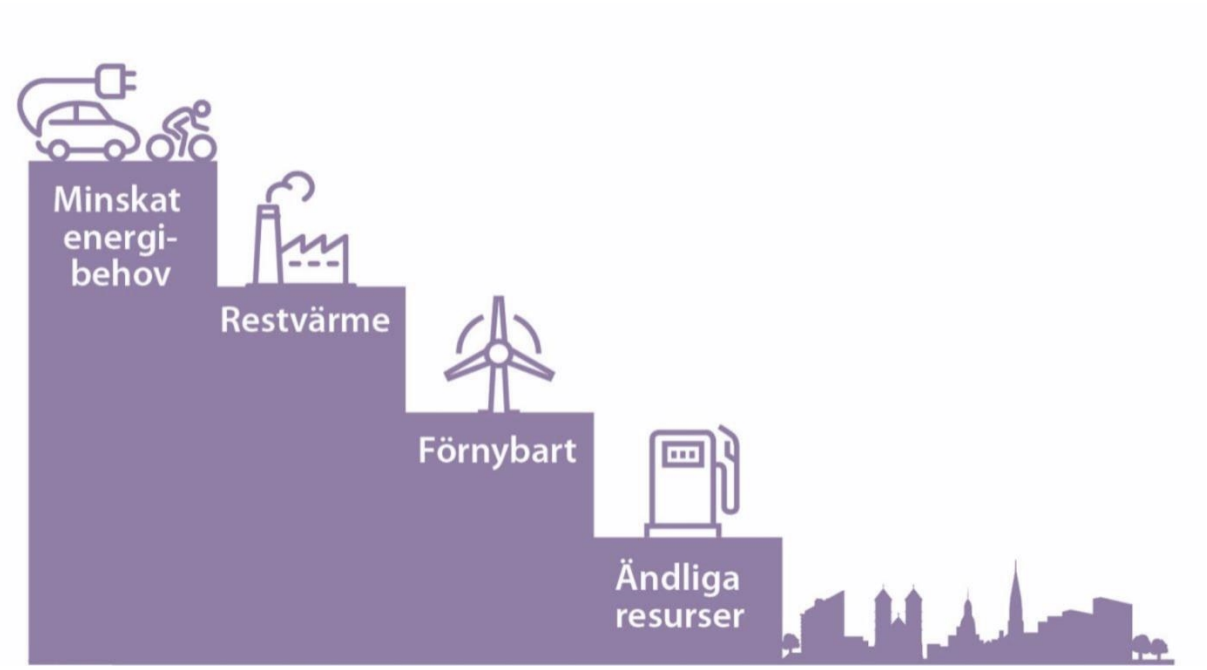

Figur 1. Energitrappan innefattar energieffektivisering, återvinning av restenergi, produktion av förnybar energi och utfasning av fossil energi. (Bild: Lunds kommun)

För att nå målet *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv*, ska denna Energi- och klimatplan bredda arbetsfältet och växla upp ansträngningarna inom kommunorganisationen.

Syfte

Energi- och klimatplanen ska samla, systematisera och presentera energi- och klimatarbetet i Eslövs kommunorganisation. Syftet med planen är att minska kommunens klimatpåverkan samt att höja kompetensen och medvetenheten kring energi- och klimatfrågor. På så sätt bidrar planen till målet *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv*, det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* och till mål 13 i *Agenda 2030 – Climate action.*

Organisation

Energi- och klimatplanen tillsammans med *Naturplan för Eslöv*, *Miljöplan för Eslöv* och *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby* beskriver arbetet som ska leda fram till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Kommunfullmäktige
Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som innehåller mål som ligger till grund för *Energi- och klimatplan för Eslöv*.

Kommunstyrelsen
Kommunstyrelsen antar *Energi- och klimatplan för Eslöv*.

Styrgrupp
Miljöstrategi för Eslöv och planerna kopplad till den har en styrgrupp bestående av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med planerna och kan besluta om mindre ändringar i dessa.

Intern referensgrupp
Miljöstrategi för Eslöv har en intern referensgrupp bestående av representanter från förvaltningarna och bolagen ebo och Merab. Arbetet i planerna följs upp, sammanställs, analyseras av referensgruppen. Resultaten redovisas årligen internt och externt.

Samordnare
Arbetet med att begränsa klimatförändringarna spänner över stora delar av kommunens rådighetsområde. Det kommer kontinuerligt ny kunskap om arbetssätt samt olika former av nationella och regionala samverkansprojekt. Behovet av omvärldsbevakning, samordning och projektstöd är stort inom kommunorganisationen är stort.

Energi- och klimatplanens samordnare ska delta i miljöstrategins interna referensgrupp. Han/hon ska ha inblick i arbetet med energi- och klimatplanens åtgärder, stötta arbetet med dem och samordna uppföljningen.

Rådighet

Kommunorganisationen ska arbeta aktivt med energi- och klimatfrågor inom sitt rådighetsområde, det vill säga egna resor, fordon och lokaler, egen energiproduktion, upphandling, egna bygg- och exploateringsprojekt samt fysisk planering.

Eslövs kommunorganisation har en viktig uppgift med att skapa förutsättningar för hållbara val och främja hållbara beteenden.

Avgränsningar och kopplingar

Energi- och klimatplanen hanterar inte frågor som direkt styrs av lagstiftning. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken styrs inte av denna plan.

Energi- och klimatplan för Eslöv kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv*, som ska samla det arbete inom Eslövs kommunorganisation som bidrar till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar av de 17 globala hållbarhetsmålen i *Agenda 2030.*

Miljöstrategin och planerna ska bidra till det regionala miljömålsarbetet som samordnas av Länsstyrelsen Skåne.

Vissa frågor som bidrar till begränsad klimatpåverkan styrs i andra planer kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv*, till exempel resurshushållning, exploatering, fysisk planering, kommunikation, samverkan, måltidsverksamhet, trädplantering och upphandling.

Uppföljning

Uppföljningen av Energi- och klimatplanen sker inom ramen för uppföljning av *Miljöstrategi för Eslöv* som också innehåller indikatorer för att mäta status och behov av insatser.

Arbetet i planerna ska följas upp årligen, det ska analyseras samt redovisas internt och externt. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Mål

Målet *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv* definieras så här:

Eslövs kommun ska bidra till att begränsa klimatpåverkan.
Eslövs kommun ska bli en fossilbränslefri organisation och nettoutsläppen av växthusgaser ska minska i hela kommunen.

Vad målet innebär beskrivs i *Miljöstrategi för Eslöv.*

Åtgärder

De åtgärder i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planerna kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

På nationell och regional nivå finns ett stort antal strategier, program och liknande som hanterar olika typer av miljöfrågor. De har beaktats vid framtagandet av denna plan.

Åtgärderna är framtagna i dialog med de verksamheter som berörs av dem.

1. Fossilbränslefritt

1.1 Fossilbränslefria fordon

Beskrivning

Kommunorganisationens riktlinjer för fordon ska efterlevas och följas upp. Riktlinjerna styr vilka typer av fordon som ska användas inom kommunorganisationen avseende tekniska krav, drivmedel samt skötsel.

Ansvar Serviceförvaltningen - Transportservice samt Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktör Alla förvaltningar samt bolagen ebo och Merab
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt, revidering vart fjärde år
Uppföljning Följs riktlinjerna

1.2 Fossilbränslefri uppvärmning

Beskrivning
Kommunorganisationens fastigheter ska värmas upp med fossilbränslefri energi.

Ansvar Serviceförvaltningen - Fastighet
Medaktörer Verksamheter med fastigheter samt bolagen ebo och Merab
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Andel fossilbränslefri energi till uppvärmning av fastigheter

1.3 Fossilbränslefri el

Beskrivning
Enbart fossilbränslefri elenergi ska köpas in till kommunorganisationen.

Ansvar Serviceförvaltningen - Fastighet med flera
Medaktör Verksamheter som tecknar elavtal samt bolagen ebo och Merab
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Andel inköpt fossilbränslefri producerad el

1.4 Fossilbränslefri skötsel

Beskrivning
Arbetsmaskiner som används inom kommunorganisationen ska drivas med fossilbränslefria drivmedel. Eldrivna arbetsmaskiner ger även bättre arbetsmiljö med hänseende till buller, avgaser och vibrationer.

Ansvar Serviceförvaltningen - Fastighetsservice och Barn och Utbildning – Arbetsmarknadsenheten
Medaktör Alla förvaltningar som handlar upp underhållsentreprenader samt bolagen ebo och Merab
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Andel fossilbränslefritt drivmedel i skötseln

2. Minskad effekt- och energianvändning

2.1 Energi- och klimatrådgivning

Beskrivning

Energi- och klimatrådgivning ska finnas för hushåll, små och medelstora företag, lokala föreningar och organisationer i kommunen. Rådgivningen omfattar energieffektivisering, energianvändning, transporter, förnybar energi med mera.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs Finansieras av Energimyndigheten
När Löpande
Uppföljning Resultat och ekonomisk redovisning, årligen

2.2 Stötta industrins energieffektivisering

Beskrivning

Industrisektorn står för ungefär hälften av den slutliga energianvändningen i kommunen. Alla verksamheter ska hushålla med energi och i första hand använda förnybara energikällor. Energi- och klimatrådgivningen ska stötta industrins energieffektivisering och övergång från fossila bränslen genom att bedriva energirådgivning i samarbete med tillsynen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs Finansieras av Energimyndigheten
När Löpande
Uppföljning Antalet besökta företag, redovisning årligen

2.3 Minska energianvändningen i egna lokaler

Beskrivning

Kommunorganisationen ska arbeta med energieffektivisering genom att:

- Skapa separat budget för energiinvesteringar
- Riktvärden för inomhusmiljö och temperaturer i lokaler ska ses över
- Skapa rutiner för nattvandring/energironder för lokaler
- Ta fram energibesparingsåtgärder tillsammans med verksamheter/fastighetsförvaltare för beteendeförändring kring minskad energianvändning i förskolor/skolor
- Involvera beteende i låg- och mellanstadieskolor samt mäta och synliggöra kostnaderna för energi (el/värme/varmvatten) för att få till förändring. Arrangera energibesparingstävling med incitament för att motivera.
- Inventera och energieffektivisera storkök
- Fortsätta installera energieffektiv belysning i fastigheter
- Fortsätta använda värmeförlusttal som verktyg för minskad effektanvändning

Ansvar Serviceförvaltningen – Fastighet
Medaktör Andra förvaltningar som berörs av energibesparingarna samt ebo
Resurs 5 mnkr per år (energiinvesteringsbudget där kostnad skrivs av)
När 2024–2030
Uppföljning Åtgärder genomförda, resultat av energibesparing presenteras

2.4 Installera energieffektiv gatubelysning

Beskrivning

Gatubelysning ska bytas ut till energieffektiv belysning med smart styrning. Utbytesplanen ska ses över årligen med syfte att minska energianvändningen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Gata Trafik Park
Resurs Investeringsbudgeten bekostar åtgärden och kostnaden skrivs av, eller fördelas, på flera år
När Utbyte görs kontinuerligt enligt planen
Uppföljning Följs planen, belysning utbytt.

2.5 Undersöka möjligheterna till smart energilagring och energianvändning

Beskrivning
Kommunorganisationen ska se över energilagringsmöjligheter för att främja energihushållning och för att avlasta elnätet, exempelvis genom lagring, smart styrning, använda sensorer och smart teknik.
Ansvar Serviceförvaltningen - Fastighet
Resurs 800 tkr för utredning
När Genomförs när budget finns
Uppföljning Antal genomförda åtgärder

2.6 Utreda möjligheter att använda spillvärme för att försörja värmebehov vid nyproduktion

Beskrivning
För att ta tillvara på spillvärme och återvinna restenergi behöver möjligheterna utredas.
Ansvar Serviceförvaltningen - Fastighet samt bolagen ebo och Merab
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Möjlighet utredd i projekthandbok

3. Förnybar energiproduktion

3.1 Utreda möjligheter att producera förnybar energi

Beskrivning
Kommunorganisationen ska utreda möjligheterna att producera förnybar energi på organisationens fastigheter.

Ansvar Serviceförvaltningen – Fastighet
Medaktör Energibolag, Merab och ebo
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt, i samband med renoveringar och nyproduktion
Uppföljning Andelen egenproducerad energi

3.2 Egen solenergiproduktion

Beskrivning
Solenergiproduktion på kommunorganisationen egna fastigheter ska öka genom att tak förbereds för solceller, solceller installeras vid nybyggnationer och vid takrenoveringar där

förutsättningar finns.

Ansvar Serviceförvaltningen – Fastighet samt ebo
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt, i samband med renoveringar och nyproduktion
Uppföljning Andelen egenproducerad solenergi

4. Hållbara transporter och resor

4.1 Riktlinjer för resor och möten

Beskrivning
Aktuella riktlinjer som styr kommunorganisationens resande ska finnas, kommuniceras, följas och följas upp. Riktlinjerna ska styra mot hållbart resande och för att undvika onödigt resande.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktör Alla förvaltningar samt bolagen ebo och Merab
Resurs Samordning 100 h per år
När Kontinuerligt. Riktlinjerna aktualiseras vart fjärde år.
Uppföljning Resvaneundersökning genomförs vart tredje år

4.2 Aktualisera utbytesplanen av fordon och ta fram en behovsanalys över fordonsinnehav och maskiner

Beskrivning
Kommunorganisationens fordonsflotta och maskinpark ska effektiviseras enligt de klimatsmarta förutsättningar som finns. Maskiner och fordon ska användas mer resurseffektivt och behov av fordon ska analyseras. Alla kommunorganisationen transportmedel ska samordnas och användningen ska utvecklas.

Ansvar Serviceförvaltningen - Transportservice
Medaktör Alla verksamheter som införskaffar fordon samt bolagen ebo och Merab
Resurs 200 h
När Kontinuerligt
Uppföljning Utbytesplan och behovsanalys finns

4.3 Laddinfrastruktur

Beskrivning
Kommunorganisationen ska ta fram en plan för laddinfrastruktur som omfattar inventering och kartläggning av mark för lämpliga platser till elbilsladdning, arbetet förstärks av en kartfunktion. Det ska även omfatta den interna laddinfrastrukturen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö samt Gata, Trafik, Park, Serviceförvaltningen – Transportservice samt Fastighet, Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen
Resurs Samordning 500 h, externa bidrag finns att söka

När 2024–2026
Uppföljning Plan finns

4.4 Rese- och fordonsansvariga

Beskrivning
Rese- och fordonsansvarig på varje förvaltning och bolag ska utses, de ska arbeta proaktivt med hållbara resor eller minskat resande internt i kommunorganisationen. Ansvariga ska samordnas.

Ansvar För samordning, Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktör Alla förvaltningar samt bolagen ebo och Merab
Resurs Samordning 100 h per år
När Kontinuerligt
Uppföljning Ansvariga utsedda

4.5 Cykelpool

Beskrivning
En cykelpool (likt bilpoolen) ska organiseras för att förbättra förutsättningarna för kommunorganisationens anställda att följa riktlinjerna för resor och möten, det vill säga cykla eller gå vid resor under tre kilometer.

Ansvar Serviceförvaltningen - Transportservice
Resurs Finansieras av fordonshyran
När 2024–2025
Uppföljning Cykelpool organiserad

4.6 Utreda möjligheterna att införa förmånscykel

Beskrivning
En utredning av införande av förmånscykel ska genomföras.
Förmånscykel har ett viktigt signalvärde, kan minska klimatpåverkan och främja hälsosamma resor.

Ansvar Kommunledningskontoret – HR-avdelningen
Medaktör Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 50 h per år
När 2024–2026
Uppföljning Utredning genomförd

4.7 Eco Drivning

Beskrivning
Utbildning i Eco Driving, sparsam körning, ska erbjudas dem som kör mycket bil i tjänsten. Eco Driving leder till lägre bränsleförbrukning och därmed till mindre växthusgasutsläpp.

Ansvar Serviceförvaltningen – Transportservice
Medaktör Miljö och Samhällsbyggnad –Stab och Miljö
Resurs 3 tkr/kurstillfälle. EU-bidrag finns att söka för genomförande.

När När budget finns
Uppföljning Antal genomförda utbildningar

5. Balansering och kompensation

5.1 Koldioxidbudget

Beskrivning
En koldioxidbudget för kommunorganisationen ska tas fram, den ska visa vilket utsläppsutrymme kommunen har och vilka utsläppsminskningar som behöver göras för att bidra till det nationella miljömålet *Begränsad klimatpåverkan* och EU:s gemensamma klimatmål.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 150 tkr
När Genomförs när budget finns
Uppföljning Koldioxidbudget för kommunorganisationen finns

5.2 Miljöspendanalys för inköp

Beskrivning
En miljöspendanalys ska genomföras på upphandlade produkter. En miljöspendanalys är en analys av produkters klimatpåverkan. Analysen ska användas till att styra inköp till produkter med liten klimatpåverkan.

Ansvar Kommunledningskontoret - Inköps- och upphandlingsavdelningen
Resurs Miljöspendanalys 300 tkr, externa bidrag finns att söka
När Genomförs när projektmedel finns
Uppföljning Miljöspendanalys genomförd

5.3 Klimatväxling/klimatkompensation

Beskrivning
Klimatpåverkan från all kommunal drivmedelsanvändning ska kompenseras genom kompenseringsmodellen för klimatväxling. Klimatväxlingen innebär att fossilbränsleanvändning genererar pengar som ska användas till att begränsa klimatpåverkan. Befintlig modell ska ses över och förändras för att bättre bidra till klimatkompensation.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktör Kommunledningskontoret - Ekonomiavdelningen
Resurs Samordning 50 h per år
När Årligen
Uppföljning Antal klimatväxlade resor samt antalet genomförda klimatprojekt ska redovisas

6. Energiplanering, säkerhet och tillgång

6.1 Lag om kommunal energiplanering

Beskrivning

Enligt Lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska varje kommun ha en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Kommunen ska främja energihushållningen samt verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. För att uppfylla lagens krav ska kommunen ha en energi- och klimatplan som efterlevs och följs upp. *Energi- och klimatplan för Eslöv* ska aktualiseras vart fjärde år.

Enligt Eslövs kommuns reglemente har Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ansvar för den kommunala energiplaneringen.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	Framtagande/aktualisering 250 h vart fjärde år Samordning utförande 500 h per år
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Energi- och klimatplan finns, efterlevs och följs upp.

6.2 Planering för energiproduktion

Beskrivning

En kartläggning av förutsättningarna för olika typer av energiproduktion i kommunen ska genomföras. Utifrån kartläggningen ska översiktsplanen peka ut områden lämpliga för energiproduktion.

Ansvar	Kommunledningskontoret – Plan och exploateringsenheten
Medaktör	Miljö och Samhällsbyggnad - Miljö och Stab samt energibolag
Resurs	300 tkr
När	2024
Uppföljning	Kartläggning genomförd

Bilaga 1 - Nuläge

Eslövs kommun ligger i framkant när det gäller omställning till förnybar energianvändning och har mycket goda förutsättningar till att fortsatt vara en ledande aktör i arbetet med att minska klimatpåverkan.

Eslövs kommuns energiflöden år 2020 visualiseras i figur 2 i form av ett Sankey-diagram. I Eslövs kommun tillfördes 1787 GWh energi år 2020, fördelat på olika bränslen och energikällor. 5 GWh av elen kom från solenergi, 141 GWh kom från vindkraft och 180 GWh från förnybar kraftvärmeproduktion. I Eslövs kommun år 2020 utgjordes 13,5 procent av den tillförda energin oljeprodukter i form av bensin och diesel samt kol. Av den totala tillförda mängden energi utgjordes cirka 48 procent av fossila bränslen och cirka 52 procent av fossilfria bränslen. Industrisektorn står för ungefär hälften av den slutliga energianvändning där det till stor del används gasol/naturgas.

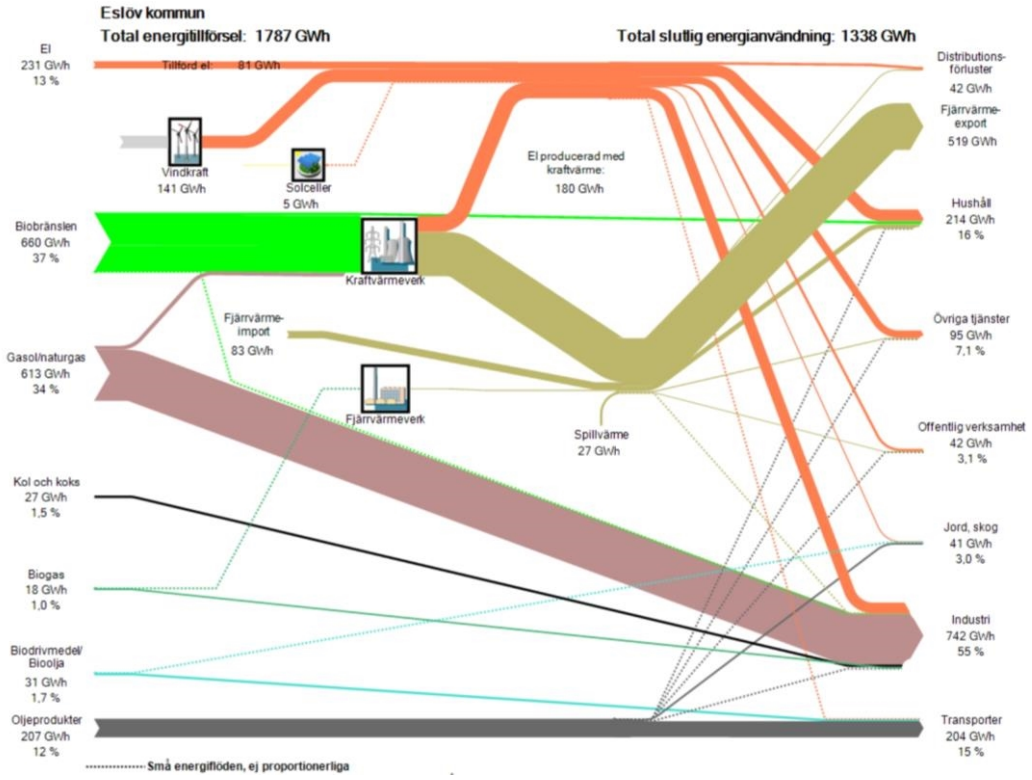

Figur 2. Sankey-diagram som visar energiflöden i Eslövs kommun fördelat per energislag och sektor för 2020. (Källa: WSP)

Energianvändning Eslövs kommunorganisation

I figur 3 visas Eslövs kommunorganisations energianvändning under 2022. Eslövs kommunorganisation köpte in 100 procent förnybar el och uppvärmningen i Eslövs kommunorganisations fastigheter var 100 procent fossilbränslefri. Inköpta drivmedel till transporter var till 94 procent fossilbränslefria och 76 procent av alla tjänsteresor var fossilbränslefria. De indirekta utsläppen avseende köpta tjänster, transporter etc. till organisationen mäts ännu inte.

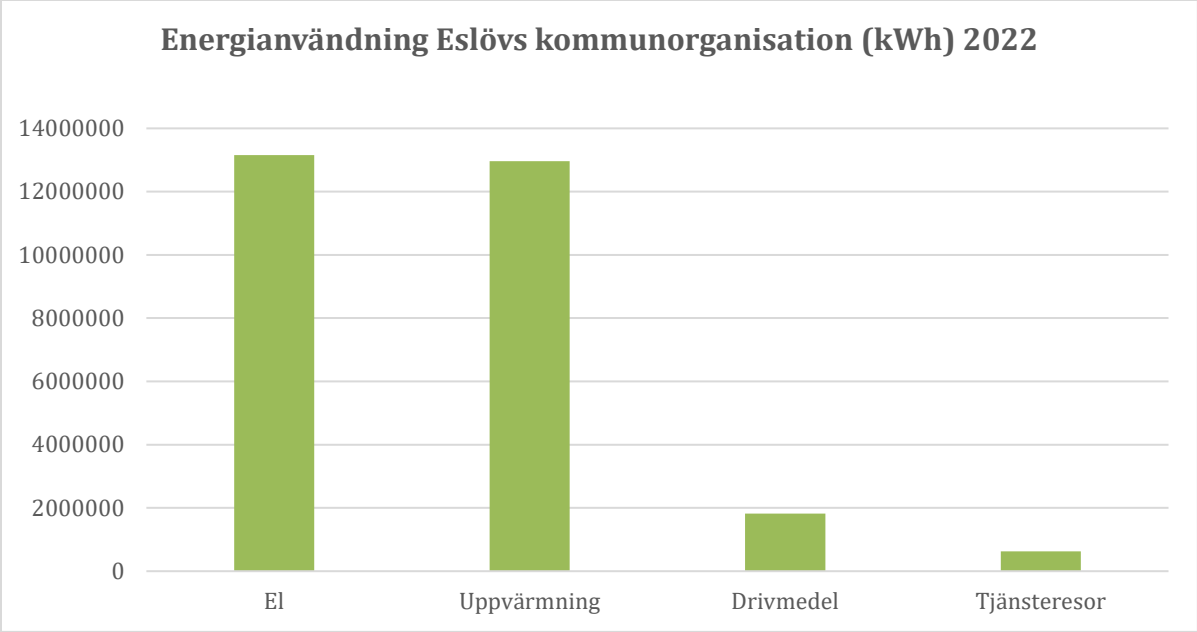

Figur 3. Energianvändning i Eslövs kommunorganisation

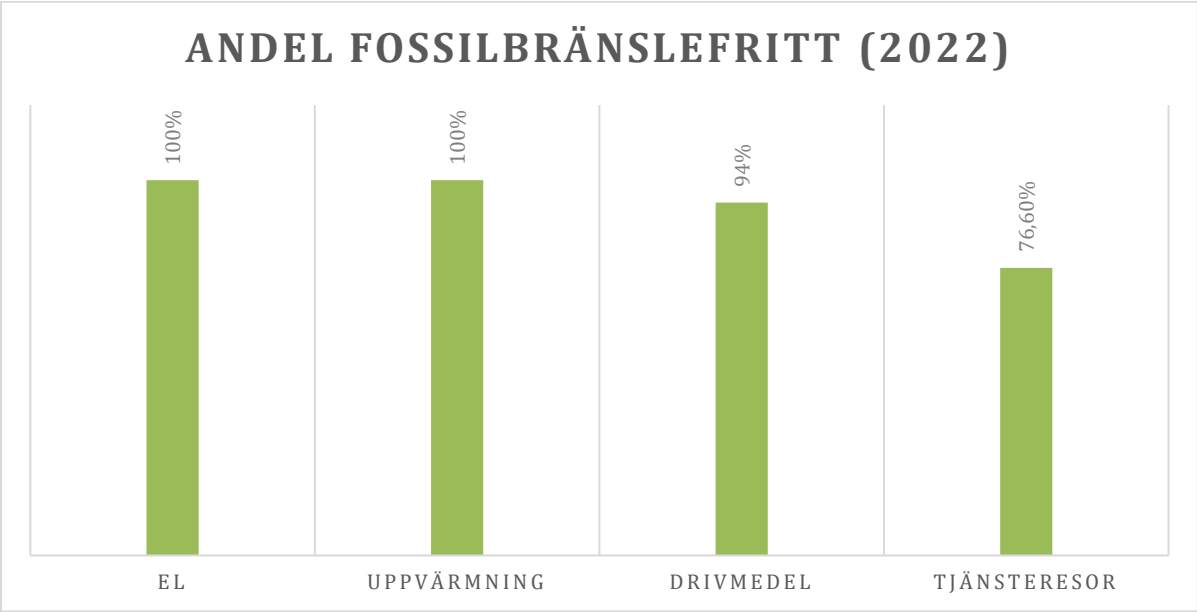

Figur 4. Andel fossilbränslefritt i Eslövs kommunorganisation

ESLÖVS KOMMUN

NATURPLAN FÖR ESLÖV-REMISSVERSION

Denna naturplan bidrar till det lokala miljömålet ***Rik natur i Eslöv*** i *Miljöstrategi för Eslöv*. Den gäller för kommunens förvaltningar samt för bolagen ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund **4**
Naturmiljöprogram 4
Syfte **4**
Organisation **5**
Kommunfullmäktige 5
Kommunstyrelsen 5
Styrgrupp 5
Intern referensgrupp 5
Samordnare 5
Rådighet **5**
Avgränsningar och kopplingar **6**
Uppföljning **6**
Mål **6**
Åtgärder **7**
1. Skydda natur 7
1.1 Den kommunalägda marken i och i anslutning till Gyaskogen samt skytteskogen i Stehag skyddas 7
1.2 Snärjet säkras som natur- och friluftlivsområde 7
1.3 Rönneholms mosse utvecklas till natur- och friluftslivsområde 8
1.4. Biosfärområde Storkriket 8
2. Bevara natur 8
2.1. Biologisk mångfald i detaljplaneringen 8
2.3 Kommunens naturreservat sköts enligt skötselplan 9
2.4 Vattenledning till Abullahagens södra hagar 9
2.5 Naturvårdsåtgärder för hotade arter 10
3. Utveckla natur 10
3.1 Mer ängsmark 10

3.2 Mer inhemska växtarter 11
3.3 Fler träd 11
3.4 Mer död ved 11
3.5 Skötsel av naturmark 12
3.6 Mer blommande grönytor 12
3.7 Fler boplatser 12
4. Vattenvårdsarbete 13
4.1. Kävlingeåns vattenråd 13
4.2 Rönne å vattenråd 13
4.3. Saxån-Braåns vattenråd 13
4.4 Ringsjöns vattenråd 14
4.5 Rönneåprojektet 14
5. Bekämpa invasiva främmande arter 14
5.1 Invasiva främmande arter på egen mark 14
5.2 Invasiva främmande arter rapporteras in 14
5.3 Hantering av främmande invasiva arter 15
6. Friluftsliv 15
6.1. Friluftsplan 15
6.2. Projekt Destination Rönne å och Ringsjöarna 15
6.2. Destinationsprojekt Rönne å och Ringsjön 16

Bakgrund

Utarmningen av biologisk mångfald och därmed förlust av ekosystemtjänster nu och i framtiden är ett av de största hoten mot hållbar utveckling. I Eslövs kommun har vi arbetat strategiskt och framgångsrikt med förvaltning av sjöar och vattendrag i många år men när det gäller förvaltning av den landbaserade naturen saknas till stor del det strategiska och långsiktiga förhållningssättet.

Naturplan för Eslöv ska beskriva det arbete som görs för att leva upp till målet Rik natur i Eslöv i *Miljöstrategi för Eslöv,* som lyder: *Naturen och den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska skyddas, bevaras och utvecklas.*

Naturmiljöprogram

2020 antog Eslövs kommunfullmäktige *Naturmiljöprogram*. Naturmiljöprogrammet innehåller viktiga kunskapsunderlag samt mål och ställningstaganden för naturvården. *Miljöstrategi för Eslöv* och *Naturplan för Eslöv* ersätter naturmiljöprogrammet som styrande dokument. Mål och ställningstaganden i naturmiljöprogrammet har arbetats in i miljöstrategin och naturplanen.

Naturmiljöprogrammet upphävs som styrande dokument i samband med att *Miljöstrategi för Eslöv* och *Naturplan för Eslöv* antas. Materialet i naturmiljöprogrammet ska omarbetas och utgöra ett kunskapsunderlag till miljöstrategin.

Syfte

Naturplan för Eslöv ska samla, systematisera och presentera naturmiljöarbetet i Eslövs kommunorganisation som framför allt bidrar till målet *Rik natur i Eslöv* i *miljöstrategi för Eslöv,* såväl vattenvårdsarbetet som arbetet med den landbaserade naturen. Syftet med planen är att på ett bättre sätt bidra till att skydda, värna och utveckla naturvärdena i Eslövs kommun som helhet. På så sätt bidrar planen till flera av de nationella miljömålen och till framförallt mål 14 och 15 i Agenda 2030.

Naturplan för Eslöv ska lyfta fram prioriteringar inom arbetsområdet.

Organisation

Naturplan för Eslöv utgör en av de planer som tillsammans beskriver arbetet som ska leda fram till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som innehåller mål som ligger till grund för *Naturplan för Eslöv.*

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar *Naturplan för Eslöv.*

Styrgrupp

Miljöstrategin har en styrgrupp bestående av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med planerna kopplade till miljöstrategin och kan besluta om ändringar i dessa planer.

Intern referensgrupp

Miljöstrategin har en intern referensgrupp bestående av representanter från kommunens olika verksamheter samt från bolagen ebo och Merab. Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin följs upp, sammanställs, analyseras av arbetsgruppen. Resultaten redovisas årligen internt och externt.

Samordnare

Arbetet med att skydda, värna och utveckla naturvärden kräver specifik kompetens inom biologi. Naturplanens samordnare ska bistå med kompetens och stöd i de processer där biologisk kompetens krävs för att genomföra åtgärderna i denna plan och därmed bidra till att målet *Rik natur i Eslöv* uppnås.

Naturplanens samordnare ska delta i miljöstrategins arbetsgrupp och i arbetet med att följa upp denna plan.

Rådighet

Kommunorganisationen ska arbeta aktivt med att skydda, värna och utveckla den biologiska mångfalden. Det görs i skötsel av den egna marken, i den fysiska planeringen, i upprättande av avtal, i anläggande, med hjälp av kommunikation, inom pedagogik och i vattenförvaltningsarbetet med mera. Kommunorganisationen ska också driva naturvårdsprojekt och samverka med andra aktörer för att bidra till målet *Rik natur i Eslöv.*

Avgränsningar och kopplingar

Naturplanen hanterar inte frågor som styrs direkt av lagstiftning. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken styrs inte av denna plan, inte heller de tekniska vattenfrågor som hanteras av VA SYD.

Naturplan för Eslöv hanterar natur- och vattenfrågor inom kommunorganisationens verksamhet och kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv*, som ska samla det arbete inom Eslövs kommunorganisation som bidrar till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar av de 17 globala hållbarhetsmålen i *Agenda 2030.*

Miljöstrategin och planerna ska bidra till det regionala miljömålsarbetet som samordnas av länsstyrelsen.

Vissa frågor som bidrar till *Rik natur i Eslöv* styrs i andra planer kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv*, till exempel måltidsverksamhet, arrendeavtal, exploatering, kommunikation, samverkan och upphandling.

Uppföljning

Uppföljningen av åtgärderna i *Naturplan för Eslöv* sker inom ramen för uppföljning av *Miljöstrategi för Eslöv* som också innehåller indikatorer för att mäta status och behov av insatser.

Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin ska följas upp årligen, det ska analyseras och redovisas internt och externt. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Mål

Naturplan för Eslöv ska bidra till att uppnå målet *Rik natur i Eslöv* i *Miljöstrategi för Eslöv.*

Målet *Rik natur i Eslöv* definieras så här:
Naturen och den biologiska mångfalden i Eslövs kommun ska skyddas, bevaras och utvecklas.

Vad målet innebär beskrivs i *Miljöstrategi för Eslöv.*

Åtgärder

De åtgärder i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planerna kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

På nationell och regional nivå finns ett stort antal strategier, program och liknande som hanterar olika typer av miljöfrågor. De har beaktats vid framtagandet av denna plan.

Åtgärderna är framtagna i dialog med de verksamheter som berörs av dem. Åtgärderna är prioriterade så att de på ett resurseffektivt (stor miljönytta per insatt resurs) bidrar till målen i *Miljöstrategi för Eslöv.*

1. Skydda natur

1.1 Den kommunalägda marken i och i anslutning till Gyaskogen samt skytteskogen i Stehag skyddas

Beskrivning

Gyaskogen och skytteskogen i Stehag utses till naturreservat med fokus på att bevara biologisk mångfald och tätortsnära rekreation.

Detta är en fortsättning på det pågående arbete som drivs av Kommunledningskontoret – Tillväxt med att ta fram inriktningsmål och skötselplan för den kommunalägda skogen.

Ansvar	Miljö- och Samhällsbyggnad - Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret – Tillväxt
Resurs	Beror på behov av inventeringar med mera
När	Arbetet påbörjas när den inledande processen är klar
Uppföljning	Finns naturreservat för den aktuella skogen

1.2 Snärjet säkras som natur- och friluftlivsområde

Beskrivning

Möjligheterna till att utveckla det tätortsnära naturområdet Snärjet ska för friluftslivet och bevarandet av den biologiska mångfalden ska utredas.

Ansvar	Kommunledningskontoret – Tillväxt
Resurs	Inom ram
När	Start 2023

Uppföljning Finns utredning

1.3 Rönneholms mosse utvecklas till natur- och friluftslivsområde

Beskrivning
Kommunen ska via dialog med verksamhetsutövare och länsstyrelsen verka för att Rönneholms mosse utvecklas till ett naturområde med fokus på fågelliv, biologisk mångfald och friluftsliv.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret – Tillväxt
Resurs	Inom ram
När	Under och efter täktens efterbehandling
Uppföljning	Är området återställt

1.4. Biosfärområde Storkriket

Beskrivning
Kommunen är en aktiv part i arbetet med kandidaturen för Biosfärområde Storkriket med målet att Storkriket ska utses till ett Unesco Biosföområde.

Arbetet med biosfärområdet har en egen organisation och styrs inte med denna plan. Åtgärden beskrivs ändå här och ingår i miljöstrategins uppföljning eftersom den bidrar till miljöstrategins mål.

2. Bevara natur

2.1. Biologisk mångfald i detaljplaneringen

Beskrivning
Den fysiska planeringen ska bidra till att skydda, bevara och utveckla den biologiska mångfalden. Det innebär att följande miljöaspekter ska beaktas i arbetet med detaljplaner:

Hänsyn till biologisk mångfald och ekosystemtjänster

- Vid detaljplaneläggning ska bevarande och långsiktig utveckling av natur och naturvärden säkras genom planläggning av park och natur. Naturområden eller områden med höga naturvärden ska i första hand planläggas som natur och inte som park.
- Vid detaljplaneläggning ska bevarande och långsiktig utveckling av natur och naturvärden säkras genom planläggning av park och natur.
- I arbetet med detaljplaner ska planområdets ekosystemtjänster innan exploatering beskrivas. Till det används verktyget ESTER.

Ambitionen ska vara att ekosystemtjänster stärks och/eller tillskapas i samband med exploatering.
- Öppna dagvattenlösningar ska prioriteras.
  Hänvisning till: *Dagvatten- och översvämningsplan för Eslövs kommun.*
- Träd skyddas i detaljplanering med befintliga verktyg såsom exempelvis krav på marklov för fällande av värdefulla träd.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen och Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Har aspekterna hanterats i framtagna detaljplaner

2.2. Ekosystemtjänstanalys

Beskrivning
Planeringsunderlag tas fram som visar de viktigaste ekosystemtjänsterna som rör urban och tätortsnära miljö. Underlaget täcker alla kommunens tätorter.
Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs Tid och pengar uppskattas
När När resurs finns
Uppföljning Finns underlaget. Används det

2.3 Kommunens naturreservat sköts enligt skötselplan

Beskrivning
Skötselåtgärder görs årligen enligt upprättade skötselplaner för att bevara områdenas naturvärden och leva upp till kommunens åtagande. Anläggningar ses över och renoveras eller byts ut vid behov.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 300 tkr (Ingår i ökad budget för naturvård)
När Årligen
Uppföljning Årlig redovisning av utförda åtgärder

2.4 Vattenledning till Abullahagens södra hagar

Beskrivning
Vattenförsörjningen till Abullahagens betande djur ska säkras genom att en vattenledning dras till Södra hagarna.

Ansvar Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 200 tkr har avsatts till åtgärden
När Snarast
Uppföljning Finns vatten är indraget till Abullahagen

2.5 Naturvårdsåtgärder för hotade arter

Beskrivning
Åtgärder för att gynna förekomst av hotade arter och biotoper i Eslövs kommun ska genomföras. Fokus ska ligga på arter och biotoper med åtgärdsprogram samt för kommunens ansvarsarter. Åtgärder drivs i projektform och minst två projekt ska drivas årligen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs Externa medel bidrar till finansiering, Samordning/genomförande 400 h per år
När Kontinuerligt
Uppföljning Redovisade/påbörjade projekt

3. Utveckla natur

3.1 Mer ängsmark

Beskrivning
Kommunala grönytor läggs om till ängsmark. I första skedet ska minst en hektar grönyta läggas om till ängsmark varav 2 400 kvadratmeter läggs om genom insådd av ängsfrö. Detta arbete och mål utförs fram till december 2024 via LONA-projekt ”Blommor och Bin i Eslöv”. Därefter ska minst en grönyta läggas om till ängsmark årligen.

För att få en hållbar ökning av ängsmark på kommunens mark ska en utredning göras angående hållbara lösningar för hantering av det slåttrade höet.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad Stab och miljö samt Gata Trafik och Park, ebo
Resurs Inom ram
När Enligt beskrivning
Uppföljning andel ängsmark av kommunens grönytor, utredning om hantering av hö finns.

3.2 Mer inhemska växtarter

Beskrivning

Vid utformning av utemiljöer, rabatter och planteringar ska i möjligaste mån inhemska växtarter och /eller växtarter som utgör nektar och pollenresurser för vilda bin väljas. Fokus ska ligga på att bevara, utveckla och skapa värden för den biologiska mångfalden samt minska användandet av exotiska växtarter, bland annat på grund av att det finns risk för att exotiska växter och trädslag kan bli invasiva i ett framtida förändrat klimat. Undantag ska motiveras.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik Park, Serviceförvaltningen - Fastighet och ebo
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Trädinnehav och trädplantering ses över årligen. Andel inhemska växter och/eller resursväxter per ny plantering.

3.3 Fler träd

Beskrivning

Fler träd ska planteras i Eslövs tätorter och antalet träd i Eslövs tätorter på kommunal mark ska öka. När träd fälls ska de kompenseras enligt kommunens riktlinjer för trädfällning.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik och Park, Serviceförvaltningen, Kommunledningskontoret och ebo
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Antal nyetablerade träd. Antal kompenserade träd.

3.4 Mer död ved

Beskrivning

Hantering av nedtagna och fallna träd beskrivs i Kommunens trädrutiner. För att dessa ska kunna följas ska faunadepåer etableras i anslutning till kommunens större tätorter där död ved, som inte kan lämnas på plats, samlas. Risker för stöld av ved minimeras genom skyltning, val av plats och när nödvändigt staket.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Stab och miljö samt Gata Trafik och Park, Serviceförvaltningen och ebo
Resurs Inom ram

När Kontinuerligt
Uppföljning Antal faunadepåer

3.5 Skötsel av naturmark

Beskrivning
Skötselplan för naturvårdsanpassad skötsel för kommunal mark planlagd som natur, mark klassad som natur i parkkartan, annan naturlik mark i exempelvis parker samt kommunala dammar/småvatten ska tas fram. Minst två områden per år ska tas in i och omfattas av planen.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Stab och Miljö för samordning, samt Miljö och Samhällsbyggnad - Gata Trafik Park
Resurs Samordning 200 h
När Start 2024
Uppföljning Antal områden med naturvårdsanpassad skötselplan

3.6 Mer blommande grönytor

Beskrivning
Klippningsregimen anpassas för utvalda kommunala grönytor för att gynna blomning och blomförekomst. Detta kan exempelvis göras genom att byta klippregim (exempelvis bruksgräs till långgräs), eller öka intervallet mellan klippningar under blomning för utvalda ytor.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Stab och miljö för samordning, samt Gata Trafik och Park, Serviceförvaltningen, Kommunledningskontoret och ebo
Resurs Inom ram
När Start 2024
Uppföljning Antal grönytor som ställts om årligen

3.7 Fler boplatser

Beskrivning
Antalet boplatser ska öka i kommunens tätorter genom renovering av befintliga mulmholkar, uppsättning av holkar för fåglar, fladdermöss med mera. När det är möjligt ska sandblottor skapas på lämpliga ställen vid exempelvis åtgärdsarbeten och exploatering. Åtgärderna kan med fördel kopplas till pedagogiska verksamheter när det är möjligt och intresse finns.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad - Stab och miljö för samordning, samt Gata Trafik och Park, Serviceförvaltningen och ebo,
Resurs Inom ram

När Start 2024
Uppföljning Antal anlagda/renoverade boplatser

4. Vattenvårdsarbete

4.1. Kävlingeåns vattenråd

Beskrivning
Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Kävlingeåns vattenråd.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 1,1 mkr (avgift för 2024)
Representation i organisationen 60 h
När Kontinuerligt
Uppföljning Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

4.2 Rönne å vattenråd

Beskrivning
Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Rönne å vattenråd.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 40 tkr
Representation i organisationen 60 h
När Kontinuerligt
Uppföljning Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

4.3. Saxån-Braåns vattenråd

Beskrivning
Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Saxån-Braåns vattenråd.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs 220 000 kr (avgift för 2023)
Representation i organisationen 40 h
När Kontinuerligt
Uppföljning Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

4.4 Ringsjöns vattenråd

Beskrivning

Eslövs kommun ska engagera sig i och finansiera samarbeten kring vattenvård inom Ringsjöns vattenråd.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	395 tkr Representation i organisationen 60 h
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Redovisning av sammanfattad recipientkontroll, redovisning av vattenkvalitetshöjande åtgärder

4.5 Rönneåprojektet

Beskrivning

Eslövs kommun deltar i och medfinansierar Rönneåprojektet som syftar till att ta bort vandringhinder för fisk i Rönne å.

Projektet har en egen organisation och styrs inte med denna plan. Åtgärden beskrivs ändå här och ingår i miljöstrategins uppföljning eftersom den bidrar till miljöstrategins mål.

5. Bekämpa invasiva främmande arter

5.1 Invasiva främmande arter på egen mark

Beskrivning

Kommunorganisationen bekämpar invasiva främmande arter på den kommunala marken. Bekämpning sker i första hand av arter på EU:s förteckning (ref. EU-förordning) men även av vissa arter på den nationella listan med förekomst i kommunen. En kommunövergripande strategi för bekämpning av främmande invasiva arter ska tas fram. Möjlighet till koordinerade insatser ska undersökas där listade invasiva arter finns i stora bestånd som inte bara finns på den kommunala marken.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö, Gata Trafik Park, Kommunledningskontoret – Tillväxt
Resurs	Inom ram
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Antal bekämpningsinsatser, framtagen strategi finns

5.2 Invasiva främmande arter rapporteras in

Beskrivning

All uppmärksammad förekomst av främmande invasiva arter ska rapporteras in till artportalen. Kommunorganisationen ska rapportera till Naturvårdsverket om en främmande invasiv landart påträffats och till Havs- och vattenmyndigheten om en främmande invasiv vattenart påträffats.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö och Gata Trafik Park
Resurs Inom ram
När Kontinuerligt
Uppföljning Antal bekämpningsinsatser

5.3 Hantering av främmande invasiva arter

Beskrivning
I dagsläget tas främmande invasiva arter som avfall endast emot på en plats inom Merabs upptagningsområde, Rönneholms avfallsstation. Möjligheten att lämna in avfall bestående av främmande invasiva arter ska förbättras genom att inlämning även möjliggörs på återvinningscentraler inom Merabs upptagningsområde.

Ansvar Merab med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs behöver utredas
När Snarast
Uppföljning antal återvinningscentraler inom Merabs upptagningsområde som tar emot invasiva främmande arter som avfall (utöver Rönneholms avfallsstation).

6. Friluftsliv

6.1. Friluftsplan

Beskrivning
En friluftsplan ska tas fram för utveckling av friluftslivet i kommunen.
Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs en tjänst, friluftlivsstrateg
När När resurs finns
Uppföljning: En friluftsplan finns

6.2. Projekt Destination Rönne å och Ringsjöarna

Beskrivning

Kommunen deltar i projektet *Projekt Destination Rönne å och Ringsjöarna* som syftar till att utveckla en destination för naturturism och upplevelser längs Rönne å och runt Ringsjön.

Projektet har en egen organisation och styrs inte med denna plan. Åtgärden beskrivs ändå här och ingår i miljöstrategins uppföljning eftersom den bidrar till miljöstrategins mål.

ESLÖVS KOMMUN

MILJÖPLAN FÖR ESLÖV-REMISSVERSION

Denna miljöplan bidrar till del lokala miljömålet ***Ren miljö*** i *Miljöstrategi för Eslöv*. Den gäller för kommunens förvaltningar samt för bolagen ebo och Merab.

Innehåll

Bakgrund **4**
Miljöplan 4
Syfte **5**
organisation **5**
Kommunfullmäktige 5
Kommunstyrelsen 5
Styrgrupp 5
Intern referensgrupp 5
Samordnare 6
Rådighet **6**
Avgränsningar och kopplingar **6**
Uppföljning **6**
Mål **7**
Åtgärder **7**
1. Vara en god miljö-förebild 7
1.1 Sveriges ekokommuner 7
1.2 Hållbarhetssäkring av strategiska planer, beslut och investeringar 8
1.3 Miljökrav i upphandlingar 8
1.4 Miljökrav i arrendeavtal 9
2. Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga 14
2.1 Giftfria skolor och förskolor 14
2.2 Bekämpningsmedelsfri skötsel 14
Sanering av förorenade områden 14
Miljögiftkonferensen i Eslöv 14

3. Kommunikation och samverkan.....15
3.1 Kommunikationsplan 15
3.2 Näringslivssamverkan 15
3.3 Föreningssamverkan.....16
Bilaga 1 – Farliga kemiska ämnen 17
Bilaga 2 – Utfasningsämnen, prioriterade riskminskningsämnen, SIN-listan och SVHC-ämnen 22
Bilaga 3 - Lagstiftning 23
Bilaga 4 - Giftfria skolor och förskolor 27

Bakgrund

Miljöfrågorna är och kommer fortsatt att vara de viktigaste och tuffaste utmaningarna hela världen står inför. *Miljöplan för Eslöv, Naturplan för Eslöv, Energi- och klimatplan för Eslöv* och *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby* samlar kommunorganisationens arbete som bidrar till de 16 nationella miljömålen.

Miljöplanen samlar det miljöarbete inom kommunorganisationen som inte direkt handlar om natur, biologisk mångfald, att begränsa klimatpåverkan och avfall. Eslövs kommunorganisation har ambitionen att ta sitt ansvar för att bidra till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar till de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Eslöv är en av Sveriges ekokommuner och har därmed en uttalad ambition om att ta ansvar för att bidra till hållbar utveckling genom att dela med sig av erfarenheter och lära av andra.

Miljöplan

Det mesta vi gör går att göra med miljöhänsyn. Eslövs kommunorganisation är inblandad i väldigt många olika processer, hanterar stora volymer av varor och tjänster och har många kontaktytor med organisationer och individer. I allt det kan miljöfrågor lyftas in och beaktas. Några av de mest effektiva verktygen vi har för att minska vår negativa miljöpåverkan och för att skapa positiva miljöförändringar är upphandling/inköp, samverkan och kommunikation.

Många miljöåtgärder ger många olika positiva miljöeffekter. Många åtgärder i denna plan bidrar även till målen *Rik natur i Eslöv* och *Begränsad klimatpåverkan i Eslöv,* men för att undvika att hantera en fråga i flera olika planer har de åtgärder som tydligt bidrar till flera mål hamnat i denna plan.

Eslövs kommunorganisation har ingen kemikalieplan. De frågor som traditionells skulle ligga i en sådan finns i denna miljöplan.

Miljöplanen ska säkerställa att Eslövs kommunorganisation gör sitt bästa och använder de verktyg som finns inom de verksamheter den råder över för att på bästa sätt bidra till målet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv.*

Namnet på denna plan, **Miljö**plan, ska inte tolkas så som att de frågor som hanteras i naturplanen, energi- och klimatplanen och avfallsplanen *inte* är miljöarbete. Allt arbete i planerna kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv* bidrar till de nationella miljökvalitetsmålen och är miljöarbete.

Syfte

Miljöplanen ska samla, systematisera och presentera arbetet som framför allt bidrar till målet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Miljöplanen ska lyfta fram prioriterade åtgärder samt bidra till att förebygga risker och framtida kostnader orsakade av felaktiga val, beslut och arbetssätt.

Miljöplan för Eslöv ska lyfta fram prioriteringar inom arbetsområdet.

organisation

Miljöplanen utgör en av de planer som tillsammans beskriver arbetet som ska leda fram till målen i *Miljöstrategi för Eslöv*.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige antar *Miljöstrategi för Eslöv* som innehåller mål som ligger till grund för *Miljöplan för Eslöv.*

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen antar *Miljöplan för Eslöv.*

Styrgrupp

Miljöstrategin har en styrgrupp bestående av kommundirektörens ledningsgrupp. Styrgruppen ska hållas uppdaterad om arbetet med planerna kopplade till miljöstrategin och kan besluta om ändringar i dessa.

Intern referensgrupp

Miljöstrategin har en inter referensgrupp bestående av representanter från kommunorganisationens verksamheter samt från bolagen ebo och Merab. Arbetet i planerna följs upp, sammanställs, analyseras av referensgruppen. Resultaten redovisas årligen externt och internt.

Samordnare

Miljöfrågorna är komplicerade och komplexa. Hela tiden blir ny kunskap tillgänglig, samtidigt som fler faror identifieras. Behovet av samordning och stöd till verksamheterna är stort.

Miljöplanens samordnare ska delta i miljöstrategins interna referensgrupp, han/hon ska ha inblick i arbetet med miljöplanens åtgärder och stötta arbetet med dem samt samordna uppföljningen av planen.

Rådighet

I den fysiska planeringen, i upphandlingsprocessen, i våra egna bygg- och exploateringsprojekt, i våra nätverk och kommunikationskanaler och i vår samverkan med andra aktörer har vi stora möjligheter att lyfta in och stärka miljöarbetet och bidra till målen i *Miljöstrategi för Eslöv.*

Åtgärder i denna plan ska omfatta arbete inom organisationens eget rådighetsområde.

Avgränsningar och kopplingar

Miljöplanen hanterar inte frågor som direkt styrs av lagstiftning. Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens tillsyn enligt miljöbalken styrs inte av denna plan, inte heller de tekniska vattenfrågor som hanteras av VA SYD.

Miljöplan för Eslöv kopplar till *Miljöstrategi för Eslöv*, som ska samla det arbete inom Eslövs kommunorganisation som bidrar till de 16 nationella miljömålen och därmed till stora delar av de 17 globala hållbarhetsmålen i *Agenda 2030.*

Miljöstrategin och planerna ska bidra till det regionala miljömålsarbetet som samordnas av länsstyrelsen.

Uppföljning

Uppföljningen av åtgärderna i miljöplanen sker inom ramen för uppföljning av *Miljöstrategi för Eslöv* som också innehåller indikatorer för att mäta status och behov av insatser.

Arbetet i planerna kopplade till miljöstrategin ska följas upp årligen, det ska analyseras och redovisas internt och externt. Resultatet av uppföljningen ska användas till att utveckla kommunorganisationens miljöarbete.

Mål

Miljöplan för Eslöv ska bidra till att uppnå målet *Ren miljö* i *Miljöstrategi för Eslöv.*

Målet *Ren miljö* definieras så här:

Eslövs kommun ska arbeta för ren och effektiv resursanvändning och vara en hållbar förebild.
Vad målet innebär beskrivs i *Miljöstrategi för Eslöv.*

Åtgärder

De åtgärder i *TILLSAMMANS FÖR ETT HÅLLBART SKÅNE - Regionalt åtgärdsprogram för miljömålen 2022–2025* där kommunerna har tilldelats ansvar, ska lyftas in i planerna kopplade till miljöstrategin i de fall de anses möjligt, prioriterat och befogat.

På nationell och regional nivå finns ett stort antal strategier, program och liknande som hanterar olika typer av miljöfrågor. De har beaktats vid framtagandet av denna plan.

Åtgärderna är framtagna i dialog med de verksamheter som berörs av dem. Åtgärderna är prioriterade så att de på ett resurseffektivt (stor miljönytta per insatt resurs) bidrar till målen i *Miljöstrategi för Eslöv.*

1. Vara en god miljö-förebild

1.1 Sveriges ekokommuner

Beskrivning
Eslöv ska vara en aktiv medlem av Sveriges ekokommuner.

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad
Resurs	Budget: medlemsavgiften på 4 tkr plus 0,3 kr per kommuninvånare (2023) Tid för: bemanning i föreningens expertgrupp och för ledamot i föreningens styrelse

När Kontinuerligt
Uppföljning Är Eslövs kommun medlem i Sveriges ekokommuner.

1.2 Hållbarhetssäkring av strategiska planer, beslut och investeringar

Beskrivning
Ett verktyg ska tas fram och användas till att hållbarhetssäkra strategiska planer, beslut och investeringar inom kommunorganisationen. Verktyget ska kopplas till Miljöstrategi för Eslöv och andra antagna hållbarhetsambitioner.

En arbetsgrupp bildas som tar fram ett förslag till verktyg som utvecklas med hjälp av miljöstrategins arbetsgrupp som referensgrupp.

Ansvar Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö och Kommunledningskontoret – Tillväxtavdelningen
Resurs Budget: inom ram
Tidsåtgång för projektledning: 120 timmar
När Förslag presenteras för miljöstrategins styrgrupp under våren 2024. Därefter politisk process.
Uppföljning Är verktyget på plats. Används verktyget.

1.3 Miljökrav i upphandlingar

Beskrivning
Vid upphandling ska krav ställas i de fall det anses relevant och möjligt, som säkerställer att:

- Farliga kemiska ämnen inte köps in eller ingår i produkter som köps in till kommunorganisationen. Det innebär att:
    - Utfasningsämnen ska undvikas i möjligaste mån
    - Prioriterade riskminskningsämnen ska undvikas i möjligaste mån.
    - Krav ska ställas på att leverantör har kunskap om kemikalieinnehåll, och om det förekommer farliga kemiska ämnen, att de arbetar för att substituera dessa mot mindre farliga ämnen.

- Mängden material och avfall minimeras. Det innebär att:
    - Engångsartiklar ska undvikas i möjligaste mån
    - Rekonditionerade och återbrukade produkter ska väljas före nya produkter där det är möjligt.

    - Köp av tjänst och funktion ska prioriteras före produkt där det är möjligt och miljömässigt motiverat.
    - Fokus på lång livscykel ska prioriteras.
    - Möjlighet till återtag ska finnas där det är relevant och möjligt.

- Inköp ska göras med fokus på energieffektivitet och begränsad klimatpåverkan. Det innebär att:
    - I upphandlingar som innehåller energi, transporter och eller bränsleanvändning ska krav ställas på förnybar energi/förnybart bränsle. I andra hand klimatkompensation.
    - Energieffektiva produkter ska prioriteras.

- Miljökrav kopplat till andra miljöaspekter såsom utsläpp till mark, luft och vatten, buller, med mera ska ställas där det anses relevant och befogat.

Vid inköp ska vara eller tjänst med minst miljöpåverkan väljas.

Modell för hållbarhetskrav vid upphandlingar ska utvecklas och spridas och användas i alla planerade upphandlingar.

Miljöavsnitt ska ingå i utbildning för inköpare.

Ansvar	Samtliga upphandlande verksamheter med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Medaktörer	Alla förvaltningar samt bolagen ebo, Merab
Resurs	Samordning 100 h
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Har relevanta miljökrav ställts i upphandlingar. Köps miljöbra produkter in på våra avtal. Andel som nyckeltal på utvalda produktslag.

1.4 Miljökrav i arrendeavtal

Beskrivning

Miljökrav ska ställas i avtal med dem som arrenderar kommunens mark. Kraven ska säkerställa så att brukandet av den kommunägda marken sker i enlighet med målen i *Miljöstrategi för Eslöv.* Målet är

bekämpningsmedelsfritt brukande med stor hänsyn till miljö och biologisk mångfald. Det innebär att:

- Nya arrendatorer ska bruka marken enligt kraven för KRAV som minimum.
- Befintliga arrendatorer som inte har avtal om att bruka den arrenderade marken enligt kraven för KRAV, ska beskriva hur de arbetar för minskad miljöpåverkan.

Ansvar	Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö (tar fram underlag för beskrivning av miljöarbete)
Resurs	Ta fram underlag för att beskriva miljöarbete 40 h
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Finns miljöanpassade avtal Finns information om arrendatorers miljöarbete

1.5 Hållbarhetsprogram för utbyggnaden av Östra Eslöv

Beskrivning

Ett hållbarhetsprogram för utvecklingen av Östra Eslöv ska tas fram. Hållbarhetsprogrammet ska säkerställa att utbyggnaden genomförs i enlighet Miljöstrategi för Eslöv och övriga hållbarhetsaspekter inom ramen för de globala hållbarhetsmålen i Agenda 2030.

Ansvar	Kommunledningskontoret – Tillväxt med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	Delvis finansiering från externa EU-medel
När	Start 2023
Uppföljning	Finns ett hållbarhetsprogram för utbyggnaden av Östra Eslöv

1.6 Hållbart byggande (lokalförsörjning)

Beskrivning

När kommunorganisationen bygger och anlägger egna byggnader och anläggningar ska det göras i enlighet med målen i Miljöstrategi för Eslöv.

Kemikalier

Alla nya byggnader förutom skolor och förskolor ska klara kemikaliekraven för *Lokaler nybyggnad,* respektive *Lokaler, ombyggnad* motsvarande dem i Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriteriet på basnivå - **Ämnen med miljö- och hälsofarliga egenskaper.**

Skolor och förskolor ska klara kemikaliekraven för *Förskolor, nybyggnad, Förskolor, ombyggnad, Skolor, nybyggnad* respektive *Skolor, ombyggnad* i Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriteriet på avancerad nivå - **Ämnen med miljö- och hälsofarliga egenskaper.**

Hänvisning: Hitta hållbarhetskriterier | Upphandlingsmyndigheten

Energi
Samtliga nya byggnader ska byggas energieffektivt. Det innebär att byggnaders energibehov ska ligga 25 procent under energikraven i Boverkets byggregler, BBR (Energikrav enligt BFS 2011:6 med ändringar till och med BFS 2019:2).

Energiproduktion på bebyggda/anlagda fastigheter ska prioriteras.
Hänvisning: *Energi- och klimatplan för Eslöv 3.2 Egen solenergiproduktion*

Klimat
Vid val av byggmaterial ska material med liten klimatpåverkan, ur ett livscykelperspektiv, prioriteras.

Offentliga byggnader ska lokaliseras så att hållbart resande till och från byggnaden/anläggningen görs möjligt.

Biologisk mångfald
Utemiljöer ska utformas med fokus på att bevara/utveckla/skapa biologiska värden. Biologiska värden som förloras i och med byggandet/anläggandet ska kompenseras.
Hänvisning: *Naturplan för Eslöv åtgärd 2.1. Biologisk mångfald i detaljplaneringen*

Vatten
Dagvatten och skyfall ska hanteras i enlighet Dagvatten- och översvämningsplan för Eslöv.
Hänvisning: *Dagvatten- och översvämningsplan* för *Eslöv*

Avfall
I alla nya byggnader där det är befogat ska det finnas möjlighet till nära källsortering i enlighet med den lokala renhållningsordningen.
Hänvisning: *Avfallsplan för kommunerna Eslöv, Höör och Hörby.*

Ansvar	Kommunledningskontoret – Tillväxt, Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö och Serviceförvaltningen - Fastighet
Resurs	Inom ram
När	Utredning påbörjas 2023
Uppföljning	Har åtgärden efterlevts i de egna bygg- och anläggningsprojekten

1.7 Miljösmart mat

Beskrivning

Vid inköp och hantering av livsmedel ska hänsyns tas till alla miljöaspekter kopplade till livsmedel, livsmedelsproduktion och livsmedelshantering. Val av råvaror ska göras så att negativ påverkan på mark, vatten, luft, klimat och biologisk mångfald minimeras. Kommunorganisationen ska arbeta aktivt mot matsvinn.

Rutin tas fram för kommunorganisationens alla verksamheter under 2024.

Ansvar	Serviceförvaltningen – Måltid med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö samt övriga verksamheter som hanterar livsmedel.
Medaktörer	Alla förvaltningar samt bolagen ebo, Merab
Resurs	Budget: Inom ram Tidsåtgång: Projektledning 120 timmar
Uppföljning	Finns rutin. Används rutinen.

1.8 Eslövs miljöpris

Beskrivning

Eslövs miljöpris ska årligen delas ut av Eslövs kommun, Skånska Dagbladet och Kraftringen. En jury med representanter från de tre organisationerna ska välja ut pristagaren. Priset ska gå till en privatperson, ett företag eller en organisation som utmärkt sig på ett sätt som går i linje med målen i *Miljöstrategi för Eslöv* (bidragit till de 16 nationella miljömålen).

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	Budget: 5 000 kronor (motsvarar halva prissumman, andra halvan delas mellan Skånska Dagbladet och Kraftringen). Samordning: 25 h.
När	Årligen
Uppföljning	Redovisning av pristagare och motivering

1.9 Eslövs interna vandringsmiljöpris

Beskrivning

Eslövs interna vandringsmiljöpris ska delas ut till någon, enskild eller verksamhet, inom kommunorganisationen som utmärkt sig i linje med målen i *Miljöstrategi för Eslöv.*

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	Samordning 30 h
När	Delas ut i maj och i november årligen
Uppföljning	Redovisning av pristagare

1.10 Miljöfokus i pedagogiska verksamheter

Beskrivning

En grupp bestående av pedagoger inom Barn och Utbildning ska formas för att utveckla miljöarbetet inom de pedagogiska verksamheterna.

Ansvar	Barn och Utbildning med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	Samordning: 80 h
När	Gruppen bildas under hösten 2023, därefter löpande
Uppföljning	Antal möten/aktiviteter i gruppen. Genomförda åtgärder

1.11 Hållbar kapitalplacering

Beskrivning

Eslövs kommunorganisations ska placera pengar i verksamheter som inte aktivt går emot målen i *Miljöstrategi för Eslöv*. Det utesluter placering i verksamheter som är verksamma inom fossila bränslen, uran och GMO med mera.

Ansvar	Kommunledningskontoret - ekonomiavdelningen
Resurs	Inom ram
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Med hjälp av tjänsten *AGENTA* och *Morningstar rating*

2. Skydda människor och miljö för exponering av farliga kemiska ämnen, med extra fokus på att skapa giftfria miljöer för barn och unga

2.1 Giftfria skolor och förskolor

Beskrivning

Kommunorganisationens skolor och förskolor ska byggas, utrustas och drivas giftfritt enligt beskrivningen i bilaga 2 – Giftfria skolor och förskolor.

Ansvar	Barn och Utbildning med stöd av Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö
Resurs	Inom ram
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Med hjälp av årlig enkät

2.2 Bekämpningsmedelsfri skötsel

Beskrivning

Skötsel av allmän platsmark ska ske utan kemiska bekämpningsmedel. Undantag är bekämpning av invasiva arter. Det hanteras i *Naturplan för Eslöv.*

Miljöfrågor kopplade till planering och anläggning av allmän platsmark hanteras i *Naturplan för Eslöv*. Redan i planeringsskedet ska denna fråga lyftas in.

Ansvar	Miljö och samhällsbyggnad – Gata Trafik Park och ebo
Budget	Inom ram
När	Kontinuerligt
Uppföljning	Mängd/volym använda bekämpningsmedel inom skötseln

Sanering av förorenade områden

Beskrivning

Det finns ett behov av ett proaktivt arbete med identifiering och sanering av förorenade områden.

I dagsläget finns inte resurser till att prioritera sådant arbete. Frågan beaktas i arbetet med att revidera denna plan framöver.

Miljögiftkonferensen i Eslöv

Beskrivning

2015, 2017 och 2019 arrangerades Miljögiftkonferensen i Eslöv med stöd av Region Skånes miljövårdsfond. Behovet av en arena för kommuners och andra aktörers arbetet med miljömålet Giftfri miljö finns fortfarande och konferensen blev ett uppskattat arrangemang som gav Eslövs kommun mycket positiv uppmärksamhet i ett miljösammanhang.

I dagsläget finns inte resurser till att prioritera ett sådant arrangemang. Frågan beaktas i arbetet med att revidera denna plan framöver.

3. Kommunikation och samverkan

3.1 Kommunikationsplan

Beskrivning

En kommunikationsplan ska tas fram som säkerställer att arbetet inom Miljöstrategi för Eslöv kommuniceras effektivt och bra. Kommunikationsplanen ska beskriva syfte, målgrupper, kanaler och kommunikationsaktiviteter. Kommunikationsplanen omfattar alla kommunikationsinsatser kopplade till *Miljöstrategi för Eslöv.*

Ansvar	Miljö och Samhällsbyggnad – Stab och Miljö med stöd av Kommunledningskontoret - kommunikationsavdelningen
Resurs	Kommunikationsplanering 50 h Kommunikationsaktiviteter 200 h
När	Plan tas fram varje år. Aktiviteter görs kontinuerligt enligt planen.
Uppföljning	Finns kommunikationsplan. Följs kommunikationsplanen.

3.2 Näringslivssamverkan

Beskrivning

Samverkan med näringslivet kring miljöfrågor ska stärkas. Befintliga kanaler och nätverk (såsom nyhetsbrev, näringslivsträffar, näringslivsdagar) ska användas för att lyfta miljöfrågor och bjuda in till samverkan.

Ansvar	Kommunledningskontoret – näringsliv och Miljö och Samhällsbyggnad – staben
Resurs	Samordning 120 h
När	Under 2023 identifieras lämpliga nätverk och plattformar och en planering för utvecklingen av näringslivssamverkan med miljöfokus tas fram.

Uppföljning Antal samverkansarrangemang där miljöfrågor har lyfts. Antal samverkansprojekt.

3.3 Föreningssamverkan

Beskrivning

I dialog med föreningar ska kommunorganisationen bidra till att utveckla och stödja föreningarnas miljöarbete.

Ansvar Kultur och Fritid – och Miljö och Samhällsbyggnad – staben
Resurs Samordning 120 h
När Under 2024 påbörjas arbetet
Uppföljning Antal samverkansarrangemang där miljöfrågor har lyfts. Antal samverkansprojekt.

Bilaga 1 – Farliga kemiska ämnen

Kemiska ämnen finns i vår omgivning dygnet runt alla dagar på året. Alla är inte skadliga men vi vet att många är det och att ett stort antal misstänks vara det. Vi vet också att kemikalielagstiftningen inte är ett tillräckligt skydd mot skadlig kemikalieexponering.

Spridningen av farliga kemiska ämnen i miljön anses vara ett av de största hoten mot ekologisk hållbar utveckling. *Giftfri miljö* är ett av de sexton nationella miljökvalitetsmålen som utgör Sveriges bidrag till den miljömässiga hållbarhetsdimensionen i Agenda 2030.

Med farliga kemiska ämnen menar vi i denna plan i första hand utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen. Men vi strävar också mot att generellt minska användning av och exponering för kemiska ämnen.

Farliga kemiska ämnen

Ämnen med de farligaste egenskaperna kategoriseras som utfasningsämnen, eftersom de har så farliga egenskaper att de ska fasas ut. Hit räknas de ämnen som är cancerogena (kan orsaka cancer), mutagena (kan orsaka skador på arvsanlag), reproduktionstoxiska (kan försämra möjligheterna att få barn). Utfasningsämnen är också de som är persistenta (bryts ner mycket långsamt i miljön), bioackumulerbara (tas upp och anrikas i näringskedjan), hormonstörande och ozonnedbrytande.

Ämnen med farliga egenskaper, men inte fullt lika farliga egenskaper som utfasningsämnenas, kategoriseras som prioriterade riskminskningsämnen. Dessa anses ha så farliga egenskaper att de ska undvikas.

Plast

När man talar om att skapa giftfria inomhusmiljöer handlar det ofta om att fasa ut plastprodukter. Vid tillverkning av plast tillsätts ämnen som ger den de egenskaper vi efterfrågar. Det finns ämnen som gör plast hård, mjuk, brandsäker, uv-skyddad med mera. Många av dessa tillsatta ämnen har farliga egenskaper. De kan vara hormonstörande, mutagena, reproduktionstoxiska, cancerogena eller giftiga på annat sätt.

Ftalater

Ftalater är ämnen som ingår i plast- och gummiprodukter för att göra dem mjuka och smidiga. Ftalater finns i PVC-plast i golv, fallskydd utomhus, mjuka plastleksaker, förkläden, vaxdukar, idrottsredskap, konstläder och elsladdar. Ftalater kan också förekomma i färg och lim och i plasttryck på barnkläder. I vissa mjuka plastprodukter kan uppemot 70 procent bestå av ftalater.

Ftalater kan läcka ut ur materialen och tas upp av kroppen. Några ftalater kan vi få i oss genom direktkontakt och en del indirekt exempelvis via maten. Alla ftalater är inte farliga men några är hormonstörande, kan påverka könsutvecklingen och försämra möjligheterna att få barn.

Europeisk industri har till stor del ersatt de skadliga ftalaterna, som numera är begränsade eller förbjudna, med andra mjukgörande ämnen. Däremot kan äldre mjuka plastprodukter samt sådana som är tillverkade utanför EU kan innehålla ftalater som idag är reglerade inom EU.
Några ftalater misstänks vara så skadliga att de är förbjudna i alla leksaker och barnavårdsartiklar, medan en del är förbjudna i sådana leksaker och barnavårdsartiklar som kan stoppas i munnen.

PFAS
Högfluorerade ämnen, eller PFAS som de också kallas, kan finnas i impregnerade textilier, impregnerat papper, rengöringsmedel och brandsläcknings-skum. De högfluorerade ämnena är en grupp mycket stabila ämnen. En del bryts ned mycket långsamt eller inte alls i naturen. Många av dem är bioackumulerande - de ansamlas i levande organismer. Eftersom högfluorerade ämnen är fett- och vattenavstötande lagras de inte i fettvävnad som andra bioackumulerande ämnen. De binder till proteiner och lagras i andra organ i kroppen, till exempel i levern och i blodet.

Högfluorerade ämnen hittas i förhållandevis höga halter i djur, till exempel isbjörnar i Arktis. Ämnena hittas också i människors blod, även hos nyfödda. Flera är PBT-ämnen, alltså de som är persistenta, bioackumulerbara och toxiska, och flera är även hormonstörande.

Bisfenol A
Bisfenol A (BPA) finns bland annat i polykarbonat- och epoxiplaster, i till exempel CD- och DVD-skivor samt i tandfyllningsmaterial. Det kan också finnas i plastflaskor, matlådor, elektronik, byggmaterial, lim, som skyddande lack i konserv- och läskburkar. De används också vid renovering

av vatten- och avloppsrör. Bisfenol A finns också i termopapper som används till kvitton och biljetter.

Bisfenol A är hormonstörande och som kan påverka fortplantningen. Ämnet påträffas i nästan alla urin- och blodprover från människor, vilket tyder på att de flesta av oss hela tiden får i oss låga doser av ämnet. Det sker främst genom mat och dryck som varit i kontakt med polykarbonatplast eller epoxi, eftersom rester av bisfenol A kan läcka från materialen.

Bisfenol A är förbjudet i nappflaskor i hela EU. Från och med januari 2020 kommer ämnet också att vara förbjudet i termopapper som används i bland annat kvitton och biljetter. Sverige har egna förbud mot bisfenol A i matförpackningar för barn upp till tre år och vid relining av dricksvattenrör. Det finns regler för hur mycket bisfenol A som får läcka från leksaker.

Tungmetaller
Tungmetallerna bly, kvicksilver och kadmium är mycket toxiska och finns bland annat i hushållsapparater, mobiltelefoner, datorer, surfplattor, tv-spel, färg, smycken, spännen, olika metallföremål och möbler. Tungmetallerna är grundämnen och bryts inte ner.

Bly är ett mycket giftigt ämne som kan skada nervsystemet och påverka inlärningsförmågan. Foster och barn är särskilt känsliga. Bly är numera förbjudet i bensin, målarfärg, leksaker, elektriska produkter, smycken och i alla varor som barn kan stoppa i munnen.

Kvicksilver är mycket giftigt och kan skada hjärnan och nervsystemet. Kvicksilver är i dag förbjudet i nästan alla varor som säljs i Sverige, men det finns undantag exempelvis för lågenergilampor och uppladdningsbara batterier.

Kadmium kan finnas i uppladdningsbara batterier, konstnärsfärger, elektronik, gammal plast och som förorening i livsmedel, tobak, konstgödsel och bränslen. Det är giftigt för miljön och kan också ge benskörhet, njurskador och cancer. Vanligaste sättet att få i sig kadmium är genom maten. Det beror på att växterna lätt tar upp kadmium från marken.

Det finns regler för hur mycket kadmium som får finnas i till exempel, leksaker, plast, smycken, elektriska produkter och armbandsur.

Hormonstörande ämnen
Vissa ämnen kan påverka kroppens hormonsystem och ge skadliga effekter. Sådana hormonstörande ämnen finns i många olika produkter som vi omger oss med, till exempel plaster, kassakvitton, elektroniska produkter, kläder och bekämpningsmedel.

Många viktiga processer i kroppen styrs av hormoner som verkar vid mycket låga halter i kroppen. Hormonstörande ämnen kan ”lura” kroppen att de är just hormoner och påverka hormonstyrda processer. Hormonstörande ämnena kan exempelvis bidra till utveckling av cancer, störa könsutvecklingen, orsaka koncentrationssvårigheter, ge individen ett lägre IQ, orsaka fetma och försämra förmågan att få barn.

Det behövs inte några höga halter av ett hormonstörande ämne för att det ska ge respons. Det som avgör är istället när individen exponeras. Det mest kritiska skedet är fosterstadiet, men även barn är extra känsliga eftersom deras organ ännu inte är färdigutvecklade.

Bekämpningsmedel
Bekämpningsmedel utgör en bred grupp av ämnen som till sin natur är biologiskt aktiva. Många av de bekämpningsmedelsrester som påträffas i naturen härrör från bekämpningsmedel som nu är förbjudna.

Bekämpningsmedel kan ha hormonstörande egenskaper, vara svårnedbrytbara, bioackumulerande samt kan orsaka cancer och andra sjukdomar. De kan finnas i alla livsmedel som har odlats konventionellt. Livsmedel producerade i andra länder än Sverige innehåller ofta högre halter bekämpningsmedelsrester. Ekologiskt odlade livsmedel innehåller betydligt mindre bekämpningsmedelsrester än konventionellt odlade produkter.

Flamskyddsmedel
Flamskyddsmedel används för att fördröja eller hindra att ett material börjar brinna. Textilier och möbler i offentlig miljö, skyddskläder, gummikablar, isoleringsmaterial samt elektrisk och elektronisk utrustning kan innehålla flamskyddsmedel. De bromerade flamskyddsmedlen är de mest omdiskuterade, eftersom dessa kan vara hormonstörande och toxiska.

Flamskyddsmedel kan läcka ut när varor tillverkas, används och när de skrotas. Bromerade flamskyddsmedel finns kvar länge i naturen, samlas i

organismer och är giftiga. Vi kan få i oss flamskyddsmedel exempelvis genom maten, främst fisk. Många flamskyddsmedel samlas i dammet inomhus, men genom att städa och vädra minskar man mängden.

Verktyg och fler tips

Vill du veta mer kommer här tips på länkar med nyttig information.
www.kemi.se, Kemikalieinspektionens hemsida med information om kemiska ämnen, regler och lagar, samt om Kemikalieinspektionens arbete för en giftfri vardag.
www.naturskyddsforeningen.se, Naturskyddsföreningens hemsida. Här hittar du information om bland annat Operation Giftfri Förskola.
www.upphandlingsmyndigheten.se, Upphandlingsmyndighetens hemsida med kriterier för upphandling.
www.kemikaliesmartskane.se, Miljösamverkan Skånes webbverktyg för giftfria skolor och förskolor.

Bilaga 2 – Utfasningsämnen, prioriterade riskminskningsämnen, SIN-listan och SVHC-ämnen

Indelning av farliga kemiska ämnen

Utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen

Utfasningsämnen är utpekade av Kemikalieinspektionen som ämnen med allvarliga egenskaper att de inte bör användas. Prioriterade riskminskningsämnen är utpekade av Kemikalieinspektionen som ämnen vilka bör ges särskild uppmärksamhet.

Här hittar du information om utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen: www.kemi.se/prio-start/kriterier/oversiktstabell, www.kemi.se/prio-start/kriterier/prio-amnens-egenskaper.

Faror, klassificering och märkning

En sammanställning över ämnens farliga egenskaper kopplade till klassificering och märkning finns på www.kemi.se/global/lagar-och-regler/clp/ver-2-kemi-plansch-clp-a2-webb.pdf.

Kandidatförteckningen och särskilt farliga ämnen, SVHC-ämnen

Kandidatförteckningen är en lista med särskilt farliga ämnen, så kallade SVHC-ämnen. Information om SVHC- ämnen och kandidatförteckningen finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen.

Hormonstörande ämnen och SIN-listan

ChemSec är en icke vinstdrivande miljöorganisation som har tagit fram en lista på särskilt farliga kemiska ämnen, SIN (Substitute it now!)- list. Syftet med SIN-listan är att öka förutsägbarheten samt att visa upp kemikalier som organisationen anser borde sättas upp på Kandidatförteckningen. Till skillnad från kandidatförteckningen innehåller SIN-listan även hormonstörande ämnen.

Bilaga 3 - Lagstiftning

Denna bilaga presenterar några av de regelverk som har koppling till kemikalieplanen. Observera att aktuell uppdaterad information bäst söks med hjälp av angivna länkar.

Mer information finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler och www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen och www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/miljobalken-lagar-och-forordningar.

EU-förordningar och EU-direktiv

Större delen av lagstiftningen inom Kemikalieinspektionens ansvarsområde är reglerad på EU-nivå. Lagstiftningen omfattar kemiska produkter, bekämpningsmedel och varor. Vissa av reglerna för kemiska produkter gäller också för biotekniska organismer.

Information om EU-förordningar och införlivade EU-direktiv hittar du på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler

Reach

Grundprincipen i Reach-förordningen är att den som tillverkar eller importerar kemiska ämnen i mängder om minst ett ton per år ska registrera dessa hos Europeiska kemikaliemyndigheten, Echa. Ämnen som inte är registrerade får inte släppas ut på EU-marknaden.

I princip omfattas alla kemiska ämnen av Reach. Det betyder att kemiska ämnen i till exempel rengöringsprodukter och målarfärger samt i varor som kläder, möbler och hushållsapparater omfattas. Därför påverkas de flesta företag i EU av förordningen.

EU kan förbjuda farliga ämnen om riskerna med dem inte går att hantera. Det kan även krävas tillstånd för att få använda vissa ämnen i EU.

Mer information om Reach finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen.

Kandidatförteckningen

Ämnen med egenskaper som kan medföra allvarliga och bestående effekter på människors hälsa och på miljön, så kallade särskilt farliga ämnen (SVHC-ämnen) hamnar på kandidatförteckningen. Där ingår ämnen som

- är cancerframkallande (kategori 1A eller 1B)
- skadar arvsmassan (könscellsmutagena i kategori 1A eller 1B)
- stör fortplantningsförmågan (reproduktionstoxiska i kategori 1A eller 1B)
- är långlivade, bioackumulerande och toxiska (så kallade PBT-ämnen)
- är mycket långlivade och mycket bioackumulerande (så kallade vPvB-ämnen)
- har andra särskilt farliga egenskaper som anses vara lika allvarliga som de ovan, till exempel hormonstörande egenskaper.

Information om SVHC- ämnen och kandidatförteckningen finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen.

Begränsningar

En del användningar av kemikalier innebär oacceptabla risker för människa eller miljö. För sådana användningar kan EU besluta om förbud eller andra restriktioner, så kallade begränsningar. Även om ett ämne är klassificerat som farligt kan det ändå vara möjligt att hantera och använda ämnet på ett säkert sätt. För sådana användningar finns det inget skäl till begränsning. Det betyder att ett begränsat ämne inte behöver vara totalförbjudet och att det alltså är tillåtet för de användningar som inte omfattas av begränsningen.

Information om begränsningar finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen/begransning.

Krav som gäller varor

Krav på information till kunder

Om en vara innehåller mer än 0,1 viktprocent av ett ämne som finns på kandidatförteckningen ska leverantören av varan lämna information så att mottagaren kan använda varan på ett säkert sätt.

Informationskravet gäller för alla led i distributionskedjan, inklusive återförsäljare. Informationen ska minst omfatta ämnets namn och lämnas till yrkesmässigt verksamma kunder. Konsumenter ska på begäran få samma information inom 45 dagar. Informationen ska lämnas kostnadsfritt.

Information om Reach och varor finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/reach-forordningen/reach-och-varor.

Miljöbalken

Miljöbalkens portalparagraf, de allmänna hänsynsreglerna och kapitel 14 om kemiska produkter och biotekniska organismer, är väsentliga för arbetet med kemikalieplanen.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler

Alla krav enligt miljöbalken grundar sig i de allmänna hänsynsreglerna i miljöbalkens andra kapitel. Hänsynsreglerna gäller för alla (förutom kravet på bästa möjliga teknik, BMT, som endast gäller för yrkesverksamma verksamhetsutövare) och de ska användas i alla sammanhang där miljöbalkens bestämmelser gäller. De hänsynsregler som främst berör kemikalieplanen är:

Kunskapskravet

Kunskapskravet innebär att den som driver en verksamhet eller utför en åtgärd ska ha tillräcklig kunskap för att kunna skydda människors hälsa och miljö.

Försiktighetsprincipen

Försiktighetsprincipen innehåller bland annat att redan risken för negativ påverkan på människors hälsa och miljö medför en skyldighet att utföra åtgärder för att förhindra en störning.

Produktvalsprincipen

Produktvalsprincipen innebär att alla ska undvika att använda eller sälja produkter som kan vara skadliga för människors hälsa eller miljö, om produkterna kan ersättas med andra mindre farliga produkter.

Miljöbalken kapitel 14

I miljöbalkens 14 kapitel finns nationella regler kring kemiska produkter och biotekniska organismer. Kapitlet reglerar: spridning av bekämpningsmedel, hantering, införsel och utförsel av kemiska produkter,

biotekniska organismer samt krav på tillstånd, godkännande, förbud eller dispens av sådana produkter, inklusive bekämpningsmedel.

Information om miljöbalken, 14 kapitlet och föreskrifter fattade med stöd av miljöbalken finns på www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/miljobalken-lagar-och-forordningar.

CLP-förordningen

CLP-förordningen innehåller regler för klassificering, märkning och förpackning av kemiska produkter. För att få släppa ut kemiska produkter på marknaden behöver du se till att följa dessa regler.

Information om CLP-förordningen finns på https://www.kemi.se/hitta-direkt/lagar-och-regler/clp---klassificering-och-markning.

Bilaga 4 - Giftfria skolor och förskolor

I arbetet med att minska riskerna med exponering för farliga kemiska ämnen är barn särskilt viktiga. Det beror bland annat på att barns kroppar inte är färdigutvecklade och att störningar i utvecklingen av exempelvis nervsystem, fortplantningsorgan och immunsystem kan få stora negativa konsekvenser. Forskare ser samband mellan exponering av farliga kemiska ämnen och bland annat koncentrationssvårigheter, lägre IQ, fetma, tidig pubertet, försämrad fertilitet, diabetes, cancer och andra sjukdomar.

Med **”giftfria”** menar vi att risken för skadlig exponering av kemiska ämnen är mycket liten.

Barn exponeras dessutom mer för kemiska ämnen än vuxna på grund av att de andas, dricker och äter mer i förhållande till sin kroppsvikt. Små barn utforskar sin omgivning med munnen, har en tunn och ömtålig hud och vistas nära golvet där de exponeras för kemiska ämnen bundna till damm. Undersökningar har visat att förskolor har högre halter av farliga ämnen än andra inomhusmiljöer.

En giftfri skola eller förskola i Eslövs kommun är en verksamhet där:

- risken för skadlig exponering för kemiska ämnen i skol- och förskolemiljöer är mycket liten,
- personal och ledning har en hög medvetandenivå om kemiska ämnen i barns vardag och om hur man skyddar barn för exponering av farliga kemiska ämnen,
- de verktyg som finns och presenteras i denna åtgärd används.

Syfte

Syftet med denna åtgärd är att:

- minska barns och ungas exponering för farliga kemiska ämnen,
- öka kunskapen om farliga kemiska ämnen och om hur vi skyddar barn mot dem.

Avgränsning

Undervisning där det förekommer kemikalier och kemiska produkter (till exempel kemiundervisning och praktiska gymnasieprogram) omfattas av tillsyn enligt miljöbalken och därför inte av denna handlingsplan. Frågor som hanteras inom tillsyn enligt miljöbalken - såsom städning, ventilation samt fukt och mögel – hanteras inte heller i kemikalieplanen.

1.1 Pedagogik, material, produkter och kemikalier

Leksaker
Leksaker regleras av en av EU:s strängaste kemikalielagstiftningar för varor. Därför är leksaker som produceras inom EU i dag bland de säkraste varor som finns ur kemikaliesynpunkt. Men trots att leksaker regleras hårt finns risk för att de kan innehålla farliga kemiska ämnen, nämligen sådana som ännu inte bevisats vara farliga och därför är fria att använda.

Nya leksaker kan vara säkrare ur kemikaliesynpunkt än äldre leksaker eftersom många nya kemikalieregler för leksaker började gälla 2013. En bra regel är att alltid välja leksaker som är tillverkade inom EU och anpassade efter barnens ålder.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv* åtgärd *1.3 Miljökrav i upphandling.* Gällande avtal ska alltid följas.
- Plastleksaker ska helst vara tillverkade 2013 eller senare, i andra hand 2007 eller senare.
- Gamla plastleksaker som är klibbiga eller luktar ”plast”, ”kemiskt” eller parfym, samt gammalt LEGO från 70- och 80-talen ska bort.
- Gamla träleksaker med flagnad färg ska bort eftersom det kan finnas tungmetaller i färgen.
- Nya mjukisdjur ska tvättas innan de gosas med.
- Pysselmaterial med mikroplast (som kan finnas i till exempel glitter) ska inte användas i kommunens verksamheter.

Icke-leksaker
Bäst att leka med ur kemikaliesynpunkt är leksaker och de flesta naturmaterial. Produkter som inte är leksaker kan vara problematiska. Ofta omfattas nya leksaker av skarpare krav än andra produkter som inte är avsedda att lekas med. Eftersom vi ofta inte vet vad sådana produkter innehåller (och vad de garanterat är fria från) finns det risk att saker som inte är leksaker kan innehålla farliga kemiska ämnen.

Elektronik

Elektriska produkter innehåller ofta farliga kemiska ämnen och ska inte användas som leksaker. Elektriska produkter ska heller inte plockas sönder för att undersökas.

Det här gäller:

- Barn ska inte leka med eller plocka sönder elektriska produkter.

Utklädningsgrejor

Kläder och accessoarer kan innehålla farliga ämnen. Bland utklädningskläder kan det finnas en hel del produkter med okänt kemikalieinnehåll.

Det här gäller:

- Konstläder, metallsmycken, metallspännen och kläder med metalldetaljer ska bort från utklädningslådan.

Övrigt

Det finns som sagt en hel del som barn inte bör leka med. Allt går inte att beskriva här, men grundregeln ska vara att försiktighetsprincipen ska tillämpas: om man inte vet att något är ofarligt ska det undvikas. ”Vanligt” smink bör inte användas i verksamheterna. Ansiktsmålningsfärger är ofta dåligt märkta och kan innehålla farliga ämnen.

Det här gäller:

- Barn ska inte leka med kassakvitton, biljetter och dylikt - de är ofta gjorda av termopapper och kan innehålla hormonstörande ämnen.
- Barn ska inte leka med metallföremål av olika slag, till exempel nycklar, eftersom de kan innehålla farliga metaller.
- För ansiktsmålningsfärg gäller att endast produkter med innehållsförteckning och svenska instruktioner får användas.
- Smink till dockor ska inte användas på barn.
- Verksamheterna ska vara restriktiva till att ta emot gåvor, såsom leksaker och utklädningskläder, från till exempel föräldrar.

Teknisk utrustning

Datorer, läsplattor och annan teknisk utrustning kan innehålla och avge farliga kemiska ämnen. För att minimera riskerna för skadlig exponering ska kemikaliekrav ställas vid inköp av ny utrustning som ska användas av

eller i närheten av barn. I de fall det anses nödvändigt, ska gammal utrustning fasas ut.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv* åtgärd *1.3 Miljökrav i upphandling.* Gällande avtal ska alltid följas.

Utrustning i undervisning

I utrustning inom hemkunskap, idrott och hälsa, bild med mera kan det finnas farliga kemiska ämnen. För att minimera riskerna för skadlig exponering ska kemikaliekrav ställas vid inköp av ny utrustning, och i de fall det anses nödvändigt ska gammal utrustning fasas ut.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv* åtgärd 1.3.

Kemikalier i undervisning

Kemisalar och andra lokaler för undervisning där kemikalier används omfattas av miljötillsyn enligt miljöbalken och omfattas därför inte av denna åtgärd.

1.2 Inredning, möbler och textil

Madrasser, skötbordsdynor, möbler, inredningstextilier med mera kan innehålla farliga kemiska ämnen. Det kan vara mjukgörande, smutsavvisande, impregnerande eller brandskyddande kemiska ämnen med farliga egenskaper.

För att minimera riskerna för skadlig exponering ska kemikaliekrav ställas vid inköp av ny inredning, möbler och textil, och i de fall det anses nödvändigt ska gamla objekt rensas bort.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv* åtgärd *1.3 Miljökrav i upphandling.* Gällande avtal ska alltid följas.

- Gamla stoppade möbler och gamla skumgummikuddar och madrasser kan innehålla bromerade flamskyddsmedel och tungmetaller och ska fasas ut.
- Gamla kuddar och madrasser klädda i PVC kan innehålla farliga ftalater och ska fasas ut.
- Textilier ska tvättas innan användning.

1.3 Mat och kök

En betydande del av de farliga kemiska ämnen vi exponeras för får vi i oss via maten. Det kan vara bekämpningsmedelsrester, tungmetaller, läkemedelsrester eller ämnen som tillförts livsmedlen via förpackningar, utrustning och redskap.

Livsmedel, värme och plast i kombination innebär risk för exponering för farliga kemikalier. Därför ska vi undvika förpackningar och redskap som kan innehålla och släppa ifrån sig farliga kemiska ämnen till livsmedel.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till livsmedel i skolor och förskolor hanteras i *Miljöplan för Eslöv* åtgärd 1.8, *Miljösmart mat.*
- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv* åtgärd 1.3.
- Plast och teflon och andra material som kan vara källor till exponering ska fasas ut ur skol- och förskoleköken.
- När tallrikar och dricksglas i plast byts ut ska de ersättas med tallrikar och dricksglas av glas.
- Engångsmaterial som muggar, tallrikar och bestick ska inte köpas in. Gamla lager kan användas upp.
- Metallkonserver ska undvikas eftersom de ofta har en ytbehandling på insidan som kan släppa det hormonstörande ämnet bisfenol A till maten. Kartongförpackningar är ett bättre val.

1.4 Bygg och renovering

Byggprodukter står för cirka 40 procent av de kemiska föroreningar inomhus som kan ha cancerframkallande, mutagena, reproduktionstoxiska, hormonstörande eller allergiframkallande effekter.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till byggande och renovering inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv* åtgärd *1.7, Hållbart byggande.*

1.5 Utemiljöer

Utomhus i friska luften är risken för exponering av farliga kemiska ämnen minst, under förutsättning att där inte finns material och föroreningar med farliga kemiska ämnen. När utemiljöer för barn och unga anläggs ska kemikaliefrågorna finnas med. Olämpliga material ska tas bort och lekmiljöer ska placeras så att de inte nås av till exempel damm och avgaser från trafik.

Det här gäller:

- Miljö- och kemikaliefrågor kopplade till inköp och upphandling hanteras i *Miljöplan för Eslöv* åtgärd *1.3 Miljökrav i upphandling.* Gällande avtal ska alltid följas.
- Impregnerat virke och gummidäck i barns utemiljöer ska bort.

1.6 Övrigt

En bra inomhusmiljö är viktig för att minska riskerna med farliga kemiska ämnen. Ren luft och välstädade lokaler kan göra stor skillnad. Många av de farliga kemiska ämnen som finns i bland annat byggmaterial hamnar i damm som små barn lätt får i sig när de rör sig nära golvet. Det bästa är oftast att lokalerna städas när barnen inte vistas i dem. Det ger bäst städresultat.

När datorer och andra elektroniska produkter blir varma kan de avge farliga kemiska ämnen. Därför ska de stå i välventilerade rum där barn inte sover eller vistas långa stunder.

Det här gäller:

- Datorer och annan teknisk utrustning ska förvaras i välventilerade rum där barn inte vistas länge.

Utvärdering av konceptförskolor 2023

4

SOT.2023.0155

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0155

2023-09-04
Henrik Holmelin
+4641362220
henrik.holmelin@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Utvärdering konceptförskolor

Ärendebeskrivning
Utifrån servicenämndens reglemente beslutat av kommunfullmäktige den 28 november 2022 § 119 är nämndens uppgift att svara för att bygg- och fastighetsprojekt utförs enligt beslutade investeringsramar.

Syftet med utvärderingen är att bedöma huruvida kommunens byggprojekt gällande avropade konceptförskolor uppfyllt kommunens bästa utifrån perspektivet tid, kvalitet och ekonomi samt att projekten utförs enligt kommunfullmäktiges beslut och kommunallagen om nämndernas uppdrag:

Kommunallag (2017:725)
6 kap. 6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Detta ger servicenämnden insyn om verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt enligt kommunens mål och riktlinjer.

Beslutsunderlag
Presentation ”Konceptutvärdering 2023-08-16”.

Beredning
Konceptutvärderingen är framtagen av Serviceförvaltningens byggprojektavdelning. Violen, Blåsippan och Vitsippan är upptagna samt en extern förskola från en annan kommun.

Förslag till beslut
Servicenämnden godkänner framtagen utvärdering av konceptförskolor.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Kristina Thern
Projektchef

Konceptutvärdering

SKR förskolor

Henrik Holmelin
Niclas Spets
Serviceförvaltningen
Byggprojektavdelningen

ESLÖVS KOMMUN

Vad har vi utvärderat?

ESLÖVS KOMMUN

Avropade förskolor via Adda – ett företag inom SKR

Ett plan
6 avdelningar
105 barn

Violens förskola

Två plan
5 avdelningar
105 barn

Blåsippans förskola

Två plan
8 avdelningar
140 barn

Vitsippans förskola

Metod

- Intervjuer
- Ekonomisk uppföljning

ESLÖVS KOMMUN

Intervjuer

- Utformning och behov för skolverksamhetens barn
- Utformning och behov för skolverksamhetens pedagogiska personal
- Utformning och behov för måltidspersonal
- Utformning och behov för lokalvård

Summering av intervjuer

- Matsituation
- Utesov
- Storkök/matsal
- Personalytor

Ekonomisk uppföljning

- Koncept
- Materialval
- Tilläggsbeställning
- Utemiljö
- Utrustning
- Avgifter

Ingår ej i konceptförskolorna

- Inkopplingsavgifter (vatten, avlopp, dagvatten, el, fiber)
- Markarbete. (schakt, utemiljö, ev. sanering, den inre ledningsdragningen under plattan) entreprenörens åtagande börjar med kantelement och cellplast
- Besiktningskostnader
- Kostnader för Kontrollansvarig
- Myndighetsavgifter samt bygglovsavgifter
- Interna projektledningskostnader
- Utrymningslarm, inbrott och passersystem
- Porttelefon
- Förråd
- Miljöhus
- Bygg-el samt vatten
- Fettavskiljare
- Förberedelser för skötbord avseende VA och El
- Golvbrunn med sandfång för moppmaskin i städförråd
- Vägguttag till moppmaskin i städförråd
- Serveringslinje i matsal
- Mikro och ugn till avdelningarna (för bakning etc)
- Fasta el/data uttag för projektorer
- Datauttag till skrivare
- Närverksuttag ingår ej överallt (förutsätter Wifi)
- Accesspunkter
- Grindar till trapporna
- Värdeskåp
- Inredning i torkrum
- Kapprumsinredning till barnens kapprum
- Skohyllor till barnens kapprum
- Skohyllor till personal
- Klädhyllor till personal
- Invändiga solskydd
- Utvändiga solskydd
- Fasadskyltar
- Omklädningsskåp till storkök
- Lådor och hyllor i storkök
- Stativ till utrustningar i köket
- Mikro till personalavdelning

ESLÖVS KOMMUN

	Egen regi	Konceptförskola B	Konceptförskola C	Konceptförskola D2
BTA [m^2]	1258	1285	1337	1841
Antal barn	105	105	105	140
Tillagningskök [Ja/Nej]	Ja	Ja	Ja	Ja
Antal avdelningar	4	6	5	8
Antal plan	1	1	2	2
Kostnad- referensår	2021	2019	2019	2019
Miljöcertifiering	Ja*	Nej	Nej	Nej
Grundpris [sek]	33 177 079 kr	26 911 000 kr	27 766 716 kr	47 029 716 kr
Tillägg- och anpassningskostnad [sek]	- kr	3 936 719 kr	11 913 000 kr	3 999 638 kr
Utförande Design/Basic	Design	Basic	Basic	Basic
Tot kostnad exklusive utemiljö [kr/m^2]	26 373 kr	24 006 kr	29 678 kr	27 718 kr
Tot kostnad exklusive utemiljö [kr]	33 177 079 kr	30 847 719 kr	39 679 716 kr	51 029 354 kr

*Miljöbyggnad Silver enligt Sweden Green Building Council

INDEXERING för kostnadsjämförelse

Kontraktskrivning	Feb 2021	Nov 2020	Nov 2020	Nov 2020
Kostnadsjämförelse vid indexering till Nov 2020	25 786 kr/m^2	24 006 kr/m^2	29 678 kr/m2	27 718 kr/m2
Kostnadsjämförelse vid indexering till Feb 2021	26 373 kr/m^2	24 552 kr/m^2	30 354 kr/m2	28 349 kr/m2

Diskussion

- Konceptförskola är inte samma sak som nyckelfärdigt
- Praxis och policy
- Positivt med konceptförskolor via Adda
- Negativ med konceptförskolor via Adda

Tack för visat intresse!

Henrik Holmelin
Niclas Spets

Ni är alltid välkomna med frågor och synpunkter!

ESLÖVS KOMMUN

Avvecklande av skyddsrum på brandstationen

5

SOT.2023.0154

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0154

2023-08-31
Linda Thörnqvist
+4641362176
linda.thornqvist@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Ansöka om avveckling av skyddsrum på Kastanjen 1 (Eslövs gamla brandstation)

Ärendebeskrivning
Det säkerhetspolitiska läget i Europa har allvarligt försämrats och med anledning av händelseutvecklingen i Ukraina påverkar detta Sveriges säkerhet. Upprustning av civilt försvar pågår och säkerhetsställande av skyddsrum är en del i arbetet. Under hösten 2022 och fram till hösten 2023 har skyddsrummen besiktigats och samtliga brister och kompletteringar av skyddsutrustning åtgärdats.

Eslövs kommun som fastighetsägare ansvarar för att det ska vara möjligt att ställa i ordning skyddsrummen inom 48 timmar om regeringen beordrar höjd beredskap och ansvarar för att all utrustning finns och att skyddsrummen fungerar som det ska.

Tillsynsmyndighet är Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) som inspekterar skyddsrummen ungefär vart tionde år för att säkerställa att de fortfarande uppfyller kraven och fungerar som de ska.

Beslutsunderlag
103442-3 Skyddsrumsstatus
Fotografier

Beredning
Skyddsrum med fastighetsbeteckning Kastanjen 1 (gamla brandstationen) har efter besiktning bedömts inte iordningställbar inom 48 timmar då el och vattenrörinstallationer löper genom skyddsventiler och dörröppning för skyddsdörr. Enligt besiktningsprotokoll medför bristerna större åtgärd-och renoveringsinsatser. Skyddsrummets storlek som är under 20m2 är enligt MBS ett giltigt skäl för avveckling. Med anledning av bristerna föreslås att en ansökan om avveckling av skyddsrummet skickas till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, beslutar om ett skyddsrum kan avvecklas.

För att det ska tillåtas måste det finnas särskilda skäl.

Om MSB tillåter att skyddsrummet får avvecklas, ansvarar fastighetsägaren för att ta bort all skyddsutrustning från skyddsrummet. Skylten SKYDDSRUM ska också tas bort. En certifierad skyddsrumssakkunnig måste även göra en avvecklingsbesiktning om hela skyddsrummet ska avvecklas. Avvecklingsbesiktningen bekostas av fastighetsägaren.

Förslag till beslut

- Servicenämnden föreslår att kommunstyrelsen godkänner ansökan om avveckling av skyddsrum på Kastanjen 1 (Eslövs gamla brandstation)

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Linda Thörnqvist
Säkerhetsstrateg

Resultat av utförd statuskontroll av skyddsrum

Formuläret ifylls i dator. Använd tab-tangenten för förflyttning.

Beställare:	Eslöv Kommun
Fastighet:	Kastanjen 1
Kommun:	Eslöv
Gatuadress:	Gröna Torg 5
Skyddsrum nummer:	103442-3
Utförandedatum:	2022-09-26

Detta dokument utgör underlag för att köpare och säljare rätt ska kunna bedöma befintligt skyddsrum i samband med ägarbyte av fastigheten. Den som är byggnadens ägare har det fulla ansvaret för skyddsrummet och dess utrustning. Ytterligare information om skyddsrum finns på www.msb.se/skyddsrum.

På uppdrag av ovan angiven beställare har undertecknad besökt aktuell byggnad för en skyddsrumstillsyn samt gjort en statuskontroll av det aktuella skyddsrummet. Resultatet av detta redovisas i bilagan till detta dokument. Kontrollen har utförts i enlighet med avsnitt 4:22 i publikationen SR 15 utgiven av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Skyddsrummets status vid kontrolltillfället framgår av bilagan. För varje kontrollpunkt anges med Ja om påståendet stämmer och med Nej om det inte stämmer och därmed utgör ett fel som behöver åtgärdas. Har det inte gått att utföra kontroll enligt kontrollpunkten anges Oåtkomligt. Om punkten är aktuell för skyddsrumstypen i fråga framgår av markeringen 1|2|3. Markering (U) respektive (E) anger om ett fel kommer att bedömas som underhållsåtgärd eller ersättningsberättigande åtgärd vid en framtida skyddsrumskontroll.

Ort och datum: Kattarp 2022-09-26

Namn och underskrift: Peder Thysell

Skyddsrumssakkunnig nummer SRG806

Bilaga: Skyddsrumsstatus
Kopia till: MSB för registrering (via Frida)

Bilaga: Skyddsrumsstatus

1. Registeruppgifter från genomförd statuskontroll

Skyddsrumsnummer	103442-3	
Datum för statuskontroll	2022-09-26	
Fastighetsbeteckning	Kastanjen 1	
Gatuadress vid ingången	Gröna Torg 5	
Kommun	Eslöv	
Typ av teknisk bestämmelse	☐ A6/S3 ☐ S7 ☒ Askr ☐ Nskr	☐ TB74 ☐ TB78 ☐ SR ☐ Anläggning
Typ av luftrening	☐ Saknas ☒ Gas- och dimfilter	☐ Sandfilter ☐ F-A-G-filter
Skyddsrummets koordinater i SWEREF 99 TM	N= 6188913	E= 393412
Foton	☒ Två representativa interiörbilder och en exteriörbild skickas in.	

2. Kontrollresultat från genomförd skyddsrumstillsyn

1. Angiven fastighet är bebyggd.	☒Ja
2. Angivet skyddsrum finns.	☒Ja
3. Skyddsrumsskylt finns uppsatt vid skyddsrummets ingång.	☒Ja ☐Nej
4. Det är möjligt att iordningställa skyddsrummet inom två dygn.	☒Ja ☐Nej
5. Kringbyggda skyddsdörrar finns.	☐Ja ☒Nej
6. Alla ej kringbyggda skyddsdörrar hänger på sina gångjärn.	☒Ja ☐Nej
7. Skjutbart väggelement finns.	☐Ja ☒Nej
8. Minst en reservutgång finns.	☒Ja ☐Nej
9. Reservutgång är förbyggd på utsidan.	☐Ja ☒Nej
10. Förstärkning med stålbalkar/pelare i skyddsrummet finns.	☐Ja ☒Nej
11. Det finns gravt rostiga ingjutningsgods/ståldetaljer.	☐Ja ☒Nej
12. Det finns omfattande fuktskador på insida stommen.	☐Ja ☒Nej
13. Håltagning utan igensättning finns i omslutande stomme.	☐Ja ☒Nej

3. Resultat av genomförd statuskontroll (Ev. kommentarer sist i dokumentet)

	01. Skyddsrumsfunktion		
01a	Det är möjligt att iordningställa skydds-rummet inom två dygn.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☒ Nej ☐ Ej aktuell ☒ Se kommentar
01b	Skyltar om läge på skyddsrum och skyddsrumsförråd finns och är uppsatta.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	02. Luftsluss		
02a	Fast luftsluss finns vid reservutgång.	1|-|-(E) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
02b	Fast luftsluss finns vid skyddsrummets ingång.	1|2|-(E) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	03. Skyddsdörr		
03a	Inklädnad möjliggör inspektion och underhåll.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03c	Dörrblad är monterat.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03d	Dörrblad går fritt från golv, väggar eller in-stallationer vid öppnande och stängande.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☒ Nej ☐ Ej aktuell ☒ Se kommentar
03e	Dörr är riktigt påhängd och justerad i karm.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03f	Ingjutning av karm och tröskel är riktigt gjord.	1|2|3(E) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03j	Mittpost till pardörr finns och fungerar.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03m	Dörr i splitterskyddat läge har minst 15 mm plåt i dörrbladet.	1|-|-(E) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03n	Dörr i ej splitterskyddat läge har minst 30 mm plåt i dörrbladet.	1|-|-(E) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar

03o	Dörr är inåtgående.	1|-|-(E) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03y	Fast tröskel finns.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03z	Dörr vid öppning utan permanent luftsluss är betongfylld.	-|2|-(E) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03å	Dörr till permanent luftsluss i ej splitter-skyddat läge är betongfylld.	-|2|-(E) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03ae	Tätningslist till stötupptagande gummilist är monterad och oskadad.	-|2|-(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03af	Stötupptagande list är av gummi samt är monterad och oskadad.	-|2|-(E) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03ag	Dörr är utåtgående.	-|2|3(E) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03aj	Dörrblad tätar runt om i karm vid stängd dörr.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
03ak	Kullager är smorda och hela.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	04. Gastät dörr		
04a	Inklädnad av dörr är lätt demonterbar.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
04d	Dörrblad inklusive karm är av godkänd typ.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
04e	Dörrblad är påhängt och justerat i karm.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
04f	Dörrblad går fritt från golv, väggar eller in-stallationer vid öppnande och stängande.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
04g	Ingjutning av karm med tröskel är riktigt gjord.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar

04i	Dörrblad är tätt.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
04j	Tröskel finns.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
04v	Mittpost till pardörr finns och fungerar.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	05. Genomföring med övertrycksventil		
05a	En genomföring för övertrycksventil finns per ventilationsaggregat.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
05c	Genomföring till övertrycksventil är riktigt ingjuten.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
05i	Genomföring till övertrycksventil finns i yttre begränsningsvägg till luftsluss.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
05k	Antalet fasta övertrycksventiler är en per 50 skyddsrumsplatser.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☒ Se kommentar
05o	Samtliga genomföringar för automatiska övertrycksventiler finns i luftslussen.	-|-|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar

	06. Skyddslucka		
06a	Inklädnad möjliggör inspektion och underhåll.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
06b	Lucka och karm med funktion som reserv-utgång finns och är av godkänt utförande.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
06c	Luckblad är påhängt och justerat i karm.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
06e	Ingjutning av karm är riktigt gjord.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
06f	Gångjärn är rengjorda och smorda.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar

06g	Skyddslucka i splitterskyddat läge har minst 12 mm plåt i luckbladet.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
06h	Skyddslucka i ej splitterskyddat läge har minst 30 mm plåt i luckbladet.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	07. Gastät lucka		
07a	Lucka med karm är av godkänd typ.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
07b	Luckblad är påhängt och justerat i karm.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
07c	Lucka är inåtgående.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
07d	Ingjutning av karm är riktigt gjord.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
07f	Luckblad är tätt.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	08. Igensättning för reservutgång		
08a	Skyddsrum har minst en reservutgång som går att öppna inåt.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
08b	Igensättning är av godkänd typ.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
08c	Karm är riktigt ingjuten och i innerliv med vägg.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
08i	Stållucka är komplett monterad.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	09. Genomföring med skyddsplåt		
09a	Öppning i omslutande stomme har genomföring för skyddsplåt.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
09b	Genomföring för skyddsplåt är av godkänd typ.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar

09c	Genomföring är riktigt ingjuten, rost-skyddsbehandlad och utan rostangrepp.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	10. Skjutbart väggelement		
10a	Väggelement med karm finns och är riktigt utfört.	-|2|-(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
10d	Täckplåt över hjulbana finns.	-|2|-(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	11. Monterbar pelare		
11a	Antal pelare och fotplåtar är rätt.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
11e	Lastfördelningsplåt med hål finns i tak.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	12. Skyddsrumsstomme		
12a	Skyddsrumsstomme är hel och ursparingar eller kvarsittande formstag av trä saknas.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	13. Ventilationsaggregat		
13a	Tillräckligt antal ventilationsaggregat finns.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
13b	Ventilationsaggregat är av godkänd typ.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
13m	Varje ventilationsaggregat har skyddsfilter typ FAG med godkännandemärkning.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☒ Nej ☐ Ej aktuell ☒ Se kommentar
	17. Rörledningar		
17a	Skyddsrummet saknar ledning för hetvatten eller gas.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
17b	Utrymme som gränsar till skyddsrummet saknar ledning för hetvatten eller gas.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
17d	Ledning genom skyddsrumsstommen har genomföring av godkänd typ.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar

17e	Genomföring eller monterad ledning med fri ände är försluten.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	18. Avloppsinstallationer		
18a	Genomgående avloppsledning i skydds-rummet är av gjutjärn eller rostfritt stål.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
18b	Ingjutningsram för renslucka har skydds-plåt med tätningslist.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
18c	Ingjutet rensrör av annat material än rostfritt stål eller gjutjärn har skyddsplåt.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
18e	Fredsavlopp utan ventilgrop har egen avstängning.	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	19. Tappställe och golvbrunn		
19c	Golvbrunn för skyddsrumsdrift är avstängningsbar.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	22. Luftintag i skyddsrummet		
22a	Manuell stötvågsventil finns mellan intagsöppning och ventilationsaggregat.	1|-|-(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
22d	En automatisk stötvågsventil finns för varje ventilationsaggregat (placerad i förrådet).	-|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
22g	Uteluftskanal fram till stötvågsventil finns och är utförd av stål.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
22k	Genomföring för luftintag finns och är rätt utförd.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	23. Utvändigt		
23a	Utvändigt stigschakt är av rätt typ.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
23e	Reservutgång som mynnar under mark är ej motfylld.	-|-|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
23h	Uteluftskanal mynnar i det fria.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar

23i	Uteluftskanal är utförd av stålrör.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
23q	Motfylld uteluftskanal är kringgjuten.	-|-|3(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	24. Skyddsrumsförråd		
24a	Utrymme för förvaring av skyddsrums-materielen finns inom samma fastighet.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
24b	Skyddsrumsförrådet är torrt och uppvärmt.	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar
24c	Utrustning för flera skyddsrum i samma förråd är åtskild och märkt.	1|2|-(U) ☐ Oåtk.	☐ Ja ☐ Nej ☒ Ej aktuell ☐ Se kommentar
	25. Utrustning i skyddsrumsförrådet		
25a	All lös utrustning är förvarad i skydds-rumsförrådet..*)	1|2|3(U) ☐ Oåtk.	☒ Ja ☐ Nej ☐ Ej aktuell ☐ Se kommentar

*) Förutom lösa komponenter från skyddsrummets olika funktioner finns utrustning enligt tabellen nedan.

Lös utrustning i skyddsrummet
☒ Vattenslang med strålrör
☒ Nyckel till golvbrunn
☐ Kompletterande fånganordning för radiator inklusive skruvar
☐ Kompletterande fånganordning för armaturer inklusive skruvar
☐ Förskruvning med tillbehör för antenngenomföring
☐ Förskruvning med tillbehör för telegenomföring
☐ Iordningställanderitning
☒ Vattenkärl
☒ Grävspade
☒ Hinkar
☒ Lina 10 m
☒ Bågfilsställning
☒ Bågfilsblad
☒ Hammare
☒ Huggmejsel
☒ Mejselhammare

- ☒ Kombinationstång
- ☒ Skiftnyckel
- ☒ Bräckjärn
- ☒ Verkstadsslägga
- ☒ Spett
- ☐ Spruta för fogmassa
- ☐ Elastisk fogmassa
- ☐ Nyckel till monterbar pelare

Kommentarer:

01a-1 Skyddsrummet bedöms inte iordningställbart inom 48 timmar då el och vattenrörs-installationer löper genom skyddsventiler och dörröppning för skyddsdörr. Iordningställanderitning / manual saknas hur dessa installationer skall demonteras vid skyddsrumsfdrift. (U)

03d-1 Skyddsdörr går ej att stänga då vattenledning är monterad genom dörrposten. Vattenledning avlägsnas. (U)

05n-1 Befintlig skyddsventil / fast övertrycksventil (finns i skyddsrumsförrådet) skall monteras i gasfånget. Infästningsring inkl. skruvar saknas för montering, insida. (se bifogad bild)
Monteringsdetaljer anskaffs och monteras.
Vattenledningar 2 stycken samt elledningar 3 stycken samt 2 stycken hydralledningar tas bort från ventilgenomföringen. (U)

13m Skyddsrummet har gas och dimfilter. (E)
Ingen åtgärd för tillfället.

25a Elastisk fogmassa om 2 liter samt tillhörande fogspruta anskaffas och placeras i skyddsrumsförrådet. (U)

Uppföljning av Serviceförvaltningens arbete 2023

6

SOT.2023.0002

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0002

2023-08-28
Åsa Ratcovich
+4641362921
asa.ratcovich@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Uppföljning av förvaltningens arbete september 2023

Ärendebeskrivning
Syftet med uppföljning av förvaltningens arbete är kommunallagen om nämndernas uppdrag, Kommunallag (2017:725):
6 kap. 6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Utifrån detta ska servicenämnden känna sig välinformerad om arbetet som bedrivs. Information ges om dagsaktuella frågor och framtidsfrågor, återrapportering av mål och verksamhet. Nämnden är välkommen med frågor och synpunkter.

På servicenämndens sammanträde den 18 september 2023 informerar avdelningscheferna om pågående arbete och måluppfyllelse inom Serviceförvaltningen.

Information om:
- HR (Human Resources, personalfrågor)
- Ekonomistyrning
- Demokrati och verksamhetsstöd
- Måltid
- Transportservice
- Fastighetsförvaltning
- Fastighetsservice
- Lokalvård
- Byggprojektavdelningen
- Brand och säkerhet

I samband med uppstart av den nya mandatperioden 2023 ges fördjupad information om servicenämndens uppgifter och verksamheter på nämndens möten.

På servicenämndens sammanträde den 18 september 2023 ger chefen för Byggprojektavdelningen, Kristina Thern, en fördjupad information om avdelningen.

Beslutsunderlag
-Uppföljning av förvaltningens arbete PPP september 2023.
- Fördjupad information om Byggprojektavdelningen PPP september 2023.

Förslag till beslut
- Servicenämnden tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Fördjupad information Avdelning Byggprojekt

2023-09-18
Kristina Thern

ESLÖVS KOMMUN

Syfte med informationen

- I samband med uppstart av den nya mandatperioden 2023 ges fördjupad information om servicenämndens uppgifter och verksamheter på nämndens möten.
- Kommunallagen om nämndernas uppdrag:
  - Kommunallag (2017:725)
  - *6 kap. 6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.*

- Nämndens ska känna sig välinformerad om arbetet som bedrivs.
- Dagsaktuella frågor och framtidsfrågor.
- Återrapportering av mål och verksamhet.
- Välkommen med frågor och synpunkter.

Tidsplan

- 2023-03-20 Måltidsavdelningen
- 2023-04-17 Transportservice
- 2023-05-15 Demokrati och verksamhetsstöd
- 2023-06-12 Fastighetsförvaltning med studiebesök
- **2023-09-18 Byggprojektavdelningen**
- 2023-10-16 Lokalvård
- 2023-12-11 Fastighetsservice

Förslag upplägg information

Tidsomfattning ca 30-60 minuter inklusive frågor.

- Syfte med verksamheten
- Beskrivning av verksamheten (även film)
- Organisation och anställda
- Ekonomi
- Mål, resultat och kvalitet
- Styrdokument och lagstiftning
- Aktuella frågor och projekt
- Utmaningar i verksamheten

Avdelning Byggprojekt

Verksamhet, organisation och ekonomi

ESLÖVS KOMMUN

Byggprojektavdelningen

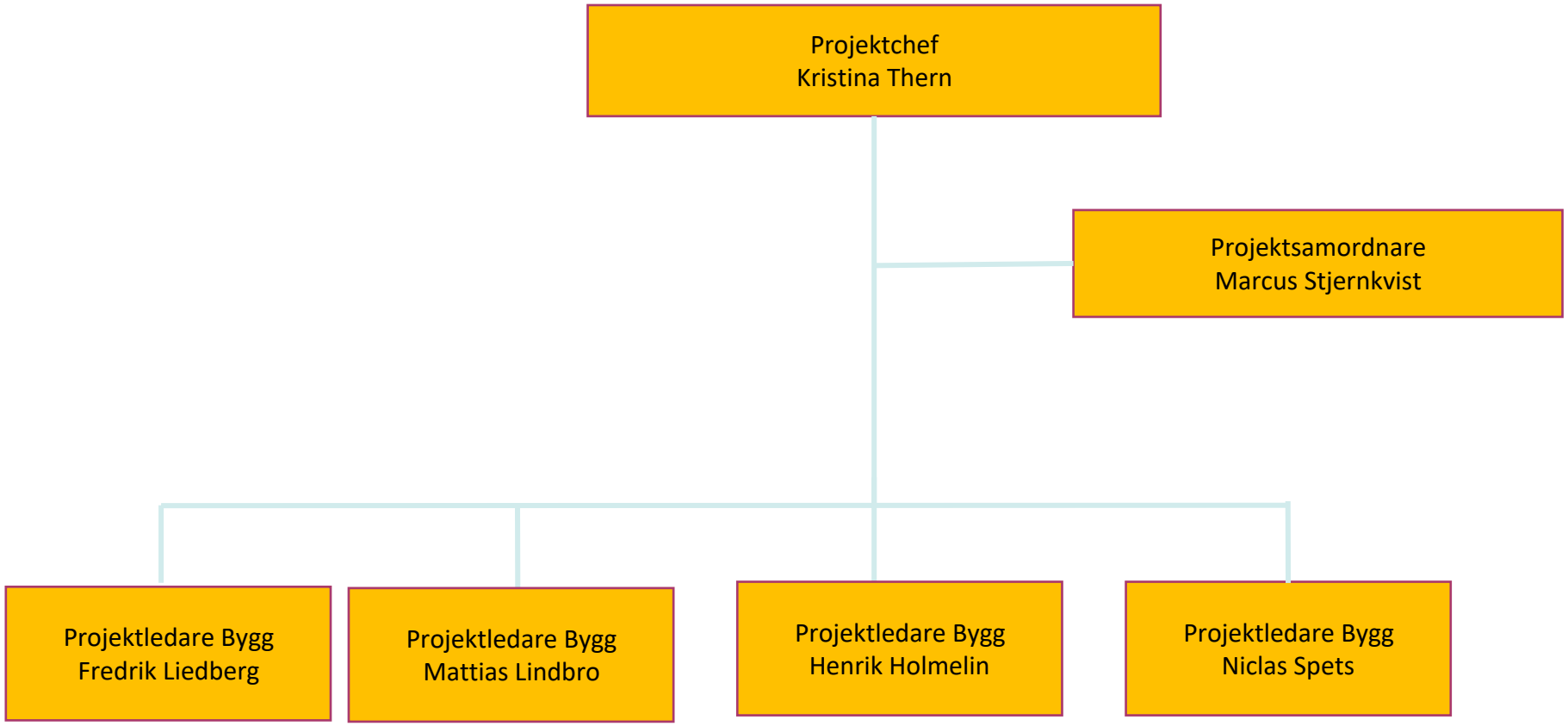

Syfte och verksamhet

Vår viktigaste uppgift:

Bygga framtidens verksamhetslokaler såsom förskolor, skolor och övriga lokaler Eslövs kommun

Hur gör vi det:

Genom ett gott och nära samarbete och ett gemensamt uppdrag

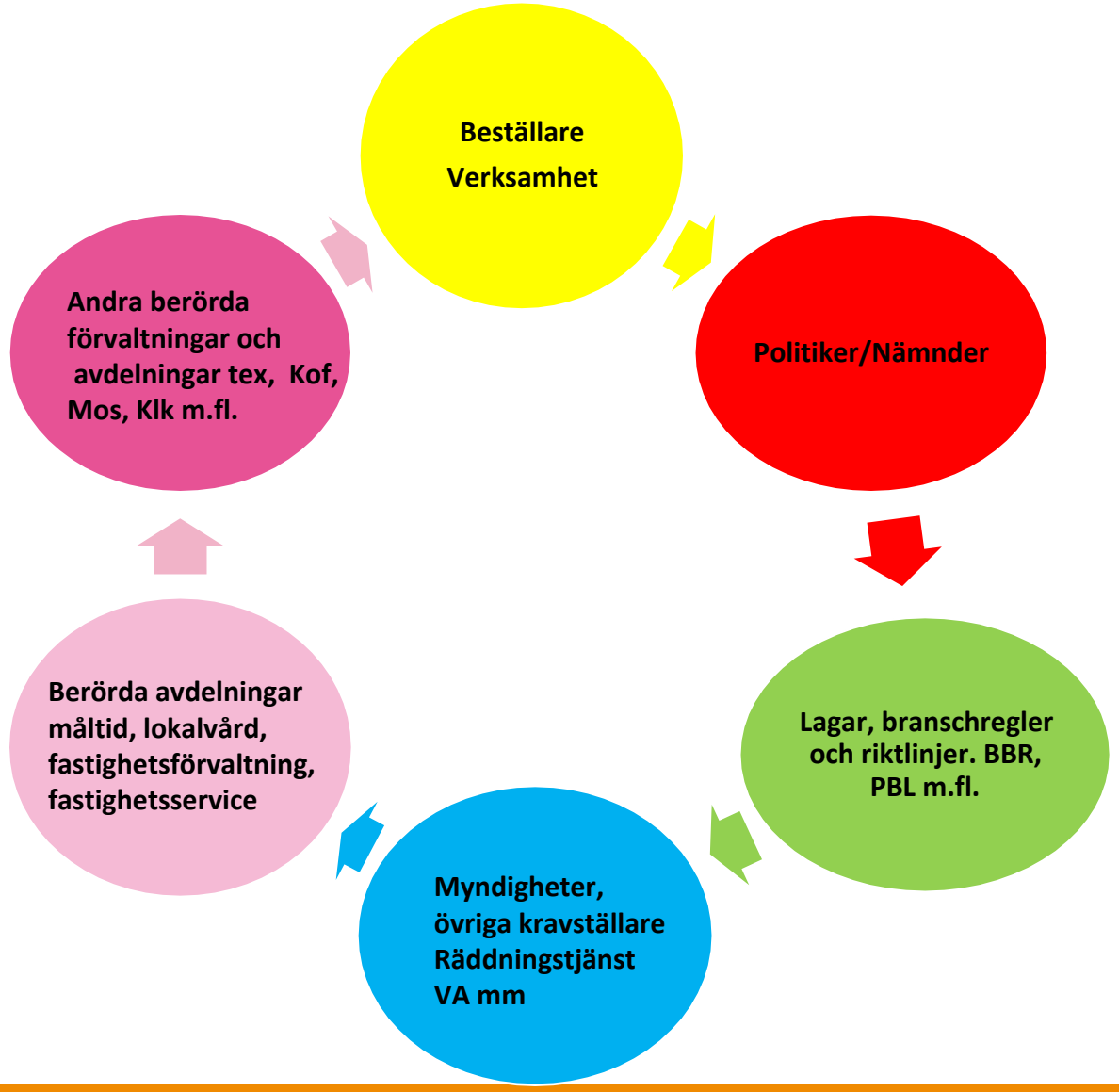

Servicenämndens/vårt uppdrag är att vara Eslövs kommuns Byggherre.

- Byggherre är ett begrepp som återfinns inom lagstiftningen. Plan- och bygglagen definierar byggherren som ”den som för egen räkning utför eller låter utföra projekterings-, byggnads-, rivnings- eller markarbete

- Byggherren hos större fastighetsägare är sällan en enskild person utan omfattar olika kompetens- och ansvarsområden och arbetsuppgifter som utförs av flera personer inom eller utanför fastighetsägarens eller brukarens organisation.

- Servicenämnden är kommunens hyresvärd för verksamhetslokaler och verkställer ny-, ombyggnads- projekt på uppdrag av kommunfullmäktige och är kommunens ”byggherre”

Gränsen mellan fastighetsägarens ansvar och byggherrens ansvar och arbetsuppgifter är inte strikt, utan går i varandra.

Byggherren skall:

- Enligt lagstiftningar uppfylla samhällets behov och krav genom att överföra lagkraven till byggprocessen och kontrollera resultatet.
- Ansvarar för att alla bygg-, rivnings- och markåtgärder genomförs enligt gällande föreskrifter, att de tekniska egenskapskraven uppfylls, att åtgärderna kontrolleras och att byggprocessen kvalitetssäkras.
- Ansvarar även för att ansöka om och följa erforderliga myndighetstillstånd.
- Har det fulla ansvaret för att byggverksamheten och den färdigställda byggnaden eller anläggningen uppfyller gällande föreskrifter och att tillsyn och kontroll genomförs på ett riktigt sätt.
- Säkerställa att det finns erforderlig kompetens och resurser för att genomföra bygg- eller anläggningsprojektet
- Utse en kontrollansvarig enligt Plan- och bygglagen, byggarbetsmiljösamordnare enligt Arbetsmiljölagen och tillhandahålla en elektronisk personalliggare enligt Skatteförfarandelagen.

Skedesplan

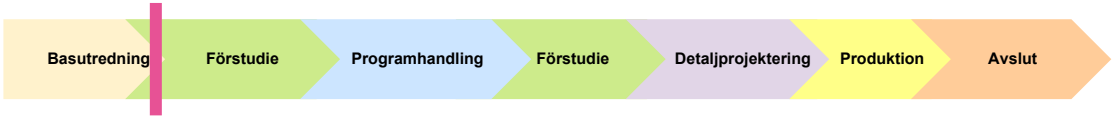

Byggprojekt tar över

Basutredning

- Klargöra varför en förändring behövs och specificera faktiska behov.
- Formulera mål och strategier som underlag för kommande beslut

Förstudie

- Fastställa basutredningen
- Utvärdera ändringar sedan basutredningen
- Ta fram en projektplan

Programhandlingsskedet

- Ta fram programhandlingar.
- Utföra nödvändiga utredningar.
- Bygglovsanmälan (Vid behov).

Systemhandlingsskedet

- Utreda tekniska system.
- Ta fram en konstruktiv utformning.
- Ta fram systemhandlingar

FFU Upphandling totalentreprenör

Detaljprojektering

- Fastställa projektets utformning i detalj.
- Beskriva hur produktionen ska genomföras.
- Ta fram bygghandlingar för produktion.

FFU Upphandling utförandeentreprenad

Produktion

- Produktion av projektet utifrån bygghandlingar

Avslut

- Överlämna fastigheten/anläggningen till förvaltningen
- Under avslutningsskedet tas relationshandlingar fram som avspeglar den faktiska byggnationen..

Ekonomi - **Byggprojekt styrs av en investeringsbudget.** Hur beräknas pris fram?

- Byggnadens storlek och innehåll, förskola, skola, bibliotek, vårdboende etc. Kvadratmeterpriserna skiljs åt beroende på verksamhet.
- Gammal byggnad som skall renoveras eller en helt nybyggnation, ÄTA-arbetena skiljer sig rejält beroende på detta.
- Materialval
- Miljöklassning och efterlevnad av BBR
- Ersättningsmoduler/Evakueringslokaler
- Skolskjuts? Under tiden?
- Ny detaljplan
- Bygglov enkel byggnad fyra hörn eller rundad byggnad, burspråk m.m.
- Utemiljö avancerad lekutrustning ”grön asfalt”, enbart grönyta mm
- Utifrån nyckeltal och/eller kvadratmeterpris samt erfarenhet
- Ej lös inredning

Kuriosa: Ekonomi utifrån världsmarknadens förändringar

Covid -19, blockering av Suezkanalen och krig gör stora markanta skillnader i ekonomin numera.

- Covid-19 2020-2022 Trä, järn stål, betong och drivmedel (ökade i snitt 19,2%)

- Ever Given 23 mars 2021 – 29 mars 2021 (Runt **12% av världshandeln** cirkulerar genom Suezkanalen).
  I snitt räknades förlusten till 400 $ i timmen, ökning i snitt blev 11% utöver Covid-19, 19,2%)
  Byggvaror, trä, stål, kläder, andra importprylar blev dyrare.

- Invasionen av Ukraina 25 februari 2022 på råvarumarknaden har priset på olja, gas och kol rusat vilket påverkar branscher som behöver energi för sin verksamhet, även trä järn och stål (ytterligare 12% på tidigare priser)

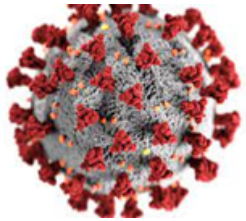

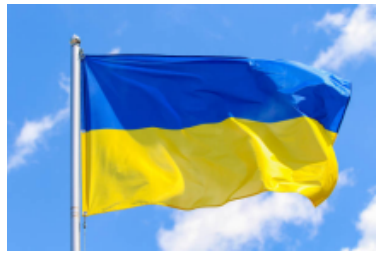

Målstyrning 2023

Aktiviteter och satsningar som leder mot mål och vision 2025

ESLÖVS KOMMUN

Målstyrning 2023
Aktiviteter och satsningar som leder mot mål och vision 2025

Agenda 2030 är en universell agenda för hur vi ska jobba för hållbar utveckling under de närmaste åren.

I agendan finns det 17 globala mål (FN) som innefattar alla tre dimensionerna av hållbarhet – social, ekonomisk och miljömässig utveckling.

Varje mål har en rad delmål och en rad indikatorer som gör det möjligt att mäta framstegen.

Byggprojekt tar hänsyn till detta i sitt målarbete.

- Vision 2025

Skånes bästa kommun att bo och verka i

Skånes bästa Serviceförvaltning 2025

Skånes bästa byggprojektavdelning – genom att:

Vara en professionell byggprojektorganisation, vilket innebär att:

- **Vara professionell beställare till entreprenör**
- **Vara professionell utförare till verksamheterna**

Färdschema byggprojektavdelningen
Målstyrning aktiviteter och satsningar 2023

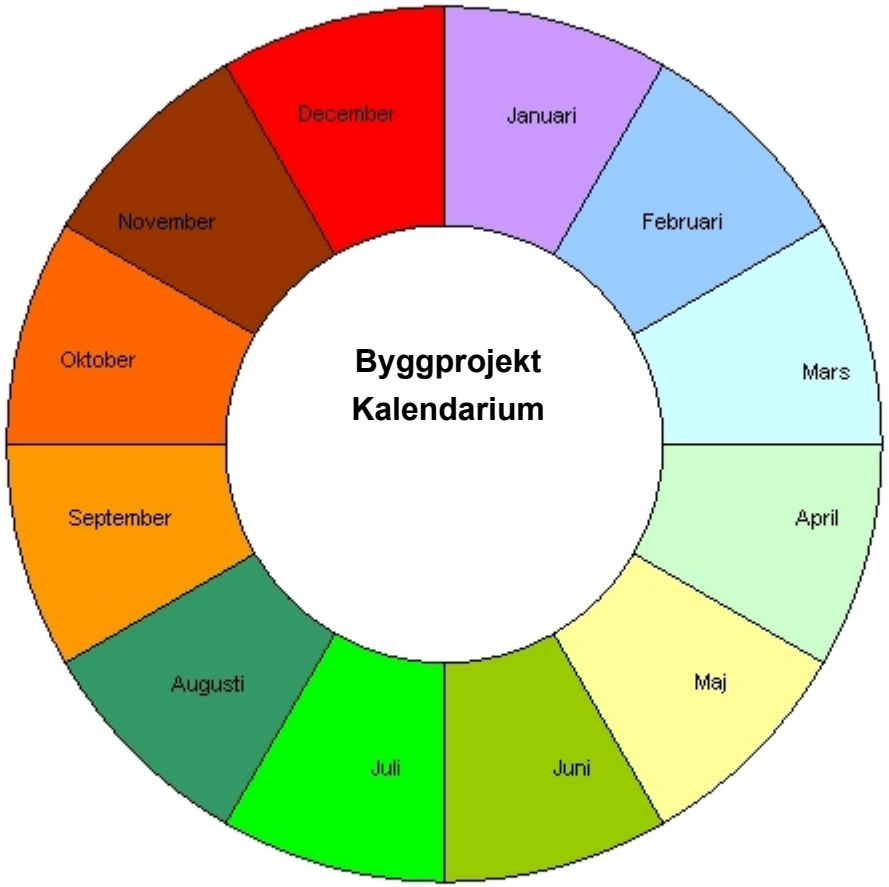

November 2023

idag för ledningsgruppen,
ngscheferna redovisar
ningar.

ptember/Oktober 2023

p, reflektion och uppföljning
aktiviteter och satsningar.
ekt jobbar med detta 6/9-2023

Januari 2023

Strategidag för SEF´s ledningsgrupp som beslutar revideringen av Målhjul 2023.

Februari/Mars 2023

Vi på byggprojektavdelningen reviderar aktiviteter och satsningar genom WS på APT alternativt verksamhetsmöten **2023.02.07 på verksamhetsdag/möte.**

April 2023

Vi sätter målen inom byggprojektavdelningen med aktiviteter oc
satsningar.
WS på APT alternativt verksamhetsmöter
Vi reviderade och satte om våra mål på
arbetet den 7 feb.
Nya mål från politikerna kommer att
komma då det är en ny mandatperiod.

Juni 2023

På SEF´s ledningsgrupp strategidag redovisar projektchef byggprojekts

Medborgare och andra intressenter

- Vi skall möta medborgarna i deras vardag. Det kan handla om att informera på den lokala platsen tex skolans/förskolans anslagstavla, klubbstuga/bibliotek etc. Allra helst digitalt, eller med en enkel broschyr som beskriver bygget och framdriften.

Tillväxt och Hållbar utveckling

- Arbeta mot en fossilfri miljö, genom bla använda kommunens bilar och/eller cykla mer till våra byggarbetsplatser Pågår

- Byggandet bör vara så resurseffektivt och miljövänligt som möjligt. Detta sker tillsammans med övriga förvaltningar genom att vi bidrar med vår kunskap och erfarenhet i tidiga skeden. Pågår

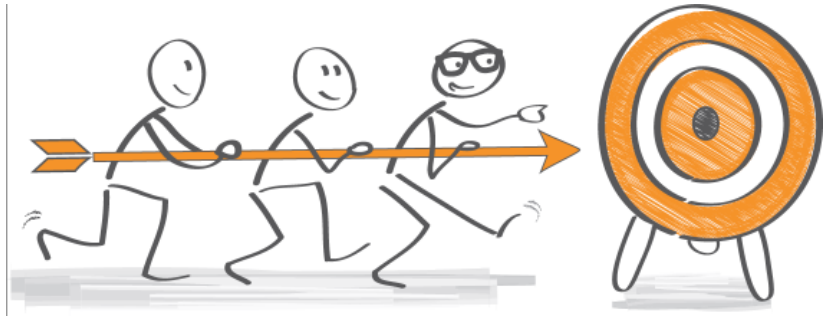

Verksamhet och medarbetare

- Arbeta fram en projekthandbok KLART
- Uppdatera oss regelbundet efter BBR (branschregler) och andra lagkrav, ständig utbildning entreprenadutbildning, Heta arbete, KA, Hjärt lungräddning mm Pågår

God ekonomisk hushållning

- Tydlig dialog med ekonomer inför bokslut Pågår
- Projekten skall alltid vara rätt prognostiserade Pågår
- Uppdatera projekthandboken så det enkelt går att följa uppdraget i enhetlighet med de ekonomiska styrprinciperna Pågår

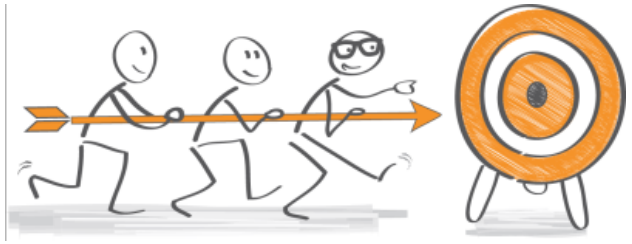

Avdelning Byggprojekt

Styrdokument och lagstiftning

ESLÖVS KOMMUN

Styrdokument och lagstiftning

LAGAR

- PBL Plan och bygglagen (2010:900)
- Plan och byggförordningen (2011:338)
- Miljöbalken (1998:808)
- Lag om energideklaration för byggnader (2006:985)
- Lagen om offentlig upphandling (LOU)
- Dataskyddslagen (ex. GDPR)

Förordningar, Föreskrifter, regler samt förhållnings-regler

- AB - Allmänna bestämmelser för byggnads-, anläggnings- och installationsentreprenader.
- ABT - Allmänna bestämmelser för totalentreprenader avseende byggnads-anläggnings- och installationsarbeten.
- ABK - Allmänna bestämmelser för konsultuppdrag.
- AB-U (Gamla AB04) - Allmänna Bestämmelser för underentreprenader i utförandeentreprenader.
- ABT-U - Allmänna Bestämmelser för underentreprenader på totalentreprenad.
- ABM - Allmänna bestämmelser för köp av varor till yrkesmässig byggverksamhet.
- AMA -Allmänna monterings- och arbetsbeskrivningar
- Entreprenadjuridik (förordningar och rättsfall)
- BBR (Byggbranschens branschregler)
- Globala mål (Agenda 2030)

Kommunens policys och riktlinjer

- Eslövs kommuns policys och riktlinjer
- Eslövs kommuns ekonomiska styrprinciper
- Politiska mål i kommunen

Entreprenadformer 3 stycken

- Totalentreprenad
- Styrd totalentreprenad
- Utförandeentreprenad (generalentreprenad)

Entreprenadjuridik

- Entreprenadjuridik även *entreprenadrätt*, menas de juridiska frågor som rör utförandet av en entreprenad samt de olika typer av upphandlingar som sker inom ramen för entreprenaden.

Avdelning Byggprojekt

Aktuella projekt och utmaningar

ESLÖVS KOMMUN

På gång

- *22 pågående byggprojekt*
- *Bland annat ett stort projekt till KoF på Husarängen gällande ny konstgräsplan, samt uppbyggnation av nedbrunnet klubbhus, ett mindre garage till redskap mm, stora markarbeten*
- *5-6 basutredningar*
- *3 projekt att hjälpa fastighetsförvaltning med, Karlsrobadet, Stehag kök, Vasavångskolans kök,*

Övrigt stort projekt där vi finns med:

- *Nytt demensboende*
- *Projekteringsanvisningar handbok*

Tack för ert intresse!

Kristina Thern
Kristina.thern@eslov.se

Ni är alltid välkommna med frågor och synpunkter!

ESLÖVS KOMMUN

Uppföljning av förvaltningens arbete

September

ESLÖVS KOMMUN

Syfte

- Kommunallagen om nämndernas uppdrag:

  Kommunallag (2017:725)

  6 kap. 6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

- Nämndens ska känna sig välinformerad om arbetet som bedrivs.
- Dagsaktuella frågor och framtidsfrågor.
- Återrapportering av mål och verksamhet till nämnden.
- Välkommen med frågor och synpunkter

Förvaltningens förslag till beslut

- Servicenämnden tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Innehåll

- HR (Human Resources, personalfrågor)
- Ekonomistyrning
- Demokrati och verksamhetsstöd
- Måltid
- Transportservice
- Fastighetsförvaltning
- Fastighetsservice
- Lokalvård
- Byggprojektavdelningen
- Brand och säkerhet

HR (Human Resources, personalfrågor)

- Förvaltningsöverskridande FÖSAM mellan BoU och SeF om kamerabevakning på skolor.
- Medarbetarenkät genomförs v. 38-40.
- Uppföljning Kompetensförsörjningsplan planeras till servicenämnden i november.
- Årlig uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet till servicenämnden i december inklusive rapport arbetsskador och tillbud.
- Resultat- och utvecklingssamtal genomförs under hösten.
- Utveckling tillitsbaserad organisation genom satsning på utbildning för chefer på Eslövs kommun Ledarforum.

Ekonomistyrning

- Delårsrapport 2023. Servicenämnden september.
- Yttrande budgetberedningens utskick i juni, Vårbudget 2024. Servicenämnden september

- Ekonomisk månadsuppföljning tom september. Redovisas servicenämnden oktober.
- Uppföljning Internkontroll 2023. redovisas servicenämnden oktober.

På gång,

- Grundläggande granskning möte med revisionen 18 september 2023.
- Resultatdialog/ presidieöverläggningar, budget 2024, 4 oktober 2023.

Demokrati och verksamhetsstöd

- Semestermånaderna har fungerat bra
- Vår nya entreprenadupphandlare har börjat
- Nytt diariesystem i kommunen, Evolution – implementering påbörjas, utbildningar ska planeras
- Årlig revidering av förvaltningens administrativa rutiner pågår

Måltid

- Vecka 39 testar Stehagsskolans kök måltidsavdelningens krisberedskap tillsammans med VA-SYD
- Samverkan avslutas 31 oktober med Höörs kommun.
- Arbetsplatspraktik från LTH under perioden vecka 38-43
- Uppdraget är : Utforska nuvarande måltidspedagogik för förskolan, tillsammans med kock på en enhet undersöka och utveckla ett bärande koncept för framtida måltidspedagogik.
- Måltid har fått 5 nominerar i White Guide Junior- avgörs den 31 oktober

- Hög sjukfrånvaro inom måltid
- Prisökningarna har stabiliserats men effekten av 2022 prisökningar på 15 % ser vi först under 2023.
- Fler elever äter i våra skolrestauranger

Transportservice

- Denna sommar många skadedrabbade fordon i hemtjänsten + att de totalkvaddat en av bilpoolens lånebilar.
- Två polisanmälningar i augusti; skadegörelse på Kvarngatan, någon skruvat loss muttrar på däck och en elcykel stöld.
- 8 st av de gamla MoE bussarna är sålda;
  -2 gick till Vallentuna
  -2 genom KVD
  -2 genom BSA
  -2 genom Auto 1
  En är kvar som reserv
- En chaufför valt att gå i pension, rekrytering pågår.

Fastighetsförvaltningen september 2023

- Avdelningen har ett ansträngt läge under hösten på grund av en uppsagd medarbetare med kort uppsägningstid. Rekrytering är uppstartad. Omprioritering av arbetsuppgifter pågår och vissa planerade arbeten kommer att flyttas fram.
- Det eftersatta planerade fastighetsunderhållet får nu ekonomiska konsekvenser då avdelningens driftbudget för akut felavhjälpande åtgärder har ökat kraftigt. För att få ekonomin i balans kommer detta innebära att akuta åtgärder får prioriteras ännu hårdare. Några av konsekvenserna kan bli nedprioritering av reparationer pga skadegörelse för att kunna prioritera drift av tekniska installationer och myndighetskrav.
- Avdelningen väntar på beslut att kunna sänka inomhustemperaturerna på föreslagna fastigheter.

Fastighetsservice

- Risk o Konsekvensanalyser för kameraövervakningär genomförd.
- Sommarmånaderna har fungerat bra.
- 1 Tekniker har gått i pension (ej återanställt för denna person).
- 1 skolvaktmästare har valt att gå i pension och arbetar året ut.

Lokalvård

- Semestermånaderna har fungerat bra
- Annons timanställda (76 ansökningar)
- Sallerupsskolan flyttat till Källeberg
- Blåsippan har startat upp och städning from vecka 32
- Mindre beställningar på extra städningar
- Risk- och konsekvensanalyser på kamera övervakning på Carl Engström skola, Ekenässkolan och Norrevångsskolan

Byggprojektavdelningen 2023-09-18

- Sommaren har löpt på bra. De flesta byggen var nedstängda under byggsemestern
- Rivningen av Sallerupskolan är påbörjad och man har hittat Krom6 och Pcb i rivningsmassorna

- Arbetet med Vitsippan förskola har börjat

Vitsippan

Brand och säkerhet

- Skyddsrummen är besiktigade, åtgärdade och godkända
- Digitaliseringen för kommunens systematiskt brandskyddsarbete kör igång den 15 september.

Tack!

Fråga gärna:

Avdelningscheferna på Serviceförvaltningen

ESLÖVS KOMMUN

Information från förvaltningschefen 2023

7

SOT.2023.0003

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0003

2023-08-29
Åsa Ratcovich
+4641362921
asa.ratcovich@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Information från förvaltningschefen för september 2023

Ärendebeskrivning
Syftet med information från förvaltningschefen är att arbeta efter kommunallagen om nämndernas uppdrag:

Kommunallag (2017:725)
6 kap. 6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Utifrån detta ska servicenämnden känna sig välinformerad om arbetet som bedrivs. Information ges om dagsaktuella frågor och framtidsfrågor, återrapportering av mål och verksamhet. Nämnden är välkommen med frågor och synpunkter.

På servicenämndens sammanträde den 18 september 2023 informerar förvaltningschefen om pågående arbete inom Serviceförvaltningen. Utgångspunkten är Eslövs kommuns beslutade Budget 2023 och Plan 2024–2026.

Återrapportering mål och verksamhet:

- Information från Serviceförvaltningens ledningsgrupp, möte i juni.

Beslutsunderlag
Information från förvaltningschefen PPP september 2023.

Förslag till beslut

- Servicenämnden tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Information förvaltningschefen

Servicenämnden 2023-09-18

ESLÖVS KOMMUN

Syfte

- Kommunallagen om nämndernas uppdrag:
  - Kommunallag (2017:725)
  - *6 kap. 6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.*

- Nämndens ska känna sig välinformerad om arbetet som bedrivs.
- Dagsaktuella frågor och framtidsfrågor.
- Återrapportering av mål och verksamhet till nämnden.
- Välkommen med frågor och synpunkter.

Förvaltningens förslag till beslut

- Servicenämnden tackar för informationen och lägger den till handlingarna.

Innehåll

- Återrapportering mål och verksamhet:
  - Information från senaste mötet i juni med förvaltningens ledningsgrupp.
- Frågor
- Kontaktuppgifter

Återrapportering av mål och verksamhet

Information från senaste mötet i juni med Serviceförvaltningens ledningsgrupp.

ESLÖVS KOMMUN

Tid, plats och deltagare

- Tid: Tisdag 20 juni kl. 9-16. Strategi- och planeringsdag.
- Lokal: Gästgivargården i Höör.
- Deltagare: Avdelningscheferna, förvaltningsekonom, säkerhetssamordnare.

Incheckning

- Syftet med incheckningen är att samla gruppen och öka fokus på mötet, skapa teamkänsla och stärka tillit genom öppet samarbetsklimat och att dela med sig av olika tankar som är aktuella just nu. Vi varierar olika typer av incheckningstema på våra möten och har roterande ansvar för incheckningen.

Information

- Kollegorna i gruppen informerar varandra om aktuella frågor. Några frågor som nämndes var kamerabevakning på skolor, praktikaliteter i samband med semester. E-postrutiner i samband med skrivelser från myndigheter, medborgare och media.
- Ledningsgruppen planerar för att 2-3 representanter ska kunna ha möjlighet att delta på årets Kvalitetsmässa om kommunal verksamhet i Göteborg den 21-22 november.
- Pågående utredning om organisation för miljö och samhällsbyggnadsnämnden och servicenämnden.
- Information om Eslövs kommun Ledarforum hösten 2023, visions- och målarbete.
- Rapport från FÖSAM.

Beslut

- Med arbetsmetoden reflektion i bikupa och i helgrupp, granskar ledningsgruppen förslagen till nämndmål för servicenämnden att gälla 2024–2026 och beslutar föreslå nämnden några mindre justeringar.

Teamutveckling - kommunikationsövning

- Grunden för ledningsgruppens grupputveckling är Susan A Wheelans forskning. På Strategidagen tränar ledningsgruppen kommunikation med ett praktiskt Case.
- Vi har Workshop med individuellt formulär, duo, kvartett och helgrupp. Cecilia är ledningsgruppens medledare för teamutvecklingen och leder gruppens arbete.

Framtiden med AI Chat GPT

- Syftet är att testa, lära oss mer och använda AI Chat GPT för olika uppgifter och diskutera framtiden. Vi testar Chat GPT på texter, analyser, idégenerering, sammanställningar. Vilka uppgifter kan bli enklare för mig i min befattning och i min avdelning med hjälp av chatten?
- Vi reflekterar i stort om framtiden, hur kommunernas och våra arbetsuppgifter blir och är påverkade. Vi diskuterar begränsningar i tekniken, om etik och vad som gäller kring ansvars- och rättighetsfrågor till texter genererade med AI. Det skulle vara jättebra om kommunen gemensamt hade ställningstagande om principer och användning av olika AI genererade texter, bilder och idéer.

Utcheckning

- Hur är möteseffektiviteten, energin och motivationen? Hur arbetar vi som lärande team och med våra strategiska och verksamhetsnära frågor och tillit som ledningsfilosofi?
- Avslutande gemensam reflektion/diskussion ca 15 minuter på varje möte om feedback, hur vi individuellt och som grupp jobbat tillsammans. Roterande planering och genomförande av Utcheckning/ feedback på mötet.

Inspiration

- Omvärldsbevakning och tankar om ledarskap. På ledningsgruppens möten finns alltid en artikel för möjlighet till reflektion.

- Veckans artikel:

En spiral av öppenhet och tillit möjliggör ett utvecklat samarbete i gruppen

Länk till artikel: En spiral av öppenhet och tillit möjliggör ett utvecklat samarbete i gruppen — Sandahl Partners (sandahls.se)

- **Glad sommar!**

Frågor eller funderingar?

ESLÖVS KOMMUN

Tack!

Fråga gärna:

Förvaltningschef
Åsa Ratcovich
asa.ratcovich@eslov.se
0413- 629 21

ESLÖVS KOMMUN

Nämndmål för servicenämnden för mandatperioden 2023-2026

8

SOT.2023.0153

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0153

2023-09-01
Åsa Ratcovich
+4641362921
asa.ratcovich@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Nämndmål för servicenämnden mandatperioden 2023-2026

Ärendebeskrivning

Kommunallagen

Bakgrunden till övergripande mål och nämndmål för Eslövs kommun är kommunallagen om kommunernas uppdrag, Kommunallag (2017:725):

1 kap. Grunderna för den kommunala verksamheten
2 § Kommuner och regioner sköter på demokratins och den kommunala självstyrelsens grund de angelägenheter som anges i denna lag eller annan författning. Lag (2019:835).

11 kap. Ekonomisk förvaltning. Budgetens innehåll.
6 § I budgeten ska skattesatsen och anslagen anges. Av budgeten ska det vidare framgå hur verksamheten ska finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara vid budgetårets slut. De finansiella mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges.

Budgeten ska även innehålla en plan för verksamheten under budgetåret. I planen ska det anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning.

Eslövs kommuns styrmodell

Den styrande majoriteten, bestående av Socialdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna, har tagit fram övergripande mål för mandatperioden 2023 – 2026. De övergripande målen ska beslutas av kommunfullmäktige.

Utifrån kommunfullmäktiges övergripande mål formulerar nämnderna mål för nämndens ansvarsområde. Nämndernas mål beslutas av respektive nämnd och benämns nämndmål.

Nämndmålen beskriver nämndens insatser för att nå kommunfullmäktiges övergripande mål.

Nämndmålen formuleras som SMARTA- mål, det vill säga specifika, mätbara, accepterade, realistiska, tidsatta och attraktiva. Tre (3) till fyra (4) nämndmål beslutas för att vara en tydlig prioritering.

Kommunstyrelsen kommer att besluta övergripande mål för Attraktiv arbetsgivare och Ekonomi i balans som kommer att gälla för alla nämnder.

Uppföljning av nämndmålen kommer att ske till kommunstyrelse och kommunfullmäktige vid ordinarie uppföljningar i vårprognos, delårsbokslut och årsbokslut.

Utifrån beslutade övergripande mål, nämndmål, kommunstyrelsens arbetsgivarmål och ekonomiska mål arbetar förvaltningarna fram planer och aktiviteter för att nå målen.

Beslutsunderlag
- Nämndmål för servicenämnden 2023–2026, tjänsteskrivelse förvaltningschefen Serviceförvaltningen, 2023-09-01.
- Förslag till KS 2023-09-05. Tjänsteskrivelse kommundirektör Mål för mandatperioden 2023–2026.
- Förslag till KS 2023-09-05. Den styrande majoriteten Mål inför mandatperioden 23–26.

Beredning
Workshop
Den 31 maj genomförde Eslövs kommun en workshop om nämndmål för mandatperioden 2023–2026. Servicenämnden deltog med politiker och tjänstepersoner från Serviceförvaltningen.

I workshopen arbetade servicenämnden fram nämndmålen:

Målet är att servicenämnden inom mandatperioden ska tillhandahålla:
- Välskötta, ändamålsenliga, trygga, hållbara miljöer och fastigheter för medborgarnas behov inom kommunfullmäktiges budget.
- Trygga och säkra transporter med miljöanpassade fordon.
- Måltider med minsta möjliga klimatpåverkan och nöjda matgäster.
- Inom byggprojekt tillhandahålla långsiktigt hållbart byggande utifrån kommunens riktlinjer.

Beslutsprocess
Beslut om servicenämndens nämndmål genomförs på nämndens ordinarie sammanträde måndagen den 18 september i samband med budgetyttrandet till kommunstyrelsen.

Verkställande
Efter servicenämndens godkännande kommer Serviceförvaltningen arbeta in kommunfullmäktiges övergripande mål, servicenämndens nämndmål, kommunstyrelsens arbetsgivarmål och ekonomiska mål i förvaltningens Målhjul. Därefter kommer Serviceförvaltningens avdelningar och arbetsplatser i dialog, arbeta fram aktiviteter och uppföljningar i sina respektive färdplaner för att nå målen i sina verksamhetsområden.

Förvaltningens verksamhetsområden är Fastighet inkl. lokalvård, Byggprojekt, Transporter, Måltider, Administration.

Planerad uppföljning
Uppföljning av servicenämndens beslutade nämndmål redovisas till nämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i Eslövs kommuns ordinarie uppföljningar i vårprognos, delårsbokslut och årsbokslut.

Förslag till beslut
- Servicenämnden godkänner nämndmålen för mandatperioden 2023–2026.

  Målet är att servicenämnden inom mandatperioden ska tillhandahålla:
  - Välskötta, ändamålsenliga, trygga, hållbara miljöer och fastigheter för medborgarnas behov inom kommunfullmäktiges budget.
  - Trygga och säkra transporter med miljöanpassade fordon.
  - Måltider med minsta möjliga klimatpåverkan och nöjda matgäster.
  - Inom byggprojekt tillhandahålla långsiktigt hållbart byggande utifrån kommunens riktlinjer.

- Uppdrar till förvaltningschefen att arbeta in kommunens övergripande mål, servicenämndens nämndmål, kommunstyrelsens arbetsgivarmål och ekonomiska mål i Serviceförvaltningens verksamhetsplaner.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

2023-08-20
Eva Hallberg
+4641362515
eva.hallberg@eslov.se

Kommunstyrelsen

Mål för mandatperioden 2023-2026

Ärendebeskrivning
Den styrande majoriteten, bestående av Socialdemokraterna, Moderaterna och Liberalerna, har tagit fram övergripande mål för mandatperioden 2023 – 2026. De övergripande målen ska beslutas av kommunfullmäktige.

Utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål ska samtliga nämnder formulera mål som anger fokus för arbetet inom nämndens ansvarområde. Nämndernas mål beslutas av respektive nämnd och benämns nämndmål.

Nämnd målen ska beskriva vad nämnden ska åstadkomma för att bidra till att de övergripande inriktningsmålen uppfylls. Därutöver kan nämnden formulera mål utifrån de prioriteringar som den önskar göra inom sitt ansvarsområde enligt reglemente och lagstiftning.

Nämndmålen ska vara formulerade som SMARTA- mål, det vill säga specifika, mätbara, accepterade, realistiska, tidsatta och attraktiva. Antalet mål ska hållas nere till 3 - 4 mål för att möjliggöra en tydlig prioritering. Avseende de övergripande inriktningsmålen *Attraktiv arbetsgivare* samt *Ekonomi i balans* kommer kommunstyrelsen att formulera mål som gäller för samtliga nämnder.

Uppföljning av nämndmålen ska ske vid ordinarie uppföljningar i vårprognos, delårsbokslut och årsbokslut.

Nämndernas mål bryts sedan ner av förvaltningen som anger hur målen ska uppfyllas.

Beslutsunderlag
Mål för mandatperioden 2023 - 2026

Beredning
Nämnderna har deltagit i workshops under försommaren, för framtagande av nämndmål, under ledning av konsult Thomas Önnevik.

Förslag till beslut
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att anta den styrande majoritetens förslag till övergripande inriktningsmål.
- Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att uppdra till nämnderna att utifrån inriktningsmålen konkretisera mål enligt SMART- modellen. Målen ska beslutas av nämnderna senast under november månad.

Beslutet skickas till
Samtliga nämnder

Eva Hallberg
Kommundirektör

Den styrande majoriteten har tagit fram förslag till övergripande mål för mandatperioden 2023–2026. De övergripande målen ska beslutas av kommunfullmäktige.

Utifrån kommunfullmäktiges inriktningsmål ska samtliga nämnder formulera mål som anger fokus för arbetet inom nämndens ansvarsområde. Nämndernas mål bryts sedan ned av förvaltningen som anger hur målen ska uppfyllas.

De mål som nämnden själv formulerar kallas för nämndmål. Nämndmålen ska beskriva vad nämnden ska åstadkomma för att bidra till att de övergripande inriktningsmålen uppfylls. Därutöver kan nämnden formulera mål utifrån vilka prioriteringar som den önskar göra inom sitt ansvarsområde enligt reglemente och lagstiftning.

Nämndmålen ska vara formulerade som SMARTA- mål, det vill säga specifika, mätbara, accepterade, realistiska, tidsatta och attraktiva. Antalet mål ska hållas nere på 3–4 mål för att möjliggöra en tydlig prioritering.

Avseende de övergripande inriktningsmålen Attraktiv arbetsgivare samt Ekonomi i balans kommer kommunstyrelsen att formulera mål som gäller för samtliga nämnder,

Trygghet:

- **Vara en trygg och attraktiv plats att bo, besöka, arbeta och bedriva verksamhet i genom hela livet.**

Tillväxt och hållbar utveckling:

- **Skapa förutsättningar för tillväxt och hållbar utveckling ur ett socialt, ekonomiskt och i ett ekologiskt perspektiv. Vi ska ha ett tydligt fokus på befolkningstillväxt, ökade skolresultat, fler i arbete, erbjuda en god omsorg samt skapa goda förutsättningar för ett växande näringsliv i hela kommunen.**

Medborgarfokus:

- **Ha ett välutvecklat medborgarfokus och en bra service där våra medborgares upplevelse av kommunen överträffar deras förväntningar. Medborgarna ska känna delaktighet och ett bra bemötande samt ha möjlighet till påverkan och kunna bidra med utvecklande idéer.**

Attraktiv arbetsgivare:

- **Eslövs kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och präglas av ett gott ledarskap, avseende rekrytering, arbetsmiljö och utvecklingsmöjligheter som ska leda till ett ökat frisktal.**

Ekonomi:

- **Vi ska ha en ekonomi i balans.**

- **vad avser årets resultat som ska uppgå till minst 1% av skatteintäkterna och generella statsbidrag intäkter.**

- **Målet är 40% i snitt under perioden 2023–2026. Självfinansieringsgraden bör inte understiga 30 procent under ett enskilt år.**

Delårsbokslut 2023

9

SOT.2023.0152

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0152

2023-09-13
Kenneth Backström
+4641362670
kenneth.backstrom@eslov.se

Servicenämnden

Delårsrapport 2023, servicenämnden

Ärendebeskrivning
Enligt Eslövs kommuns anvisningar omfattar Delårsrapport 2023, perioden januari-augusti. Delårsrapporten redovisas till kommunstyrelsen tisdagen 3 oktober 2023 och till kommunfullmäktige måndagen 23 oktober 2023.

Syftet med delårsrapport 2023 är att beskriva servicenämndens ekonomi och verksamheter både vad gäller driftbudget och investeringsbudget utifrån:

- Periodens utfall 31 augusti och helårsprognos
- Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen
- Analys av driftutfallet med åtgärdsplan
- Analys av investeringarna
- Ramar drift och investeringar
- Måluppfyllelse Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning
- Nämndens bedömning med hänsyn till alla omständigheter.

Förutsättningar för nämndens arbete med Delårsrapport 2023

- Omvärld, lagstiftning och ekonomisk utveckling.
- Kommunfullmäktiges budget 2023 och flerårsplan 2024–2026.
- Kommunstyrelsens befolkningsprognos.

Beslutsunderlag
Delårsrapport 2023 servicenämnden, 2023-09-13.

Beredning
Ekonomi och verksamhet
Servicenämnden redovisar för perioden 1 januari-31 augusti, ett underskott mot budget med -11,5 mnkr.

Servicenämnden bedömer helårsprognosen för 2023 till ett resultatunderskott med -8,6 mnkr jämfört med ett förväntat överskott på 6,6 mnkr, innebärande en budgetavvikelse med -15,2 mnkr.

Budgetavvikelsen förklaras utifrån dels att kostnadsutvecklingen är högre för energi, media, livsmedel och lönekostnader än budgetuppräkningen på 2,6 % som beslutades av kommunfullmäktige, dels att insatserna för genomförande av åtgärdsplanen för ekonomi i balans är pågående samt dels av extraordinära kostnader som hyresökning storkök, tomställda lokaler och driftunderhåll.

Insatser för att balansera prognostiserat underskott pågår genom arbete med åtgärdsplanen, generell sparsamhet, insatser inom måltidsverksamheten samt strategiplan för energieffektivisering och effektiv fastighetsförvaltning på kort och lång sikt.

Osäkerheten i helårsprognosen är stor framförallt beroende på omvärldsfaktorer med fortsatt hög prisutvecklingen och hög inflation. Dessa förutsättningar skapar en fortsatt osäkerhet i prognosen för 2023 och får även effekter för budget 2024.

En analys av den bedömda helårsprognosen 2023 visar att inom budgetavvikelsen på -15,2 mnkr finns motsvarande -12,6 mnkr i resultatpåverkande poster både utifrån hög inflation som extraordinära resultatpåverkande poster.

Omflyttning av medel – rapport till kommunstyrelsen

PKV-index

Kommunfullmäktige har använt uppräkningsmodellen SKR (Sveriges kommuner och regioner) PKV-index (prisindex-kommunal-verksamhet) vid budgetering för kommunens kostnader av internhyror och måltidsersättningar för budget 2023. Indexuppräkningen för budget 2023 var 2,6 %.

Effekt av prisuppräkningsmodellen PKV-index är att vid år av extraordinärt höga eller låga inflationstal, visar servicenämnden budgetavvikelse. För uppräkning av nästa budgetår med PKV-index ingår korrigering och att den höga inflationen blir kompenserad. Dvs. budget 2024 bör räknas upp med PKV-index 7,1 %. Uppräkningen innebär att motsvarande negativa resultatpåverkande poster korrigeras i budget 2024, under förutsättning att kommunen fullföljer användningen av PKV-indexuppräkningen.

Förslag åtgärdspaket Ekonomi i balans

Servicenämnden bedömer helårsprognosen för 2023 till ett resultatunderskott med -8,6 mnkr jämfört med ett förväntat överskott på 6,6 mnkr, innebärande en budgetavvikelse med -15,2 mnkr.

Budgetavvikelsen förklaras utifrån dels att kostnadsutvecklingen är högre för energi, media, livsmedel och lönekostnader än budgetuppräkningen på 2,6 % som beslutades av kommunfullmäktige, dels att insatserna för genomförande av åtgärdsplanen för

ekonomi i balans är pågående samt dels av extraordinära kostnader som hyresökning storkök, tomställda lokaler och driftunderhåll.

Insatser för att balansera prognostiserat underskott pågår genom arbete med åtgärdsplanen, generell sparsamhet, insatser inom måltidsverksamheten samt strategiplan för energieffektivisering och effektiv fastighetsförvaltning på kort och lång sikt.

Förslag åtgärdspaket ekonomi i balans för servicenämnden	**Insats**	**Summa**
Åtgärdsplanen		
Fastighetsservice försäljning av maskin vakanta tjänster	0,8	
Pågående åtgärder fastighetsförvaltningen	1,8	2,6
Fiansiering via finans		
Energikostnader över 75 öre per kWh	5,2	
Tomställda lokaler	1,2	6,4
Ramjustering motpart annan förvaltning/verksamhet		
Externa hyresavtal	0,7	
Hyresökning storkök	0,3	1,0
Eftersläpning indexering över 2,6%, regleras mot PKV-index Budget 2024.		
Elnätavgifter	1,2	
Lönekostnader	1,3	
Livsmedel	0,5	
GIS	0,1	3,1
Engångskostnader över budget, kostnaderna minskas		
Bidrag, flyttkostnader rådhus	0,6	
Konsultkostnader	0,5	
Drift och underhåll	1,0	2,1
Summa		15,2

Fastighet Mörten 22
Fastigheten Mörten 22 har övertagits av Eslövs kommun from september 2023. Kostnader finansieras via finansavdelningen och förslag till kostnadskalkyl har arbetats fram enligt bilaga. Kostnaderna beräknas till en årlig internhyra 6,1 mnkr. Externa hyresintäkterna beräknas till 0,6 mnkr.

Investeringsutfall 2023
Investeringsbudgeten för servicenämnden uppgår 2023 till 402,2 mnkr. Investeringsutfallet uppgår till 109,6 mnkr för perioden till och med 2023-08-31.

Prognosen är att nämnden kommer att disponera 204,1 mnkr 2023, överföra 203,1 mnkr till 2024 för pågående projekt.

Förslag till beslut

- Servicenämnden godkänner Delårsrapport 2023, ekonomisk uppföljning per den 31 augusti 2023 och överlämnar den till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunledningskontoret, ekonomiavdelningen

Åsa Ratcovich	Kenneth Backström
Förvaltningschef	Förvaltningsekonom

ESLÖVS KOMMUN

Servicenämnden

Ordförande:	**Lars Månsson (S)**
Förvaltningschef:	Åsa Ratcovich
Ekonomiskt resultat:	-11,5 mnkr

DELÅRSRAPPORT 2023

UPPDRAG

Servicenämndens uppdrag finns i lagstiftning, kommunfullmäktige beslutade reglemente, kommunfullmäktiges budget och plan samt särskilda beslut och riktlinjer.

Servicenämnden har i uppdrag att tillhandahålla stödfunktioner för Eslövs kommun och alla dess förvaltningar. Uppdraget är kommunens fastigheter, måltider, transporter, fordon, lokalvård samt ny- och ombyggnadsinvesteringar. Medverkan vid externa hyresavtal för nämnderna. Servicenämnden är kommunens interna hyresvärd och byggherre.

Serviceförvaltningen har 215 medarbetare som arbetar tillsammans för att göra skillnad och skapa nytta i Eslövs kommun.

Verksamheten finansieras genom att kommunfullmäktige budgeterar för nämndernas internhyra för verksamhetslokaler, ersättning för måltider och transporter samt avgifter för fordonleasing. Servicenämnden är en resultatenhet vars kostnader finansieras av ersättningarna från nämnderna.

Driftbudgeten 2023 är 447 miljoner kronor och investeringsbudgeten 402 miljoner kronor.

PERIODENS HÄNDELSER

- Serviceförvaltningen har flyttat till nya kontorslokaler i rådhuset.
- Med anledning av den nya mandatperioden ger samtliga avdelningar fördjupad information/utbildning på servicenämndens möten.
- Servicenämnden har genomfört studiebesök i fastigheterna Carl Engström skolan och Gasverket under guidning av fastighetsförvaltningen.
- Byggprojekthandboken med mallar är utvecklad och beslutad.
- Multimaskin upphandlad och levererad till fastighetsservice.
- Eslöv är referenskommun i projekt Nollvision undernäring, Vinnova (Sveriges innovationsmyndighet).

- Måltidschefen är nominerad till årets måltidschef i välrenommerade White Guide Junior.
- Leverans slutförd av nio (9) specialbussar för elev- och mattransporter.
- Arbete tillsammans med Kultur och Fritid om serviceabonnemang för lokalvård.
- Digitalisering av förvaltningarnas systematiska brandskyddsarbete genomförs.

MÅLUPPFYLLELSE

Verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning

Måluppföljning		
Delårsbokslut 2023		
Servicenämnden		
Verksamhetsmål för en god ekonomisk hushållning		**Kommentera verksamhetsmålet:**
Fastighetsunderhållet ska motsvara det årliga behovet.		Bedömningen är att det totala underhållsbehovet i kommunens fastigheter inklusive Karlsrobadet motsvaras av 287 mnkr för en femårsperiod. För att säkra en god planering och prioritering av underhållsprojekt samt att göra upphandlingar i tid motsvaras behovet av 57 mnkr årligen, 319 kr/kvm. Utifrån det faktiska underhållsbehovet är är verksametsmålet för god ekonomisk hushållning endast delvist uppnått. Utifrån tilldelad budget 2023 är vissa planerade åtgärder slutförda och vissa är pågående.
Färglägg enligt följande:		
Uppnått		
Delvis uppnått		
Ej uppnått		

EKONOMI OCH VERKSAMHET

UTFALL 31 AUGUSTI

Servicenämnden redovisar för perioden 1 januari-31 augusti, ett underskott mot budget med -11,5 mnkr.

- Energi, värme, vatten -3,0 mnkr.
- Lönekostnader - 0,9 mnkr.
- Debiterad åtgärdsplan 4,4 mnkr, varav ej genomförd åtgärdsplanerna 1,7 mnkr.
- Index externa hyresavtal och tomställda lokaler -1,2 mnkr. -
- Pågående försäkringsärende -0,9 mnkr.
- Livsmedelskostnader - 0,4 mnkr.
- Hyresökning Norrevångsskolans kök -0,2 mnkr.
- Flyttkostnader, GiS och minskat bidrag -0,7 mnkr.
- Konsultkostnader -0,5 mnkr.
- Drift och underhåll periodisering -1,0 mnkr

HELÅRSPROGNOS

Servicenämnden bedömer helårsprognosen för 2023 till ett resultatunderskott med -8,6 mnkr jämfört med ett förväntat överskott på 6,6 mnkr, innebärande en budgetavvikelse med -15,2 mnkr.

Budgetavvikelsen förklaras utifrån dels att kostnadsutvecklingen är högre för energi, media, livsmedel och lönekostnader än budgetuppräkningen på 2,6 % som beslutades av kommunfullmäktige, dels att insatserna för genomförande av åtgärdsplanen för ekonomi i balans är pågående samt dels av extraordinära kostnader som hyresökning storkök, tomställda lokaler och driftunderhåll.

Insatser för att balansera prognostiserat underskott pågår genom arbete med åtgärdsplanen, generell sparsamhet, insatser inom måltidsverksamheten samt strategiplan för energieffektivisering och effektiv fastighetsförvaltning på kort och lång sikt.

Osäkerheten i helårsprognosen är stor framförallt beroende på omvärldsfaktorer med fortsatt hög prisutvecklingen och hög inflation. Dessa förutsättningar skapar en fortsatt osäkerhet i prognosen för 2023 och får även effekter för budget 2024.

Servicenämnden gör månadsvis uppföljning enligt tabell 4, av fastighetsförvaltningens åtgärdsplan för energi- och värmekostnader.

En analys av den bedömda helårsprognosen 2023 visar att inom budgetavvikelsen på -15,2 mnkr finns motsvarande -12,6 mnkr i resultatpåverkande poster både utifrån hög inflation som extraordinära resultatpåverkande poster.

Tabellen nedan visar en sammanställning av analysen av servicenämndens ekonomiska situation. En kompensation till servicenämnden för extraordinär inflation samt resultatpåverkande poster innebär att nämnden kan uppvisa ett mer balanserat resultat.

Tabell Analys av helårsprognos 2023.

PROGNOS HELÅR 2023		**PROGNOS mnkr**	**BUDGET AVVIKELSE mnkr**
REDOVISNING			
Prognos helårsutfall exkl åtgärdsplan		-12,6	
Åtgärdsplan 2023		6,6	
Prognos pågående åtgärder		-2,6	
varav fastighetsförvaltning. Fjärrvärme, hyresavtal.	-1,8		
varav fastighetsservice. Personal, maskin.	-0,8		
Prognos helårsutfall. Budget överskottsmål 6,6 mnkr		*-8,6*	*-15,2*
Varav RESULTATPÅVERKANDE POSTER			
Prognos summa indexökningar 2023		-8,9	
Energikostnader över 75 öre per kWh	*-5,2*		
Externa hyresavtal index 10,9 %	-0,7		
Elnätavgifter mfl, index	-1,2		
Lönekostnader, index	-1,3		
Livsmedel, index	-0,5		
Prognos extraordinära kostnadsökningar 2023		*-3,7*	
GIS licensavgift	-0,1		
Hyresökning storkök	-0,3		
Bidrag, flyttkostnader rådhuset	-0,6		
Tomställda lokaler, bruttokostnad 1,2 mnkr.	-1,2		
Konsultkostnader	-0,5		
Driftunderhåll	-1,0		
Varav summa resultatpåverkande poster		*-12,6*	*-12,6*
Prognos helårsutfall korrigerat med index mfl.		*4,0*	*-2,6*

ANALYS AV DRIFTUTFALL

Analys av indexökningar

Servicenämnden bedömer helårsprognosen för 2023 till ett resultatunderskott med -8,6 mnkr jämfört med ett förväntat överskott på 6,6 mnkr, innebärande en budgetavvikelse med –15,2 mnkr.

Budgetavvikelsen förklaras utifrån dels att kostnadsutvecklingen är högre för energi, media, livsmedel och lönekostnader än budgetuppräkningen på 2,6 % som beslutades av kommunfullmäktige, dels att insatserna för genomförande av åtgärdsplanen för ekonomi i balans är pågående samt dels av extraordinära kostnader som hyresökning storkök, tomställda lokaler och driftunderhåll.

Kostnadsgrupp	Index 2023 i %	Prognos helår 2023 mnkr	Not.
Indexökningar			
Externa hyresavtal	10,9	- 0,7	
Energikostnader	71,2	-5,2	Ofinansierad del 2023 71,2 %
Fjärrvärmekostnader	6,0	-0,3	Ofinansierad del 2023 3,4 %
Nätavgifter el	10,0	-0,7	Ofinansierad del 2023 7,4 %
Vatten	8,5	-0,2	Ofinansierad del 2023 5,9 %
Löneavtal	4,2	-1,3	Ofinansierad del 1,6 % för perioden 1 april-31 december.
Livsmedel	4,5	-0,5	Ofinansierad del 2023 1,9 %
Summa		**-8,9**	

Analys av driftutfall fördelat per verksamhetsområde

- Avdelning demokrati och verksamhetsstöd redovisar för perioden budget i balans. Verksamheten har under året ökade kostnader för flytt till rådhuset, samt minskat statsbidrag. Åtgärdsplanens besparingar motsvarande 0,6 mnkr har genomförts med att inte tillsätta en befattning samt att tolkförmedlingen i egen regi upphört. Prognosen för helåret 2023 bedöms visa utfall 0 mnkr istället för överskott 0,6 mnkr, eftersom ökade kostnader för flytten till rådhuset, 0,3 mnkr och minskat statsbidrag med 0,3 mnkr.

- Måltidsavdelningen redovisar för perioden underskott med -1,8 mnkr jämfört med budget. Prognosen består av hög inflation med ökade livsmedelspriser. Prognosen för helåret 2023 bedöms till underskott -1,8 mnkr istället för åtgärdsplanens ekonomi i balans eftersom lönekostnadsökningar över index, ökade livsmedelskostnader över index och tillkommande kostnader för hyreskostnaden för Norrevångskolans storkök.

- Transportservice redovisar för perioden ett överskott med 1,1 mnkr jämfört med budget. Verksamheten har genomfört åtgärdsplanen enligt plan. Prognosen för helåret 2023 beräknas till överskott med 1,2 mnkr istället för åtgärdsplanens överskott med 0,8 mnkr. Flera fordonsförsäljningar genomförs under året.

- Lokalvårdsavdelningen redovisar för perioden underskott med -0,4 mnkr. Helårsprognosen bedöms utifrån ett genomförande av åtgärdsplanen till ett överskott med 0,8 mnkr.

- Fastighetsförvaltningen redovisar för perioden ett underskott med 10,1 mnkr jämfört med budget. Prognosen för helår bedöms till underskott med -16,5 mnkr. Det negativa resultatet består i huvudsak av:
  - Ökade energikostnader utöver 75 öre per kilowattimme (kWh). Ökade energikostnader beräknas till och med augusti uppgå till -2,1 mnkr, helårsprognos -5,2 mnkr.
  - Ofinansierade kostnader som indexerats inom media beräknas till -0,9 mnkr, helårsprognos - 1,2 mnkr.
  - Indexering externa hyresavtal 10,9 % motsvarande -0,6 mnkr, helårsprognos 0,7 mnkr.
  - Kostnader för konsultkostnader som avviker mot budget -0,5 mnkr, helårsprognos 0,5 mnkr.
  - Periodisering av åtgärdsplan -2,9 mnkr. Helårsprognos -1,8 mnkr.
  - Kostnader försäkringsärenden -0,9 mnkr. Helårsprognos -0,9 mnkr.
  - Tomställda lokaler för perioden, motsvarande -0,8 mnkr. Helårsprognos -1,2 mnkr. Lokalerna är Brandstationen, Norrebo Norra och Hurva byahus.
  - Drift underhåll -1,5 mnkr över budget för perioden. Helårsprognos 1,0 mnkr.

- Fastighetsservice redovisar för perioden underskott med -0,7 mnkr. Prognosen för helåret 2023 beräknas till ett överskott på 0,6 mnkr istället för 1,4 mnkr. Fastighetsservice förväntas genomföra 0,6 mkr av åtgärdsförslag mot planerat 1,4 mnkr. Pågående arbete med personalförändringar för att nå 1,4 mnkr.

- Byggprojektavdelningen redovisar för perioden ett överskott med 0,4 mnkr jämfört med budget. Det positiva resultatet är pga. lägre kostnader för personal- och konsultkostnader. Åtgärdsplanen är genomförd motsvarande 0,2 mnkr. Helårsprognosen 2023 bedöms visa överskott 0,5 mnkr.

UPPFÖLJNING AV ÅTGÄRDSPLANER

Den 15 september 2022, § 176 beslutade kommunstyrelsen att ge samtliga nämnder i uppdrag att senast den 31 januari 2023 ta fram en åtgärdsplan för sin nämnd utifrån nya ekonomiska förutsättningar med åtgärd/kostnadsreducering på 100 miljoner kronor under år 2023 för Eslövs kommun.

Servicenämnden har att genomföra kostnadsminskning för 2023 enligt åtgärdsförslag med 8,2 mnkr. Helårsprognos för 2023 för åtgärdsförslagen beräknas ge ett överskott med 6,6 mnkr. Måltidsverksamhetens åtgärdsförslag om 1,6 mnkr för livsmedelskostnader är uppnådd genom budget i balans.

För helåret bedöms utifrån försiktighetsprincipen att 4,0 mnkr genomföras mot planerat 6,6 mnkr. Målet är att genomföra fler insatser så att åtgärdsplanen 6,6 mnkr nås.
För budget 2024 planeras ytterligare åtgärder genomföras för att nå målet 11,8 mnkr.

OMFLYTTNING AV MEDEL- RAPPORT TILL KOMMUNSTYRELSEN

PKV-index

Kommunfullmäktige har använt uppräkningsmodellen SKR (Sveriges kommuner och regioner) PKV-index (prisindex-kommunal-verksamhet) vid budgetering för kommunens kostnader av internhyror och måltidsersättningar för budget 2023. Indexuppräkningen för budget 2023 var 2,6 %.
Effekt av prisuppräkningsmodellen PKV-index är att vid år av extraordinärt höga eller låga inflationstal, visar servicenämnden budgetavvikelse. För uppräkning av nästa budgetår med PKV-index ingår korrigering och att den höga inflationen blir kompenserad. Dvs. budget 2024 bör räknas upp med PKV-index 7,1 % enligt tabell 5. Uppräkningen innebär att motsvarande negativa resultatpåverkande poster korrigeras i budget 2024, under förutsättning att kommunen fullföljer användningen av PKV-indexuppräkningen.

Förslag åtgärdspaket Ekonomi i balans

Servicenämnden bedömer helårsprognosen för 2023 till ett resultatunderskott med -8,6 mnkr jämfört med ett förväntat överskott på 6,6 mnkr, innebärande en budgetavvikelse med -15,2 mnkr.

Budgetavvikelsen förklaras utifrån dels att kostnadsutvecklingen är högre för energi, media, livsmedel och lönekostnader än budgetuppräkningen på 2,6 % som beslutades av kommunfullmäktige, dels att insatserna för genomförande av åtgärdsplanen för ekonomi i balans är pågående samt dels av extraordinära kostnader som hyresökning storkök, tomställda lokaler och driftunderhåll.

Insatser för att balansera prognostiserat underskott pågår genom arbete med åtgärdsplanen, generell sparsamhet, insatser inom måltidsverksamheten samt strategiplan för energieffektivisering och effektiv fastighetsförvaltning på kort och lång.

Förslag åtgärdspaket ekonomi i balans för servicenämnden	**Insats**	**Summa**
Åtgärdsplanen		
Fastighetsservice försäljning av maskin vakanta tjänster	0,8	
Pågående åtgärder fastighetsförvaltnignen	1,8	2,6
Fiansiering via finans		
Energikostnader över 75 öre per kWH	5,2	
Tomställda lokaler	1,2	6,4
Ramjustering motpart annan förvaltning/verksamhet		
Externa hyresavtal	0,7	
Hyresökning storkök	0,3	1,0
Eftersläpning indexering över 2,6%, regleras mot PKV index budget 2024.		
Elnätavgifter	1,2	
Lönekostnader	1,3	
Livsmedel	0,5	
GIS	0,1	3,1
Engångskostnader över budget, kostnaderna minskas		
Bidrag, flyttkostnader rådhus	0,6	
Konsultkostnader	0,5	
Drift och underhåll	1,0	2,1
Summa		15,2

Fastighet Mörten 22
Fastigheten Mörten 22 har övertagits av Eslövs kommun from september 2023. Kostnader finansieras via finansavdelningen och förslag till kostnadskalkyl har arbetats fram enligt bilaga. Kostnaderna beräknas till en årlig internhyra 6,1 mnkr. Externa hyresintäkterna beräknas till 0,6 mnkr.

Investeringsutfall 2023
Investeringsbudgeten för servicenämnden uppgår 2023 till 402,2 mnkr. Investeringsutfallet uppgår till 109,6 mnkr för perioden till och med 2023-08-31. Prognosen är att nämnden kommer att disponera 204,1 mnkr 2023, överföra 203,1 mnkr till 2024 för pågående projekt.

UTFALL OCH PROGNOS AV INVESTERINGARNA

Investeringsbudgeten för servicenämnden uppgår 2023 till 402,2 mnkr.

Genomförda överföringar från 2022 för pågående projekt är 136,1 mnkr samt omprövning 2,5 mnkr.

Överförda medel har enligt ekonomiska styrprinciper stämts av mot kommunfullmäktiges ram som justerats och återstående medel för begärda överföringar att överföra till budget 2023 är 63,6 mnkr.

Investeringsutfallet uppgår till 109,6 mnkr för perioden till och med 2023-08-31. Prognosen är att nämnden kommer att disponera 204,1 mnkr 2023, överföra 203,1 mnkr till 2024 för pågående projekt.

Fastigheten Mörten 22 har övertagits av Eslövs kommun from september 2023.

Kostnader finansieras via finansavdelningen och förslag till kostnadskalkyl har arbetats fram i samband med delårsrapport 2023.

ANALYS AV VERKSAMHETSMÅTT

Måltidsverksamheten visar på ökat antal luncher inom förskola, grundskola och gymnasieskolan. Matsvinn minskar till 25 g per portion.

Inom transportservice minskar antalet fordon inom fordonsflottan.

Lokalvården har reviderat ritningar som visar på minskade ytor för Vasavångskolan.

TABELLER

Tabell 1 Driftredovisning totalt för servicenämnden uppdelade i kontoslag (mnkr). Tabellen behöver uppdateras med prognos 2023 underskott -15,2 mnkr.

Driftredovisning (mnkr)

	Budget 2023-08	Delår 2023-08	Avvikelse	Budget 2023	Prognos 2023	Avvikelse 2023
Intäkter	295,6	291,3	-4,3	443,4	443,4	0,0
Personalkostnader	-77,9	-78,4	-0,6	-116,8	-118,1	-1,3
Övriga kostnader	-160,5	-167,2	-6,7	-240,8	-254,7	-13,9
Kapitalkostnader	-57,2	-57,2	0,0	-85,8	-85,8	0,0
Driftnetto	**0,0**	**-11,5**	**-11,5**	**0,0**	**-15,2**	**-15,2**

Tabell 2 Driftredovisning brutto kostnader och intäkter per verksamhet/avdelning (mnkr).

Driftutfallet period januari-augusti per verksamhetsområde							
Sammanställning							
Resultat (mnkr)	**Bokslut 2022**	**Budget 230831**	**Utfall 230831**	**Avvikelse**	**Budget 2023**	**Prognos 2023**	**Avvikelse**
Demokrati- och versksamhetsstöd							
Intäkter	21,8	14,7	14,4	-0,3	22,0	21,4	-0,6
Kostnader	-21,4	-14,7	-14,4	0,2	-22,0	-21,4	0,6
Resultat	**0,4**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Servicecenter *öf till kommunstyrelsen from 1 jan 2023							
Intäkter (varav 6,3 mnkr anslag)	45,6	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	-43,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat	**1,8**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**
Måltidsavdelningen							
Intäkter	94,4	56,7	55,5	-1,2	85,0	84,5	-0,5
Kostnader	-94,4	-56,7	-57,3	-0,6	-85,0	-86,3	-1,3
Resultat	**0,0**	**0,0**	**-1,8**	**-1,8**	**0,0**	**-1,8**	**-1,8**
Transportservice							
Intäkter	17,2	12,4	12,9	0,5	18,6	19,8	1,2
Kostnader	-16,4	-12,4	-11,8	0,6	-18,6	-18,6	0,0
Resultat	**0,8**	**0,0**	**1,1**	**1,1**	**0,0**	**1,2**	**1,2**
Lokalvårdsavdelning							
Intäkter	37,2	24,1	22,5	-1,6	36,2	35,0	-1,2
Kostnader	-37,3	-24,1	-22,9	1,2	-36,2	-34,2	2,0
Resultat	**-0,2**	**0,0**	**-0,4**	**-0,4**	**0,0**	**0,8**	**0,8**
Fastighetsförvalting							
Inäkter	226,1	167,3	165,0	-2,3	250,9	250,9	0,0
Kostnader	-242,2	-167,3	-175,2	-7,9	-250,9	-267,4	-16,5
Resultat	**-16,1**	**0,0**	**-10,1**	**-10,1**	**0,0**	**-16,5**	**-16,5**
Fastighetsservice							
Inäkter	26,9	17,8	18,1	0,3	26,7	26,7	0,0
Kostnader	-26,9	-17,8	-18,8	-1,0	-26,7	-26,1	0,6
Resultat	**0,0**	**0,0**	**-0,7**	**-0,7**	**0,0**	**0,6**	**0,6**
Byggprojektavdelning							
Intäkter	4,5	2,7	2,7	0,0	4,0	4,0	0,0
Kostnader	-2,1	-2,7	-2,3	0,4	-4,0	-3,5	0,5
Resultat	**2,4**	**0,0**	**0,4**	**0,4**	**0,0**	**0,5**	**0,5**
Servicenämnden total	* varav anslag tom bokslut 2022						
*Intäkter (varav anslag 6,2 mnkr	473,7	295,6	291,1	-4,5	443,4	442,3	-1,1
Kostnader	-484,5	-295,6	-302,6	-7,0	-443,4	-457,5	-14,1
Resultat	**-10,9**	**0,0**	**-11,5**	**-11,5**	**0,0**	**-15,2**	**-15,2**

Tabell 3 Uppföljning av åtgärdsplan per verksamhet/avdelning (mnkr).

Uppföljning av servicenämndens åtgärdplan 2023.

Avdelning	*Åtgärdsförslag*	*2023 mnkr*	*Prognos 2023 mnkr*	Uppföljning / Kommentarer
DoV/Förvaltningsgemensamt	Tolkförmedling som egenregi upphör från 2023-01-01 samt ej tillsätta administratör vid pension.	0,6	0,6	Klart
Summa avdelning DoV/Gemensamt		***0,6***	***0,6***	
Måltidsavdelning	Sänkt sjukfrånvaro, minskade vikariekostnader.	0,2	0,2	Klart
	Minskning av förbrukningsmaterial.	0,1	0,1	Klart
	Minskning av matsvinn.	0,2	0,2	Klart
	Minskad livsmedelskostnad från 2022.	0,8	0,8	Klart
	Minskad livsmedelskostnad ytterligare från 2023.	0,3	0,3	Klart
Summa Måltidsavdelning		***1,6***	***1,6***	
Transportservice MOE/Bilpoolen	Upphandling däckservice, mindre reparationer med nya specialfordon samt försäljning av gamla fordon.	0,7	0,7	Klart
Summa avdelning Transportservice		***0,7***	***0,7***	
Lokalvårdsavdelning	Från 2023. Inte tillsätta vikarier första dagen.	0,2	0,2	Klart
	Från 2023. Storstäda på lov på skolorna med befintlig personal (sportlov, påsklov och höstlovet).	0,6	0,6	Klart
Summa Lokalvårdsavdelning		***0,8***	***0,8***	
Fastighetsförvaltning	Översyn driftbudget underhåll vs Investeringsanslag.	0,9	0,0	uppnås delvis under 2023
Fastighetsförvaltning el	Driftoptimering, styrning belysning och ventilation utifrån minskad förbrukning.	0,7	0,7	klart
Fastighetsförvaltning värme	Åtgärder för minskad förbrukning av värmekostnader. Lägre inomhustemp och byte fjärrvärmeväxlare	0,6	0,0	uppnås inte under 2023
Fastighetsförvaltning hyror	Utreds, kostnadsminskningar löpande.	0,7	0,4	pågående arbete
Summa avdelning Fastighetsförvalting		***2,9***	***1,1***	
Fastighetsservice	Minskad sjukfrånvaro och förändringar personal samordning bilar samt lägre hyra.	0,8	0,4	uppnås till 50%
	Inköp av ny maskin som har sopfunktion. Detta leder till att fastighetsförvaltarna får mindre kostnad efter vintergrus.	0,4	0,0	uppnås inte under 2023
	Förändringar i snöberedskap Mars utgår.	0,2	0,2	Klart
Summa avdelning Fastighetsservice		***1,4***	***0,6***	
Byggprojektavdelning	Minska konsulttimmar samt prenumerationer.	0,2	0,2	Klart
Summa Byggprojektavdelning		***0,2***	***0,2***	
Total		**8,2**	**5,6**	

Not. För perioden januari tom augusti redovisaskostnadsminskning för åtgärder motsvarande 2,7 mnkr (förslag 4,4 mnkr) av helår 4,0 mnkr (förslag 6,6 mnkr)
Not. Måltidsverksamhetens besparing 1,6 mnkr har genomförts i budget 2023 utifrån budget i balans av helår 8,2 mnkr.

Tabell 4 Uppföljning av åtgärdsplan för energi- och värmekostnader, budget 2023.

Uppföljning av Fastighetsförvaltnings åtgärdsplan för energi- och värme kostnader, budget 2023

Beskrivning	Redovisat 2022 Förbrukning	Kostnader	Åtgärder	Mål enlig åtgärdsförslag 5%	Utfall juli 2023 Förbrukning	kostnader	Förbrukning jämfört normalår korr / fg år	Budget 2023
Värme	14,4 GWH	12,9 mnkr	Byte av värmeväxlare Sänka inomhustemeratur för administrativa lokaler	0,6 mnkr 0,7 GWh (700000 kWh)	9,0 GWh	9,2 mnkr	50832 kWh	12,9 mnkr
Energi	9,7 GWh	15,9 mnkr 1,65 kronor / kWh	belysning, ventilation, pumpar och motorer	0,7 mnkr 0,4 GWh (400000 kWh)	6,1 GWh	-6,7 mnkr 1,10 kronor / kWh	-232597 kWh	7,3 mnkr 0,75 kronor /kWh

Förslag till beslut lämnas till kommunstyrelsen i samband med måluppföljning av åtgärdsförslag görs isamband med Vårprognos, delårsrapport och årsbokslut
not 1. Förslag kompensation från kommunstyrelsen 0,54 kronor / kWh, Helårsprognos 5,2 mnkr
motsvarnade 2,1 mnkr för perioden tom augusti 2023, helår 3,4 mnkr, genomsnittligt periodvärde 0,34 kronor / kWh

Tabell 5 Prisindex kommunal verksamhet.

Prisindex kommunal verksamhet					2022-10-20	
PKV						
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Arbetskraftskostnad*	1,9	2,5	6,9	4,3	-0,2	3,8
vikt arbetskraftskostnad	69,70%	69,60%	68,80%	69,30%	69,70%	69,20%
Övrig förbrukning**	4,2	6,5	4,1	2,4	2,5	2,7
vikt övrig förbrukning	30,30%	30,40%	31,20%	30,70%	30,30%	30,80%
Prisindex kommunal verksamhet	**2,6**	**3,7**	**6**	**3,7**	**0,7**	**3,4**
* Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.						
** 50 % lönekostnadsförändring och 50 % KPIF, konsumentprisindex med fast ränta för prognosåren.						

Budget 2024 Indexuppräkning servicenämnden	
Index år 2022 okt före budgetår 2023, **verklig** uppräkning av PKV	3,7
Uppräkning i budget 2023 enligt **prognos**, Beslutad KF budget 2023	2,6
avviklse, att korrigera, budget 2023	1,1
prognos PKV index 2023 (okt index före budgetår 2024)	6,0
Ny indexuppräkning Budget 2024, prognos	**7,1%**

Tabell 6 Sammanställning verksamhetsmått

Verksamhetsmått

	Bokslut 2022	Budget 2023	Prognos 2023
Måltid			
Matsvinn, gram per portion efter servering	25 g	30 g	25 g
Andel inköp av ekologiska livsmedel	39%	60%	40%
Anta lunchportioner förskola	342 000	352 196	367 000
Portionspris förskola	26,84	26,84	27,53
Anta lunchportioner grundskol F-3a	303 000	288 513	294 600
Portionspris grundskola F-3	29,62	29,04	30,39
Antal lunchportioner grundskola 4-6	228 000	213 554	217 900
Portionspris grundskola 4-6	30,97	30,36	33,16
Antal lunchportioner 7-9	203 000	198 569	204 900
Portionspris 7-9	32,32	31,69	33,16
Totala antal portioner grundskola	**734 000**	**700 636**	**717 400**
Totala antal luncher fritids och pedagogiska luncher i grundskola grundskola	**69 800**	**46 100**	**68 000**
Antal lunchportioner gymnasieskola	86 700	85 000	91 000
Portionspris gymnasieskola	40,28	39,49	41,33
Antal dygnsportioner vård- och omsorg	100 000	116 871	103 000
Dygnspris vård och omsorg	128,53	126,01	131,87
Antal luncher Majkens	10 000	18 500	13 000
Portionspris Majkens	86	84	88
Transportservice			
Antal fordon fordonsflotta	134	138	131
Andel som drivs med fossilfria bränslen (biogas, el E85)	100%	100%	100%
Mat och Elevtransporter, antal fordon	10	10	10
Mat och Elevtransporter, antal elever	115	113	113
Mat och Elevtransporter, matleveransadr	40	40	40
Lokalvård			
Antal kvm städyta	140 748	137 920	136 366
Fastighet			
Faktanyckeltal			
Bestånd egna fastigheter area (BTA),	177 380	177 380	177 380
Förhyrd area (kontraktsarea)	87 370	87 370	87 370
Total area (BTA)	**264 750**	**264 750**	**264 750**
Kostnader för lediga lokaler (hyresförlust tkr)	1121	1 401	1 401
Vakansgrad andel av egna lokaler	3,7%	1,5%	1,5%
Medianyckeltal (egna fastigheter)			
Förbrukning Värme (kWh/kvm)	96	92	92

Förbrukning El (kWh/kvm)	57	57	57
Förbrukning Kyla (kWh/kvm)			
Summa energianvändning	**153**	**149**	**149**
Fastighetskapital nyckeltal			
Hyresintäkter (Eget bestånd) hyra / kvm BTA exkl lokalvård	935	998	998
Kostnad tillsyn, skötsel, felavhjälpande underhåll (kr/kvm), mindre åtgärder som sköts av fastighetsservice.	130	136	136
Planerat underhåll (Drift) (Kr/Kvm)	34	34	34
Underhåll (Investering) (Kr/Kvm), komponentredovisningsmodell	114	435	435
Bokfört värde(egna fastigheter som förvaltas av fastighetsförv) /kvm BTA, 30 april 2023		7416	7416

Tabell 7 Investeringsredovisning totalt för servicenämnden (mnkr).

Investeringsredovisning netto (mnkr)							
Projekt	**Projekt-nummer**	**Investeringsram enligt Kf**	**Redovisat till och med 2022**	**Redovisat delår 2023-08**	**Budget 2023**	**Prognos 2023**	**Avvikelse 2023**
Utredningsbehov							
Vasslegatan 4,21-A	91501	0,0	**-0,9**				
Pott för utredningar i tidigare skede invest.	91881						
Pott för utredningar i tidigare skede förhyrn.	91881		**-0,2**				
Rådhuset (tidigare kulturskola) , 20-A	91883	0,0	**-23,4**	**-5,6**	-4,1	*-6,0*	-1,9
Stadshuset foajén	91905	-8,7	**-0,6**	**-8,2**	-8,1	*-8,2*	-0,1
Reinvesteringar	**98100**	**-10,0**		**-10,9**	**-10,0**	***-11,0***	**-1,0**
Utbyte fjärrvärmecentraler	98101	-4,0			-4,0	*-4,0*	0,0
Tak tennishallen	98102	-6,0		**-0,1**	-6,0	*-0,2*	5,8
Tak fotbollshallen	98103	-4,5		**-0,1**	-4,5	*-0,2*	4,3
Stehagskolan, kök	98104	-7,2		**-0,1**	-7,2	*-0,3*	6,9
Vasavångskolan, kök	98105	-15,8		**-0,1**	-15,8	*-1,0*	14,8
Ölyckeskolans idrottshall	98106	-8,7		**-0,1**	-8,7	*-0,5*	8,2
Husarängen etapp 1	98107	-13,5			-13,5	*-5,0*	8,5
SBA Verksamhetssystem	93101	0,0		**-0,1**	-0,4	*-0,4*	0,0
Fordon	97003	-6,0	**-0,9**	**-7,1**	-5,1	*-7,1*	-2,0
Förskola	91923						
Violens förskola (fd Norrebo)		-43,8	**-40,4**	**-0,4**	-3,4	*-3,6*	-0,2
Vitsippan fsk (Nya Skogsgläntan, 19-B)		-61,0	**-7,3**	**-6,1**	-47,6	*-21,5*	26,1
Flyinge förskola Häggebo, 19-H1		-19,1	**-14,6**	**-4,0**	-4,5	*-4,5*	0,0
Blåsippens förskola (Stehag söder,18-D)		-44,5	**-32,7**	**-15,7**	-11,8	*-17,0*	-5,2
Fridebo, 20-B		-0,2	**0**		-0,2	*-0,2*	0,0
Tillfälliga lokaler förskola Väster		0,0	**-3,4**	**-0,6**	-0,8	*-0,6*	0,2
Örtofta/Väggarp, 19-E		-35,0					
Marieholm, 18-B		-35,0	**-0,3**				
Grundskola	91617						
Marieskolan , 18-G		-43,1	**-42,6**	**0,2**	-0,5	*-0,5*	0,0
Sallerupskolan, 18-F		-210,3	**-6,8**	**-14,3**	-108,0	*-43,0*	65,0
Norrevångskolan 18- E		0,0	**-50,6**	**-7,0**	-6,5	*-6,9*	-0,4
Stehagskolan, 18-H		-10,0		**-0,1**	-10,0	*-0,9*	9,1
Flyinge skolan , 19-H2							
Flyinge skolan , etapp 1		-3,1	**-0,9**	**-0,1**	-2,2	*-0,1*	2,1
Flyinge skolan , etapp 2		-24,9					
Fridasroskolan. 20 B		-0,3			-0,3	*-0,3*	0,0
Källebergskolan		0,0	**-1,1**	**-0,1**	-0,8	*-0,1*	0,7
Västra skolan		-1,0	**-0,2**		-0,8	*0,0*	0,8
Gymnasieskola	91800						
Gamla Östra skolan, 18-I		-23,8	**-6,8**	**-17,1**	-17,0	*-18,5*	-1,5
Skoltorget vid Carl Engströmskolan	91801	-10,7	**-5,4**	**-0,3**	-5,3	*-6,8*	-1,5
Kulturskolan	91925	-43,0	**-2,9**	**-1,5**	-32,1	*-2,0*	30,1
Idrottsparken	91929	-2,9	**-1,0**	**-0,1**	-1,9	*-1,9*	0,0
Karlsrobadet							
Nytt reningsverk utomhusbassängerna	91930	-11,5	**-0,8**	**-0,4**	-10,7	*-4,0*	6,7
Solceller	91930	-1,4			-1,4	*0,0*	1,4
Mark- och fasadunderhåll	91930	-0,1			-0,1	*0,0*	0,1
Karlsrobadet	91930	-31,0		**-0,9**	-21,0	*-3,0*	18,0
Ny attraktion	91931						
Konstgräsplan	91899	-15,0	**-0,2**	**-5,2**	-14,8	*-12,3*	2,5
Föreningslokal Husarängen	91899	-18,5		**-0,8**	-9,5	*-8,7*	0,8
Nya Östra skolan, etapp 2B, åk 7-9, 18-J	91671	0,0	**-34,3**		-0,4	*-0,2*	0,2
Ekenässkolan, 18-L	91918	0,0	**-84,3**				
Idrottslokaler Berga, 19-J	91652	0,0	**-7,4**				
ÅRSANSLAG							
Inventarier	91878				-0,2	*-0,2*	0,0
Storköksmaskiner	91879			**-0,6**	-0,8	*-0,8*	0,0
Maskiner	97001			**-2,1**	-1,8	*-2,1*	-0,3
Städmaskiner	97002			**-0,2**	-0,4	*-0,5*	-0,1
Summa		**-773,6**	**-370,0**	**-109,6**	**-402,2**	**-204,1**	**198,1**

BILAGA PROJEKTINFORMATION

Norrebo (Gamla förskolan – som skall rivas)
Rivning av gamla förskolan. Ytan kommer bli ny utemiljö till den nybyggda förskolan (Violen).

Rivningen kan inte påbörjas förrän bullerplanket på Violens förskola är färdigställt. Nya underlag till bullerplanket är under framtagande och en upphandling planeras under hösten 2023.

Budget: I driftsbudget 2023 finns det under finansförvaltningen en större post som är avsedd att täcka rivnings- och saneringskostnader.

Rivningslov beviljat: 2023-03-02
Rivning går på separat budget KLK
Datum: Start preliminärt runt årsskiftet.
Byggprojektledare: Niclas Spets

Vitsippan
Nybyggd förskola med 8 avdelningar, 140 platser.

Förskolan är upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. Upphandlingen av konceptförskolan har inneburit att anpassningar har behövt göras för att få en fungerande verksamhet.

Kompletteringar av tekniska lösningar och utrustning har krävts då det saknats i SKRs förfrågningsunderlag.

Budget: 61 Mkr
Datum för inflytt: HT 2024
Byggprojektledare: Henrik Holmelin

Flyinge Häggebo Förskola
Tillbyggnad av befintlig förskola med två avdelningar och utökning av lekyta.

Tillbyggnaden är slutbesiktigad och verksamheten flyttade in V28.

Projektet inväntar slutfaktura därefter görs en ekonomisk slutredovisning

Budget: 19 Mkr
Datum för slutbesiktning: V26 2022
Datum för inflytt: V28 2022 Inflyttad
Byggprojektledare: Daniella Odendaal (Internt Henrik Holmelin)

Blåsippan
Nybyggnad av förskola i södra Stehag. Förskolan ersätter Gyabo och Trollhassels förskolor. Förskolan är upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. Förskolan är tagen i bruk och mindre justeringar pågår, därefter kommer projektet att avslutas ekonomiskt.

Budget: 44,5Mkr
Datum för inflytt: Verksamheten är inflyttad
Byggprojektledare: Henrik Holmelin

Marieskolan
Tillbyggnaden av den skolan för ytterligare 100 barn samt modernisering av den befintliga skolan är klar. Skolan tillträdde lokalerna v 32.
Markundersökningarna vid och kring de två oljecisternerna visade på att marken behöver saneras. Saneringen är färdig och arbetet pågår med att göra klart skolgården under sensommar och höst.

Markarbetena har dragit ut på tiden, men är nu åter igång. Detta beräknas klart under hösten 2023.

Budget: 42 Mkr
Skolan har tagit lokalerna i bruk V32 2022
Byggprojektledare: Mattias Lindbro

Sallerupskolan
I projektet ”Sallerupskolan” ingår det rivning av gamla Sallerupsskolan, samt nybyggnation av en treparallellig skola på ca 6 300 kvm.

Under byggnationen kommer ersättningslokaler finnas både på Källebergsskolan och i paviljonger vid Sallerupskolan.

Vid rivningen av den gamla skolan upptäcktes PCB i fogarna samt krom 6 i betongen. Båda är kemiska ämnen som behöver hanteras som farligt avfall. Detta kommer att leda till förseningar i byggprocessen och ökade kostnader.

PCB finns ofta i fogar i äldre byggnader. Krom 6 är ett kemiskt ämne som användes i tillverkningen av betong på 1970-talet.

Projektering av bygghandlingar pågår. På grund av ändrade brandkrav kommer skolan att få fler brandcellsgränser än vad som tidigare varit med i projekteringen. Detta kommer att leda till ökade kostnader för projektet.

Budget: 203,5 Mkr
Datum för slutbesiktning: preliminärt maj/juni 2025
Datum för inflytt/tillgång för beställare: juni/juli 2025
Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

Stehagskolan
Gyabo förskola skall byggas om till skollokal. Projektet innebär en kapacitets- och kvalitetsökning genom att nuvarande Gyabo förskola kommer få två större klassrum (vardera på 75 kvm), en fritidsavdelning, en studiehall samt en kombinerad hemkunskaps- och bildsal. Efter att förskolan flyttat in i sina nya lokaler (aug 2023), Blåsippan, påbörjades byggprojektet.

I Stehagskolan kommer även en ombyggnation av kök och matsal göras. I projektet ingår att anpassa kökets kapacitet efter verksamhetens behov motsvarande ca 850 portioner, skolmatsalens kapacitet är oförändrad

Budget: Uppskattas i dagsläget till 10 Mkr utan köksuppdatering/renovering.

Datum för inflytt: Vårterminstart 2025
Byggprojektledare: Henrik Holmelin

Gamla Östra skolan (Carl Engströmskolan byggnad C) och Skoltorget
Projektet omfattar ändring av planlösning för verksamheten så att arbetsrum och skolsalar iordningställs, hiss installeras, byte av tak, fasadrenovering, ytskiktsrenovering och nya installationer.

Pågående arbeten är: målning, golvläggning, markarbeten och invändiga installationer.

Verksamheten BoU har lagt en tilläggsbeställning på att anpassa lokalerna ytterligare för el-programmet, vilket gör att slutbesiktning sker senare än tidigare planerat.

Budget 34,5 Mkr
Datum för slutbesiktning: vecka 44 2023
Datum för inflytt/tillgång för beställare: vecka 47 2023
Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

Idrottsparken
För att öka skolans idrottsmöjligheter ska en yta med skogskaraktär skapas i Idrottsparkens sydvästra hörn. Projektet kommer genomföras parallellt med de arbetet som pågår tillsammans med exploatering, KoF och föreningarna. Under hösten kommer vi även titta på behovet av en förrådsdel. Den befintliga diskgolfbanan skall rustas upp, en mindre läktare till konstgräsplanen skall placeras ut, samt ett utegym skall byggas i anslutning till fotbollsplanerna.
Budget: 2,9 mnkr

Datum för slutbesiktning: maj 2024
Datum för inflyttning: juni 2024
Byggprojektledare: Niclas Spets

Kulturskolan
Kulturskolan har idag tillfälliga lokaler på Östergatan 8. Projektet med att bygga till Lilla Teatern för att möta kulturskolans lokalbehov och samla verksamheten har startat.

En genomlysning av ekonomin pågår. När en ny kalkyl är framtagen beslutas projektets framskridande.

Budget: 43 Mkr
Datum för slutbesiktning: ~~Juli- september 2024~~
Datum för inflytt: ~~augusti - oktober 2024~~
Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

Flyingeskolan
Basutredningen är i slutskedet. Samordning med ombyggnad av storkök och eventuella underhållsåtgärder pågår.

Budget: 28 Mkr
Datum: Avvaktar slutförande av basutredning
Byggprojektledare: Niclas Spets

Stadshuset foajé

Stadshuset foajé har genomgått en ombyggnation.
Lokalerna är färdigställda och verksamheten fick tillträde V26.
Projektet kommer att överlämnas helt till förvaltning och en ekonomiskslutredovisning kommer att ske under hösten 2023.
Budget: 8,6 mnkr
Datum för slutbesiktning: V23 2023
Datum för inflyttning: V24 2023
Byggprojektledare: Mattias Lindbro

Konstgräsplan Husarängen
En konstgräsplan med belysning ska anläggas på Husarängen. Konstgräset är utrullat, övriga pågående arbeten kvarstår.
Budget: 15 mnkr
Datum för slutbesiktning: V36 2023
Datum för ibruktagande: V39 2023
Byggprojektledare: Mattias Lindbro

Föreningslokal Husarängen
En ny föreningslokal kommer uppföras eftersom den gamla föreningslokalen brann ner. Det har vid basutredning kommit fram förslag som möter EBK´s framtida verksamhetsbehov. I förslaget ingår även anpassning enligt Vård och Omsorgs och Barn och Utbildnings önskan om att kunna använda lokalen.
Ny tidplan tas fram och en ny upphandling planeras in efter mindre justeringar av FFU.
Budget: 18 mnkr till Föreningslokal och 13,5 mnkr till utemiljö
Preliminär: överlämning februari 2025
Byggprojektledare: Mattias Lindbro

Vasvångskolan storkök
En översyn av samtliga kökslokaler i Eslövs kommun har utförts. Utifrån denna översyn har prioriteringar och åtgärder gjorts.
Vasavångskolans kök är ett av de prioriterade köken och diskussioner förs om köket skall vara klassat som kriskök.

Tid och ekonomi behöver ses över om beslutet blir att köket skall vara ett kriskök.

Budget 15 milj.

Prel. överlämning; V30 2025

Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

BILAGA FASTIGHET MöRTEN 22

Fastigheten Mörten 22 har övertagits av Eslövs kommun from september 2023.

Kostnader finansieras via finansavdelningen och förslag till kostnadskalkyl har arbetats fram i samband med delårsrapport 2023. Vid beräkning används underlag samt schablon beräkning enligt mall framtagen och tillämpas inom Eslövs kommun för nyinvesteringar och ombyggnad.

Projektnummer, 83030 Åkermans väg 6-10, Mörten 22

Total byggnadsyta kvm/BTA	11 000	
Grund investering i kronor	12 500 000	varav mark 1 200 000
Tillkommande investeringar	10 000 000	

Kostnadskalkyl enligt tillämpad mall för schablonberäkning

Administarativa kostnader 7 %	244 362
Tillsyn och skötsel internt 115 kr/kvm	1 265 000
Värmekostnad	732 870
El exkl uppvärmning	804 375
VA	137 402
Yttre skötsel	385 000
Övriga kostnader 5%	166 232
(försäkring, sophantering, försäkringsskador, skadeförebyggande mm)	
Avskrivning	2 133 000
Ränta 1,25%	266 250
Summa kostnader	**6 134 491**

Nuvarande Hyresintäkter				
Hercules				26 748
Hercules				515 000
Nim distrubution i skåne AB				95 000
Summa årshyror, externa hyresgäster				636 748

Budget 2024

10

SOT.2023.0076

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0076

2023-09-13
Kenneth Backström
+4641362670
kenneth.backstrom@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Yttrande över förslag till Budget 2024 och plan 2025-2027 samt investeringsplan 2024-2028

Ärendebeskrivning
Grundprinciperna för Eslövs kommuns budgetprocess finns i Kommunallag (2017:725), 11 kapitel om Ekonomisk förvaltning. Kommunstyrelsens arbetsutskott har den 20 juni, § 96, beslutat överlämna budgetberedningens Förslag till Vårbudget – förutsättningar 2024–2027, till kommunens nämnder för yttrande i september 2023. Servicenämnden har upprättat yttrande enligt de förutsättningar och anvisningar som finns i budgetberedningens Vårbudget – förutsättning 2024–2027.

Förutsättningar för nämndens budgetarbete:
- Omvärld, lagstiftning och ekonomisk utveckling.
- Kommunfullmäktiges Budget 2023 samt Flerårsplan 2024 till 2027 samt ekonomiska styrprinciper.
- Befolkningsprognos
- Kommunstyrelsens arbetsutskott beslut 2023-06-20 § 96, förslag till Vårbudget 2024.

Beslutsunderlag
1. Kommunfullmäktige budget 2023 plan 2024–2026.
2. Servicenämndens Budgetskrivelse Budget 2024 Plan 2025–2027, 2023-04-06.
3. Servicenämndens beslut § 53 Budget 2024 och Plan 2025–2027 samt investeringsplan 2024–2028, 2023-04-17.
4. PPP, Budgetåtersamling 2023–05–31.
5. PPP, Presidieöverläggningar 2023-05-03.
6. Kommunstyrelsens arbetsutskotts beslut § 96, 2023 budgetberedning 2024.
7. Vårbudget, förslag till kommunens nämnder inför 2024 – 2027.
8. Yttrandet över förslag till Budget 2024 och Plan 2025–2027 samt Investeringsplan 2024–2028, 2023-09-13.

Beredning
Serviceförvaltningen har upprättat beslutsunderlag Yttrande daterat 2023-09-13 enligt de förutsättningar och anvisningar som finns i budgetberedningens Vårbudget – förutsättning 2024–2027.

Yttrandet över förslag till Budget 2024 och Plan 2025–2027 samt Investeringsplan 2024–2028, överlämnas i sin helhet till kommunstyrelsen.

Förslag till beslut
- Servicenämnden godkänner Yttrande över Budget 2024 och Plan 2024–2027 samt Investeringsplan 2024–2028 samt överlämnar det i sin helhet till kommunstyrelsen.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Kenneth Backström
Förvaltningsekonom

2023

och flerårsplan 2024 till 2026

ESLÖVS KOMMUN

Eslöv 2022-12-19

Innehåll: Kommunledningskontoret, ekonomiavdelningen

Produktion och layout: Kommunledningskontoret, kommunikationsavdelningen

Omslagsbild: iStockphoto

Övriga bilder: Christoffer Borg Mattisson, Susanne Hultman, Håkan Sandbring, Eslövs kommun, iStockphoto och Johnérs bildbyrå

INNEHÅLL

Den styrande majoriteten i Eslövs kommun – S, M, L	5
Kommunens politiska organisation	7
Kommunens ekonomiska förutsättningar inför 2023 och flerårsplanen inklusive omvärld	9
Verksamhetens finansiering	15
Personalpolitik	19
Kommunkoncernen och verksamhet i kommunalförbunden	21
Finansiella rapporter	25
Ord och begrepp	40

”Majoritetsamarbetet kommer att ha fokus på ordning på ekonomin, trygghet för medborgaren och en hållbar utveckling av hela Eslövs kommun.”

Ordning på ekonomin är en förutsättning för fortsatt god välfärd. Vi är medvetna om att åtgärder behöver sättas in för att klara den stigande inflationen, ökade kostnader och högre räntor. Men vi vet också att kostnadsökningarna slår direkt på hushållen och därför är vi överens om att inte höja skatten för året 2023.

Under 2023 kommer vi att behöva reducera kostnaderna i verksamheterna för att ha en ekonomi i balans 2024. Det är viktigt att nämnderna redan nu tar sitt ansvar. I januari 2023 ska nämnderna besluta om åtgärdsplaner för att minska kostnaderna.

Samtidigt som vi ser stora utmaningar ekonomiskt har vi en framtidstro och vi vill fortsätta utveckla kommunen med hållbara boenden, bra skolor, god omsorg, rikt kultur- och föreningsliv samt fortsatt utveckling av näringslivet. Vi vill att hela Eslövs kommun ska växa, både i byarna och i staden.

Alla ska känna sig trygga i Eslövs kommun. Vi kommer aldrig att acceptera brottslighet. Det trygghetsskapande arbetet berör alla verksamheter i kommunen och vi kommer att göra riktade insatser för ökad trygghet och trivsel, utveckla det förebyggande arbetet samt samarbeta med andra aktörer såsom polis och föreningsliv.

Inför 2024 kommer en översyn kring den politiska organisationen gällande miljö- och samhällsbyggnadsnämnden samt servicenämnden i syfte att tydliggöra myndighetsutövning och övrig verksamhet.

Nytt visions- och handlingsprogram ska arbetas fram under 2023.

Den styrande majoriteten i Eslövs kommun: Anna Lorentzson (L), kommunstyrelsens första vice ordförande Catharina Malmborg (M) och kommunstyrelsens ordförande Johan Andersson (S).

Socialdemokraterna

Liberalerna

STADSHUS
ESLÖVS KOMMUN

KOMMUNENS POLITISKA ORGANISATION

Kommunens verksamhet och aktiviteter påverkar många människor direkt i vardagen och i framtiden. Samhället förändras och i takt med samhällsförändringar behöver kommunens verksamhet anpassas och utvecklas. Kommunens vision *Eslöv – Skånes bästa kommun att bo och verka i* är vägledande. I början av året kommer ett nytt visions- och målarbete att inledas.

Kraven på kommunens service ökar och behovet av att få ut mer för varje skattekrona blir allt viktigare för att kunna upprätthålla och utveckla servicen samt skapa förutsättningar så att medborgarna kan få del av välfärden.

Överförmyndarnämnd

Den 1 januari 2023 bildar Lunds och Eslövs kommuner en gemensam nämnd och förvaltning för överförmyndarfrågor, med Lund som värdkommun. Avsikten med samverkan är att säkra kompetensförsörjningen, rättssäkerheten och en kostnadseffektiv handläggning. Överförmyndarnämnden i Eslövs kommun avvecklas den 31 december 2022.

Översyn

En översyn av den politiska organisationen inom servicenämnden och miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska genomföras under 2023. Utredningen ska belysa inrättande av en myndighetsnämnd och en facknämnd, med därtill hörande förvaltningsorganisation. Myndighetsutövning som är organiserad under annan nämnd kan även ingå i översynen.

Digitaliseringsavdelning

För att möta kommande utmaningar i form av ökade förväntningar från medborgare och medarbetare samt för att skapa en effektivare och innovativ verksamhet inrättas en digitaliseringsavdelning den 1 januari 2023. IT-verksamheten på Serviceförvaltningen flyttas till Kommunledningskontoret. Organisatoriskt flyttas även Kontaktcenter från Serviceförvaltningen till Kommunledningskontoret.

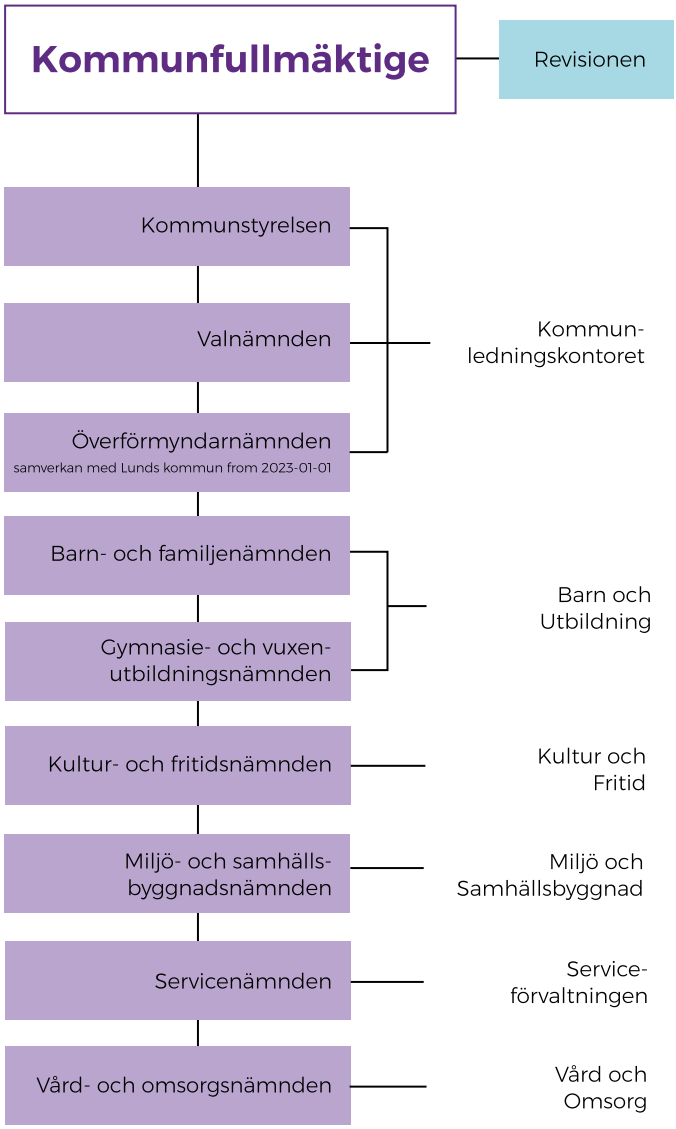

2023
2021
2022
2019
2020

KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR INFÖR 2023 OCH FLERÅRSPLANEN INKLUSIVE OMVÄRLD

(Utgångspunkt SKR:s augusti/oktoberprognos i cirkulär 22:28)

SAMHÄLLSEKONOMISK UTVECKLING

Den svenska ekonomin bromsade in under 2022. Hög inflation, stigande räntor både globalt och nationellt slår hårt mot kommande investeringar och hushållens konsumtion under 2023. Ekonomin växer svagare under 2023 och resursutnyttjandet kommer att minska. Den svaga produktionsökningen förväntas även slå mot efterfrågan på arbetskraft. Att sysselsättningen inom offentlig sektor inte förväntas gå ner på samma sätt som inom näringslivet blir en annan motverkande kraft till konjunkturnedgången.

KPIF-inflationen (KonsumentPrisIndex med Fast ränta) var under september 2022 9,7 procent. Målet för Riksbanken är att ha ett värde på 2,0 procent i KPIF. En fortsatt hög inflation i vår omvärld, liksom en svag svensk krona, talar för att en hög importinflation består en tid. Ovanligt stora prishöjningar märks för flertalet varor och tjänster. Därtill kvarstår att höga energipriser (el och drivmedel) och höga livsmedelspriser är drivkraften bakom inflationsuppgången.

Den höga inflationen har stor betydelse för kommunsektorns kostnader för avtalspensioner. Inflationen påverkar avtalspensionerna, vilket leder till stora kostnadsökningar för kommunerna. Ökningen av prisbasbeloppet påverkar olika delar av pensionskostnaden och beräknas utifrån inflationstakten i juni året innan. För 2023 har prisbasbeloppet gett en ökning med 8,7 procent.

Skatteunderlagets utveckling kommande år förväntas inte räcka till för att finansiera en ökande verksamhetsvolym i samma utsträckning som under den senaste tioårsperioden.

Övergripande statistik i procent:

År	2022	2023	2024	2025
BNP-utveckling	2,6	-0,7	1,8	2,8
Konsumentprisförändring KPI	8,3	7,1	1,1	1,4
Timlöner konjunkturlönestatistik	2,9	3,2	3,3	3,4
Skatteunderlagstillväxt september SKR 2022	5,2	4,0	4,5	4,1

Prognos skatteintäkter och nettokostnader i förhållande till befolkningsprognos

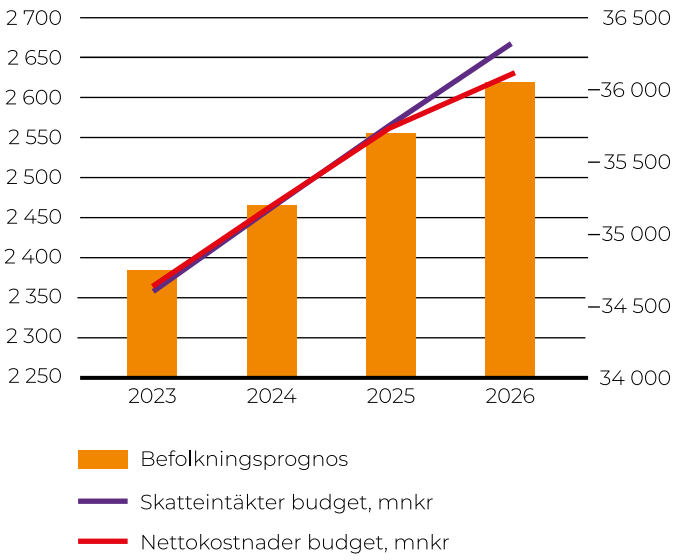

Budgetens fördelning till olika nämnder i procent

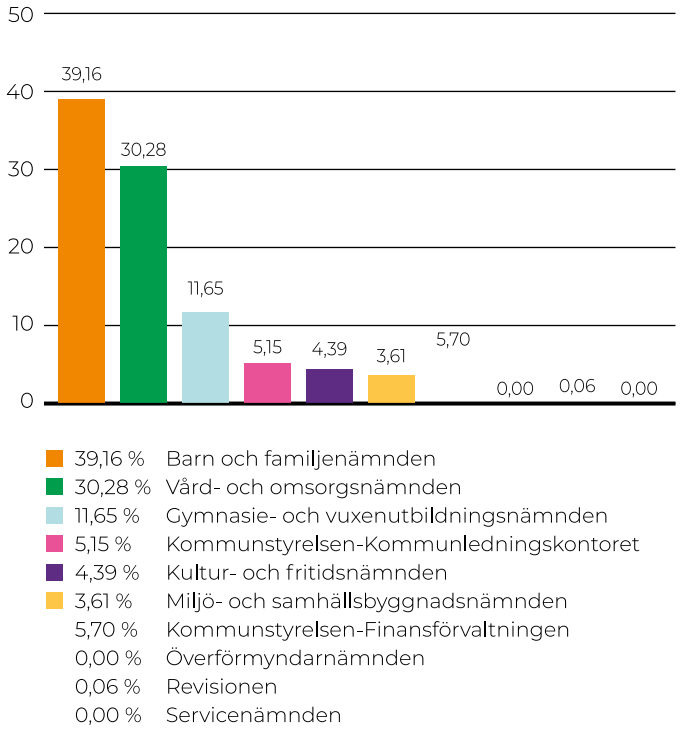

KOMMUNERNAS UPPDRAG

Nedan följer lagar och utredningar som påverkar nämndernas uppdrag inför budget 2023 och planperiod 2024–2026.

- Införande av en lag kring personlig assistans i januari 2023. Lagstiftningen är omfattande och innebär att det grundläggande behovet ”annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade” tas bort och ersätts av två nya grundläggande behov, förebyggande stöd och medicinskt stöd. Kvalificerade aktiverings- och motiveringsinsatser ska beaktas som en del av de grundläggande behoven. En ny lag införs om egenvård. Avdrag för föräldraansvar ersätts med ett schabloniserat föräldraavdrag. Åldersgränsen för att beviljas personlig assistans för första gången och för att kunna ansöka om en utökning höjs från 65 år till 66 år.
- 2023 kommer en ny socialtjänstlag som ska ersätta den äldre från 1982. Denna ska ge kommuner mer redskap för att arbeta förebyggande och effektivt, eftersom kommunerna delvis saknar laglig möjlighet att ge insatser på ett enkelt sätt när individerna är motiverade.
- Förslag på en ny lag inom det brottsförebyggande arbetet föreslås. Kommunen får ett nytt samordnande ansvar.
- Ny förordning antogs i juni 2022 som ska ge en jämnare fördelning av skyddsbehövande inom kommuner enligt massflyktsdirektivet. Det innebär bland annat att kommunerna från den 1 juli tog över ansvaret för att ordna boende åt många av de skyddsbehövande från Ukraina som kommit till Sverige. För en del av de skyddsbehövande innebär besluten att de kommer att behöva flytta till en annan kommun. Kommunen har en månad på sig att skaffa boende efter anvisning.
- En statlig utredning är tillsatt som föreslår en ny äldreomsorgslag. Denna syftar till att ge ökad kvalitet och jämlikhet inom vård och omsorg för äldre personer. Utredningen föreslår att hälso- och sjukvårdslagstiftningen kan förstärkas så att kvalitet och tillgänglighet förbättras för personer som får kommunal hälso- och sjukvård, däribland personer som har stöd och hjälp från äldreomsorgen. Utredningens förslag tar avstamp i strukturella problem och utmaningar inom vård och omsorg för äldre. Förslagen avser att tillvarata de möjligheter som finns för att utveckla såväl äldreomsorg som kommunal och regional primärvård och inte minst det hälsofrämjande, förebyggande och personcentrerade förhållningssättet.
- Ny remiss utreds om ny lagstiftning kring skyddat boende för barn och vuxna som är utsatta för våld.
- Nya läroplaner i grundskolan (Lgr 22) och grundsärskolan (Lgrsär 22) från och med höstterminen 2022. För lärare som sätter betyg införs också nya bestämmelser i skollagen.
- Tioårig grundskola kommer att införas 2026. Kompetenshöjning behöver ske för förskollärare.
- Utredning kring god ekonomisk hushållning har lämnats vidare till regeringen i september.

KOMMUNENS EKONOMISKA FÖRUTSÄTTNINGAR 2023

Sverige går in i en längre lågkonjunktur med en svagare nominell skatteunderlagstillväxt som leder till en kraftig urholkning av skatteunderlaget. I reala termer växer skatteunderlaget med 0,9 procent per år 2022–2025. År 2023 beräknas köpkraften falla med 2,7 procent och intäkterna beräknas realt sett bli väsentligt lägre än föregående år. Detta tapp är varaktigt och kommer att kräva minskade utgifter framöver om inte statsbidragen höjs mer. Sammantaget för perioden beräknas skatteunderlaget inte räcka till för att finansiera en växande kommunal verksamhetsvolym. I skatteprognosen för oktober 2022 har skatteunderlaget fram till 2025 nedreviderats. Realt sett bedöms skatteunderlaget minska med närmare 3 procent för 2023 jämfört med 2022 och det fortsätter att vara en historiskt svag real utveckling fram till 2025. Underlaget urholkas av pris- och löneökningar som kommunsektorn möter samt stora kostnadsökningar för pensioner orsakade av inflationen, som höjer prisbasbeloppet.

Kommunens skatteintäkter och generella statsbidragsintäkter 2023–2026

År	2023	2024	2025	2026
Befolkning*)	34 750	35 200	35 700	36 100
Intäkt	2 351	2 461	2 563	2 662

*) 1 november året före

Nettokostnadsutveckling

År	2023	2024	2025	2026
Nettokostnadsutveckling	2 360	2 464	2 561	2 629

BEFOLKNING

Antalet barn, ungdomar och äldre

Befolkningsprognosen lägger grunden för kommunens planerade utbyggnad av verksamheten de närmsta åren. Den största ökningen sker vid jämförelse åren 2022 och 2026 av grundskoleelever med 212 elever och i gruppen över 80 år med 289 personer. Antalet invånare i förskoleåldern ökar med 67 och 166 i gymnasieåldern för samma period. Grundskolan är obligatorisk medan ca 93 procent deltar i förskolans verksamhet. Alla invånare mellan 16 och 19 år deltar inte i gymnasieskolans verksamhet, men omfattas då av kommunens uppföljningsansvar. Ökningen av äldre innebär också att fler har behov av hjälp av kommunens äldreomsorg, samtidigt som fler personer ska ges nära vård i hemmet istället för inom regionen.

I budgeten finns det satsningar både inom förskolans lokaler och på utbyggnad inom grundskolan. Inom äldreomsorgen kommer det att behövas nya boendeplatser för dem som har störst behov och särskilda inriktningar samt fler demensplatser.

Kommunen planerar för fortsatt ökad befolkning vilket innebär utbyggnad av verksamheten. Befolkningsprognosen följs upp kontinuerligt. I skatteprognosen beräknas 2023 till och med 2026 en befolkningsökning med cirka 1 350 personer.

Befolkningsutveckling

År	2022	2023	2024	2025	2026
År 1–5 förskola	2 128	2 138	2 149	2 154	2 195
År 6–15 grundskola	4 640	4 703	4 772	4 853	4 852
År 16–18 gymnasiet	1 312	1 373	1 401	1 445	1 478
År 65–79	4 705	4 663	4 644	4 652	4 679
År 80–W	1 790	1 854	1 949	2 035	2 079

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING/RESULTATUTJÄMNINGSRESERV

Lagstiftningens ändamål med kravet på att kommuner och regioner ska ha en god ekonomisk hushållning innebär att offentliga medel ska användas på ett effektivt och säkert sätt samt att varje generation ska bära kostnaderna för den service som konsumeras. Kostnader från en generation får alltså inte skjutas över till kommande generationer. Kommunerna ska ha förmågan att leverera service till sina medlemmar på samma nivå som tidigare utan att öka skatten. Beroende på respektive kommuns soliditet och investeringar kan det finnas anledning att ha ett lägre eller högre överskottsmål.

Enligt redovisningslagstiftningen och rekommendationer från RKR, Rådet för kommunal redovisning, ska god ekonomisk hushållning även omfatta kommunkoncernen från 2019 års räkenskapsår. Från och med budget 2022 ingår därför övergripande finansiella mål för kommunkoncernen omfattande överskott, likviditet och soliditet.

En kommunal budget ska enligt lag upprättas så att intäkterna överstiger kostnaderna.

Målet för Eslövs kommuns budgetarbete inför 2023 samt planperioden 2024 till och med 2026 är ett årligt överskott på en procent av skatteintäkterna och de generella statsbidragen. Inför budgetarbetet 2023 har flera faktorer medverkat till att målet inte uppnås under budgetåret 2023, såsom det nya pensionsavtalet och de höga energikostnaderna. Budgeten för 2023 ser ansträngd ut och kommunen kommer inte att nå upp till budgetering av en procent av skatteintäkter och generella statsbidrag som överskott.

Kommunstyrelsen har i september 2022 beslutat att nämnderna ska ta fram en åtgärdsplan för 2023. Åtgärdsplanen kommer att antas i januari 2023 av nämnderna.

Nämnderna får ett nytt uppdrag av kommunstyrelsens arbetsutskott att gälla för investeringarna. Det nya uppdraget är att senast 31 januari 2023 ta fram en åtgärdsplan för respektive nämnd, utifrån nya ekonomiska förutsättningar, avseende reducering av investeringar i budget 2023 och plan 2024–2027.

Kommunen har avsättning i resultatutjämningsreserv som enligt regelverket kan användas vid vikande konjunktur för att nå en budget i balans.

Eslövs kommun kommer att anpassa sig till kommande ny lagstiftning kring god ekonomisk hushållning. En utredning kring god ekonomisk hushållning har lämnats till regeringen i september 2022. Utredningen lämnar en rad förslag, bland annat att det nuvarande begreppet god ekonomisk hushållning ersätts, införande av ett tioårigt rullande program för en god kommunal hushållning, en skärpning av balanskravet och eventuellt slopande av resultatutjämningsreserven.

Eslövs kommuns definition av god ekonomisk hushållning:

Varje generation bär själv kostnaderna för den service man konsumerar. Ingen kommande generation ska behöva betala för det som tidigare generation förbrukat. Så stor nytta som möjligt av befintliga resurser ska skapas för kommuninvånarna. De finansiella målen anger att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning. Verksamhetsmålen ska spegla effektiviteten och göra uppdraget tydligt mot kommuninvånarna.

Kommunen kommer att ha tre övergripande finansiella mål under mandatperioden:

Resursutrymme för verksamhet
Skatteintäkterna utgör tillsammans med generella statsbidrag och budgeterat finansnetto huvudsaklig intäktskälla och innebär en totalram för resursutrymmet med 2 351 mnkr utan planerat överskott.

Årets resultat
Överskott på minst 1 procent av skatteintäkterna och de generella statsbidragsintäkterna, 24 mnkr. Målet kommer inte att uppnås under 2023.

Självfinansieringsgrad
Självfinansieringsgrad av investeringar har införts från 2019. Skälet är det höga investeringsbehovet under perioden. Målet sätts till 40 procent i snitt under perioden 2023–2027. Självfinansieringsgraden bör inte understiga 30 procent under ett enskilt år. Med den höga investeringsnivå som är budgeterad 2023 blir det svårt att uppnå detta samtidigt som resultatet förväntas stanna på noll.

God ekonomisk hushållning bedöms ha uppnåtts när det finansiella målet om resursutrymme, överskott i form av årets resultat, finansiering av investeringar samt flertalet verksamhetsmål förbättras.

Målen för god ekonomisk hushållning följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

NÄMNDERNAS VERKSAMHETSMÅL SOM BIDRAR TILL GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Nedan följer nämndernas verksamhetsmål för god ekonomisk hushållning.

Styrelse och nämnder	Mål
Kommunstyrelsen	Eslövs kommun har en ekonomi i balans med minst en procents överskott.
Barn- och familjenämnden	Behörigheten till gymnasieskolan ska öka årligen.
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	Fler elever ska klara sina gymnasiestudier inom fyra år samt fler personer ska avsluta behovet av försörjningsstöd och ekonomiskt bistånd för studier och arbete.
Kultur- och fritidsnämnden	Årligen ökat antal personer som deltar i kultur- och fritidsaktiviteter.
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	Underhållet av kommunens gator ska motsvara det årliga behovet
Servicenämnden	Fastighetsunderhållet ska motsvara det årliga behovet.
Vård- och omsorgsnämnden	Inom given ekonomisk ram tillgodose det ökade behovet av vård och omsorg samt minska behovet av och årligen sänka kostnader för försörjningsstöd.
Överförmyndarnämnden	Öka antalet ärenden per handläggare med stöd av digitaliserade processer.

FINANSIELL ANALYS 2023–2026

Budgeten för 2023 planeras utifrån att vara i balans. Nämnderna kommer att anta sina åtgärdsplaner för 2023 i januari.

Kommunen kommer inte att nå sitt finansiella mål kring en procent av överskottet av skatteintäkter och generella statsbidrag under 2023 till och med 2025 om inte ytterligare generella statsbidrag tillförs kommunerna.

Åtgärdsplanen som ska antas i januari 2023 planeras att effektiveras så att budgeten för 2024 beräknas att vara i balans.

Budgeten kommer under 2023 delvis att täckas upp med resultatutjämningsreserven om inte åtgärdsplanerna för 2023 ger effekt så att ett nollresultat uppnås.

Budget 2024 och 2025 planeras att vara i balans för dessa år. En förutsättning är att åtgärdsplanen effektiviseras inför budget 2024.

Budgeten planeras att inför 2026 ge överskott enligt det finansiella målet som är satt till en procent av skatteintäkter och generella statsbidrag.

Det nya pensionsavtalet beräknas att ge ökade kostnader för budget 2023 med 100 mnkr. Avtalet inför 2023 är uppräknat med en inflation på 8,7 procent som avser prisbasbeloppet. Inför 2024 beräknar KPA att prisbasbeloppet blir 6,3 procent.

Energipriserna beräknas öka kostnaderna med 22 mnkr för budget 2023.

Livsmedelspriserna beräknas öka med cirka 4 mnkr för budget 2023.

Årets resultat				
År	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Årets resultat, mnkr	0,0	0,0	0,0	26,6
Årets resultat/intäkter %	0,0	0,0	0,0	1,0

Investeringar

Kommunen har ett högt behov av investeringar den kommande perioden, vilket kommer att ta ett allt större årligt driftsutrymme. Tillkommande kostnader är mellan 45 och 80 mnkr per år. Många investeringsprojekt är försenade på grund av leveransproblem av material, överklagande av byggprojekt etc.

Investeringstakten har inte följt budgeten tidigare år inom framförallt byggprojekten. Detta har gett kortsiktigt oplanerat överskott vid årets slut. Byggmarknadens utveckling påverkar kommande byggprojekt. Inom båda byggprojektsidan och in-

vesteringsprojekt inom gata, trafik, park har den ökade inflationen gett kraftigt ökade kostnader av materialkostnader och tjänsteköp.

Kommunens låneskuld kommer att öka väsentligt med större investeringar framöver och mer av driftsutrymmet får sättas av till kommande driftskostnader för räntor och avskrivningar som direkt påverkar resultatet.

Kommunens investeringar planeras till cirka 1 200 mnkr för perioden 2023–2027. Samtidigt kommer en del av projekten för tidigare budgetperiod inte att slutföras under 2022. Enligt ekonomiska styrprinciper överförs dessa medel till budget 2023.

Investeringsvolym

År	2023	2024	2025	2026	2027
Investeringar, mnkr	497,6	285,6	127,0	159,0	133,0
Investeringsvolym/intäkter, %	21	11	5	6	5

Självfinansiering av investeringar

År	2023	2024	2025	2026
Självfinansieringsgrad, %	23,6	47,2	100,0	88,8

Låneskuld och självfinansiering

Självfinansiering av investeringar sker utifrån årets resultat och avskrivningar. Eftersom investeringsbehovet är betydligt högre uppstår ett upplåningsbehov. Kommunen har dock ett gynnsamt utgångsläge med låg skuld som finansieras inom kommunens driftsmedel. Kommunen svarar även för upplåning till VA SYD med ca 350 mnkr per treårsperiod, vilket framgår av kommunens samlade låneskuld. Det ökade lånebehovet och stigande räntor kommer att vara kännbart framöver.

Upplåningsbehov och beräknade räntekostnader via Kommuninvests räntenivåer för kommunens verksamhet, mnkr

År	2023	2024	2025	2026
Nyupplåning, per år	180	220	180	220
Räntekostnad, aggregerat	17	23	28	33

Soliditet

Kommunens soliditet minskar förhållandevis lite med tanke på de ökade investeringarna, från 49,6 procent i budget 2023 till 48,2 procent 2026. Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella utrymme och mäter hur stor del av kommunens tillgångar som kan finansieras med eget kapital. Kommunen har dock god soliditet även med beaktande av pensionsskulden.

Soliditet

År	2023	2024	2025	2026
Soliditet, %	49,6	47,4	47,8	48,2
Soliditet inkl samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, %	33,9	32,5	33,2	34,2

Kommunens skatt

Kommunskatten kommer inför 2023 att vara oförändrad, 20,54 kronor.

Exploatering

Kommunen går in i en period med högre exploateringsverksamhet. Projekten kan komma att belasta kommunens resultat och drift. Intäktsnivån från framtida projekt är osäker ur ett balansperspektiv.

O1664.37 H1665.36 L1655.95 C1661.5

VERKSAMHETENS FINANSIERING

Kommunen har tre huvudsakliga intäktskällor för att finansiera den verksamhets som planeras. Skatter och generella statsbidrag, riktade statsbidrag som kommunens verksamheter söker hos olika statliga myndigheter och taxor och avgifter.

Kommunen följer SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) skatteprognos. För budgeten 2023 samt planperiod 2024–2026 ligger SKR:s cirkulär 22:37 till grund. Skatteunderlagsprognosen vilar på en prognos och ett medelfristigt scenario fram till 2025 där svensk ekonomi beräknas nå normalkonjunktur mot slutet av 2025.

STATLIGA SATSNINGAR INOM KOMMUNENS VERKSAMHET 2023

Huvudsakligen från regeringens budgetproposition 2023 (BP 2023) som antogs den 8 november 2022 samt en del som antogs redan i höständringsbudgeten 2022 (BP 2022).

Budgetpropositionen innehåller flera allmänna bidrag som påverkar kommunernas ekonomi:

- Det största allmänna bidraget till kommuner 2023 är en ökning av nivån på de generella statsbidragen med 6 mdkr för kommuner och regioner från och med 2023 till och med 2025, varav 4,2 mdkr avser kommunerna i BP 2023. Regeringen vill minska risken för att de höga priserna leder till neddragningar i kommunala verksamheter inom framför allt vård, skola och omsorg, cirka 400 kr per invånare.
- Skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna: det kommunalekonomiska anslaget ökas med 145 mnkr för 2023 och från 2024 med ytterligare 176 mnkr.
- Utökad undervisningstid flyttas fram till 2024 då anslaget blir 225 mnkr för kommunerna.
- Stärkt rätt till assistans: anslaget minskas med 196 mnkr 2023 och ytterligare 196 mnkr 2024 och 2025.
- Grundläggande behörighet för yrkesprogram: en utökning av anslaget till kommuner med början 2024 med 59 mnkr aviserades redan i BP 2022. För 2025 ökas anslaget med ytterligare 117 mnkr.
- Riksdagen har tagit beslut inom området äldreomsorg i BP 2022 att omfördela medel inom sin budget till kommunalekonomisk utjämning för äldreomsorgen med 2,7 mdkr för 2024. Beloppet avser endast 2024 och anslaget minskas med 2,7 mdkr för 2025. Medlen var tidigare beviljade med anledning av coronaviruset.

Nedan är ett urval av medel som kan sökas som riktade statsbidrag under 2023–2025 för kommunerna:

- Lovskola i lägre skolor utökas med att även omfatta elever i lägre årskurser. Statsbidraget utökas med 100 mnkr för 2023.
- Ökad tillgång till speciallärare för att fler elever ska kunna nå sina mål. För 2023 föreslås att statsbidraget uppgår till 600 mnkr. För 2024 föreslås 900 mnkr och för 2025 1 000 mnkr.
- Sociala team ska öka närvaron mellan skolan och socialtjänsten. För 2023 föreslås 75 mnkr och för 2024–2025 250 mnkr årligen.
- Ökad tillgång till läromedel föreslås. För 2023 föreslås 685 mnkr och från 2024 555 mnkr.
- Lärarlönelyftet kommer att vara kvar för 2023 på samma nivå som 2022 med cirka 3 mdkr och kommer inte flyttas till likvärdighetsbidraget. Regeringen avvaktar med att flytta medlen till likvärdighetsbidraget tills en översyn har gjorts av de riktade statsbidragen.
- Medel till vuxenutbildningen ges ett statligt stöd till kommunerna för detta. Förslag från regeringen att komvux och yrkesvux tillförs 270 mnkr för 2023.
- Yrkeshögskolan tillförs 43 mnkr för 2023 och bedömningen är att samma belopp tillförs årligen. Anslaget blir högst 9,7 mdkr 2024–2030.
- Inom äldreomsorgen bibehålls äldreomsorgslyftet på samma nivå som 2022 med 1,7 mdkr. År 2023 är det sista året för anslaget.
- En satsning görs för att motverka ensamhet inom äldreomsorgen, 50 mnkr 2023-2025 för dem som har beviljats äldreomsorg. För dem som inte har beviljats äldreomsorg avsätts 145 mnkr 2023, 100 mnkr 2024 och 2025. Medlen avser både kommuner och regioner.
- 3,9 mdkr inom äldreomsorgen som idag är riktade bidrag för att öka antalet sjuksköterskor och minska timanställningar kommer 2024 att klassificeras som generella statsbidrag med 1,7 mdkr för kommuner.

Elstöd

Regeringen har aviserat ett tillfälligt högkostnadsskydd för elpriser som berör även kommuner och regioner. Ersättningen är en åtgärd av de kraftigt ökade elpriserna och påverkar inte BP 2023. Ett högkostnadsskydd införs och bevakas av SKR, som kommer ut med mer information kring stödet.

Bredband

Regeringen satsar 600 mnkr för stöd till bredbandsutbyggnad under 2023. SKR välkomnar satsningen, men menar att det krävs en förändrad stödmodell för att garantera en spridning av medlen framförallt till landsbygden.

Digitalisering

Regeringen bedömer att Sverige inte kommer att nå det övergripande målet för digitaliseringspolitiken och konstaterar att Sverige placerar sig efter de ledande länderna rörande den offentliga sektorns digitalisering. Ökade anslaget för digital förvaltning 2023 är 20 mnkr, vilket är långt ifrån behovet.

Arbetsmarknad

Regeringen föreslår en ökning av anslaget till nystartsjobb, etableringsjobb och stöd för yrkesintroduktionsanställningar med 2,5 mdkr.

Samtidigt bibehålls arbetslöshetsersättningen, vilket kan bidra till färre individer som har behov av ekonomiskt bistånd.

Fritidskort – folkhälsa, fritid, idrott, ungdomspolitik

Regeringen vill införa ett fritidskort till barn och unga i socioekonomiska utsatta hushåll för att dessa ska kunna delta i fritidsaktiviteter. 2023 avsätts 50 mnkr för att ta fram nödvändig infrastruktur, 2024 731 mnkr ytterligare för att införa fritidskort och och från och med 2025 beräknas årligen 792 mnkr.

Civilt försvar och krisberedskap

100 mnkr avsätts till kommuner och regioner för att stärka civilförsvaret från 2023. För 2024 är anslaget 130 mnkr och från och med 2025 150 mnkr per år.

Ekonomiskt bistånd

I budgeten föreslås ett bidragstak vilket innebär att den som arbetar aldrig kan få mer inkomst från bidrag än från arbete. Samtidigt höjs det tillfälliga bostadsbidraget till barnhushåll som har låga inkomster.

Riksnormen för 2023 höjs med 8,6 procent för ekonomiskt bistånd, vilket påverkar kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd, samtidigt som det underlättar för de personer som har behov av ekonomiskt bistånd.

KOMMUNENS SATSNINGAR PÅ VERKSAMHETEN 2023 OCH FÖR PLANPERIODEN

Nämnderna svarar för verksamheten utifrån tilldelat uppdrag, reglemente, kommunens budget, förbättringar av verksamheten och kapacitetsanpassning inom den driftsram som beviljas. Nämnderna och verksamheten effektiviserar löpande sin verksamhet genom att minska kostnader och omfördela medel dit de bäst behövs, anpassa kapacitet, förändra verksamheten enligt ny lagstiftning etc.

Kommunstyrelsen kommer att få ta ett större ansvar framöver för att skapa en tydlig styrning genom att öka uppföljningen av nämndernas budget vid fler rapporteringstillfällen under 2023 och följa upp de åtgärdsplaner som kommer att beslutas under 2023 av nämnderna.

Nuvarande politiska handlingsprogram gäller som inriktning tills nytt har beslutats. Ett nytt politiskt visions- och handlingsprogram ska arbetas fram under 2023.

PO-pålägg som ska användas internt är 42,75 procent för 2023. Enligt nytt förslag från SKR i oktober 2022 är förslaget 44,53 procent. Anledningen till det kraftigt ökade PO-pålägget för 2023 är den höjda premien i den avgiftsbestämda pensionen och ökningen i den förmånsbestämda pensionen. I förslaget för budget 2023 kommer nämnderna att budgetera med 42,75 procent. Ingen kompensation kommer att ske till nämnderna för den interna höjningen av PO-pålägget. Finansförvaltningen budgeterar alla kostnader avseende pensionskostnader och måste höja i första steg av arbetsgivaravgifterna internt till 42,75 procent.

Indexkompensation ges till vissa avtal i budget som räddningstjänst, färdtjänst, externa avtal på miljö- och samhällsskydd, externa avtal för barn- och familjenämnderna, samt vård- och omsorgsnämnden etc. enligt tidigare principer.

Interna hyror, måltidspriser och IT för servicenämnden har kompenserats med 2,6 procent.

Höjningen av energipriserna och måltidspriserna har varit mer än 2,6 procent, varför det under finansförvaltningen avsätts cirka 28 mnkr för att kompensera nämnderna för ökande priser. Dessa medel är avsatta som reserv för att mildra effekterna av faktiska prisökningar.

Ökad likvärdighet i grundskolan

Barn- och familjenämnden får fortsatt uppdrag att förbättra skolresultaten.

Utökad lovskola

Satsningen på matematik behöver fortsätta och närvaron behöver öka i grundskolan. Utökad lovskola med 25 timmar infördes 1 juli 2022. Den utökade lovskolan ska erbjudas elever i grundskolans årskurs 9. Medel sätts av med 0,8 mnkr i budget 2023.

Extra studietid

Extra studietid årskurs 4–9. Sedan 1 juli 2022 anges det i skollagen att elever i årskurs 4–9 ska erbjudas extra studietid. Medel sätts av med 0,7 mnkr i budget 2023.

Lovaktivitet för Unga för ungar

Lovaktiviteter för ungdomar är viktigt att kunna bedrivas kostnadsfritt. Budgeten förstärks med 0,5 mnkr till kultur- och fritidsnämnden under budget 2023.

Evenemang och ökad aktivitet i centrum och byarna

Kultur- och fritidsnämnden tilldelas medel för att förstärka evenemang och ökad aktivitet i centrum och byarna med 0,4 mnkr.

Kommunens arbete med att stärkas som evenemangskommun ska fortsätta.

Husarängen – utvecklingen av ett nytt rekreationsområde

Husarängen – en utredning av utvecklingen av ett nytt rekreationsområde har gjorts av kultur- och fritidsnämnden som har tagit fram en plan och föreslår att projektet delas in i etapper. Etapp 1: investeringskostnad om 47 mnkr. I detta förslag har återuppbyggnaden av klubbhuset prioriterats under 2023. Konstgräs finns under servicenämndens investeringsbudget med 33,5 mnkr. Resterande medel finns under kultur- och fritidsnämnden med 13,5 mnkr.

Planerna för ytterligare satsningar på projektet kommer att tas upp till budget 2024 i kommande lokalförsörjningsplan.

Försörjningsstöd

Fler personer inom försörjningsstödet måste komma i arbete eller utbildning. En antagen strategi med tolv punkter arbetas med i de två ansvariga nämnderna, vård- och omsorgsnämnden och gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden. Processen för försörjningsstöd har försenats kring automatisering, men arbetas på under 2022. Kommunen har fortsatt arbetet med omstrukturering av sociala lägenheter och där fler personer har fått möjlighet till förstahandskontrakt i kommunen.

Insatsanställningar

Satsning görs med 4 mnkr i budget 2023, som sätts av inom kommunstyrelsens budget för att få fler att lämna försörjningsstöd och komma i arbete.

FUT-utredare

Kommunen ska anställa en FUT-utredare (felaktiga utbetalningar) som ska granska välfärdsbrott inom personlig assistans, försörjningsstöd, föreningsbidrag etc. Tjänsten placeras under vård- och omsorgsnämnden från och med 2023.

Tjänsten budgeteras med 0,4 mnkr för att starta upp arbetet 2023. Tjänsten ska vara självfinansierad 100 procent från och med 2024.

Fast omsorgskontakt

Lagstadgades av Socialstyrelsen den 1 juli 2022. Medel har satts av med 2,2 mnkr till vård- och omsorgsnämnden för budget 2023. Alla som har beviljats hemtjänst ska erbjudas en fast kontaktperson inom vård och omsorg för att få det tryggare och få stöd inom verksamheten. Från och med 1 juli 2023 ska den som utses till fast omsorgskontakt ha yrkestiteln undersköterska.

Näringsliv

Arbetet med att förbättra näringslivsklimatet fortsätter.

Trygghet

Arbetet med trygghetsfrågor är fortsatt en prioriterad fråga för samtliga nämnder. 0,3 mnkr är avsatta för trygghetsskapande åtgärder.

Tillväxt

Utveckling av Östra Eslöv fortsätter enligt den fördjupade översiktsplanen. Arbetet med revidering av översiktsplan för Eslövs kommun påbörjas. En fortsatt utveckling med hållbara boenden ska ske i hela kommunen.

Hälsomiljonen

Medel är avsatta med 0,5 mnkr 2023 för att ge kommunens chefer och verksamheter möjligheter att arbeta proaktivt med arbetsmiljöfrågor kopplade till hälsotalen.

Lokaler/underhåll

Nyproduktion och utbyggnad sker enligt antagen investeringsbudget. Största satsningen på lokaler är ny grundskola, Sallerupskolan, som blir försenad på grund av överklagan. Utbyte av kök på Stehagskolan och Vasavångsskolan planeras under 2023.

Underhållssatsningar görs av befintliga fastigheter, såsom utbyte av fjärrvärmecentraler på åtta objekt och nya tak på tennishall och fotbollshall (före detta gamla Bergaområdet).

Upprustningen av parker och trädplanteringar

Fortsatt stora satsningar i kommunens investeringsbudget kring kommunens parker och trädplanteringar enligt trädpolicy i budget 2023 och i planperioden.

Digitalisering

För att möta kommande utmaningar i form av ökade förväntningar från medborgare och medarbetare och för att skapa en effektivare och innovativ verksamhet inrättas en digitaliseringsavdelning den 1 januari 2023. IT-verksamheten på Serviceförvaltningen flyttas till Kommunledningskontoret. Organisatoriskt flyttas även Kontaktcenter från Serviceförvaltningen till Kommunledningskontoret.

Nya arbetssätt hänger ihop med en ökad digitalisering. Det kan också behövas nya kompetenser och nya infallsvinklar för nya arbetssätt.

Bredband

Satsningar i budget 2023 görs med 5 mnkr under kommunstyrelsens reserv som komplement till de statliga stöden för att nå målet att 100 procent av befolkningen ska ha tillgång till fast bredbandsuppkoppling inom ett par år.

Belysning på landsbygden

Belysningen prioriterats långsiktigt på landsbygden och medel tas upp i budget 2023 samt under planperioden. Under 2023 satsas 7 mnkr totalt.

Kommunstyrelsens disponibla medel, mnkr	
Kollektivtrafik seniorer	-2,5
Räddningstjänst	-20,4
Färdtjänst	-12,6
Tillkommande hyror och kapitalkostnader	-42,4
Saneringar	-7,4
Utvecklingsinsatser, diverse	-4,0
Insatsanställningar	-4,0
Bidrag till bredband, landsbygden	-5,0
Ny lagstiftning socialtjänstlagen	-0,1
Summa	**-98,4**

PERSONALPOLITIK

Insatserna på det personalpolitiska området behöver fokuseras på att möta den övergripande utmaning som kompetensförsörjningen innebär på såväl kort som lång sikt. Den demografiska utvecklingen i kombination med den ekonomiska verkligheten innebär att organisationen behöver arbeta smartare och effektivare för att möta konkurrensen med övriga arbetsgivare, vara en attraktiv arbetsgivare med god arbetsmiljö, goda villkor och gott ledarskap där medarbetarna vill stanna kvar.

Nämndernas arbete med att upprätta, uppdatera och arbeta med sina kompetensförsörjningsplaner behöver fortsätta. Möjligheten att använda Omställningsfonden och de medel som Eslövs kommun kan hämta ut från fonden för kompetenshöjande och omställningsinsatser ska användas som ett strategiskt verktyg för stöd i kompetensförsörjningsarbetet.

I framförallt schemabundna verksamheter ska det strategiska bemanningsarbetet utvecklas. Fler medarbetare behöver arbeta heltid och bland annat behöver nya schemalösningar hittas i samverkan mellan olika enheter för att möjliggöra detta. En bra samverkan för att lösa tillfälliga behov av vikarier eller förstärkningar i verksamheten är också nödvändigt. Dessa insatser bör syfta till att minska antalet timvikarier i verksamheterna, både för att öka kontinuiteten och kvaliteten för de medborgare som verksamheten möter och för att skapa goda arbetsvillkor för såväl ordinarie som vikarierande medarbetare. Ett minskat behov av timvikarier frigör även tid för chefer och andra rekryterande funktioner för att arbeta mer strategiskt med ledarskap, bemanning och kompetensförsörjning.

En annan nyckel för att minska behovet av ny personal och tillfälligt anställda är arbetet med att öka hälsotalen bland medarbetarna. Hälsomiljonen ska i första hand användas strategiskt med riktade insatser till de verksamheter där man har den högsta sjukfrånvaron. Alla verksamheter har ett uppdrag att arbeta både förebyggande för god hälsa och aktivt med tidiga rehabiliterande insatser för att korta sjukperioderna.

För att få friska medarbetare som trivs och stannar kvar hos arbetsgivaren behövs ett gott och nära ledarskap. Insatser som stärker chefers ledarskapsförmågor och förutsättningar att utöva ett närvarande ledarskap behöver därför genomföras i hela organisationen. Grunden för detta är det fortsatta arbetet med tillitsbaserad ledning och styrning där samtliga chefer, nuvarande och nya, ska rustas med metoder, förhållningssätt och en samsyn för hur ett ledarskap i Eslövs kommun bör se ut och utföras. För att skapa goda förutsättningar för ett modernt ledarskap ska chefers organisatoriska förutsättningar med antal medarbetare, administrativt stöd och centrala stödfunktioner ses över regelbundet i alla verksamheter.

Den investering som görs i medarbetarna under årets löneöversyn bör också göras strategiskt för att understödja möjligheten att behålla och rekrytera personal. Satsningar ska riktas mot svårrekryterade grupper av särskild vikt för verksamheten, där omvärldsanalys visar ett behov av att förstärka konkurrenskraften i kommunens löner.

30

KOMMUNKONCERNEN OCH VERKSAMHET I KOMMUNALFÖRBUNDEN

UPPDRAG

En del av kommunens service till medborgarna bedrivs i bolagsform med kommunen som hel- eller delägare eller i samverkan med andra kommuner i bolags- eller kommunalförbundsform. Varje organisation har uppdrag och finansiella förutsättningar. I samband med översyn av ägardirektiv har tydligheten att helägda bolag ska bidra till det politiska handlingsprogrammet för kommunens verksamhet införts. Bolagens verksamhet och ekonomiska utfall följs enligt lag upp i delårsrapport och årsredovisning, varför kommunens budget innehåller en kortfattad bild av verksamhet och budget. Kommunen ska enligt förtydligande av lagstiftningen förutom i den egna verksamheten även ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten som bedrivs i hel- och delägda bolag (ägarandel minst 20 procent). Mål och riktlinjer för god ekonomisk hushållning i kommunkoncernen ska följas upp årligen liksom bolagens ekonomiska ställning. Likviditet beräknas med kassaflödesanalys vid årets slut.

Ekonomiska nyckeltal för kommunkoncernen:

Årligt överskott	25 mnkr
Soliditet >30 % (211231)	45,6 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Eslövs kommun

Ekonomiska nyckeltal:

Årligt överskott	22 mnkr
Soliditet (211231)	59,5 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Bolag som ingår i kommunkoncernen

Eslövs Bostads AB (ebo) är ett allmännyttigt bostadsaktiebolag och ska bidra till en fungerande bostadsmarknad inom kommunen genom att bygga, äga, förvalta och avyttra bostäder och lokaler. Bolagets verksamhet är viktig för att kommunen i än högre utsträckning ska uppfattas som attraktiv att bo och verka i och vara en efterfrågad bostadsort.

Bolaget ska aktivt delta i kommunens övergripande utvecklingsarbete och som en del i stadsutvecklingen medverka till att utveckla attraktiva bostäder och bostadsområden.

Verksamheten ska bedrivas på ett sätt som främjar långsiktigt hållbar verksamhet och effektivt resursutnyttjande. Bolaget medverkar till detta genom att erbjuda ett brett utbud av bostäder i hela kommunen med god kvalitet och servicenivå.

Bolaget har dessutom uppdraget att förvalta och utveckla specialbostäder för äldre, gruppboenden och bostäder för personer med funktionsvariabler.

Budgetering sker utifrån ägardirektiven med en låg årlig vinst. Bolagets skuldsättning kommer att öka i takt med nya investeringar.

Ekonomiska nyckeltal:

Planerat överskott	Ej beslutat när kommunens budget upprättas
Soliditet (211231)	17,6 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Mellanskånes Renhållningsaktiebolag (MERAB) ägs gemensamt av kommunerna Eslöv, Hörby och Höör. Bolagets uppgift är att inom kommunerna hantera renhållningsfrågor med beaktande av miljö- och resurshänsyn, på ett för medlemskommunerna ändamålsenligt och effektivt sätt.

Bolaget budgeterar för låg vinst.

Ekonomiska nyckeltal:

Planerat överskott (andel 52 %)	+/-0
Soliditet (211231)	51 %
Likviditet	Motsvarar löpande kostnader, tillgång till checkkredit

Bolag och kommunalförbund som ligger utanför kommunkoncernen

Sydvatten AB med 17 kommuner som delägare driver vattenförsörjningsanläggningar och försörjer kommunerna med vatten. Delägarkommunerna svarar själva för den lokala distributionen. Bolaget budgeterar inte för vinst. Bolaget har ett stort investeringsbehov framöver både för att säkerställa vattenleverans och kvalitet. Bolagets skuldsättning kommer att öka kraftigt. Taxorna kommer att öka mer än index under de kommande åren.

Den lokala vattendistributionen sker genom **VA SYD** som är ett kommunalförbund med fem medlemskommuner. Förbundet har ett stort investeringsbehov med ca 350 mnkr under tre år för Eslövs va-kollektiv.

Räddningstjänst utförs av **Räddningstjänst Syd** som är ett kommunalförbund med fem kommuner. Kommunens medlemsavgift ökar med 5 procent för 2022. Förbundet har en långsiktigt bedömd högre kostnadsutveckling än intäktsutveckling. Förbundet räknar med effektiviseringar och eventuella driftsunderskott. Det finns eget kapital över målsatt nivå som kan användas för att balansera årets resultat (krävs synnerliga skäl).

Kraftringen AB ägs av fyra kommuner med Lund som majoritetsägare med 82,4 procent. Eslövs kommun äger motsvarande ca 12 procent. Föremålet för och ändamålet med Kraftringens verksamhet framgår av bolagsordningen. Inom ramen för dessa ges Kraftringen i uppdrag att aktivt bidra till samhällets klimatomställning, eftersträva att utgöra den ledande energileverantören i ägarkommunerna och deras närområde och säkerställa att koncernens energileveranser sker med en hög leveranssäkerhet och en hög servicenivå till ett marknadsmässigt pris.

Bolaget har och planerar för en god vinstutveckling. Utdelning sker till ägarna. För kommunens del ca 12–14 mnkr per år.

Kommunen är också delägare/medlem i Kommuninvest ekonomiska förening, Kommunassurans Syd Försäkrings AB, Sydarkivera, samordningsförbund FINSAM, INERA AB. Kommunen är också med i en del föreningar, exempelvis vattenråd, Sveriges Kommuner och Regioner och Skånes kommuner.

chargestorm
kraftringen
UTTAG B 3.7KW
Ratio

FINANSIELLA RAPPORTER

Resultaträkning (mnkr)						
	Budget 2022	**Prognos 2022*)**	**Budget 2023**)**	**Budget 2024**	**Budget 2025**	**Budget 2026**
Verksamhetens intäkter	815,5	854,2	830,0	833,8	835,6	837,2
Verksamhetens kostnader	-2 994,1	-3 048,2	-3 099,5	-3 207,5	-3 306,7	-3 376,1
Av- och nedskrivningar***)	-82,6	-90,0	-90,0	-90,0	-90,0	-90,0
Verksamhetens nettokostnader	**-2 261,2**	**-2 284,0**	**-2 359,5**	**-2 463,7**	**-2 561,1**	**-2 628,9**
Skatteintäkter	1 579,0	1 621,6	1 673,0	1 761,0	1 835,0	1 922,0
Generella statsbidrag och utjämning	684,3	700,2	678,0	700,0	728,0	740,0
Verksamhetens resultat	**2,1**	**37,8**	**-8,5**	**-2,7**	**1,9**	**33,1**
Finansiella intäkter	25,8	31,9	25,5	25,7	26,1	26,5
Finansiella kostnader	-5,5	-17,4	-17,0	-23,0	-28,0	-33,0
Resultat efter finansiella poster						
Årets resultat	**22,4**	**52,3**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**26,6**

*)Prognos 2022 avser delår 2022.
**) Budget 2023 är rullande och tilläggsanslag sker löpande under året.
***) Tillkommande avskrivningar och internränta sker löpande under 2023, efter nämndernas slutredovisningar.

Balansbudget (mnkr)	Budget 2022	Prognos 2022	Budget 2023	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026
TILLGÅNGAR						
Immateriella tillgångar	5,2	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Summa immateriella anläggningstillgångar	**5,2**	**1,4**	**1,4**	**1,4**	**1,4**	**1,4**
Materiella anläggningstillgångar						
Fastigheter	1 751,4	1 833,7	2 201,7	2 350,7	2 342,1	2 364,7
Inventarier	53,2	36,0	48,9	50,1	40,8	35,9
Summa materiella anläggningstillgångar	**1 804,6**	**1 869,7**	**2 250,6**	**2 400,8**	**2 382,9**	**2 400,6**
Finansiella anläggningstillgångar						
Aktier och andelar	310,7	312,3	312,3	312,3	312,3	312,3
Långfristiga fordringar	653,3	614,1	595,5	576,9	558,3	539,7
Bidrag statlig infrastruktur	21,8	22,0	21,1	20,2	19,3	18,4
Summa finansiella tillgångar	985,8	948,4	928,9	909,4	889,9	870,4
Summa anläggningstillgångar	**2 795,6**	**2 819,5**	**3 180,9**	**3 311,6**	**3 274,2**	**3 272,4**
Omsättningstillgångar						
Exploatering och förråd	24,6	29,3	32,0	44,0	50,0	52,0
Kortfristiga fordringar	200,0	210,0	200,0	220,0	225,0	250,0
Pensionsmedelsförvaltning	100,0	80,0	80,0	80,0	80,0	80,0
Kassa och bank	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0	50,0
Summa omsättningstillgångar	374,6	369,3	362,0	394,0	405,0	432,0
SUMMA TILLGÅNGAR	**3 170,2**	**3 188,8**	**3 542,9**	**3 705,6**	**3 679,2**	**3 704,4**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
Eget kapital						
Årets resultat	22,4	52,3	0,0	0,0	0,0	26,6
varav årets avsättning resultatutjämningsreserv						
Resultatutjämningsreserv	105,0	135,0	135,0	135,0	135,0	135,0
Övrigt eget kapital	1 575,3	1 630,8	1 683,1	1 683,1	1 683,1	1 683,1
Summa eget kapital	**1 702,7**	**1 818,1**	**1 743,1**	**1 743,1**	**1 743,1**	**1 769,7**
Avsättningar för pensioner	30,5	26,5	30,0	30,0	30,0	30,0
Övriga avsättningar	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0	18,0
Summa avsättningar	**48,5**	**44,5**	**48,0**	**48,0**	**48,0**	**48,0**
Långfristiga skulder						
Lån	896,3	768,0	968,0	1 068,0	1 168,0	1 268,0
Summa långfristiga skulder	**896,3**	**768,0**	**968,0**	**1 068,0**	**1 168,0**	**1 268,0**
Kortfristiga skulder	**522,7**	**558,2**	**708,8**	**771,5**	**645,1**	**543,7**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNING OCH SKULDER	**3 170,2**	**3 188,8**	**3 542,9**	**3 705,6**	**3 679,2**	**3 704,4**

Ramberäkning 2023 driftsbudget, nämnder

Beslut i ksau 220621, mnkr	Plan 2023 enligt kf dec 2022	Hyror och kapital-kostn.	Löner 22 och 23*)	IT, måltid o transport uppräkning	Fastighet/ lokalvård uppräkning	Externa avtal	Volymer	IT-licenser	Övrigt	Budget 2023
Kommunstyrelsen/ Kommunlednings-kontoret	-100,2		-1,7	-0,3	-0,1			1,2	-3,2	-104,3
Barn- och familjenämnden	-877,3	1,1	-20,8	-1,7	-2,8	-3,0	-5,9	-0,2	-0,2	-910,8
Gymnasie- och vuxenutbildnings-nämnden	-263,1		-3,7	-0,2	-0,6	-3,8	-3,5	-0,1		-275,0
Kultur- och fritidsnämnden	-99,6		-1,3	-1,4				-0,1	0,2	-102,2
Miljö- och samhälls-byggnadsnämnden	-78,1	-4,4	-1,0		-0,1	-1,8		-0,1		-85,5
Revisionen	-1,3									-1,3
Servicenämnden	-6,3		-0,1							-6,4
Vård- och omsorgsnämnden	-690,6	-0,4	-9,3	-0,6	-0,1	-2,3	-4,7	-1,2		-709,2
Överförmyndarnämnden	-8,3		-0,1							-8,4
Summa:	**-2 124,8**	**-3,7**	**-38,0**	**-4,2**	**-3,7**	**-10,9**	**-14,1**	**-0,5**	**-3,2**	**-2 203,1**

*) Teknisk justering av löner 2022 samt preliminärt löneutfall 2023 75 %

Ny förändrad ram 2023 driftsbudget
Ramförstärkning/reducering ram 2023 efter ksaus beslut 220621
Nämnder
(mnkr)

	Budget 2023
Kommunstyrelsen/Kommunledningskontoret	
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	0,1
Överförmyndarnämndens budget flyttas till kommunstyrelsens budget 2023	-8,4
Kpi partistöd	-0,2
Gyaskogen, Husarängen kapitalkostnad	-0,5
Utbildning politiker	-0,5
Kontaktcenter budget flyttas till ks/Klk från Sef	-6,4
Fysisk planering	-0,8
Proceedo finansiering kostnader från nämnderna	-0,4
Summa:	**-17,1**
Barn- och familjenämnden	
Ekenässkolan tillkommande hyra beslut delår 2022 och idrottslokaler Berga	-4,8
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	-0,2
Violen tillkommande hyra	-3,0
Norrebo rivning 2022	1,2
Skogsgläntan rivning 2022	0,7
Sallerupskolan beräknas halvårshyra 2023	-1,5
Häggebo tillkommande hyra	-0,9
Marieskolan tillkommande hyra	-2,9
Extra studietid årskurs 4–9 budget 2023	-0,7
Utökad lovskola årskurs 9 budget 2023	-0,8
Föräldraskapsprogrammet 2023	-0,3
Proceedo finansiering till ks/Klk	0,1
Summa:	**-13,1**
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	
Tillkommande hyra idrottslokaler Berga, 37 tkr beslut delår 2022	
Proceedo finansiering till ks/Klk	0,1
Summa:	**0,1**
Kultur- och fritidsnämnden	
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	-0,2
Kapitalkostnad investeringar	-0,1
Tillkommande hyra idrottslokaler Berga, beslut delår 2022	-0,3
Unga för ungar	-0,5
Evenemang och ökad aktivitet i centrum och byarna	-0,4
Proceedo finansiering till ks/Klk 50 tkr	0,1
Summa:	**-1,5**

	Budget 2023
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	0,5
Proceedo finansiering till ks/Klk 50 tkr	0,1
Utveckling av byarna	-0,2
Summa:	**0,4**
Revisionen	
Utökad budget 2023	-0,2
Summa:	**-0,2**
Servicenämnden	
Kontaktcenters budget flyttas till ks/Klk från Sef	6,4
Summa:	**6,4**
Vård- och omsorgsnämnden	
Ny fördelningsmodell GIS-budget 2023	-0,2
Generella statsbidrag vård- och omsorgsnämnden överfört från 2022, grundbelopp avseende bemanning sjuksköterskor vårdboende	-1,6
Generella statsbidrag vård- och omsorgsnämnden överfört från 2022, utöver grundbelopp avseende bemanning sjuksköterskor vårdboende	-0,4
Fast omsorgskontakt äldreomsorgen, beslut delår 2022 helår, ny reform 1 juli 2022	-2,2
Tillkommande hyra Vårlöken	-0,6
FUT-utredare heltid	-0,4
Avrundning budget 2023	0,1
Proceedo finansiering till ks/Klk	0,1
Summa:	**-5,2**
Överförmyndarnämnden	
Överförmyndarnämndens budget flyttas till kommunstyrelsens budget 2023	8,4
Summa:	**8,4**
Totalt:	**-21,8**

Budget 2023 t.o.m. plan 2026 driftsbudget Finansförvaltningen (mnkr)

	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Pensioner	-223,4	-246,8	-166,0	-161,2
Grupplivsförsäkring, arbetsmarknadsförsäkring	-1,7	-1,7	-1,7	-1,7
Intern personalförsäkring och kapitalkostnad nämnder	127,7	134,1	137,7	139,4
Löner	-12,8	-66,9	-122,8	-180,3
Index 2024–2026 hyror etc.	0,0	-12,0	-12,0	-12,0
Energikostnad	-22,0	-22,0	-22,0	-22,0
Effektiviseringar elkostnad 25–26			4,0	4,0
Måltidskostnader	-4,0	-4,0	-2,0	-2,0
Kommunstyrelsens disponibla medel				
Kollektivtrafik seniorer	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Räddningstjänst	-20,4	-20,4	-20,4	-20,4
Färdtjänst	-12,6	-12,6	-12,6	-12,6
Tillkommande hyror och kapitalkostnader	-42,4	-54,5	-74,4	-76,4
Saneringar etc	-7,4	-1,5	0,0	-7,4
Utvecklingsinsatser, oförutsett	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Insatsanställningar	-4,0	-4,0	0,0	0,0
Volymer	0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag till bredband, landsbygden	-5,0	-5,0	0,0	0,0
Ny lagstiftning socialtjänstlagen	-0,1	0,0	0,0	0,0
Avrundning				-0,1
Effektiviseringar nämnder 2023				
Effektiviseringar nämnder 2023	100,0	100,0	0,0	0,0
Verksamhetens nettokostnader	**-134,6**	**-223,8**	**-298,7**	**-359,2**
Skatteintäkter	1 673,0	1 761,0	1 835,0	1 922,0
Generella statsbidrag	678,0	700,0	728,0	740,0
Finansiella intäkter	25,5	25,7	26,1	26,5
Finansiella kostnader	-17,0	-23,0	-28,0	-33,0
Totalt	**2 224,9**	**2 239,9**	**2 262,4**	**2 296,3**

Driftsbudget netto (mnkr) 2023–2027

Nämnd/styrelse	Budget 2022*)	Prognos helår 2022**)	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Kommunstyrelsen – Finansförvaltningen	-141,3	-113,6	-152,9	-243,8	-319,7	-380,2
Kommunstyrelsen – Kommunledningskontoret	-103,6	-102,9	-121,4	-120,1	-120,1	-120,1
Barn- och familjenämnden	-876,6	-887,5	-923,9	-931,5	-942,3	-944,5
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-249,7	-249,6	-274,9	-278,5	-281,8	-280,8
Kultur- och fritidsnämnden	-101,3	-101,6	-103,7	-102,7	-102,7	-102,7
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-83,6	-83,5	-85,2	-85,2	-85,6	-85,6
Revisionen	-1,3	-1,3	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Servicenämnden	-6,3	-19,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	-704,9	-732,5	-714,4	-720,5	-728,5	-734,6
Överförmyndarnämnden***)	-8,3	-8,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Delsumma nämnder	**-2 135,6**	**-2 186,1**	**-2 224,9**	**-2 239,9**	**-2 262,4**	**-2 269,7**
Verksamhetens nettokostnad	**-2 276,9**	**-2 299,7**	**-2 377,8**	**-2 483,7**	**-2 582,1**	**-2 649,9**
Intern ränta	15,7	15,7	18,3	20,0	21,0	21,0
Verksamhetens nettokostnad	**-2 261,2**	**-2 284,0**	**-2 359,5**	**-2 463,7**	**-2 561,1**	**-2 628,9**

*) Enligt beslut t.o.m. delårsbokslut 2022
**) Enligt delår 2022
***) Överförmyndarnämnden överfört till kommunstyrelsens/Kommunledningskontorets budget 2023

Investeringsbudget, netto (mnkr)

Nämnd/styrelse	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Kommunstyrelsen – Kommunledningskontoret	-19,3	-7,9	-7,9	-7,9	-7,9
Barn- och familjenämnden	-7,4	-14,6	-4,9	-4,9	-4,9
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
Kultur- och fritidsnämnden	-13,6	-1,6	-0,1	-0,1	-0,1
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	-123,7	-115,2	-104,1	-136,1	-116,6
Servicenämnden	-330,1	-142,8	-6,5	-6,5	0,0
Vård- och omsorgsnämnden	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Verksamhetens nettoinvesteringar	**-497,6**	**-285,6**	**-127,0**	**-159,0**	**-133,0**

Anmärkning:
Budget 2023 är exlusive upparbetade utgifter 2022.
Påbörjade projekt exklusive årsanslag förs budgetmedel över i bokslut 2022 till budget 2023 på den del av medeln som inte används under året.
Budgetjusteringen görs då i årsredovisningen 2022 för respektive nämnd.

Förhyrningar, netto (mnkr)

Nämnd/styrelse	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Vård- och omsorgsnämnden					
LSS-boenden och äldreomsorg	-2,8	-3,6	-6,0	-9,4	-9,4
Totalt 2023–2027	**-2,8**	**-3,6**	**-6,0**	**-9,4**	**-9,4**

Investeringsbudget per objekt (mnkr)

Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
KOMMUNSTYRELSEN – KOMMUNLEDNINGSKONTORET	**-46,7**			**-48,2**	**-19,3**	**-7,9**	**-7,9**	**-7,9**	**-7,9**	
Landsbygdsutveckling	**-7,5**			**-7,5**	**-1,5**	**-1,5**	**-1,5**	**-1,5**	**-1,5**	
Digitalisering	**-29,0**			**-29,0**	**-5,8**	**-4,3**	**-4,3**	**-4,3**	**-4,3**	
Ärendehanteringssystem	-2,0			-2,0						
Kvalitetsledningssystem	-1,5			-1,5	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	
Digital strategi, automatisering	-1,5			-1,5	-1,5					
Digital infrastruktur, strategisk digital planering	-24,0			-24,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	
Inventarier rådhuset	**-1,7**			**-1,7**	**-1,7**					
Av-utrustning rådhuset, stadshuset	**-2,0**			**-2,0**	**-2,0**					
Lokaler utredningsmedel	**-6,5**			**-8,0**	**-8,3**	**-2,1**	**-2,1**	**-2,1**	**-2,1**	
Utredning demensboende	-2,5	-3,0		-3,0	-3,0					
Utredning stadshus	-2,0	-3,0		-3,0	-3,0					Utredningsmedel till förstudie
Utredning förskola centrum/väster	-1,0			-1,0	-1,0					Lokaliseringsutredning kommunal förskola
Utredning Husarängen	-1,0			-1,0						
Utredning i tidigt skede vård- och omsorgsnämnden not 1					-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	Nya utredningar budget 2023
Utredning i tidigt skede barn- och familjenämnden not 2					-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	-0,8	Nya utredningar budget 2023
Utredning i tidigt skede gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden not 3						-0,5	-0,5	-0,5	-0,5	Nya utredningar budget 2023
Utredning i tidigt skede kultur- och fritidsnämnden not 4						-0,3	-0,3	-0,3	-0,3	Nya utredningar budget 2023

Investeringsbudget per objekt *forts.*
(mnkr)

Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
BARN- OCH FAMILJENÄMNDEN					**-7,4**	**-14,6**	**-4,9**	**-4,9**	**-4,9**	
Inventarier förskolor/skolor					-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	-2,7	
Utemiljö förskolor/skolor					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
IT-struktur					-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	-1,2	
Inventarier ersättningsförskola Örtofta					-0,5					
Inventarier Sallerupskolan						-5,0				
Inventarier utökning Stehagskolan					-0,3					
Upprustning förskolegårdar					-1,7	-1,7				
Inventarier utbggnad i Flyingeskolan						-3,0				
GYMNASIE- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN					**-1,5**	**-1,5**	**-1,5**	**-1,5**	**-1,5**	
Inventarier gymnasiet					-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	
KULTUR- OCH FRITIDSNÄMNDEN				**-15,0**	**-13,6**	**-1,6**	**-0,1**	**-0,1**	**-0,1**	
Offentlig konst					-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	
Inventarier Kulturskolan				-1,5		-1,5				
Husarängens rekreationsområde etapp 1				-13,5	-13,5					Husarängens föreningslokal och konstgräs-plan finns under servicenämnden
MILJÖ- OCH SAMHÄLLS-BYGGNADSNÄMNDEN	**-364,1**			**-653,8**	**-123,7**	**-115,2**	**-104,1**	**-136,1**	**-116,6**	
Belysning	**-37,0**			**-37,0**	**-7,0**	**-4,0**	**-4,0**	**-4,0**	**-3,0**	
Belysning landsbygden	-18,0			-18,0	-3,0					
Belysning landsbygden etapp 2	-19,0			-19,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-3,0	
Gator och vägar	**-159,0**			**-390,0**	**-48,5**	**-33,0**	**-58,0**	**-59,0**	**-53,0**	
Kanalgatan etapp 1 (Bryggaregatan–Trollsjögatan)	-22,0	-33,0		-33,0	-30,0					Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete
Kanalgatan etapp 2 (Föreningstorget–Västergatan) inkl. park Timmermannen	-16,5	-31,5		-31,5	-1,5		-30,0			Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete
Kanalgatan etapp 3 (Västergatan–Bryggaregatan)	-11,0	-31,0		-31,0		-1,0		-30,0		Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete
Gator Föreningstorget Torpstigen, Västerlånggatan, ev. del av Kanalgatan	-16,5	-31,5		-31,5		-30,0				Budget utökas p.g.a. förstudie, VA SYD samarbete
Kvarngatan inkl. gång- och cykelväg etapp 2 (Östergatan–Pärlgatan)	-13,0	-16,0		-16,0	-15,0					Budget utökas ny kostnadsberäk-ning, rapport Östra Eslöv mars 21
Kvarngatan etapp 3 (Kvarngränd–Trehäradsvägen)	-22,0	-27,0		-27,0			-2,0		-25,0	Budget utökas ny kostnadsberäk-ning, rapport Östra Eslöv mars 21
Storgatan (Vävaregränd–Östergatan), Eslöv			-27,0	-27,0				-2,0		
Storgatan etapp 1, Marieholm			-26,0	-26,0					-1,0	
Trehäradsvägen etapp 1 (Verkstadsvägen–väg 113) exkl. cirkulationsplats	-30,0	-26,0		-26,0			-1,0		-25,0	Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 21
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksgatan–Verkstadsvägen)	-17,0	-27,0		-27,0	-2,0		-25,0			Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 21
Trehäradsvägen 4 (Sallerupsvägen–Lundavägen) inkl. gång- och cykelväg på bro			-27,0	-27,0		-2,0		-25,0		Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021

Investeringsbudget per objekt *forts.*
(mnkr)

Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Vångavägen etapp 1 (Vikingavägen–gång- och cykelväg)			-16,0	-16,0						
Östergatan/Ringsjövägen etapp 1 (Östra vägen–Bergavägen)			-27,0	-27,0						Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 2021
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och 3 (Bergavägen–Nils Jonssons väg) Not 5			-32,0	-32,0				-2,0		Omplanering p.g.a. FÖP. Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 och rapport Östra Eslöv mars 21
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 (Bergavägen–Verkstadsvägen) Not 5, 17 mnkr		0,0		0,0						Etapp 2 slås ihop med etapp 3 med ett nytt projekt
Östergatan/Ringsjövägen etapp 3 (Verkstadsvägen–Gasverksgatan) Not 5, 27 mnkr		0,0		0,0						Etapp 3 slås ihop med etapp 2 med ett nytt projekt
Östergatan/Ringsjövägen etapp 5 (Kvarngatan–Storgatan)			-12,0	-12,0					-2,0	Omplanering p.g.a. FÖP: Enl. rapport Eslövs infartsvägar fr. 2013 samt rapport Östra Eslöv mars 21
Skogsvägen etapp 1 (Skolvägen– Hasselgården) Not 6	-11,0	0,0		0,0						Flyttas framåt i tiden utanför planperioden
Gång- och cykelvägar	**-35,8**			**-39,5**	**-1,5**	**-9,7**	**-1,5**	**-24,5**	**0,0**	
Gång- och cykelväg Medborgarhuset–Bryggaregatan	-6,8	-9,0		-9,0		-8,2				Budget utökas p.g.a. ny kostnadsberäkning
Gång- och cykelväg Ö Asmundtorp–Trollenäs	-24,0	-25,0		-25,0	-1,0	-1,0	-1,0	-21,0		Budget utökas p.g.a. ny kostnadsberäkning
Gång- och cykelväg Vetegatan–Ö Asmundtorp	-5,0	-5,5		-5,5	-0,5	-0,5	-0,5	-3,5		Gång- och cykelväg flyttas fram samkörs med Trafikverket
Projekt i samarbete med Trafikverket och Skånetrafiken	**-42,3**			**-42,3**	**-5,8**	**-22,0**	**-1,0**	**0,0**	**-10,0**	
Hållplats Hurva	-2,3			-2,3	-2,3					
Gång- och cykelväg Billinge–Röstånga	-13,5			-13,5	-1,0	-11,5				
Gång- och cykelväg Stabbarp–Bosarp–Öslöv	-15,5			-15,5	-2,5	-10,5				
Gång- och cykelväg Eslöv–Ellinge	-11,0			-11,0			-1,0		-10,0	Flyttas fram p.g.a. inplanering av Bullervall Hurva
Lekplatser, parkåtgärder och grönområden	**-70,0**			**-122,0**	**-30,0**	**-16,0**	**-1,0**	**-21,0**	**-16,0**	
Park Gröna torg	-16,0			-16,0		-15,0				
Parkåtgärder, Löberöd	-11,0			-11,0				-1,0		
Onsjöparken	-11,0			-11,0					-1,0	
Lekplats Stadsparken och parkåtgärder	-21,0	-31,0		-31,0	-30,0					Utökad budget p.g.a. ny kostnadsberäkning i projektkalkyl
Sundelius park inkl. lekplats, Marieholm	-11,0	-21,0		-21,0		-1,0		-20,0		Utökad budget p.g.a. ny kostnadsberäkning. Ny lekplats enligt lekplatsplanen
Lekplats Sallerup och Flyinge			-16,0	-16,0			-1,0		-15,0	
Badhusparken inkl. lekplats			-16,0	-16,0						
Övriga projekt	**-20,0**			**-23,0**	**-2,0**	**-2,0**	**-11,0**	**0,0**	**-7,0**	
Industrispåret	-8,0			-8,0			-1,0		-7,0	
Stinstorget	-11,0			-11,0	-1,0		-10,0			
Bullervall Hurva			-3,0	-3,0	-1,0	-2,0				Påbörjat ej färdigställt projekt
Ärendehanteringssystem inom bygglovsärenden	-1,0			-1,0						Beslut i delår 2022

Investeringsbudget per objekt *forts.*
(mnkr)

Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Årsanslag					**-28,9**	**-28,5**	**-27,6**	**-27,6**	**-27,6**	
Teknisk utrustning					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
Asfaltering					-9,5	-9,5	-9,5	-9,5	-9,5	Indexjustering samt omfördelning 0,5 mnkr från gatubelysning
Om- och nybyggnad gatuanläggningar					-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	Indexjusterad
Åtgärder i övriga orter					-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	Indexjusterad
Utsmyckning					-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	
Fritids- och naturanläggningar					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
Cykelvägar, kollektivtrafik och trafiksäkerhet					-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	Indexjusterad
Gatubelysning					-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	Indexjusterad samt omfördelning 0,5 mnkr till asfaltering
Lekplatser					-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	Indexjusterad
Grönområden Eslövs tätort					-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	Indexjusterad samt omfördelning 0,2 mnkr till grönomr. byarna
Grönområden byarna					-1,3	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9	Indexjusterad samt omfördelning 0,2 mnkr från grönomr. Eslöv
Trädplanteringar enligt trädpolicy					-1,8	-1,8	-0,9	-0,9	-0,9	Nytt projekt: Utökning till följd av trädpolicy, beslut taget i kf
Dagvattenåtgärder					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	
Broåtgärder					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	
SERVICENÄMNDEN	**-630,3**			**-749,0**	**-330,1**	**-142,8**	**-6,5**	**-6,5**	**0,0**	
Övriga investeringar	**-14,7**			**-29,2**	**-27,2**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Foajén stadshuset	-8,7			-8,7	-2,7					Utökad budget 2022, beslut i oktober 2022
Nytt investeringsanslag för fastighet 2023, avser reinvestering.					-10,0					
Utbyte av fjärrvärmecentraler, 8 objekt à 500 tkr			-4,0	-4,0	-4,0					Projekt fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budgetyttrande 2023
Tak tennishallen			-6,0	-6,0	-6,0					Projekt fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budgetyttrande 2023
Tak fotbollshallen			-4,5	-4,5	-4,5					Projekt fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budgetyttrande 2023
Fordon	-6,0			-6,0						Leveransproblem under 2022
Förskolor	**-238,6**			**-238,6**	**-42,2**	**-6,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Fridebo	-0,2			-0,2	-0,2					Utredning ej klar
Marieholm	-35,0			-35,0						Behov avvaktas
Vitsippans förskola (f.d. Nya Skogsgläntan)	-61,0			-61,0	-37,0	-6,1				Utökad budget 2022, beslut i delår 2022
Blåsippans förskola (f.d. Stehag söder)	-44,5			-44,5	-5,0					
Örtofta/Väggarp	-35,0			-35,0						Detaljplan avvaktas
Violen (f.d. Norrebo)	-43,8			-43,8						Utökad budget delår 2022. Byggnad slutredovisas under 2022. Bullerplank klart under våren 2023

Investeringsbudget per objekt *forts.*
(mnkr)

Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	
Flyinge Häggebo förskola	-19,1			-19,1						Byggnad slutredovisas under 2022. Utemiljö slutredovisas under 2023
Grundskolor	**-283,6**			**-314,6**	**-141,3**	**-95,5**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Västra skolan	-1,0			-1,0	-1,0					Avser basutredning
Fridasroskolan	-0,3			-0,3	-0,3					Utredning ej klar
Sallerupskolan	-210,3			-210,3	-108,0	-95,5				Entreprenad överklagad under 2022. Tidplan justeras efter överklagande processen
Stehagskolan	-2,0		-10,0	-10,0	-9,0					
Stehagskolans kök			-7,2	-7,2	-7,2					Ny kalkyl efter ks 220621 från 6,0 mnkr till 7,2 mnkr i Sefs budgetförslag
Vasavångsskolan kök			-15,8	-15,8	-15,8					Projektet fanns ej med i ksau 220621, utan i Sefs budget 2023
Flyingeskolan	-28,0			-28,0						Projektet är tidigare indelat i etapper. Belopp justeras när basutredning är gjord
Marieskolan	-42,0			-42,0						Byggnad slutredovisas under 2022. Utemiljö slutredovisas 2023
Gymnasieskola	**-34,5**			**-34,5**	**-21,1**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Skoltorget vid Carl Engström-skolan	-10,7			-10,7	-6,3					
Carl Engström-skolan, byggnad C (gamla Östra skolan)	-23,8			-23,8	-14,8					
Kultur- och fritidsverksamhet	**-58,9**			**-132,1**	**-87,3**	**-27,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
Kulturskolan	-43,0			-43,0	-33,1	-8,0				
Idrottsparken	-2,9			-2,9						
Karlsrobadet	-13,0			-13,0						
Karlsrobadet			-31,0	-31,0	-21,0	-10,0	0,0	0,0	0,0	Underlag i lokalförsörjningsplan till ksau 220621
Konstgräsplan			-15,0	-15,0	-15,0					Underlag i lokalförsörjningsplan till ksau 220621
Föreningslokal Husarängen			-18,5	-18,5	-9,5	-9,0				Underlag i lokalförsörjningsplan till ksau 220621
Ölyckeskolans idrottshall			-8,7	-8,7	-8,7					Yttrande i Sefs budgetförslag 2023, akut p.g.a tillgänglighet
Årsanslag					**-11,0**	**-14,2**	**-6,5**	**-6,5**	**0,0**	
Inventarier					-0,2	-0,2	-0,2	-0,2		
IT-infrastruktur					-7,8	-11,0	-4,4	-4,4		
Maskiner					-1,8	-1,7	-0,8	-0,8		
Storköksmaskiner					-0,8	-0,8	-0,8	-0,8		
Städmaskiner					-0,4	-0,5	-0,3	-0,3		

Investeringsbudget per objekt *forts.*
(mnkr)

Projekt	Inv. ram beslutad enligt kf*)	Inv. ram ny förslag på ny kf-ram**)	Inv. ram nya projekt med kalkyl***)	Kf-ram förslag budget 2023	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN					**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**	**-2,0**
Inventarier boendeenheter					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Ny teknik					-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Totalt inklusive årsanslag 2023–2027					**-497,6**	**-285,6**	**-127,0**	**-159,0**	**-133,0**
Förslag på kommunfullmäktige rambudget 2023 samt planperiod 2024–2027				**-1 466,0**					

Noter:

*) Investeringsram antagen av kommunfullmäktige, beslut i tidigare antagen budget samt planperiod.

**) Investeringsram nytt förslag på kommunfullmäktige ram till budget 2023 samt planperiod.

***) Investeringsram inte antagna projekt i kommunfullmäktige.

Not 1 Nytt psykiatriboende, LSS-bostäder Järnvägsgatan, Kvarngatan 10 B, Kvarngatan 10 G; Bjärevägen, Kvarngatan 14.

Hemvårdens lokaler Kvarngatan 7. Öppenvårdsbehandlingen på Ystadsvägen, beredskapslager, kv Köpmannen, Stensson.

Not 2 Ängabo förskola. Förskola Väster/Centrum. Östra Strö skola. Ölyckeskolan. Kapacitetsökning grundskolan tätort. Tillgången till idrottshallar på f.d. Bergaområdet. Trygghet och säkerhet i i kommunens skolor. Utemiljön på kommunens skolor.

Not 3 Administrativa lokaler. Våfflan.

Not 4 Översyn av idrottsplatser. TV-torn Ekevalla

Not 5 Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 och 3 slås ihop till ett projekt med annan indelning.

Not 6 Skogsvägen senareläggs till efter planperioden, därför ändras projektbudgeten till 0 mnkr.

INVESTERINGAR 2023 OCH PLAN TILL OCH MED 2027 – MILJÖ- OCH SAMHÄLLS-BYGGNADSNÄMNNDEN

Belysning landsbygden etapp 1 och 2

Projekten avser förstärkning av belysning på landsbygden. Kommunfullmäktige beslutade i budget 2022 att förstärka budgeten med ytterligare 19 mnkr. Under 2023 kommer behovet att utredas och behandlas politiskt.

Gator och vägar

- **Föreningstorget**

  Gator kring Föreningstorget, Torpstigen, Västerlånggatan och eventuellt Kanalgatan i samband med att delar av Föreningstorget bebyggs. Ett nytt torg på kvarvarande yta kommer att anläggas. Projektering inleddes 2022 och fortsätter 2023 tillsammans med VA SYD. Med anledning av överklagat bygglov samt osäker konjunktur kan bostadsbyggnation försenas, vilket gör att anläggningen av gator och torg också kan försenas. Planeringen håller på och ses över av projektet och kan eventuellt bantas ner.

- **Kanalgatan etapp 1 och etapp 2**

  Förstudie för hela Kanalgatan genomfördes 2021. Med anledning av ledningar i marken kommer antalet träd att minskas jämfört med ursprungligt förslag. Osäkerhet föreligger kring föroreningar i marken. Etapp 1 avser sträcka Bryggaregatan–Trollsjögatan. Projektering har genomförts under 2022, anläggning planeras att starta hösten 2023 och slutföras 2024. Senare i planperioden ligger etapp 2 (Föreningstorget–Västergatan) och etapp 3 (Västergatan–Bryggaregatan). Projektering för etapp 2 är planterad att starta under 2023. Etappen innehåller även en mindre park vid kvarteret Timmermannen.

- **Kvarngatan etapp 2 (Östergatan–Pärlgatan)**

  Projektering slutförs 2022 och anläggning beräknas att starta under 2023. Trafikverket har beviljat medfinansiering med 50 procent. VA SYD kommer att utföra underhållsarbete i samband med projektet. Projektet genomförs för att höja trafiksäkerheten genom att separera gång- och cykelväg från biltrafiken.

- **Trehäradsvägen etapp 2**

  Sträckning Gasverksgatan–Verkstadsvägen. Tidigarelagd jämfört med föregående beslut. Projektering inleds under 2023. Byggnadsstart är inte bestämd, men sker troligen 2025. Projektet genomförs för att höja trafiksäkerheten genom att separera gång- och cykelväg från biltrafiken samt öka mängden grönska genom infartsvägen.

Gång- och cykelvägar

- **Medborgarhuset–Bryggaregatan**

  Utredning och projektering 2022 som fortsätter 2023. Anläggande 2024. Byggs för att koppla ihop gång- och cykelvägen på Södergatan som söderifrån går fram till Medborgarhuset. Gång- och cykelvägen anläggs fram till Bryggaregatan via Södergatan och Köpmansgatan.

Gång- och cykelvägar i samarbete med Trafikverket

- **Gång- och cykelväg Billinge–Röstånga**

  Trafikverket projektleder. Produktion 2024–2025. Gång- och cykelvägen syftar till att binda ihop befintlig gång- och cykelväg i södra delen av Billinge med Röstånga. Detta möjliggör cykling till kollektivtrafik, skola samt i rekreations- och turismsyfte och ska bidra till att det upplevs trafiksäkert att cykla längs väg 13.

- **Gång- och cykelväg Stabbarp–Bosarp–Öslöv**

  Trafikverket projektleder. Produktion 2024–2025. Gång- och cykelvägen ska komplettera cykelvägnätet mellan Eslöv och Stehag, knyta ihop det regionala cykelvägnätet samt förbättra trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter på väg 113. Gång- och cykelvägen sträcker sig från befintlig gång- och cykelväg i Stabbarp i söder, till väg 1282 vid Öslöv i norr.

- **Gång- och cykelväg Östra Asmundtorp–Trollenäs**

  Trafikverket projektleder. Syftet med gång- och cykelvägen är att oskyddade trafikanter ska kunna ta sig till och från Eslöv längs väg 17, såväl för rekreation som för arbets- och skolpendling. Gång- och cykelvägen är ett komplement till att linje 241 försvann i samband med att Marieholmsbanan byggdes.

- **Gång- och cykelväg Vetegatan–Östra Asmundtorp**

  Trafikverket projektleder. Anläggs längs Vetegatan i Eslöv (längs Trollenäsvägen) och ansluter till gång- och cykelvägen Östra Asmundtorp–Trollenäs.

Parker och grönområden

- **Stadsparken, lekplats och parkåtgärder**

  Projektet syftar till att rusta upp och gestalta om hela stadsparken, däribland lekplatsen som är en central och väl-använd lekplats men som börjar bli sliten. Projektering påbörjat under 2021 och anläggandet genomförs 2023.

- **Gröna torg**

  Projektering påbörjades 2022 och fortsätter 2023. Anläggning är planerad till 2024.

Årsanslag

Anslagen för miljö- och samhällsbyggnadsnämnden ska användas till underhåll/reinvesteringar av gator, broar, lekplatser, grönområden, gatubelysning, med mera som inte täcks av de större projekten. 0,7 mnkr årligen öronmärks för utsmyckning av det offentliga rummet. Under 2023 riktas särskilt 0,4 mnkr för anläggande av hundrastgård i Marieholm. Från 2023 tillkommer ett projekt för trädplanteringar. Enligt fastställda riktlinjer för trädfällning ska varje fällt träd kompenseras med plantering av två nya. Inför 2023 har uppräkning gjorts enligt index samt viss omfördelning mellan de enskilda projekten.

INVESTERINGSBUDGET 2023 SAMT PLAN 2024-2027 FASTIGHET/LOKALER

Kommunstyrelsen Utredningsmedel

- **Demensboende**

  Utredningsmedel avsatta till demensboende 2027.

- **Utredning stadshuset**

  Utredningsmedel till förstudie för framtida stadshuset. Olika alternativ kommer att utredas av befintligt stadshus.

- **Utredning förskola centrum/väster**

  Lokaliseringsutredning kommunal förskola med 6–8 avdelningar, utifrån konceptförskolorna som SKR har tagit fram.

- **Utredningsmedel i tidigt skede**
  Utredningsmedel avsatta till olika nämnder för utredningsuppdrag i tidigt skede.

Övriga investeringar

- **Foajén i stadshuset**
  Arbetet i stadshuset planeras starta i början av 2023 och kommer att vara klart under sommaren 2023 för att planera inflyttning av personal från vård- och omsorgsnämndens socialtjänst på Åkermans väg.
- **Nytt investeringsanslag underhåll av fastigheter**
  Anslag som ska täcka mindre investeringar än 2 mnkr för diverse objekt av reinvesteringar av fastigheter.
- **Utbyte av fjärrvärmecentraler**
  I åtta objekt inom fastighet ska utbyte ske av fjärrvärmecentraler.
- **Tak tennishallen**
  Taket på Berga tennishall är i akut behov av byte.
- **Tak fotbollshallen**
  Taket på fotbollshallen är i akut behov av byte.
- **Fordon**
  Fordon är beställda under 2022, men fortsatta leveransproblem gör att bilarna inte kommer att kunna levereras under året.

Förskolor

- **Fridebo**
  Utredningsmedel av Fridebo förskola, där utredningen inte är klar. Avvaktar Fridasroskolan.
- **Marieholm**
  Senareläggs och tidplan inte klar. Avvaktar behov.
- **Vitsippans förskola (f.d. Nya Skogsgläntan)**
  Nybyggd förskola med åtta avdelningar, 140 platser. Inflyttning under 2024.
- **Blåsippans förskola (f.d. Stehag söder)**
  Nybyggnad av förskola i södra Stehag. Ersätter Gyabo och Trollhassels förskolor. Förskolan är upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. Inflyttning i början av 2023.
- **Örtofta/Väggarp**
  Detaljplan avvaktas.
- **Violen (f.d. Norrebo)**
  Inflyttning under 2022, nybyggd förskola med sex avdelningar. Upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. I projektet återstår utemiljö och bullerplank under 2023.
- **Flyinge: Häggebo förskola**
  Tillbyggnad av befintlig förskola med två avdelningar och utökning av lekyta. Inflyttning under 2022. I projektet återstår utemiljön som blir klar våren 2023.

Grundskolor

- **Västra skolan**
  Medlen av basutredning av Västra skolan.
- **Fridasroskolan**
  Utredningsmedel av Fridasroskolan, där utredningen inte är klar.
- **Sallerupskolan**
  Nybyggnad av en treparallellig skola med cirka 6 300 kvm. Upphandlingen har blivit överprövad under 2022. Tidplan kommer att justeras när överklagandet är klart.
- **Stehagskolan**
  Ombyggnad av Gyabo förskolas lokaler till skollokaler. Ny basutredning är gjord för projektet.
- **Stehagskolans kök**
  Köket på Stehagskolan är i stort behov av renovering.
- **Vasavångsskolan kök**
  Köket på Vasavångsskolan är i stort behov av renovering.
- **Flyingeskolan**
  Flyingeskolan är tidigare indelad i etapper. Beloppet justeras när basutredning är gjord.
- **Marieskolan**
  Tillbyggnad av befintlig skola för ytterligare 100 barn samt av befintliga lokaler. Inflyttning under 2022. Utemiljön blir inte klar under 2022 utan sker 2023 inklusive sanering av mark.

Gymnasieskola

- **Skoltorget vid Carl Engström-skolan**
  Projektet blir klart under 2023.
- **Carl Engström-skolan, byggnad C (gamla Östra skolan)**
  Projektet samordnas med Skoltorget vid Carl Engström-skolan. Projektet blir klart under 2023.

Kultur- och fritidsverksamhet

- **Kulturskolan**
  Om- och tillbyggnad av Lilla Teatern. Kulturskolan har idag tillfälliga lokaler på Östergatan 8. Projektet beräknas vara klart under 2024.
- **Karlsrobadet**
  Ytterligare investeringsmedel avsätts för Karlsrobadet under 2023–2024.
- **Konstgräsplan**
  Konstgräsplan planeras tillsammans med föreningslokal på Husarängen.
- **Föreningslokal Husarängen**
  Uppbyggnad av ny föreningslokal för fotbollsverksamhet.
- **Ölyckeskolans idrottshall**
  Renovering samt tillgänglighetsanpassning av lokaler i Ölyckeskolans idrottshall.

Årsanslag

Årsanslagen inom fastighet har ersatts av specificerade anslag av särskilda objekt samt ett belopp på 10 mnkr för mindre åtgärder och som inte överstiger 2 mnkr per objekt. Beloppet prövas inför varje budgetår. De mindre åtgärderna finansierade med 10 mnkr i budget 2023. Dessa redovisas inte i lokalförsörjningsplanen.

Exploateringsbudget per projekt
Budget 2023 t.o.m. plan 2026 (mnkr)

			Skede	Intäkter	Kostnader	Totalt	T.o.m. 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Senare	Planerat Avslut
Exploateringsprojekt – kommunal mark – genomförande														
0		Totalt	G	0,0	-0,5	-0,5	-0,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0		Totalt	G	1,2	-1,2	0,0	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	Senare
0		Totalt	G	23,8	-13,8	10,0	-7,6	0,6	4,9	0,9	0,9	0,9	9,4	Senare
0		Totalt	G	16,3	-16,8	-0,5	-0,1	-0,4	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	2023
80062		Totalt	G	12,1	-13,9	-1,7	-7,8	0,9	8,9	-0,1	-3,5	-0,1	0,0	Senare
0		Totalt	G	0,9	-0,1	0,8	0,0	0,0	0,9	-0,1	0,0	0,0	0,0	Senare
80070		Totalt	G	1,2	-1,5	-0,3	-0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0	1	Totalt	G	23,7	-16,6	7,1	-0,4	-0,4	-1,8	-1,2	23,3	-11,0	-1,5	Senare
80092		Totalt	G	35,8	-21,4	14,4	-1,8	-12,3	16,3	-0,5	-0,2	0,0	13,0	Senare
	2	Långåkra etapp 1, allmänna investeringar	G	0,0	-9,6	-9,6	0,0	0,0	-9,6	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0		Totalt	G	2,0	-0,4	1,6	0,0	0,0	-0,1	1,9	-0,2	0,0	0,0	Senare
0		Totalt	G	3,3	-0,5	2,8	0,0	-0,4	3,2	0,0	0,0	0,0	0,0	Senare
0		Totalt	G	2,6	-14,1	-11,5	0,0	-1,0	-3,3	-7,7	0,4	0,5	-0,3	Senare
80112		Totalt	G	4,7	-0,4	4,3	-0,4	4,7	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	2024
		Totalt	G	0,4	-0,1	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,2	Senare
		Summa nettoexploatering		**128,1**	**-101,3**	**26,7**	**-19,1**	**-8,2**	**28,9**	**-6,8**	**20,6**	**-9,8**	**21,0**	
		Allmänna investeringar		**0,0**	**-9,6**	**-9,6**	**0,0**	**0,0**	**-9,6**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	
		Totalt		**128,1**	**-110,9**	**17,1**	**-19,1**	**-8,2**	**19,3**	**-6,8**	**20,6**	**-9,8**	**21,0**	
Exploateringsprojekt – kommunal mark – planering/förberedande åtgärder														
0		Totalt	P			-0,3	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0	Senare
80078		Totalt	P			-1,6	0,0	-0,6	-0,6	-0,4	0,0	0,0	0,0	Senare
80097	3	Totalt	P			-54,7	-5,7	-1,0	-43,0	-2,5	-2,5	0,0	0,0	Senare
80102		Skatan 3	P			-0,4	0,0	0,0	-0,2	-0,2	0,0	0,0	0,0	Senare
80104		Totalt	P			-3,8	0,0	-0,8	-0,7	-0,7	-1,5	-0,1	0,0	Senare
80106		Totalt	P			-0,4	0,0	0,0	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1	Senare
		Långåkra etapp 2	P			-2,4	0,0	-0,4	-0,6	-0,2	-1,0	-0,2	0,0	Senare
		Långåkra etapp 3	P			22,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-1,5	24,0	Senare
80115		Marieholm Nordost	P			-3,1	-0,4	-0,6	-0,6	-1,5	0,0	0,0	0,0	Senare
		Nunnan	P			-0,8	0,0	0,0	-0,3	-0,3	-0,3	0,0	0,0	Senare
		Summa nettoexploatering				**-45,0**	**-6,1**	**-3,4**	**-46,0**	**-6,0**	**-5,5**	**-2,0**	**23,9**	

1 Bygglov har överklagats, vilket innebär förseningar i projektet. Inkomsten för försäljning av marken kommer först 2023, under förutsättning att en överenskommelse nås.

2 Avser investeringar i allmänna anläggningar som inte bör belasta exploateringsprojektet, såsom parker, naturområden, lekplatser och huvudgator som är till för ett större områdes behov.

3 Enbart kostnader för etapp 1 i projektet redovisas. Kostnaderna avser inköp och ombyggnation av Städet 5 samt förberedande åtgärder inför etapp 2. Sanering, exploatering och försäljning av byggrätter inom Gäddan 41 genomförs i etapp 2. Kostnader och intäkter för etapp 2 redovisas senare.

Exploateringsbudget per projekt
Budget 2023 t.o.m. plan 2026 (mnkr)

		Skede	Intäkter	Kostnader	Totalt	T.o.m. 2021	Prognos 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Senare	Planerat Avslut
Exploateringsprojekt – privat mark													
80060	Totalt	G	0,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	
	Färgaren 8 och 19	P			-0,1								
	Stenbocken 14 och 15	P			-0,1								
	Dannemannen 33, 36 och 37	P			-0,1								
	Sibbarp 25:34 och 25:35	P			-0,1								
80084	Östra Gårdstånga 5:134	P			-0,1								
	Örnen 4	P			-0,1								
	Gårdstånga 15:25 m.fl	P			-0,1								
	Stehag 5:118	P			-0,1								
	Östra Gårdstånga 8:22	P			-0,1								
	Östra Gårdstånga 17:1	P			-0,1								
	Östra Gårdstånga 7:6	P			-0,1								
	Ölycke 1:228	P			-0,1								
	Summa nettoexploatering				**-1,3**								
Exploateringsprojekt – kommunal och privat mark													
	Totalt	P			-8,2								Senare
80114	Drottningen S:1 Sallerup	P			1,2								Senare
80113	Äspingen 1 och 2	P			2,1								2024
80111	Skatan 10	P			2,9								Senare
	Övriga exploateringsprojekt	P			-2,5								
	Summa nettoexploatering				**-4,5**								
Äldre exploateringsprojekt med kvarvarande brister													
80110	Totalt	P			-2,2								Senare
	Totalt	P											Senare
	Summa nettoexploatering				**-2,2**								
Exploateringsverksamhet totalt													
	Summa nettoexploatering					**-25,1**	**-11,6**	**-17,1**	**-12,7**	**15,2**	**-11,8**	**44,9**	

P – Planering

G – Genomförande

A – Avslutas

För de projekt som är under planering (P) redovisas enbart beräknade kostnader för utredningar, projektering och andra förberedande åtgärder som krävs innan projektet kan tilldelas en projektbudget för genomförande. Dessa projekt är i ett tidigt stadium och kalkylerade intäkter och kostnader för att genomföra projektet redovisas ej. Kommunstyrelsen beslutar om projektbudget. Endast projekt med planerade intäkter och kostnader redovisas.

ORD OCH BEGREPP

Anläggningstillgång är tillgång avsedd för stadigvarande innehav såsom fastighet och inventarier.

Ansvarsförbindelse är en upplysning till balansräkningen över ekonomiska åtaganden som inte redovisas som skuld eller avsättning i balansräkningen.

Avskrivning är planmässig värdeminskning av anläggningstillgång för att fördela anskaffningskostnaden över tillgångens beräknade nyttjandeperiod.

Avsättning utgörs av de betalningsförpliktelser som är säkra eller sannolika till sin existens, men där det finns osäkerhet beträffande beloppets storlek eller tidpunkt för betalning till exempel avsättning till pensioner.

Balanskrav enligt lag innebär att årets kostnader inte får överstiga årets intäkter.

Balansräkning visar den ekonomiska ställningen vid årets slut uppdelad på tillgångar (anläggnings- och omsättningstillgångar), eget kapital, avsättningar samt skulder (lång- och kortfristiga skulder).

Bokfört värde är det värde som en tillgång är upptagen till i bokslutet.

Byggherrekostnad är lön, personalomkostnadspålägg och semesterersättning som förs över från personalkostnad till investering.

Driftredovisning redovisar kostnader och intäkter för den löpande verksamheten, fördelat per nämnd/styrelse.

Eget kapital är skillnaden mellan totala tillgångar, avsättningar och skulder enligt balansräkningen, det vill säga nettoförmögenheten.

Exploatering är kommunens innehav av mark för framtida bostads- och industrietablering.

Extraordinär intäkt/kostnad saknar tydligt samband med ordinarie verksamhet och är av sådan art att de inte förväntas inträffa ofta eller regelbundet samt uppgår till väsentliga belopp.

Finansiell intäkt/kostnad avser kostnader och intäkter för räntor på in- och utlåning, utdelningar med mera.

Finansnetto anger skillnaden mellan finansiella intäkter och finansiella kostnader. Ett negativt finansnetto minskar utrymmet för kommunens verksamheter.

Intern ränta är kalkylmässigt beräknad räntekostnad grundad på anläggningstillgångens bokförda värde.

Investering är placering av kapital i olika värden såsom värdepapper, fastigheter och konst.

Jämförelsestörande post avser händelse eller transaktion av större betydelse, som inte klassas som extraordinär, men viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder och mellan kommuner.

Kassaflödesanalys visar kassaflöden från den löpande verksamheten, investerings- och finansieringsverksamheten. Summan av dessa komponenter utgör förändringen av likvida medel.

Koncern utgörs av kommunen och dess hel- och majoritetsägda bolag.

Kortfristig fordran och skuld förfaller till betalning inom ett år efter balansdagen.

Likvida medel består av kontanter eller tillgång som kan omsättas på kort sikt, till exempel kassa- och banktillgång, postväxel samt värdepapper såsom statsskuldväxel och bankcertifikat.

Likviditet är betalningsberedskap på kort sikt. Kan uttryckas i olika mått exempelvis som rörelsekapital och ställas i relation till extern utgift.

Långfristig fordran och skuld förfaller till betalning senare än ett år efter balansdagen.

Mdkr är förkortning av miljarder kronor.

Mnkr är förkortning av miljoner kronor.

Medlem i en kommun är enligt kommunallagen 1:4 – den som är folkbokförd i kommunen. – Äger fast egendom i kommunen. – Taxerad till kommunalskatt i kommunen.

Omsättningstillgång är tillgång som beräknas innehas kortvarigt exempelvis kundfordring och förrådsartikel.

Pensionsavsättning utgörs av avsättning till framtida pensionsutbetalningar.

Pensionsskuld är intjänade pensionsförmåner för kommunens anställda.

Periodisering innebär en fördelning av kostnader och intäkter på den redovisningsperiod till vilken de hör.

Realisationvinst/förlust skillnaden mellan bokfört värde och försäljningsvärde.

Resultaträkning sammanfattar årets intäkter och kostnader.

Resultatutjämningsreserv ger kommuner möjlighet att utjämna intäkter över tid och möta variationer i konjunkturen, inom ramen för det egna kapitalet. Kommunfullmäktige beslutar om resultatutjämningsreserv i riktlinjer för god ekonomisk hushållning.

Rörelsekapital är den del av kapitalet som står till förfogande för finansiering av utgifter, det vill säga skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

Sammanställd redovisning är en sammanställning av resultaträkningar och balansräkningar för olika juridiska personer, i vilka kommunen har ett betydande inflytande.

Självfinansieringsgrad är förmågan att själv finansiera sina investeringar. Driftresultat plus avskrivningar ställs i relation mot nettoinvesteringar.

Skatteunderlag är totala beskattningsbara inkomster. Uttrycks i procent i förhållande till inkomsten.

Soliditet den långsiktiga betalningsförmågan, uttrycks vanligen som eget kapital i förhållande till totala tillgångar på balansdagen.

Soliditet 2 är eget kapital i balansräkningen reducerad med de pensionsåtagande som är intjänade före 1998, relateras till det totala kapitalet på balansdagen.

Tkr är förkortning av tusen kronor.

Utjämningssystemet ska skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner och landsting i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Årsarbetare definieras som ackumulerade arbetade timmar dividerat med en schabloniserad årsarbetstid på 1700 timmar.

Övervärde är skillnaden mellan marknadsvärde och bokfört värde av värdepapper.

ESLÖVS KOMMUN

Adress: Eslövs kommun, 241 80 Eslöv | Telefon: 0413-620 00
E-post: kommunen@eslov.se | Webb: eslov.se

ESLÖVS KOMMUN

2023-04-06

Servicenämnden
Lars Månsson (S), ordförande
Åsa Ratcovich, förvaltningschef

Till kommunstyrelsen

Budgetskrivelse budget 2024 samt flerårsplan 2025-2027 och resultatdialog våren 2023.

”En kommun som växer hållbart.”

Inledning

Grundprinciperna för Eslövs kommuns budgetprocess finns i Kommunallag (2017:725), 11 kapitel om Ekonomisk förvaltning.

Ekonomiska styrprinciper för Eslövs kommun beslutade av kommunfullmäktige 26 oktober 2020 att gälla från 1 december 2020 anger budgetprocessen för kommunen.

Servicenämnden har upprättat en budgetskrivelse för beslut på sammanträdet i april enligt de förutsättningar och anvisningar som finns i kommunstyrelsens arbetsutskott/budgetberedningens Planering av presidieöverläggningar i maj 2023.

Servicenämndens uppdrag och verksamheter

Servicenämndens uppdrag finns i lagstiftning, kommunfullmäktige beslutade reglemente, kommunfullmäktiges budget och plan samt särskilda beslut och riktlinjer.

Servicenämnden är en intern serviceorganisation som tillhandahåller kompetens och service inom fler verksamhetsområden. Servicenämndens verksamheter genomförs utifrån överenskommelser med budgeterade intäkter från kommunens nämnder och kommunstyrelsen.

Under servicenämndens lyder Serviceförvaltningen. Serviceförvaltningen är uppdelad i sju (7) verksamhetsområden/avdelningar; demokrati- och verksamhetsstöd, byggprojektavdelning, fastighetsförvaltning, fastighetsservice, lokalvård, måltidsverksamhet och transportservice.

Förutsättningar för servicenämndens arbete med budget 2024

- Omvärld, lagstiftning och ekonomisk utveckling.
- Eslövs kommuns vision – ”Skånes bästa kommun att bo och verka i – 2025”.
- Ekonomiska styrprinciper.
- Kommunstyrelsens befolkningsprognos.
- Lokalförsörjningsplan 2024-2028, mars 2023.
- Kommunfullmäktiges Budget 2023 samt Flerårsplan 2024 till 2026.
- Ekonomisk månadsuppföljning mars 2023.
- Uppföljning av åtgärdsplan 2023.

Servicenämndens prioriteringar

Omvärldsförändringar

Samhällets långsiktiga ekonomiska utveckling och utvecklingen av skatteintäkter påverkar verksamheternas behov av löpande effektivisering.
Inom Serviceförvaltningen ökar kostnaderna inom flera verksamheter. Exempelvis noteras större kostnadsökningar för livsmedel inom Måltidsverksamheten och för energi och drivmedel inom verksamhetsområdena för Fastighetsförvaltning, Fastighetsservice och Transportservice. Byggprojektavdelningen påverkas också av kostnadsökningar och förseningar.

Som en följd av pandemin utvecklades nya arbetsmetoder inom verksamheterna. Distansarbetskontoret har utvecklats och många nya digitala arbetsformer och samarbeten utvecklats. Flera administrativa rutiner, utbildningar och möten har digitaliserats, vilket på flera sätt inneburit en ökad effektivitet. Olika erfarenheter och lärdomar har tagits tillvara och distansarbete som arbetsform har kommit att bli en del av vardagen.

Möjligheter och utmaningar

Nämnden ser möjligheter att skapa stabilitet och trygghet i de ekonomiska förutsättningarna inom Eslövs kommun för servicenämnden och övriga nämnder, genom att nu använda årlig index-uppräkning enligt SKR, PKV-index (Prisindex för Kommunal Verksamhet) för beräkning av kostnadsutveckling för hyresnivå lokaler, lokalvård, måltider och transportservice.

Samordning, effektivisering och tänka nytt!

Utveckling av tillitsbaserad ledning och styrning där vi granskar styrsystemen och förenklar för medarbetarna att utvecklas och bidra med sina kompetenser. Utvecklar förnyelse och experiment för att hitta nya lösningar, genom att uppmuntra nya förslag och ta bort frustration om saker inte fungerar.

Digitalisering/automatisering av olika uppdrag inom Serviceförvaltningen sker löpande.

Exempel på digitalisering inom förvaltningen är,
- förvaltningsövergripande arbete.
- digitalisering av rutiner.
- beställningar och egenkontroll inom måltid.
-fastighetsservice, rondering och myndighetskontroll.

Digitaliseringsavdelningen öppnar upp för dialogmöten i syfte att skapa god relation, en ökad förståelse för verksamhetens behov och att gemensamt se över projekt och initiativ inom förvaltningen.

Uppföljning åtgärdsplan

Den 15 september 2022, § 176 beslutade kommunstyrelsen att ge samtliga nämnder i uppdrag att senast den 31 januari 2023 ta fram en åtgärdsplan för sin nämnd utifrån nya ekonomiska förutsättningar med åtgärd/kostnadsreducering på 100 miljoner kronor under år 2023 för Eslövs kommun. Servicenämnden fattade i januari 2023 beslut om Inriktning för ekonomisk åtgärdsplan.

Avdelning	*Mål 5% årligen*	*Idéer/förslag insatser*	*2023 mnkr*	*2024 mnkr*	*2025 mnkr*	*Summa 3-årsperiod mnkr*	*Konsekvenser*
Summa avdelning DoV/Gemensamt	*0,6*		*0,6*	*0,6*	*0,6*	*1,8*	
Summa Måltidsavdelning	*3,3*		*1,6*	*3,2*	*3,9*	*8,7*	
Summa avdelning Transportservice	*0,7*		*0,7*	*0,7*	*0,7*	*2,1*	
Summa Lokalvårdsavdelning	*1,5*		*0,8*	*1,5*	*1,5*	*3,8*	
Summa avdelning Fastighetsförvalting	*3,5*		*2,9*	*3,5*	*3,5*	*9,9*	
Summa avdelning Fastighetsservice	*1,7*		*1,4*	*1,4*	*1,4*	*4,2*	
Summa Byggprojektavdelning	*0,2*		*0,2*	*0,2*	*0,2*	*0,6*	
Total	11,5		8,2	11,1	11,8	31,1	

Ekonomiska driftsramar, 2024-2026

Stabilitet och trygghet i de ekonomiska förutsättningarna inom Eslövs kommun för servicenämnden och övriga nämnder, genom att nu använda årlig index-uppräkning enligt SKR, PKV-index (Prisindex för Kommunal Verksamhet) för beräkning av kostnadsutveckling för samtliga verksamheter på servicenämnden; hyresnivå lokaler för fastighetsförvaltningen/fastighetsservice, lokalvård, måltider, transportservice samt nämnd- och verksamhetsstöd.

Uppräkning 2024 motsvarar 7,1 procent i oktoberindex PKV.

Ekonomisk ram för Budget 2022-2026:
Medborgarservice/ kontaktcenter överförs till kommunledningskontoret from 2023-01-01.
Bokslut 2022 visar underskott med anledning av kraftigt ökade kostnader för energi och livsmedel bidraget till den negativa budgetavvikelsen.

Servicenämnd (mnkr)	**Budget 2022**	**Bokslut 2022**	**Budget 2023**	**Plan 2024**	**Plan 2025**	**Plan 2026**
Medborgarservice/kontaktcenter, anslag 2022	-6,3	-17,2	-0,0	+/-0,0	+/-0,0	+/0,0

Servicenämndens resultatbudget dvs. internbudget beräknad utifrån kommunfullmäktige beslut:

Resultatbudget per kontogrupp (mnkr)	Budget 2022	Bokslut 2022	Budget 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026
Intäkter	**448,4**	**467,4**	**443,1**	**443,1**	**443,1**	**443,1**
Försäljningar	63,3	66,7	70,0	70,0	70,0	70,0
Taxor och avgifter	0,0	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyror och arrenden	218,6	228,0	250,5	250,5	250,5	250,5
Bidrag	0,3	1,9	0,9	0,9	0,9	0,9
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	112,2	115,4	90,7	90,7	90,7	90,7
Övriga ersättningar och intäkter	54,0	55,1	31,0	31,0	31,0	31,0
Kostnader	**-454,7**	**-484,6**	**-443,1**	**-443,1**	**-443,1**	**-443,1**
Personalkostnader	-122,3	-126,6	-119,3	-119,3	-119,3	-119,3
Lokalkostnader	-25,4	-26,9	-26,3	-26,3	-26,3	-26,3
Övriga kostnader	-237,9	-258,7	-211,6	-211,6	-211,6	-211,6
Avskrivning	-58,5	-62,1	-70,1	-70,1	-70,1	-70,1
Intern ränta	-10,6	-10,3	-15,8	-15,8	-15,8	-15,8
Nettokostnader	**-6,3**	**-17,2**	**+/-0,0**	**+/-0,0**	**+/-0,0**	**+/-0,0**

Satsningar och prioriteringar i investeringsramar, 2024-2027

Investeringsplan återfinns i kommunfullmäktiges budget 2023 med planperiod fram till 2027.

Enligt kommunfullmäktige beslut ska fastighetsunderhåll motsvara det årliga behovet. Servicenämnden skriver här fram förslag för preliminär investeringsbudget för fastighetsunderhåll och återkommer i budgetyttrande september 2023 med mer information.

I budgetskrivelsen redovisar servicenämnden förslag till investeringar i fastighetsunderhåll och övriga investeringar för planperioden jämförelse görs med kommunfullmäktiges beslutade budget.

Gällande investeringar i verksamhetslokaler enligt lokalförsörjningsplan samt övriga kompletteringar återkommer servicenämnden med dessa i budgetyttrande september 2023.

Tabell, förslag av investeringsanslag (mnkr) investeringar servicenämnden exklusive byggprojekt, 2024-2028.

Projekt / åtgärd	Investeringsanslag (mnkr) / År					
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Projekt över 2 mnkr						
Investering Kök						
Vasavångskolan	15,8					
Stehagsskolan	7,2					
Marieskolan		9,0				
Ölyckeskolan		13,0				
Flyinge			7,0			
Mottagningskök			5,3			
Flera kök				3,0	1,5	1,0
delsumma investeringsanslag kök	23,0	22,0	12,3	3,0	1,5	1,0
Takbyte						
Takbyte fotbollshallen, tennishallen Mariebo	6,0					
Takbyte utredning Medborgarhuset		0,5				
Takbyte Ölyckeskolan, marieskolan	4,5			12,0		
delsumma takbyte	10,5	0,5	0,0	12,0	0,0	0,0
Förskolor						
Takbyten och övriga underhållsåtgärder		6,0	6,0	6,0	2,0	5,0
Skolor						
Ytskiktsrenovering 3 st skolor		6,0	6,0			
Västra skolan, utredning	1,0					
Fridasroskolan, utredning	0,3					
delsumma förskolor och skolor	1,3	12,0	12,0	6,0	2,0	5,0
Administrativa lokaler						
Byte tätskikt garaget Stadshuset, åtgärder pelarec, ytsiktsrenovering		10,0	3,0	5,0		
delsumma administrativa lokaler	0,0	10,0	3,0	5,0	0,0	0,0
Idrottsanläggningar och bad						
Karlsrobadet, bassänger, reningsanläggning, takbyte, solceller	21,0	25,0				
Bergahallen renovering duschar 1,2 mnkr , byte belysning ID 3 mnkr		1,2	3,0			
Ölyckeskolans idrottshall	8,7					
delsumma idrottsanläggningar och bad	29,7	26,2	3,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt						
6 st Miljöhus: Norrevångskolan, Gasverket, Kunskapshuset, Carl Engström 2 st, Rådhuset		5,0				
Utbyte passersystem och åtgärder pga uppdateringar av mobilnätet		5,0				
delsumma övrigt	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energieffektivisering						
Energieffiektivisering: Byte belysning idrottshallar, administrativa lokaler		4,0				
utbyte fjärrvärmecentraler 8 objekt á 500 tkr	4,0					
delsumma energieffektivisering	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0
delsumma investeringar fastighetsunderhåll över 2 mnkr	68,5	84,7	30,3	26,0	3,5	6,0
Investeringsanslag fastighetsunderhåll under 2 mnkr	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Totalt fastighetsunderhåll, Investeringar	78,5	94,7	40,3	36,0	13,5	16,0
Övriga investeringsanslag						
Inventarier	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Maskiner	1,8	1,7	1,4	1,2	0,3	0,5
Storköksmaskiner	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Städmaskiner	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3
Summa övriga investeringsanslag	3,3	3,2	2,7	2,5	1,6	1,8
Totaltsumma investeringar servicenämnden exklusive byggprojekt	81,8	97,9	43,0	38,5	15,1	17,8

Förslag att investeringsanslag för fastighetsunderhåll i storkök prioriteras till Vasavångsskolans kök 15,8 mnkr samt Stehagsskolans kök 7,2 mnkr budgetåret 2023. En förutsättning för att

måltidsavdelningen ska kunna utföra ett professionellt arbete och uppfylla dagens krav på produktion krävs att det finns ändamålsenliga lokaler anpassade efter nuvarande produktionsvolymer, lagstiftning och rätt förutsättningar för den fysiska arbetsmiljön. Detta ger på sikt effekt genom minskade driftskostnader, minskad elförbrukning, minskad sjukfrånvaro och högre produktionseffektivitet med högre kvalitét.

Preliminär tidsplan för servicenämndens ekonomi- och budgetprocess.

Månad	Forum	Aktivitet
20 feb.	Servicenämnd	Information Budget 2023 samt flerårsplan 2024-2026.
20 feb	Servicenämnd	Årsredovisning 2022, Slutredovisning investeringsprojekt 2022.
20 mars	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning februari 2023.
28 mars	Beslut om remiss.	Lokalbehov återfinns i förslag till reviderad Lokalförsörjningsplan 2024 som budgetberedningen/ksau beslutar att skicka på remiss till nämnderna vid sammanträdet den 28 mars.
17 april	Servicenämnd	Budgetskrivelse Budget 2024 samt flerårsplan 2025-2027. Yttrande på lokalförsörjningsplan. Ekonomisk månadsuppföljning mars 2023.
27 April	Budgetkickoff	Kommunstyrelsens arbetsutskott bjuder in samtliga nämnders presidier och förvaltningsledningar, ekonomer.
3 Maj	Resultatdialog	Kommunstyrelsens och servicenämndens presidium genomför Resultatdialog om Budget 2024.
12 Maj		Delårsrapport Vårprognos inlämning till kommunstyrelsen.
15 maj	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning Vårprognos, 2023-01-01 – 2023-04-30. Uppföljning Internkontrollplan 2023.
Maj	KSAU	Budgetberedningens beslut om delårsrapport Vårprognos 2022 och Vårbudget 2023.
30 Maj	KS	Beslut om delårsrapport Vårprognos 2023 och Vårbudget 2023.
31 Maj	Presidiemöten	Nämndernas presidier bjuds in till överläggningar.
12 juni	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning för maj 2023.
juni	Beslut, Lokalförsörjningsplan 2024.	Budgetberedningen/ksau beslutar om förslag till Lokalförsörjningsplan som underlag till budget och plan 2024-2028 för inhyrningar och investeringar
19 Juni	KF	Beslut om delårsrapport Vårprognos 2023 och Vårbudget 2023.
20 juni		Förslag till budgetramar 2021-2027
21 aug.	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning juli 2023.
12 Sept.	FÖSAM- SeF	Information om servicenämndens förslag till Budgetyttrande 2024.
18 sept.	Servicenämnd	Budgetyttrande Budget 2024 samt flerårsplan 2025-2027 inkl. yttrande på lokalförsörjnings-plan. Ekonomisk månadsuppföljning Delårsrapport för 2023-01-01--2023-08-31.
20 sept		Nämndsyttrande Budget 2024
16 okt.	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning för september 2023. Uppföljning Internkontrollplan 2023.
4-5 okt	Resultatdialog	Budget 2024 presidiet kommunstyrelsens presidium och servicenämnden om Budgetyttrande.
31 Okt.	KS	Beslut Budget 2024 Plan 2025-2027 samt Investerings-plan 2024-2027.
13 nov.	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljn oktober 2023. Workshop Internkontrollplan 2024 med riskanalys.

27 Nov.	KF	Beslut Budget 2024 och Plan 2025-2027 samt Investeringsplan 2025-2028.
11 dec.	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning november 2023. Internbudget 2024. Internkontrollplan 2024.

§ 53 **SOT.2023.0076**

Budgetskrivelse för budget 2024 samt flerårsplan 2025-2027 samt investeringsplan 2024-2028

Ärendebeskrivning
Enligt Eslövs kommuns budgetprocess kommer presidieöverläggningar, resultatdialog mellan kommunstyrelsen och respektive nämnd att genomföras i maj. Syftet med överläggningar är att bilda bakgrund till kommande förslag till beslut om ekonomiska ramar för nämnderna. Med anledning av detta har servicenämnden arbetat fram en Budgetskrivelse med information om servicenämnden till kommunstyrelsen.

Grundprinciperna för Eslövs kommuns budgetprocess finns i Kommunallag (2017:725), 11 kapitel om Ekonomisk förvaltning.

Ekonomiska styrprinciper för Eslövs kommun beslutade av kommunfullmäktige 26 oktober 2020 att gälla från 1 december 2020 anger budgetprocessen för kommunen. Servicenämnden har upprättat en budgetskrivelse för beslut på sammanträdet i april.

Förutsättningar för servicenämndens arbete med budget 2024
- Omvärld, lagstiftning och ekonomisk utveckling.
- Eslövs kommuns vision – ”Skånes bästa kommun att bo och verka i – 2025”.
- Ekonomiska styrprinciper.
- Kommunstyrelsens befolkningsprognos.
- Lokalförsörjningsplan 2024-2028, mars 2023.
- Kommunfullmäktiges Budget 2023 samt Flerårsplan 2024 till 2026.
- Ekonomisk månadsuppföljning mars 2023.
- Uppföljning Åtgärdsplan 2023.

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse. Budgetskrivelse för budget 2024 samt flerårsplan 2025-2027 samt investeringsplan 2024-2028
- Budgetskrivelse för budget 2024 samt flerårsplan 2025-2028
- Förslag till presentation inför presidieöverläggning våren 2023

Beredning
Servicenämndens uppdrag finns i lagstiftning, servicenämndens beslutade reglemente, kommunfullmäktiges budget och plan samt särskilda beslut och riktlinjer.

Servicenämnden är en intern serviceorganisation som tillhandahåller kompetens och service inom fler verksamhetsområden. Servicenämndens verksamheter genomförs

utifrån överenskommelser med budgeterade intäkter från kommunens nämnder och kommunstyrelsen.

Ekonomiska driftsramar, 2024-2027
Stabilitet och trygghet i de ekonomiska förutsättningarna inom Eslövs kommun för servicenämnden och övriga nämnder, genom att nu använda årlig index-uppräkning enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR), PKV-index (Prisindex för Kommunal Verksamhet) för beräkning av kostnadsutveckling för samtliga verksamheter på servicenämnden; hyresnivå för lokaler för fastighetsförvaltningen/fastighetsservice, lokalvård, måltider, transportservice samt nämnd- och verksamhetsstöd.

Uppräkning för 2024 motsvarar 7,1 procent i PKV-index oktober 2023.

Investeringsramar, 2024-2028
Investeringsplan återfinns i kommunfullmäktiges budget 2023 med planperiod fram till 2027.

Gällande investeringar i verksamhetslokaler enligt lokalförsörjningsplan samt övriga kompletteringar återkommer servicenämnden med dessa i budgetyttrande september 2023.

Kenneth Backström, förvaltningsekonom, redogör för ärendet under nämndens sammanträde.

Beslut
Servicenämnden godkänner Budgetskrivelse för budget 2024 samt flerårsplan 2025-2028 och överlämnar underlaget till budgetberedningen.

Deltar ej i beslutet
Yngve Mark (SD) och Pontus Löfdahl (KD) avstår från att delta i beslutet.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kommunledningskontoret, ekonomiavdelningen

Budgetåtersamling 31/5 2023

Servicenämnden

ESLÖVS KOMMUN

Åtgärdsplaner

- Åtgärder enligt plan

Avdelning	Mål 5% årligen	Idéer/förslag insatser	2023 mnkr	2024 mnkr	2025 mnkr	Summa 3-årsperiod mnkr	Konsekvenser
Summa avdelning DoV/Gemensamt	0,6		0,6	0,6	0,6	1,8	
Summa Måltidsavdelning	3,3		1,6	3,2	3,9	8,7	
Summa avdelning Transportservice	0,7		0,7	0,7	0,7	2,1	
Summa Lokalvårdsavdelning	1,5		0,8	1,5	1,5	3,8	
Summa avdelning Fastighetsförvalting	3,5		2,9	3,5	3,5	9,9	
Summa avdelning Fastighetsservice	1,7		1,4	1,4	1,4	4,2	
Summa Byggprojektavdelning	0,2		0,2	0,2	0,2	0,6	
Total	11,5		8,2	11,1	11,8	31,1	

- Verkställighet – hur går arbetet?

✓Prognos är att 5,3 mnkr genomförs.

- Konsekvenser av arbetet hittills.

✓Tolkförmedling i egenregi har upphört.

✓Minskad andel ekologiska livsmedel från 67% till 40%.

✓Minskad snöberedskap.

- Långsiktiga arbetet med åtgärdsplanen

✓Stegvis uppnå minskad kostnadsram 11,8 mnkr 2025.

Omvärldsfaktorer

- Hög inflation med stora pris och kostnadsökningar:
  - Energi, bränsle, drivmedel och livsmedel.

- Osäkerhet i omvärlden
  - Förseningar och kostnadsökning inom Byggprojekt

Samverkansmöjligheter och tänka nytt!

- Tillitsbaserad ledning och styrning.

Exempel, utvecklande av medarbetarna inom medledarskap.

- Digitalisering.

-Förvaltningsövergripande arbete.

-Digitalisering av rutiner. Beställningar och egen kontroll inom måltid.

-fastighetsservice, rondering och myndighetskontroll

Presidieöverläggning

Nämnd servicenämnden

ESLÖVS KOMMUN

Åtgärdsplaner

- Åtgärder enligt plan

Avdelning	Mål 5% årligen	Idéer/förslag insatser	2023 mnkr	2024 mnkr	2025 mnkr	Summa 3-årsperiod mnkr	Konsekvenser
Summa avdelning DoV/Gemensamt	0,6		0,6	0,6	0,6	1,8	
Summa Måltidsavdelning	3,3		1,6	3,2	3,9	8,7	
Summa avdelning Transportservice	0,7		0,7	0,7	0,7	2,1	
Summa Lokalvårdsavdelning	1,5		0,8	1,5	1,5	3,8	
Summa avdelning Fastighetsförvalting	3,5		2,9	3,5	3,5	9,9	
Summa avdelning Fastighetsservice	1,7		1,4	1,4	1,4	4,2	
Summa Byggprojektavdelning	0,2		0,2	0,2	0,2	0,6	
Total	11,5		8,2	11,1	11,8	31,1	

- Verkställighet – hur går arbetet?

✓Prognos är att 5,3 mnkr genomförs.

- Konsekvenser av arbetet hittills.

✓Tolkförmedling i egenregi har upphört.

✓Minskad andel ekologiska livsmedel från 67% till 40%.

✓Minskad snöberedskap.

- Långsiktiga arbetet med åtgärdsplanen

✓Stegvis uppnå minskad kostnadsram 11,8 mnkr 2025.

Omvärldsfaktorer

- Hög inflation med stora pris och kostnadsökningar:
  - Energi, bränsle, drivmedel och livsmedel.

- Osäkerhet i omvärlden
  - Förseningar och kostnadsökning inom Byggprojekt

Samverkansmöjligheter och tänka nytt!

- Tillitsbaserad ledning och styrning.

Exempel, utvecklande av medarbetarna inom medledarskap.

- Digitalisering.

-Förvaltningsövergripande arbete.

-Digitalisering av rutiner. Beställningar och egen kontroll inom måltid.

-fastighetsservice, rondering och myndighetskontroll

§ 96 **KS.2023.0001**

Budgetberedning 2024 års budget och planperiod 2025-2027

Ärendebeskrivning
Beredning inför Vårbudget 2024.

Beslutsunderlag
- Förslag till beslut; Budgetberedning 2024 års budget och planperiod 2025-2027
- Förslag till Vårbudget inför 2024 - förutsättningar
- SKRs cirkulär 23:07
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 34, 2023 Förslag till investeringsbudget 2024 samt flerårsplan för 2025-2029
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 34, 2023 Förslag till investeringsbudget 2024 samt flerårsplan för 2025-2029, Bilaga 1 Investeringar 2024.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 34, 2023 Förslag till investeringsbudget 2024 samt flerårsplan för 2025-2029, Bilaga 2 Årsanslag 2024
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut § 34, 2023 Förslag till investeringsbudget 2024 samt flerårsplan för 2025-2029, Bilaga 3 Exploateringsprojekt 2024.
- Servicenämndens beslut § 53, 2023 Budgetskrivelse för budget 2024 samt flerårsplan 2025-2027 samt investeringsplan 2024-2028
- Servicenämndens beslut § 53, 2023 Budgetskrivelse för budget 2024 samt flerårsplan 2025-2027 samt investeringsplan 2024-2028, Budgetskrivelse för budget 2024 samt flerårsplan 2025-2028.

Beredning
Som underlag till budgetarbetet har Sveriges Kommuners och Regioners, SKR, senaste prognos från 27 april använts för att få en bakgrund till den ekonomiska utvecklingen. Den senaste befolkningsprognosen från våren 2023 har använts för att beräkna volymförändringar enligt kommunens modell för kompensation. Enligt befolkningsprognosen ska befolkningen öka med nästan 500 personer under 2023. Med tanke på att befolkningen minskat med nästan 100 personer under årets första fyra månader kan kommunens intäkter för kommande år inte beräknas enligt befolkningsprognosen. I denna budgetberäkning har intäkterna baserats på en befolkningsökning på 100 personer.

Den rådande situationen med en hög inflation påverkar många delar av kommunens verksamhet. Frågan om kompensation för både höga energikostnader och livsmedelskostnader samt indexreglerade kostnader måste skjutas fram till

budgetarbetet under hösten 2023.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har i beslut äskat investeringsmedel om 109,8 mnkr. Med hänvisning till kommunens ekonomiska situation och behov av att minska de årliga investeringsvolymerna återremitteras ärendet till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Nämnden får i uppdrag att återkomma med en reviderad investeringsbudget för 2024–2028 i samband med budgetyttrandet i september. Investeringsbudgeten får uppgå till maximalt 50 mnkr årligen plus årsanslag enligt 2023 års reviderade nivå.

Servicenämnden har i beslut anhållit om investeringsmedel om cirka 80 mnkr till investeringar och underhåll i kommunens fastigheter. Med hänvisning till kommunens ekonomiska situation och behov av att minska de årliga investeringsvolymerna återremitteras ärendet till Servicenämnden. Tillkommande underhålls- och reinvesteringsprojekt får för 2024 uppgå till maximalt 25 mnkr varav 10 mnkr avser årsanslag för mindre projekt (under 2 mnkr per projekt). Nämnden får i uppdrag att återkomma med ett nytt förslag i samband med budgetyttrandet.

Kommunens ekonomi är ansträngd och det finns begränsat med utrymme att räkna upp driftramar och investeringsnivåer. Budgetberedningen har i förslag till driftramar beaktat vad som framkom under vårens presidiemöten.

Yrkanden
Catharina Malmborg (M) och Agneta Nilsson (S) yrkar bifall till förvaltningens förslag till beslut.

Beslut
- Nämnderna får i uppdrag att senast i september lämna in ett budgetyttrande enligt separat mall.
- Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden får i uppdrag att återkomma med en reviderad investeringsbudget för 2024–2028 i samband med budgetyttrandet i september.
- Servicenämnden får i uppdrag att återkomma med ett reviderat förslag avseende tillkommande underhålls- och reinvesteringsprojekt för 2024.
- Kommunstyrelsens arbetsutskott överlämnar förslag till driftbudget för 2024 och plan för 2025–2027 till kommunstyrelsen för fortsatt behandling.

Deltar ej i beslutet
Fredrik Ottesen (SD) och Jasmina Muric (C) avstår från att delta i beslutet.

Kommunstyrelsens arbetsutskott

Beslutet skickas till
Ekonomiavdelningen
Kommunstyrelsen
Nämnderna

Paragrafen är justerad

ESLÖVS KOMMUN

Budgetberedningens förslag

(Kommunstyrelsens arbetsutskott) 2023-06-20

Förslag till Vårbudget - förutsättningar

Budgetberedningens förslag till kommunens nämnder inför 2024–2027

– yttrande lämnas i september vid ordinarie nämndssammanträde

Innehåll

Förslag till ekonomiska förutsättningar för i första hand budgetåret 2024 inför yttrande i september

Förslag till driftsramar, total sammanställning, 2024–2027, bilaga.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens förslag till investeringsbudget för gata, trafik och park för 2024 och plan för 2025–2028, bilaga

Servicenämndens förslag tillkommande investeringsbudget lokaler för 2024 och plan för 2025–2028, bilaga.

Förslag till ekonomiska förutsättningar för nämnderna för i första hand budgetåret 2024

Inledning

Kommunstyrelsens arbetsutskott utgör budgetberedningen och lämnar förslag till ekonomiska förutsättningar för kommunens nämnder åren 2024 till 2027.

Ledningsgruppen har enligt uppdrag identifierat fem övergripande utvecklingsområden; sätt medborgaren i ökat fokus, nya arbetssätt, Eslöv-evenemangstaden, IT-Digitalisering och arbeta förebyggande.

En Budget Kick-off hölls den 27 april där de övergripande ekonomiska förutsättningarna presenterades. Presidieöverläggningar hölls 2–4 maj där respektive nämnd redogjorde för arbetet med åtgärdsplaner, omvärldsfaktorer som påverkar verksamheten samt möjligheter till samverkan och nya arbetssätt. En återsamling hölls den 31 maj där respektive nämnd kortfattat redogjorde för det som presenterats vid presidieöverläggningarna.

Nämndernas uppdrag

Nämndernas uppdrag återfinns tillsvidare i nämndernas reglementen och i gällande budget. Den politiska processen efter valet kommer att leda till beslut kring vad som ska gälla under kommande mandatperiod.

Förslag: Oförändrat grunduppdrag till nämnderna i enlighet med rådande reglementen och budget 2023. Senast i december ska kommunen anta budget för 2024.

Kommunens mål

Målen i det politiska handlingsprogrammet för mandatperioden 2018–2022 gäller till dess att ett nytt politiskt handlingsprogram beslutats.

Förslag: Den politiska processen att ta fram ett nytt politiskt handlingsprogram för mandatperioden 2022–2026 kommer att beslutas av kommunfullmäktige i september 2023. Det nya handlingsprogrammet implementeras under hösten 2023.

Kvalitet och kapacitet

Kvalitet

Kommunens verksamhet kommer att tillsvidare fortsätta utvecklas utifrån det nya handlingsprogrammet som beslutas av kommunfullmäktige i september 2023.

Kapacitet
Kommunen växer sedan många år tillbaka och planeringen utgår från fortsatt befolkningstillväxt och utbyggnad av verksamheten. Som det förutsågs i befolkningsprognosen avstannade befolkningstillväxten något under 2022. En ny befolkningsprognos har tagits fram under våren 2023 och där ses en lägre befolkningstillväxt jämfört med tidigare prognoser och planering. Detta påverkar kommunens intäkter och gör att även planering och framtida dimensionering av verksamheten måste ses över.

Kommunens planering och utbyggnad av verksamheten har utgått från fler barn, ungdomar och äldre. Jämfört med tidigare prognoser ser vi i de här grupperna en lägre befolkningstillväxt för den kommande planperioden. Kommunen hade 34 631 invånare den 31 mars 2023 vilket är en minskning med knappt 70 invånare sedan årsskiftet 2022/2023. Nedan följer en tabell per den 31 december respektive år:

Befolkningsökning vid årets slut <u>enligt prognos våren 2022</u> som gäller för gällande ekonomiska planering i budget 2023

År	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**
Totalt	34 794	35 287	35 809	36 446
Ökning antal	201	493	522	637
Ökning %	0,6%	1,4%	1,5%	1,7%

Befolkningsökning vid årets slut enligt prognos våren 2023

År	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Totalt	34 701	35 196	35 456	35 793	36 410
Ökning antal	108	495	260	337	617
Ökning %	0,3%	1,4%	0,7%	0,9%	1,7%

Planeringsmässigt anpassas verksamheten fullt ut till befolkningsprognosen först inför efterföljande års början. I tabellen nedan redovisas

förändringarna i respektive åldersgrupp samt jämförelse mellan 2022 års befolkningsprognos som ligger till grund för nuvarande flerårsplanering och ny prognos från våren 2023. För behovet av skolplatser kan inte befolkningsprognosen planeringsmässigt läsas rakt av med tanke på en läsårseffekt vilket ger ett faktiskt lägre antal barn och elever i verksamheten. Alla barn, 1–5 år, är inte heller inskrivna i barnomsorgen (förskola eller pedagogisk omsorg). Inskrivningsgraden framgår inte av kommunens befolkningsprognos men enligt den officiella statistiken ligger den kring 88 procent.

Antalet barn, ungdomar och äldre

Bef.= gällande prognos för planeringen från våren 2022

Ny= prognos från våren 2023

	2023		2024		2025		2026		2027
	Bef.	**Ny**	**Bef.**	**Ny**	**Bef.**	**Ny**	**Bef.**	**Ny**	**Ny**
År 1–5 fsk	2 138	2 120	2 149	2 105	2 154	2 084	2 195	2 132	
År 6–15 Gr	4 702	4 589	4 772	4 615	4 853	4 632	4 852	4 635	4 695
År 16–18	1 373	1 378	1 401	1 389	1 445	1 418	1 478	1 449	1 459
År 65–79	4 663	4 654	4 644	4 618	4 652	4 617	4 679	4 651	4 675
År 80-w	1 854	1 857	1 949	1 953	2 035	2 037	2 079	2 085	2 154

Investeringsviljan generellt i samhället påverkas av konjunkturen liksom människors köpkraft. Med den urholkning av köpkraften som sker till följd av den höga inflationen och konjunkturnedgången kommer nyproduktion av bostäder att påverkas negativt. Kommunens befolkningsprognos bygger till stor del på planerad nybyggnation. Därmed kan prognosen ovan komma att påverkas än mer åt det negativa hållet.

Förslag: Budgetberedningen föreslår att planering utgår från den nya befolkningsprognosen från 2023 med justering för faktisk avstämning av antalet barn och elever i förskolan, grundskolan och gymnasieskolan i mitten av september enligt rådande modell. Verksamheterna uppmanas att följa den faktiska befolkningsutvecklingen för att i sin planering kunna fånga större förändringar i ett tidigt skede.

Ekonomiska förutsättningar
Sveriges Kommuner och Regioners, SKR, prognos från slutet av april ger, jämfört med prognosen i februari, marginellt högre intäkter till kommunsektorn. Skatteunderlaget har under början av 2023 varit fortsatt stark och prognosen är en positiv skatteavräkning i bokslutet 2023. Den höga inflationen urholkar dock kommunens samlade köpkraft och den kommunala konsumtionen spås sjunka. SKR presenterade den 16 maj Ekonomirapporten där regionernas och kommunernas ekonomiska situation och förutsättningar, samt den förväntade samhällsekonomiska utvecklingen på några års sikt presenteras. SKR gör bedömningen att lågkonjunkturen kommer bestå under 2023 och 2024 innan ekonomin stärks från 2025 och framåt. Arbetslösheten bedöms att öka till drygt 9 procent 2024 men kommer därefter minska. Resultatet i sektorn bedöms minska avsevärt jämfört med 2021 och 2022 och både kommuner och regioner befaras redovisa underskott 2023 och 2024. Samtidigt blir utmaningen med demografins utveckling alltmer kännbar. Behovet av vård och omsorg ökar samtidigt som det råder brist på arbetskraft.

Kostnadsökningar i kommunen
Till följd av bland annat den höga inflationen och ett nytt pensionsavtal ökar kommunens kostnader mer mellan 2022 och 2023 än det har ökat tidigare mellan åren.

	Utfall 2022	**Prognos 2023**	**Avvikelse**
Pensionskostnader	127 mnkr	224 mnkr	-97 mnkr
Lönekostnad	1 660 mnkr	1 700 mnkr	-40 mnkr
Övrig drift	1 022 mnkr	1 050 mnkr	-28 mnkr
Avskrivningar	88 mnkr	103 mnkr	-15 mnkr
Skatteintäkter	2 315 mnkr	2 379 mnkr	64 mnkr
Övriga intäkter	450 mnkr	460 mnkr	10 mnkr
			-116 mnkr

Eftersom inflationen ser ut att bli högre 2023 än vad SKR prognostiserade under hösten 2022 kommer vi att se en fortsatt hög kostnadsutveckling. Bland annat beräknas pensionskostnaderna öka med 40–50 mnkr mellan 2023 och 2024.

SKR:s intäktsprognos för generella statsbidrag och skatteintäkter från april 2023 framgår nedan. Befolkningen avser den 1 november året före budgetåret enligt ekonomisk gällande plan respektive nytt förslag. Befolkning för intäktsår 2023 är fastställt av staten.

Befintlig plan:

År	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Befolkning	34 750	35 200	35 700	36 100
Intäkter (mnkr)	2 366	2 477	2 575	2 673

Alternativ (+100 inv):

År	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Befolkning	34 699	34 799	34 899	34 999	35 099
Intäkter (mnkr)	2 387	2 470	2 548	2 637	2 714

Förslag: Budgetberedningen fastställer befolkningsutvecklingstalen enligt nytt förslag ovan till grund för den ekonomiska intäktsberäkningen 2024–2027. Med anledning av den sämre befolkningstillväxten under 2022 och den nya befolkningsprognosen bör intäkterna beräknas med mer tillförsikt kommande år. Den procentuella ökningen, i förslaget, uppgår till cirka 3,5 procent per år vilket utgör den yttersta ökningen av kommunens driftbudget per år.

Med ett fortsatt mål om överskott på minst 1 procent av skatte- och generella bidragsintäkter får ökningen av driftbudgeten inte överstiga 2,5 procent. Om befolkningstillväxten tar fart under senvåren och sommaren kan justering av budgeten komma att ske under höstens budgetprocess.

Nettokostnader enligt gällande plan för verksamheten enligt gällande ekonomisk plan i budget 2023 och åren 2024–2026 i mnkr. Inget planerat överskott är beaktat nedan.

År	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Kostnader (mnkr)	2 362	2 539	2 540	2 603

Nettokostnader enligt budgetberedningens Vårbudget innebär att det inte planeras för ett överskott 2024. Arbetet med åtgärdsplaner pågår i syfte att få till bestående kostnadsreduceringar med cirka 50 mnkr räknat i 2023 års budgetläge. Dessa åtgärdsplaner täcker inte hela behovet av kostnadsreduceringar. Överskjutande belopp kommer att täckas genom

upplösning av kommunens resultatutjämningsreserv. Genom att budgetera med överskott kan medel frigöras som kan användas till att i högre grad finansiera kommunens investeringar och därmed minska lånebehovet.

Nytt förslag:

År	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Kostnader (mnkr)	2 360*	2 482	2 560	2 636	2 708

* enligt kommunens Vårprognos

Kommunens pensionskostnader

Det nya pensionsavtalet, AKAP-KR, gäller från och med 2023 och beräknas kosta cirka 70 mnkr mer per år då avsättningen till pension ökar från 4,5 procent till 6 procent. Till det kommer ökade pensionskostnader till följd av uppräkningen av konsumentprisindex, kpi. Pensionskostnaderna täcks genom ett internt personalkostnadspålägg som ska täcka de externa kostnader finansförvaltningen har för pensionerna. Kommunen brukar följa SKR:s rekommendation men inför 2023 beslutades att personalkostnadspålägget skulle uppgå till 42,75 procent istället för den rekommenderade nivån 44,5 procent. Ökningen innebär en kostnadsökning på cirka 12 mnkr för nämnderna. En ökning som de inte fick kompensation för i budgetramarna.
SKR föreslår nu en ytterligare höjning till 45,7 procent. SKR ger en generell rekommendation men eftersom löneläget skiljer mellan kommuner kan den faktiska kostnaden för pensioner också skilja sig åt mellan kommuner. Därmed kan en enskild kommun göra avsteg och ta ut ett pålägg som täcker kostnaderna.

Förslag: Budgetberedningen föreslår höjt internt personalkostnadspålägg till 43 procent vilket överensstämmer bättre med kommunens faktiska kostnad för pensioner.

Lånebehov – tillkommande räntekostnader

Kommunens investeringsplan kommande år omfattar projekt för över 1 miljard kronor. Finansiering kan inte ske med egna medel, det vill säga utan att låna pengar. Upplåningsbehovet bedöms vara 270 mnkr 2023 och 280 mnkr 2024. Inkluderas även kommande upplåningsbehov åt VA Syd kommer det innebära en utgående total låneskuld år 2027 på 1 848 mnkr. Kommunens räntebärande nettoskuld, dvs skillnaden mellan låneskulden och fordran på VA Syd uppgick 2020 till -2 mnkr, dvs kommunen hade en större fordran än skuld. Sedan dess har läget svängt och kommunen

beräknas ha en nettoskuld på 504 mnkr vid 2023 års slut och 842 mnkr år 2027.

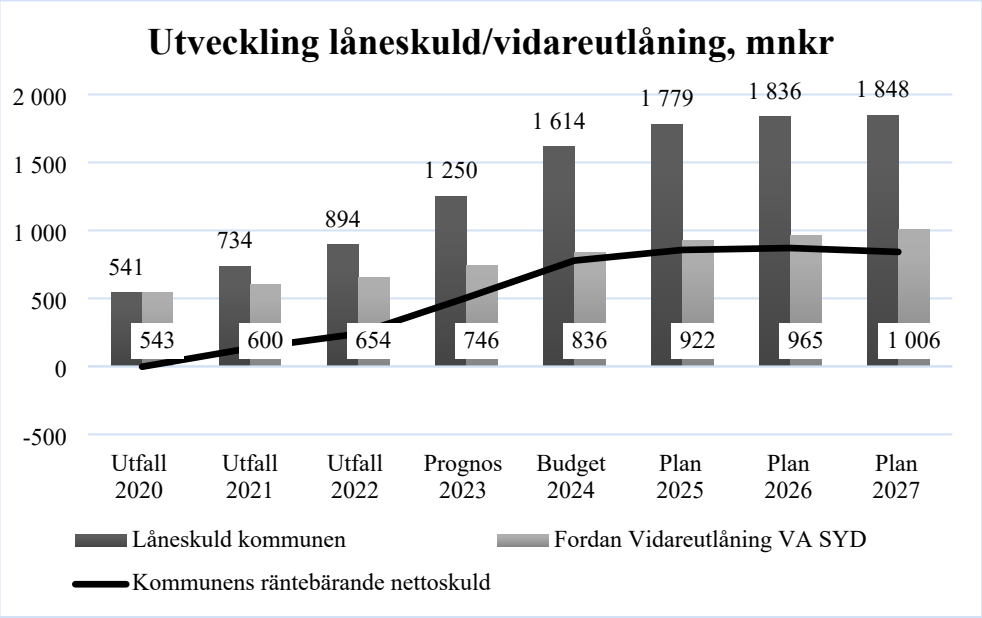

Låneskulden per invånare beräknas utvecklas enligt följande:

År	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
Låneskuld, kr/inv	36 023	46 379	50 974	52 457	52 650

En alltför hög låneskuld kan påverka kommunens kreditvärdighet och möjlighet att lånefinansiera framtida investeringsbehov och lokaler och infrastruktur. En viktig parameter i denna bedömning är koncernens totala lånesituation. Idag har Eslövs Bostads AB en låneskuld på cirka 1,2 mdkr.

Som en effekt av den ökande låneskulden kommer kommunens räntekostnader öka. Med dagens höga ränteläge kommer räntekostnaden för nyupplåningen bli någonstans kring 10–15 mnkr 2024. Denna ökade räntekostnad måste finansieras med hjälp av kommunens intäkter och det betyder att utrymmet för att tillföra nämnderna mer pengar minskar.

Nämndernas ramar 2024

Nämnder (med anslagsfinansiering) föreslås få kompensation för

Löneöversyn	100 %	40 mnkr
Indexeringar	Modell	14,7 mnkr
Måltid, interna hyror, städ	PKV-index	7,2 mnkr (2,2 %)
Allmän inflation	Behov prövas senare i höst	
Elkostnader	Ev kompensationer prövas under hösten	
Volym	Modell	-20,3 mnkr

Servicenämndens indexering av hyra, städ, måltider och transporter föreslås begränsas till 2,2 procent. Uppräkning enligt PKV-index för oktober 2023 medger 6,0 procent men eftersom servicenämnden ska genomföra besparingar på 11,8 mnkr kan inte full debitering enligt PKV-index medges. Nettoeffekten blir 2,2 procent.

Investeringsbehov
Investeringsbehovet i kommunens anläggningar och inventarier måste ställas i relation till kommunens investeringsutrymme. Summan av årets avskrivningar och årets resultat utgör kommunens investeringsutrymme och är det belopp till vilket investeringar kan ske utan att någon nyupplåning behöver göras.

Investeringsplan återfinns i budget 2023 med planperiod fram till 2026. Investeringsbehoven i planen avseende förskola och skola bygger på lokalförsörjningsplanen som i sin tur utgår till stor del från befolkningsprognosen från våren 2022.

Den nya befolkningsprognosen från våren 2023 ger inte anledning till någon större revidering åt något håll. Däremot gör kommunens ekonomiska läge att projekt behöver ses över så att kalkyler är uppdaterade och att verksamhetens behov är ordentligt avstämt. Kommunen har inte råd att stå med lokalytor som inte nyttjas maximalt.

Kommunen har en hög investeringsnivå men genomförandegraden är förhållandevis låg. Detta har lett till kritik från revisorerna. Kommunen behöver arbeta med mer realistiska investeringsbudgetar per kalenderår för att öka genomförandegraden och minimera den summa som förs över till kommande år.

Förslag till reviderad lokalförsörjningsplan är behandlad av budgetberedningen efter remiss till nämnderna. Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har presenterat förslag till investeringsbudget och plan till budgetberedningen.

Servicenämnden erhåller årsanslag på 10 mnkr för mindre projekt, upp till 2 mnkr, i syfte att hålla anläggningarna i god status över tid för att tillämpa god hushållning av kommunens resurser. När projekten omfattar mer än 2 mnkr ska det behandlas i lokalförsörjningsplanen innan medel tilldelas. Projekt som finansieras med årsanslag ska också vara värdehöjande, annars klassificeras det som driftsmedel och ska då helt och hållet finansieras via driftsmedel t.ex. underhållsmedel.
I hyran ingår 115 kr per kvm för lokaler äldre än tre år och 75 kr per kvm de första åren för nya lokaler. Servicenämnden förvaltar cirka 190 000 kvm.

Servicenämnden måste fortsätta med att arbeta med energieffektiviseringar och andra effektiviseringar i kommunens fastigheter för att uppnå en optimal fastighetsskötsel.

Budgetberedningens förslag:

Servicenämnden har i beslut anhållit om investeringsmedel om cirka 80 mnkr till investeringar och underhåll i kommunens fastigheter. Med hänvisning till kommunens ekonomiska situation och behov av att minska de årliga investeringsvolymerna återremitteras ärendet till Servicenämnden. Tillkommande underhålls- och reinvesteringsprojekt får för 2024 uppgå till maximalt 25 mnkr varav 10 mnkr avser årsanslag för mindre projekt (under 2 mnkr per projekt). Nämnden får i uppdrag att återkomma med ett nytt förslag i samband med budgetyttrandet.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har i beslut äskat investeringsmedel om 109,8 mnkr. Med hänvisning till kommunens ekonomiska situation och behov av att minska de årliga investeringsvolymerna återremitteras ärendet till Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden. Nämnden får i uppdrag att återkomma med en reviderad investeringsbudget för 2024–2028 i samband med budgetyttrandet i september. Investeringsbudgeten får uppgå till maximalt 50 mnkr årligen plus årsanslag enligt 2023 års reviderade nivå.

Övriga nämnders investeringsbehov hanteras under höstens budgetprocess.

Nämndernas yttrande i samband med ordinarie sammanträde i september 2023

Alla nämnder lämnar yttrande över budgetberedningens förslag.

Givet kommunens mycket ansträngda ekonomiska läge ska eventuella förslag/behov som framförs i yttrandet vara kostnadsberäknade med en beskrivning av nyttan med insatsen.

Vidare ska nämnderna i yttrandet redogöra för hur arbetet med åtgärdsplanerna fortlöper samt även beskriva framtida möjligheter till kostnadsreduceringar genom exempelvis ändrade arbetssätt eller samverkan med andra.

Överblick budgetberedningens förslag för ekonomiska driftsramar netto, för åren 2024–2027

Uppräknad budget för 2023 (t o m juni) ingår för jämförelse/utgångspunkt.

I nämndernas ramar nedan ingår inte bedömt löneutfall 2023 på helårsnivå 2024. Detta kommer att regleras under höstens budgetarbete efter avslutad lönerevision. Lönekompensation för 2024 kommer att fördelas från finansförvaltningen efter avslutad lönerevision 2024.

Volymtilldelning sker för förskolebarn, elever och äldre enligt gällande modell.

Nämnd	**2023**	**juni 2023**	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**
KS/Klk	-121,4	-121,6	-118,0	-117,0	-117,0	-117,0
BoF	-923,9	-932,1	-911,8	-930,5	-931,9	-936,9
GoV	-274,9	-274,9	-271,5	-278,4	-275,8	-273,0
KoF	-103,6	-104,1	-102,0	-102,0	-102,0	-102,0
MoS	-85,1	-89,4	-87,8	-87,7	-87,3	-87,3
Revisionen	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5	-1,5
SeF	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
VoO	-714,4	-714,4	-725,2	-732,3	-739,6	-747,9
Summa	**-2 224,9**	**-2 238,2**	**-2 217,8**	**-2 249,4**	**-2 255,1**	**-2 265,6ö**

Bilagor

Driftramar 2024

Kommunledningskontoret	
Budget 2023	**-121,4**
Utbildning, politiker	0,5
Fysisk planering	0,8
Tillkommande hyra 2023	-0,3
Lönerevision 2023	
Indexuppräkning	-0,3
Teknisk justering interndebitering	-1,6
Överförmyndarnämnden	-0,3
Val till Europarlamentet	-1,0
Åtgärdsplaner	6,2
Beredskapssatsningar	-0,7
Budget 2024	**-118,0**

Barn- och familjenämnden	
Budget 2023	**-923,9**
Utökad lovskola årskurs 9 23	0,8
Extra studietid, årskurs 4-9 23	0,7
Föräldraskapsprogram	0,3
Lönerevision 2023	
Volymjustering 2023	-9,4
Tillkommande hyra 2023	-8,2
Skolbibliotekarier	-0,1
Index hyra, städ, måltid mm	-4,4
Index externa avtal	-3,2
Volymjustering	18,1
Teknisk justering Klk interndeb	0,6
Åtgärdsplaner	17,0
Budget 2024	**-911,8**

Vård- och omsorgsnämnden	
Budget 2023	**-714,4**
FUT-utredare 2023	0,4
Generella statsbidrag	1,9
Lönerevision 2023	
Index hyra, städ, måltid mm	-0,6
Index externa avtal	-3,7
Kompensation riksnorm	-1,4
Teknisk justering interndeb	0,6
Volymkompensation	-7,7
Budget 2024	**-724,8**

Kultur- och fritidsnämnden	
Budget 2023	**-103,7**
Evenemang och ökad aktivitet	0,4
Lovaktivitet Unga för ungar 23	0,5
Gammal justering (Hypergene o e-handel)	0,1
Lönerevision 2023	
Tillkommande hyra 2023	-0,5
Skolbibliotekarier	0,1
Index hyra, städ, IT mm	-1,2
Teknisk justering Klk interndeb	0,1
Åtgärdsplaner	2,2
Budget 2024	**-102,0**

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	
Budget 2023	**-85,2**
Lönerevision 2023	
Avstämning kapitalkostnader 2022	-4,3
Index hyra, städ, IT mm	-0,1
Index externa avtal	-2,4
Teknisk justering Klk interndeb	0,2
Energikontoret Syd	-0,1
Kollektivtrafik (Seniorkort 70+)	-0,8
Effektivisering LED-armaturer	0,5
Åtgärdsplaner	4,4
Budget 2024	**-87,8**

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	
Budget 2023	**-274,9**
Lönerevision 2023	
Gammal justering (Hypergene o e-handel)	0,1
Volymkompensation	-3,7
Volymjustering 2023	0,0
Index hyra, städ, måltid mm	-0,7
Index externa avtal	-4,0
Teknisk justering Klk interndeb	0,1
Volymjustering 2024	1,5
Åtgärdsplaner	10,0
Budget 2024	**-271,5**

Servicenämnden	
Budget 2023	**0,0**
Budget 2024	**0,0**

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens förslag till investeringsbudget för gata, trafik och park för 2024 och plan för 2025–2028, bilaga

Projekt	Inv.ram beslutad enligt Kf	Inv.ram Ny kalkyl förslag	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Nya projekt med kalkyl							
Trehäradsvägen etapp 4 (Sallerupsv-Lundav) inkl GC-väg på bro		-27,0		-2,0		-25,0	
Östergatan/Ringsjövägen etapp 2 o 3 (Bergavägen-Nils Jonssons väg) *		-32,0				-2,0	
Östergatan/Ringsjövägen etapp 5 (Kvarng-Storg)		-17,0					-2,0
Östergatan/Ringsjövägen etapp 1 (Östra v-Bergav)		-27,0					
Storgatan (Vävaregränd-Östergatan), Eslöv		-27,0				-2,0	
Storgatan etapp 1, Marieholm		-22,0					-2,0
Vångavägen etapp 1 (Vikingavägen-GC-väg)		-16,0					
Vångavägen etapp 2 (Västerg-Vikingav)		-16,0					
Bullervall Hurva		-3,0	-1,0		-1,0		-2,0
Sallerup och Flyinge lekplats		-16,0					
Badhusparken inkl lekplats		-16,0					
Delsumma	**0,0**	**-219,0**	**-1,0**	**-2,0**	**-1,0**	**-29,0**	**-6,0**
Lekplatser							
Ölycke områdeslekplats		-5,0		-5,0			
Harlösa och Gårdstånga lekplats		-6,0			-6,0		
Solkullen och Kungshult lekplats		-6,0				-6,0	
	0,0	**-17,0**	**0,0**	**-5,0**	**-6,0**	**-6,0**	**0,0**

Beslutade projekt med ny kalkyl							
Kanalgatan etapp 1 (Bryggaregatan - Trollsjögatan)	-22,0	-33,0	-30,0				
Kanalgatan etapp 2 (Föreningstorget-Västergatan) inkl park Timmermannen	-16,5	-31,5	-1,5		-30,0		
Kanalgatan etapp 3 (Västerg-Bryggareg)	-11,0	-31,0		-1,0		-30,0	
Gator Föreningstorget Torpstigen, Västerlångg, ev del av Kanalgatan	-16,5	-31,5		-30,0			
Kvarngatan inkl gc-väg etapp 2 (Österg-Pärlg)	-13,0	-16,0	-15,0				
Kvarngatan etapp 3 (Kvarngrä-Trehäradsv)	-22,0	-27,0			-2,0		-25,0
Trehäradsvägen etapp 1 (Verkstadsv-väg 113) exkl cirkulationsplats	-30,0	-26,0			-1,0		-25,0
Trehäradsvägen etapp 2 (Gasverksg-Verkstadsv)	-17,0	-27,0	-2,0		-25,0		
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 1	-6,8	-11,0		-11,0			
GC-väg Medborgarhuset-Bryggaregatan, etapp 2		-15,0			-15,0		
GC-väg Ö Asmundtorp - Trollenäs	-24,0	-24,0	-1,0	-1,0	-1,0	-21,0	
GC-väg Vetegatan - Ö Asmundtorp	-5,0	-5,0	-0,5	-0,5	-0,5	-3,5	
Lekplats Stadsparken och parkåtgärder	-21,0	-31,0	-30,0				
Sundelius park inkl lekplats, Marieholm	-11,0	-21,0		-1,0		-20,0	
Delsumma	**-215,8**	**-330,0**	**-80,0**	**-44,5**	**-74,5**	**-74,5**	**-50,0**
Belysning							
Belysning landsbygden	-18,0	-18,0	-3,0				

Belysning landsbygden etapp 2	-19,0	-19,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0	-4,0
Delsumma	**-37,0**	**-37,0**	**-7,0**	**-4,0**	**-4,0**	**-4,0**	**-4,0**
Grönområden							
Park gröna torg	-16,0	-16,0		-15,0			
Parkåtgärder, Löberöd	-11,0	-11,0			-1,0		-10,0
Onsjöparken	-11,0	-11,0					-1,0
Delsumma	**-38,0**	**-38,0**	**0,0**	**-15,0**	**-1,0**	**0,0**	**-11,0**
Projekt i samarbete med Trafikverket och Skånetrafiken							
Hållplats Hurva	-2,3	-2,3			-2,3		
GC-väg Billinge - Röstånga	-13,5	-12,5	-1,0		-11,5		
GC-väg Stabbarp-Bosarp-Öslöv	-15,5	-13,0	-2,5	-10,5			
GC-väg Eslöv-Ellinge	-11,0	-11,0				-1,0	
Delsumma	**-42,3**	**-38,8**	**-3,5**	**-10,5**	**-13,8**	**-1,0**	**0,0**
Övriga projekt							
Industrispåret	-8,0	-8,0			-1,0		-7,0
Stinstorget	-11,0	-16,0	-1,0		-15,0		
Delsumma	**-19,0**	**-24,0**	**-1,0**	**0,0**	**-16,0**	**0,0**	**-7,0**
Årsanslag							
Teknisk utrustning			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Investering naturvårdsåtgärder				-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Asfaltering			-9,5	-9,5	-9,5	-9,5	-9,5
Om- och nybyggnad gatuanläggningar			-3,5	-3,5	-3,5	-3,5	-3,5
Åtgärder i övriga orter			-1,1	-1,1	-1,1	-1,1	-1,1
Utsmyckning			-0,7	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Fritids- och naturanläggn			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Cykel, kollektivtrafik och trafiksäkerhet			-3,0	-3,0	-3,0	-3,0	-3,0
Gatubelysning			-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Lekplatser			-2,5	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Grönområden Eslövs tätort			-1,4	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4

Grönområden byarna			-1,3	-0,9	-0,9	-0,9	-0,9
Trädplanteringar enligt trädpolicy			-1,8	-1,8	-0,9	-0,9	-0,9
Dagvattenåtgärder			-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Broåtgärder			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Delsumma			**-28,9**	**-28,8**	**-27,9**	**-27,9**	**-27,9**
Summa	**-352,1**	**-703,8**	**-121,4**	**-109,8**	**-144,2**	**-142,4**	**-105,9**

Tabell, förslag av investeringsanslag (mnkr) investeringar servicenämnden exklusive byggprojekt, 2024–2028.

Projekt / åtgärd	Investeringsanslag (mnkr) / År					
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Projekt över 2 mnkr						
Investering Kök						
Vasavångskolan	15,8					
Stehagsskolan	7,2					
Marieskolan		9,0				
Ölyckeskolan		13,0				
Flyinge			7,0			
Mottagningskök			5,3			
Flera kök				3,0	1,5	1,0
delsumma investeringsanslag kök	23,0	22,0	12,3	3,0	1,5	1,0
Takbyte						
Takbyte fotbollshallen, tennishallen Mariebo	6,0					
Takbyte utredning Medborgarhuset		0,5				
Takbyte Ölyckeskolan, marieskolan	4,5			12,0		
delsumma takbyte	10,5	0,5	0,0	12,0	0,0	0,0
Förskolor						
Takbyten och övriga underhållsåtgärder		6,0	6,0	6,0	2,0	5,0
Skolor						
Ytskiktsrenovering 3 st skolor		6,0	6,0			
Västra skolan, utredning	1,0					
Fridasroskolan, utredning	0,3					
delsumma förskolor och skolor	1,3	12,0	12,0	6,0	2,0	5,0
Administrativa lokaler						
Byte tätskikt garaget Stadshuset, åtgärder pelarec, ytsiktsrenovering		10,0	3,0	5,0		
delsumma administrativa lokaler	0,0	10,0	3,0	5,0	0,0	0,0
Idrottsanläggningar och bad						
Karlsrobadet, bassänger, reningsanläggning, takbyte, solceller	21,0	25,0				
Bergahallen renovering duschar 1,2 mnkr , byte belysning ID 3 mnkr		1,2	3,0			
Ölyckeskolans idrottshall	8,7					
delsumma idrottsanläggningar och bad	29,7	26,2	3,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt						
6 st Miljöhus: Norrevångskolan, Gasverket, Kunskapshuset, Carl Engström 2 st, Rådhuset		5,0				
Utbyte passersystem och åtgärder pga uppdateringar av mobilnätet		5,0				
delsumma övrigt	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energieffektivisering						
Energieffiektivisering: Byte belysning idrottshallar, administrativa lokaler		4,0				
utbyte fjärrvärmecentraler 8 objekt á 500 tkr	4,0					
delsumma energieffektivisering	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0
delsumma investeringar fastighetsunderhåll över 2 mnkr	68,5	84,7	30,3	26,0	3,5	6,0
Investeringsanslag fastighetsunderhåll under 2 mnkr	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Totalt fastighetsunderhåll, Investeringar	78,5	94,7	40,3	36,0	13,5	16,0
Övriga investeringsanslag						
Inventarier	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Maskiner	1,8	1,7	1,4	1,2	0,3	0,5
Storköksmaskiner	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Städmaskiner	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3
Summa övriga investeringsanslag	3,3	3,2	2,7	2,5	1,6	1,8
Totaltsumma investeringar servicenämnden exklusive byggprojekt	81,8	97,9	43,0	38,5	15,1	17,8

ESLÖVS KOMMUN

Servicenämnden

Ordförande:	**Lars Månsson (S)**
Förvaltningschef:	Åsa Ratcovich

YTTRANDE ÖVER FÖRSLAG TILL BUDGET 2024 OCH PLAN 2025–2027

UPPDRAG

Servicenämndens uppdrag finns i lagstiftning, kommunfullmäktige beslutade reglemente, kommunfullmäktiges budget och plan samt särskilda beslut och riktlinjer.
Servicenämnden har i uppdrag att tillhandahålla stödfunktioner för Eslövs kommun och alla dess förvaltningar. Uppdraget är kommunens fastigheter, måltider, transporter, fordon, lokalvård samt ny- och ombyggnadsinvesteringar. Medverkan vid externa hyresavtal för nämnderna. Servicenämnden är kommunens interna hyresvärd och byggherre.

Serviceförvaltningen har 215 medarbetare som arbetar tillsammans för att göra skillnad och skapa nytta i Eslövs kommun.

Verksamheten finansieras genom att kommunfullmäktige budgeterar för nämndernas internhyra för verksamhetslokaler, ersättning för måltider och transporter samt avgifter för fordonleasing. Servicenämnden är en resultatenhet vars kostnader finansieras av ersättningarna från nämnderna.

Driftbudgeten 2023 är 447 miljoner kronor och investeringsbudgeten är 402 miljoner kronor.

NÄMNDENS MÅL

På servicenämndens sammanträde den 18 september 2023 beslutas nämndmålen för mandatperioden 2023–2024.

Målet är att servicenämnden inom mandatperioden ska tillhandahålla:
• Välskötta, ändamålsenliga, trygga, hållbara miljöer och fastigheter för medborgarnas behov inom kommunfullmäktiges budget.
• Trygga och säkra transporter med miljöanpassade fordon.
• Måltider med minsta möjliga klimatpåverkan och nöjda matgäster.
• Inom byggprojekt tillhandahålla långsiktigt hållbart byggande utifrån kommunens riktlinjer.

Verkställande av målen
Servicenämnden uppdrar till förvaltningschefen att arbeta in kommunens övergripande mål, servicenämndens nämndmål, kommunstyrelsens arbetsgivarmål och ekonomiska mål i Serviceförvaltningens verksamhetsplaner. Serviceförvaltningen kommer att arbeta in målen i förvaltningens Målhjul. Därefter kommer Serviceförvaltningens avdelningar och arbetsplatser i dialog, arbeta fram aktiviteter och uppföljningar i sina respektive färdplaner för att nå målen i sina verksamhetsområden.

Planerad uppföljning av målen
Uppföljning av servicenämndens beslutade nämndmål redovisas till nämnden, kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i Eslövs kommuns ordinarie uppföljningar i vårprognos, delårsbokslut och årsbokslut.

Organisationsöversyn
Kommunfullmäktige beslutade i Budget 2023 och flerårsplan 2024 till 2026 en översyn av den politiska organisationen inom servicenämnden och miljö- och samhällsbyggnadsnämnden att genomföras under 2023. Utredningen ska belysa inrättande av en myndighetsnämnd och en facknämnd, med därtill hörande förvaltningsorganisation. Myndighetsutövning som är organiserad under annan nämnd kan även ingå i översynen.

I samband med detta budgetyttrande har servicenämnden ingen information om resultatet av översynen och om hur det kan påverka budget 2024 och planperioden.

PLANERING UTIFRÅN MÖJLIGHETER OCH UTMANINGAR

Omvärldsförändringar
Samhällets långsiktiga ekonomiska utveckling och utvecklingen av skatteintäkter påverkar verksamheternas behov av löpande effektivisering.
Servicenämndens kostnader ökar med anledning av större indexökningar för löner, livsmedel, hyror, energi, drivmedel och byggbranschen. Bygg- och underhållsprojekt försenas genom överklagande av upphandlingar.

Som en följd av pandemin utvecklades nya arbetsmetoder. Distansarbetskontoret har utvecklats och många nya digitala arbetsformer och samarbeten utvecklats. Flera administrativa rutiner, utbildningar och möten har digitaliserats, vilket på flera sätt inneburit en ökad effektivitet. Olika erfarenheter och lärdomar har tagits tillvara och distansarbete som arbetsform har kommit att bli en del av vardagen.

Möjligheter och utmaningar
Nämnden ser möjligheter att skapa stabilitet och trygghet i de ekonomiska förutsättningarna inom Eslövs kommun för servicenämnden och övriga nämnder, genom att nu använda årlig index-uppräkning enligt SKR, PKV-index (Prisindex för Kommunal Verksamhet) för beräkning av kostnadsutveckling för hyresnivå lokaler, lokalvård, måltider och transportservice. Nuvarande globala läge med kraftiga prisökningar, inflation skapar en extraordinär situation och innebär en utmaning under året och inför 2024 då indexjustering sker med årlig eftersläpning.

Samordning, effektivisering och tänka nytt!
Utveckling av tillitsbaserad ledning och styrning där vi granskar styrsystemen och förenklar för medarbetarna att utvecklas och bidra med sina kompetenser. Utvecklar förnyelse och experiment för att hitta nya lösningar, genom att uppmuntra nya förslag och ta bort ineffektivitet om saker inte fungerar.

Digitalisering/automatisering av olika uppdrag sker löpande genom omvärldsbevakning, kontinuerliga förbättringar, upphandlingar och dialog med Digitaliseringsavdelningen.

Exempel på digitalisering inom förvaltningen är:
- Fastighetsservice, rondering och myndighetskontroller.
- Digital styrning av inomhustemperatur, belysning, låssystem.
- För att måltidsavdelningen ska säkerställa att verksamheten uppfyller Livsmedelagens föreskrifter och kontroller har ett digitalt egenkontrollprogram införts i samtliga tillagningskök.
- Digitalt verksamhetssystem för fordonsförvaltning, bilbokningssystem och digitala körjournaler.
- Intranätet som informationskälla för styrdokument och rutiner.
- Digital egenkontroll inom systematiskt brandskyddsarbete för alla förvaltningar.
- Byggprojekthandbok med digitala mallar.

Strategiplan för energieffektivisering arbetas med på kort och lång sikt. Åtgärder på kort sikt kan vara sänkt inomhustemperatur och på längre sikt investeringar i solceller. Motsvarande arbete pågår inom måltidsverksamheten med anledning av de ökande livsmedelspriserna.

Årets kostnadsökningar visar sig i SKR (Sveriges kommuner och Regioner) PKV index (Prisindex kommunal verksamhet) i oktober 2023.

ÅTGÄRDSPLANER

Uppföljning åtgärdsplaner
Den 15 september 2022 § 176 beslutade kommunstyrelsen att ge samtliga nämnder i uppdrag att senast den 31 januari 2023 ta fram en åtgärdsplan för sin nämnd utifrån nya ekonomiska förutsättningar med åtgärd/kostnadsreducering på 100 miljoner kronor under år 2023 för Eslövs kommun.

Servicenämnden fattade i januari 2023 beslut om Inriktning för ekonomisk åtgärdsplan. Åtgärdsförslag innebär kostnadsminskningar för 2023 med 8,2 mnkr motsvarande 5 %.

I helårsprognos för 2023 beräknas att förbrukningen av fjärrvärme 0,6 mnkr inte t genomförs som planerat, samt att vissa åtgärder genomförs delvis. Enligt uppföljning av åtgärdsplanen förväntas åtgärder motsvarande 7,6 mnkr genomföras under 2023.

I budget 2024 genomförs ytterligare åtgärder 3,6 mnkr för att nå 11,8 mnkr i kostnadsbesparingar.

SERVICENÄMNDENS YTTRANDE VÅRBUDGET BUDGET 2024 OCH FLERÅRSPLAN 2025–2027

Kommunstyrelsens arbetsutskott beslut § 96 den 20 juni 2023
Som underlag för Eslövs kommuns budgetarbetet har Sveriges Kommuners och Regioners, SKR, senaste prognos från 27 april använts för att få en bakgrund till den ekonomiska utvecklingen. Kommunens ekonomi är ansträngd och det finns begränsat med utrymme att räkna upp driftramar och investeringsnivåer.

Den rådande situationen med en hög inflation påverkar många delar av kommunens verksamhet. Frågan om kompensation för både höga energikostnader och livsmedelskostnader samt indexreglerade kostnader måste skjutas fram till budgetarbetet under hösten 2023.

Servicenämnden har i tidigare beslut anhållit om investeringsmedel om cirka 80 mnkr till investeringar och underhåll i kommunens fastigheter. Med hänvisning till kommunens ekonomiska situation och behov av att minska de årliga investeringsvolymerna återremittera kommunstyrelsens arbetsutskott ärendet till Servicenämnden.

Tillkommande underhålls- och reinvesteringsprojekt får för 2024 uppgå till maximalt 25 mnkr varav 10 mnkr avser årsanslag för mindre projekt (under 2 mnkr per projekt). Servicenämnden får i uppdrag att återkomma med ett nytt förslag i samband med budgetyttrandet.

Servicenämndens yttrande om underhållsprojekt i investeringsbudgeten
Eslövs kommun som fastighetsägare har behov av en stabil finansiering av underhållsbehovet i kommunens fastigheter. Underhåll som inte utförs idag summeras till det uppdämda ”underhållsberget”, och kan åsamka ännu större behov av underhåll i kommunens fastigheter.

Bedömningen är att det totala underhållsbehovet i kommunens fastigheter inklusive Karlsrobadet motsvaras av 287 mnkr för en femårsperiod.

Servicenämnden önskar beslut om stabil finansiering motsvarande 57 mnkr årligen under hela planperioden 2024–2028 för att säkra en god planering och prioritering av underhållsprojekt samt att göra upphandlingar i tid. 57 mnkr motsvaras av 319 kr/kvm. Den nuvarande finansieringsmodell från kommunfullmäktige, med beslut sent i november samt ryckighet i tilldelningen av investeringsmedel, innebär svårigheter att klara upphandlingstider samt genomföra underhållsprojekt både i tid och i stor skala.

Underhållsåtgärder i fastigheterna klassificeras som investeringsprojekt och aktiveras i anläggningsregistret när det är insatser som vidmakthåller eller ökar fastighetens standard med belopp överstigande ett halvt basbelopp. Tillämpningen är utifrån Rådet för kommunal redovisning (RKR) om komponentredovisning.

Uppdraget från fastighetsägaren genom kommunstyrelsens arbetsutskott är att begränsa underhållsåtgärder till 25 mnkr i investeringsprojekt 2024.

Utifrån uppdraget föreslår servicenämnden följande:

- Investeringsanslag ospecificerat 10,0 mnkr.
- Energieffektivisering 4,0 mnkr.
- Utbyte av passersystem och åtgärder på grund av uppgradering av mobilnätet. 5,0 mnkr.
- Karlsrobadet 6,0 mnkr.

För jämförelse med servicenämndens beslut i april, tabell 5 Förslag investeringsanslag (mnkr) investeringar servicenämnden exklusive byggprojekt, 2024–2028.

Indexuppräkning
Kommunstyrelsens arbetsutskott beslut § 96 den 20 juni 2023
Förslag till Vårbudget - förutsättningar
I budgetberedningens förslag till kommunens nämnder inför 2024–2027 föreslås att servicenämndens indexering av hyra, städ, måltider och transporter begränsas till 2,2 procent. Uppräkning enligt PKV-index för oktober 2023 medger 6,0 procent men eftersom servicenämnden ska genomföra besparingar på 11,8 mnkr kan inte full debitering enligt PKV-index medges. Nettoeffekten blir 2,2 procent.

Servicenämndens yttrande om indexuppräkningen
Prisindex kommunal verksamhet, PKV-index, är Sveriges kommuner och regioner (SKR) modell för beräkning av kostnadsutvecklingen inom kommunala sektorn. Tabell 8 visar beräkningen bakom indexuppräkning för budget 2024 som motsvaras av 7,1 %.

Stabilitet förutsätter kontinuitet över tid för beräkning av PKV-index då budgeterat index baseras på prognostiserat oktoberindex året före framtagande av budget och två år före räkenskapsåret. Detta innebär att förändring av kostnader som sker underräkenskapsåret behöver justeras i efterhand med korrigering för verklig indexering när följande budget arbetas fram. Härigenom uppnås en balanserad budget över tid. Konsekvenser av att inte beakta finansiering över tid innebär i tid av inflation och höga kostnadsökningar att finansiering av verksamheten urholkas och budget i balans inte uppnås utan att besparingar genomförs.

I servicenämndens helårsprognos för 2023 är bedömningen att det ekonomiska resultatet belastas av -8,9 mnkr, i högre indexuppräkningar för media, löner, livsmedel, utöver uppräknade 2,6 %. Budget 2024 bör justeras efter PKV-index för att inkludera helårseffekter av kostnadsutvecklingen 2023.

Uppräkning med PKV-index till budget 2024 innebär en uppräkning med 7,1 % inkluderat förändringen mellan 2022 och 2023. Tabell 8 visar beräkningen bakom index 7,1 %.

Elkostnaderna bedöms ligga kvar på hög nivå även 2024 och servicenämnden föreslår att kostnadsökningar överstigande 0,75 kronor per kWh finansieras av finansförvaltningen.

Förändringar i budget 2024 och plan 2025–2027:

- Fastigheten Mörten 22 har övertagits av Eslövs kommun. Kostnaderna för servicenämnden beräknas till en årlig internhyra 6,1 mnkr. Externa hyresintäkterna beräknas till 0,6 mnkr.
- Servicenämnden har ny internhyra för måltidsverksamheten för ombyggda Norrevångsskolans kök motsvarande 0,3 mnkr.
- Budgetramen 2024 för servicenämnden minskas Åtgärdsplan Ekonomi i balans 2024, motsvarande 11,8 mnkr.
- Servicenämnden har minskade hyresintäkter för tomställda lokaler med 1,2 mnkr. Kommunstyrelsen ersätter normalt servicenämnden för nödvändiga kostnader för tomma lokaler. Begäran om medel hanteras i samband med årsredovisningen.

Tabell 9 i tabellbilagan visar uppräkningen av servicenämndens ram korrigerad med beslutade verksamhetsförändringar.

Servicenämnden föreslår budgetberedningen uppräkning av budgetram med PKV-index 7,1 %. Nettoeffekten efter besparing åtgärdsplanen 11,8 mnkr ger indexuppräkning av budgetramen med 4,0 %. Därutöver tillägg för verksamhetsförändringar motsvarande 5,8 mnkr.

Byggprojekt investeringar 2024–2027
Kommunstyrelsens arbetsutskott beslut § 96 den 20 juni 2023
Förslag till Vårbudget - förutsättningar
<u>Givet kommunens mycket ansträngda ekonomiska läge ska eventuella förslag/behov som framförs i yttrandet vara kostnadsberäknade med en beskrivning av nyttan med insatsen.</u>

Servicenämndens yttrande gällande investeringar i kommunens verksamhetslokaler

Samhällets ekonomiska utveckling, den globala situationen med krig och osäkerhet i tillgång till material och arbetskraft påverkar verksamheterna. Byggbranschen är särskilt utsatt av höga prisnivåer.

Behov finns att anpassa kommunens investeringar i verksamhetslokaler till den rådande situationen. Tabellen redovisar förändringar i KF-ram 2024 med 22,0 mnkr.

Projekt	KF ram 2023	Förändring 2024	Förslag KF ram 2024	Motiv
Sallerupskolan	210,3	5,0	215,3	Ändrade brandceller, ventilation. Sanering tillkommer.
Vitsippans förskola (tidigare Skogsgläntan)	61,0	6,0	67,0	Fjärrvärme, utemiljö, inflation. Konceptförskola.
Kulturskolan	43,0	10,6	53,6	Förändrad detaljplan, ny planlösning, inflation
Föreningslokal Husarängen	18,5		18,5	Ev förändring efter upphandling
Vasavångskolans kök, reservkraft och externt vatten	15,8	0,4	16,2	Kommunstyrelsen bereder.
Avvisering anslutning reservkraft i tre kök				Kommunstyrelsen bereder.
Summa mnkr	348,6	22,0	370,6	

SAMMANFATTNING SERVICENÄMNDENS YTTRANDE BUDGET 2024 OCH FLERÅRSPLAN 2025–2027

Underhåll
Fortsatt stabil hantering av kommunens fastigheter och undvika att öka underhållsskulden genom årlig avsättning under en femårsperiod med 57 mnkr i investeringsprojekt underhåll.
Prioritering inom 25 mnkr:

- Investeringsanslag ospecificerat 10,0 mnkr.
- Energieffektivisering 4,0 mnkr.
- Utbyte av passersystem och åtgärder på grund av uppgradering av mobilnätet. 5,0 mnkr.
- Karlsrobadet 6,0 mnkr.

Driftkostnader
Fortsatt stabil hantering av mediaförsörjningen i kommunens fastigheter och måltidsverksamheten för barn, unga och äldre samt undvika ekonomisk osäkerhet. Prognosen 2023 är att servicenämndens ekonomiska resultat belastas med -8,9 mnkr, i indexökningar utöver 2,6 %.

Fortsätta använd modellen indexuppräkning med PKV-index. För budget 2024 uppräkning med 7,1 %. Servicenämnden föreslår budgetberedningen uppräkning av budgetram med PKV-index 7,1 %. Nettoeffekten efter besparing åtgärdsplanen 11,8 mnkr ger indexuppräkning av budgetramen med 4,0 %. Därutöver tillägg för verksamhetsförändringar 2024 motsvarande 5,8 mnkr.

Verksamhetsförändringar 2024
Justera driftramen för servicenämnden med verksamhetsförändringar som är beslutade:

- Fastigheten Mörten 22. Kostnaderna för servicenämnden beräknas till en årlig internhyra 6,1 mnkr. Externa hyresintäkterna beräknas till 0,6 mnkr.
- Ny internhyra för måltidsverksamheten för ombyggda Norrevångsskolans kök med 0,3 mnkr.
- Minska driftramen med Åtgärdsplan Ekonomi i balans 2024, motsvarande 11,8 mnkr.

Investeringar i kommunens verksamhetslokaler
Samhällets ekonomiska utveckling, den globala situationen med krig och osäkerhet i tillgång till material och arbetskraft påverkar verksamheterna. Byggbranschen är särskilt utsatt av höga prisnivåer. Behov finns att anpassa kommunens investeringar i verksamhetslokaler till den rådande situationen. Ökning av kommunfullmäktiges ram föreslås med 22,0 mnkr till 2024.

Projekt	**KF ram 2023**	**Förändring**	**Förslag KF ram 2024**	
Summa mnkr	348,6	22,0	370,6	

Tabellbilaga

Tabell 1.

Driftsbudget per verksamhet (mnkr)

Driftbudget (mnkr)	Budget 2023	Budget Juni 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Servicenämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Servicenämndens verksamheter genomförs utifrån kommunfullmäktiges beslut om budgeterade intäkter från kommunens nämnder. Ett nollresultat innebär att servicenämndens budget är i balans när intäkter motsvarar kostnader. I tabell 2 framgår kostnads- och intäktssidan i resultatbudgeten.

Tabell 2.

Resultatbudget (mnkr)

Resultatbudget (mnkr)

Driftredovisning (mnkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	443,4	443,4	443,4	443,4	443,4
Kostnader	-443,4	-443,4	-443,4	-443,4	-443,4
Nettokostnader	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Driftredovisning (mnkr)	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	443,4	443,4	443,4	443,4	443,4
Kostnader	-443,4	-443,4	-443,4	-443,4	-443,4
Personalkostnader	-116,8	-116,8	-116,8	-116,8	-116,8
Lokalkostnader	-25,7	-25,7	-25,7	-25,7	-25,7
Övriga kostnader	-215,1	-215,1	-215,1	-215,1	-215,1
Avskrivning	-70,0	-70,0	-70,0	-70,0	-70,0
Intern ränta	-15,8	-15,8	-15,8	-15,8	-15,8
Nettokostnader	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

I nämndens ramar ingår inte löneutfall 2023 på helårsnivå 2024. Detta kommer att regleras under höstens budgetarbete efter avslutad lönerevision.

Tabell 3.

Resultatbudget per kontogrupp (mnkr)

Resultatbudget per kontogrupp (mnkr)

	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Intäkter	**443,4**	**443,4**	**443,4**	**443,4**	**443,4**
Försäljningar	70,0	70,0	70,0	70,0	70,0
Taxor och avgifter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Hyror och arrenden	242,6	242,6	242,6	242,6	242,6
Bidrag	9,2	9,2	9,2	9,2	9,2
Försäljning av verksamhet och konsulttjänster	90,6	90,6	90,6	90,6	90,6
Övriga ersättningar och intäkter	31,0	31,0	31,0	31,0	31,0
Kostnader	**-443,4**	**-443,4**	**-443,4**	**-443,4**	**-443,4**
Personalkostnader	-116,8	-116,8	-116,8	-116,8	-116,8
Lokalkostnader	-25,7	-25,7	-25,7	-25,7	-25,7
Övriga kostnader	-215,1	-215,1	-215,1	-215,1	-215,1
Avskrivning	-70,0	-70,0	-70,0	-70,0	-70,0
Intern ränta	-15,8	-15,8	-15,8	-15,8	-15,8
Nettokostnader	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**	**0,0**

Tabell 4.

Åtgärdsplan Ekonomi i balans för Servicenämnden.

Avdelning	Mål 5% årligen	Idéer/förslag insatser	2023 mnkr	2024 mnkr	2025 mnkr	Summa 3-årsperiod mnkr	Konsekvenser
Summa avdelning DoV/Gemensamt	0,6		0,6	0,6	0,6	1,8	
Summa Måltidsavdelning	3,3		1,6	3,2	3,9	8,7	
Summa avdelning Transportservice	0,7		0,7	0,7	0,7	2,1	
Summa Lokalvårdsavdelning	1,5		0,8	1,5	1,5	3,8	
Summa avdelning Fastighetsförvalting	3,5		2,9	3,5	3,5	9,9	
Summa avdelning Fastighetsservice	1,7		1,4	1,4	1,4	4,2	
Summa Byggprojektavdelning	0,2		0,2	0,2	0,2	0,6	
Total	11,5		8,2	11,1	11,8	31,1	

Tabell 5.

Investeringsbudget (mnkr)
Förslag av investeringsanslag (mnkr) investeringar servicenämnden exklusive byggprojekt, 2024–2028.

Projekt / åtgärd	Investeringsanslag (mnkr) / År					
	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Projekt över 2 mnkr						
Investering Kök						
Vasavångskolan	15,8					
Stehagsskolan	7,2					
Marieskolan		9,0				
Olyckeskolan		13,0				
Flyinge			7,0			
Mottagningskök			5,3			
Flera kök				3,0	1,5	1,0
delsumma investeringsanslag kök	23,0	22,0	12,3	3,0	1,5	1,0
Takbyte						
Takbyte fotbollshallen, tennishallen Mariebo	6,0					
Takbyte utredning Medborgarhuset		0,5				
Takbyte Olyckeskolan, marieskolan	4,5			12,0		
delsumma takbyte	10,5	0,5	0,0	12,0	0,0	0,0
Förskolor						
Takbyten och övriga underhållsåtgärder		6,0	6,0	6,0	2,0	5,0
Skolor						
Ytskiktsrenovering 3 st skolor		6,0	6,0			
Västra skolan, utredning	1,0					
Fridasroskolan, utredning	0,3					
delsumma förskolor och skolor	1,3	12,0	12,0	6,0	2,0	5,0
Administrativa lokaler						
Byte tätskikt garaget Stadshuset, åtgärder pelarec, ytsiktsrenovering		10,0	3,0	5,0		
delsumma administrativa lokaler	0,0	10,0	3,0	5,0	0,0	0,0
Idrottsanläggningar och bad						
Karlsrobadet, bassänger, reningsanläggning, takbyte, solceller	21,0	25,0				
Bergahallen renovering duschar 1,2 mnkr , byte belysning ID 3 mnkr		1,2	3,0			
Olyckeskolans idrottshall	8,7					
delsumma idrottsanläggningar och bad	29,7	26,2	3,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt						
6 st Miljöhus: Norrevångskolan, Gasverket, Kunskapshuset, Carl Engström 2 st, Rådhuset		5,0				
Utbyte passersystem och åtgärder pga uppdateringar av mobilnätet		5,0				
delsumma övrigt	0,0	10,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Energieffektivisering						
Energieffektivisering: Byte belysning idrottshallar, administrativa lokaler		4,0				
utbyte fjärrvärmecentraler 8 objekt á 500 tkr	4,0					
delsumma energieffektivisering	4,0	4,0	0,0	0,0	0,0	0,0
delsumma investeringar fastighetsunderhåll över 2 mnkr	68,5	84,7	30,3	26,0	3,5	6,0
Investeringsanslag fastighetsunderhåll under 2 mnkr	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Totalt fastighetsunderhåll, Investeringar	78,5	94,7	40,3	36,0	13,5	16,0
Övriga investeringsanslag						
Inventarier	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Maskiner	1,8	1,7	1,4	1,2	0,3	0,5
Storköksmaskiner	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8
Städmaskiner	0,5	0,5	0,3	0,3	0,3	0,3
Summa övriga investeringsanslag	3,3	3,2	2,7	2,5	1,6	1,8
Totaltsumma investeringar servicenämnden exklusive byggprojekt	81,8	97,9	43,0	38,5	15,1	17,8

Tabell 6.

Förslag till Investeringsbudget byggprojekt, underhåll samt inventarier och maskiner 2024.

Investeringsbudget netto (mnkr) Projekt	Inv.ram beslut enligt Kf	Förslag ny budgetram	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Reinvesteringar			-10,0				
Energieffektivisering			*-4,0*				
Myndighetskrav							
Omläggning av tak							
Byggnadsarbeten							
Utbyte fjärrvärmecentraler	-4,0						
Tennishallen, tak	-6,0						
Fotbollshallen, tak	-4,5						
Stehagskolan, kök	-7,2						
Vasavångskolan, kök	-15,8	-16,2					
Ölyckeskolan idrottshall	-8,7						
Förskolor							
Vitsippans förskola, Nya Skogsgläntan	-61,0	-67,0	-6,1				
Grundskolor							
Sallerupskolan	-210,3	-215,3	-100,5				
Stehagskolan	-10,0						
Flyinge skolan	-28,0						
Etapp 2 Belopp justeras när basutredning är gjord	-24,9						
Västra skolan	-1,0						
Kulturskolan	-43,0	-53,6	-8,0				
Karlsrobadet	-13,0		-6,0				
Karlsrobadet utomhusbassänger	-31,0		-10,0				
Konstgräsplan							
Föreningslokal Husarängen not. 6	-18,5		-9,0				
Husarängen etapp 1	-13,5						
Senarelagda projekt							
Örtofta/Väggarp Belopp justeras när basutredning är gjord	-35,0						
Marieholm (Senarelagd) Belopp justeras när basutredning är gjord	-35,0						
Servicenämndens maskiner och inventarier							
Inventarier			-0,2	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Storköksmaskiner			-1,6	-1,6	-1,6	-1,6	-1,6
Kök, arbetsmiljö - modernisering			-1,0	-1,0	-1,0	-1,0	-1,0
Elektronisk inpassering, utbyte av 4G			-5,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Verksamhetsanpassning-fastighet			-2,0	-2,0	-2,0	-2,0	-2,0
Maskiner			-1,0	-1,4	-1,2	-0,4	-0,5
Städmaskiner			-0,6	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Summa	**-545,5**	**-352,1**	**-165,0**	**-8,6**	**-8,4**	**-7,6**	**-7,7**

Tabell 7.

Verksamhetsmått

Verksamhetsmått

	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027
Måltid					
Matsvinn, gram per portion efter servering	30 g	25 g	25 g	25 g	25 g
Andel inköp av ekologiska livsmedel	60%	40%	40%	40%	40%
Anta lunchportioner förskola	352 196	367 000	367 000	367 000	367 000
Portionspris förskola	26,84	27,53	27,53	27,53	27,53
Anta lunchportioner grundskol F-3a	288 513	294 000	294 000	294 000	294 000
Portionspris grundskola F-3	29,04	30,39	30,39	30,39	30,39
Antal lunchportioner grundskola 4-6	213 554	220 000	220 000	220 000	220 000
Portionspris grundskola 4-6	30,36	33,16	33,16	33,16	33,16
Antal lunchportioner 7-9	198 569	205 000	205 000	205 000	205 000
Portionspris 7-9	31,69	33,16	33,16	33,16	33,16
Totala antal portioner grundskola	**700 636**	**719 000**	**719 000**	**719 000**	**719 000**
Totala antal luncher fritids och pedagogiska luncher i grundskola grundskola	**46 100**	**70 000**	**70 000**	**70 000**	**70 000**
Antal lunchportioner gymnasieskola	85 000	91 000	91 000	91 000	91 000
Portionspris gymnasieskola	39,49	41,33	41,33	41,33	41,33
Antal dygnsportioner vård- och omsorg	116 871	103 000	103 000	103 000	103 000
Dygnspris vård och omsorg	126,01	131,87	131,87	131,87	131,87
Antal luncher Majkens	18 500	15 000	15 000	15 000	15 000
Portionspris Majkens	84	88	88	88	88
Transportservice					
Antal fordon fordonsflotta	138	133	133	133	133
Andel som drivs med fossilfria bränslen (biogas, el E85)	100%	100%	100%	100%	100%
Mat och Elevtransporter, antal fordon	10	10	10	10	10
Mat och Elevtransporter, antal elever	113	113	113	113	113
Mat och Elevtransporter, matleveransadr	40	40	39	39	39
Lokalvård					
Antal kvm städyta	137 920	136 366	136 366	136 366	136 366

Fastighet					
Faktanyckeltal					
Bestånd egna fastigheter area (BTA),	177 380	177 380	177 380	177 380	177 380
Förhyrd area (kontraktsarea)	87 370	87 370	87 370	87 370	87 370
Total area (BTA)	**264 750**	**264 750**	**264 750**	**264 750**	**264 750**
Kostnader för lediga lokaler (hyresförlust tkr)	1 401	1 401	1 401	1 401	1 401
Vakansgrad andel av egna lokaler	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Medianyckeltal (egna fastigheter)					
Förbrukning Värme (kWh/kvm)	92	92	92	92	92
Förbrukning El (kWh/kvm)	57	57	57	57	57
Förbrukning Kyla (kWh/kvm)					
Summa energianvändning	**149**	**149**	**149**	**149**	**149**
Fastighetskapital nyckeltal					
Hyresintäkter (Eget bestånd) hyra / kvm BTA exkl lokalvård	998	998	998	998	998
Kostnad tillsyn, skötsel, felavhjälpande underhåll (kr/kvm), mindre åtgärder som sköts av fastighetsservice.	136	136	136	136	136
Planerat underhåll (Drift) (Kr/Kvm)	34	34	34	34	34
Underhåll (Investering) (Kr/Kvm), komponentredovisningsmodell	435	435	435	435	435
Bokfört värde(egna fastigheter som förvaltas av fastighetsförv) /kvm BTA, 30 april 2023	7416	7416	7416	7416	7416

Tabell 8.

SKR (Sveriges kommuner och regioner) PKV-index (prisindex-kommunal-verksamhet)

Prisindex kommunal verksamhet					2022-10-20	
PKV						
	2021	**2022**	**2023**	**2024**	**2025**	**2026**
Arbetskraftskostnad*	1,9	2,5	6,9	4,3	-0,2	3,8
vikt arbetskraftskostnad	69,70%	69,60%	68,80%	69,30%	69,70%	69,20%
Övrig förbrukning**	4,2	6,5	4,1	2,4	2,5	2,7
vikt övrig förbrukning	30,30%	30,40%	31,20%	30,70%	30,30%	30,80%
Prisindex kommunal verksamhet	**2,6**	**3,7**	**6**	**3,7**	**0,7**	**3,4**
* Lönekostnadsförändring inkl. förändring i arbetsgivaravgifter.						
** 50 % lönekostnadsförändring och 50 % KPIF, konsumentprisindex med fast ränta för prognosåren.						

Budget 2024 Indexuppräkning servicenämnden	
Index år 2022 okt före budgetår 2023, **verklig** uppräkning av PKV	3,7
Uppräkning i budget 2023 enligt **prognos**, Beslutad KF budget 2023	2,6
avviklse, att korrigera, budget 2023	1,1
prognos PKV index 2023 (okt index före budgetår 2024)	6,0
Ny indexuppräkning Budget 2024, prognos	**7,1%**

Tabell 9.
Uppräkning av servicenämndens ram enligt PKV samt korrigerad med beslutade verksamhetsförändringar 2024.

Tabell Ramberäkning Budget 2024

	Belopp i tkr
Hyror	233 391
Måltid, försäljning och måltidsproduktion	76 231
Mat och elevtransport	8 678
Bilpool	9 210
Skolvaktmästare deb BoU	3 107
Summa budgetram	**330 617**
Förslag indexuppräkning 2024, 7,1%	23 474
Minskning ram åtgärdsplan 2024	-10 200
Ny ram justerad med åtgärdsplan 2024	**343 891**
Fastighet Mörten 22 driftskostnader	6 134
Fastighet Mörten 22 externa hyresintäkter	-600
Internhyra storkök Norrevångskolan	300
Ny ram efter verksamhetsförändring	**349 725**

Ramminskning enligt åtgärdsplan åren 2023–2025.

	belopp i mnkr
Förlag enligt åtgärdsplan	11,8
avgår åtgärd måltid reglerad 2023	-1,6
Ramminskning budget 2024	10,2

Sammanställning av indexering med hänsyn tagen till genomförande av åtgärdsplan för åren 2023-2025.

	Ram	Index uppräkning	Uppräkning belopp i tkr	Ny ram
Beräkning uppräkning enligt PKV - index enligt förslag 7,1%	330 617	7,1%	23 474	354 091
Beräkning reducering åtgärdsplan	330 617	4,0%	13 274	343 891

Budgetberedningen föreslås en uppräkning av budgetram med PKV-index 7,1 %. Nettoeffekten efter besparing åtgärdsplanen 10,2 mnkr ger indexuppräkning av budgetramen med 4,0 %. Därutöver tillägg för verksamhetsförändringar motsvarande 5,8 mnkr, vilket ger en ny ram med 349 725 tkr.

Tabell 10.
Preliminär tidsplan för servicenämndens ekonomi- och budgetprocess 2023.

Månad	Forum	Aktivitet
20 feb.	Servicenämnd	Information Budget 2023 samt flerårsplan 2024-2026.
20 feb	Servicenämnd	Årsredovisning 2022, Slutredovisning investeringsprojekt 2022.
20 mars	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning februari 2023.
28 mars	Beslut om remiss.	Lokalbehov återfinns i förslag till reviderad Lokalförsörjningsplan 2024 som budgetberedningen/ksau beslutar att skicka på remiss till nämnderna vid sammanträdet den 28 mars.
17 april	Servicenämnd	Budgetskrivelse Budget 2024 samt flerårsplan 2025-2027. Yttrande på lokalförsörjningsplan. Ekonomisk månadsuppföljning mars 2023.
27 April	Budgetkickoff	Kommunstyrelsens arbetsutskott bjuder in samtliga nämnders presidier och förvaltningsledningar, ekonomer.
3 Maj	Resultatdialog	Kommunstyrelsens och servicenämndens presidium genomför Resultatdialog om Budget 2024.
15 maj	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning Vårprognos, 2023-01-01 – 2023-04-30. Uppföljning Internkontrollplan 2023.
Maj	KSAU	Budgetberedningens beslut om delårsrapport Vårprognos 2022 och Vårbudget 2023.
30 Maj	KS	Beslut om delårsrapport Vårprognos 2023 och Vårbudget 2023.
31 Maj	Presidiemöten	Nämndernas presidier bjuds in till överläggningar.
12 juni	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning för maj 2023.
juni	Beslut, Lokalförsörjningsplan 2024.	Budgetberedningen/ksau beslutar om förslag till Lokalförsörjningsplan som underlag till budget och plan 2024-2028 för inhyrningar och investeringar
19 Juni	KF	Beslut om delårsrapport Vårprognos 2023 och Vårbudget 2023.
20 juni		Förslag till budgetramar 2021-2027
21 aug.	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning juli 2023.
12 Sept.	FÖSAM- SeF	Information om servicenämndens förslag till Budgetyttrande 2024.
18 sept.	Servicenämnd	Budgetyttrande Budget 2024 samt flerårsplan 2025-2027 inkl. yttrande på lokalförsörjnings-plan. Ekonomisk månadsuppföljning Delårsrapport för 2023-01-01--2023-08-31.
16 okt.	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljning för september 2023. Uppföljning Internkontrollplan 2023.
4-5 okt	Resultatdialog	Budget 2024 presidiet kommunstyrelsens presidium och servicenämnden om Budgetyttrande.
31 Okt.	KS	Beslut Budget 2024 Plan 2025-2027 samt Investerings-plan 2024-2027.
13 nov.	Servicenämnd	Ekonomisk månadsuppföljn oktober 2023. Workshop Internkontrollplan 2024 med riskanalys.
27 Nov.	KF	Beslut Budget 2024 och Plan 2025-2027 samt Investeringsplan 2025-2028.
11 dec.	Servicenämnd	Ek. månadsuppföljning november 2023. Internbudget 2024. Internkontrollplan 2024.

Kommunövergripande upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster inför 2024

11

SOT.2023.0144

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0144

2023-08-09
Paulina Gorny
+4641362413
paulina.gorny@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Fastställande av upphandlings-, och genomförandeplan för varor och tjänster inom Serviceförvaltningen 2024

Ärendebeskrivning
Eslövs kommun har sedan september 2020 en samordnad upphandlingsorganisation, placerad på Kommunledningskontoret, inköps- och upphandlingsavdelningen (IUA). För att säkerställa resurser och kunna planera genomförande av kommunens samlade upphandlingsbehov ska varje nämnd fastställa sina verksamheters upphandlingsbehov i enlighet med riktlinjer för inköp och upphandling, och skicka dessa IUA. Undantagna i samordningsfunktionen är de upphandlingar som rör kommunens planarbete, projektering samt genomförande av bygg- och driftentreprenader. Dessa planeras och genomförs inom respektive förvaltning.

I förslag till upphandlings- och genomförandeplan 2024 för servicenämnden redovisas de möjligheter, risker och konsekvenser som förvaltningens behov av upphandling kan medföra, ur aspekter såsom säkerhet, dataskydd, digitalisering och samtliga hållbarhetsdimensioner.
Föreslagen upphandlings- och genomförandeplan antas under förutsättning att medel till respektive upphandlingsprojekt beviljas i kommunens budget.

Beslutsunderlag
Riktlinjer för inköp och upphandling
Upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster inom Serviceförvaltningen 2024

Beredning
Förvaltningens avdelningschefer har tillsammans tagit fram verksamheternas nu kända upphandlingsbehov för 2024. Behov kan tillkomma eller behöva strykas. I planen redovisas enbart de upphandlingar som skickas till IUA för genomförande.

Varje upphandling som finns med i planen är analyserad utifrån följande aspekter av kommunens specialister inom respektive område:
- säkerhet
- dataskydd
- digitalisering
- hållbarhetsdimensioner

Förslag till beslut
- Servicenämnden godkänner upphandlings- och genomförandeplan för varor och tjänster inom Serviceförvaltningen 2024

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Sara Andersson
Administrativ chef

ESLÖVS KOMMUN

RIKTLINJER FÖR INKÖP OCH UPPHANDLING

Dokumentet är antaget av kommunstyrelsen den 2020-09-01 att gälla från och med 2020-10-15. Det riktar sig till samtliga nämnder och kommunstyrelsen. Ses över för revidering senast 2023-12-31.

Kontaktperson: Kommunledningskontoret, Inköps- och upphandlingsenheten.

Innehåll

1 Strategi och styrning 4

1.1 Omfattning 4

1.2 Grundläggande principer och tillämplig lagstiftning 4

1.3 Strategisk anskaffning 5

1.4 Hållbar anskaffning 5

1.5 Säker upphandling 5

2 Inköps- och upphandlingsorganisationen i Eslövs kommun 6

2.1 Decentraliserad inköps- och beställarfunktion 6

2.2 Samordnad upphandlingsfunktion 6

2.3 Funktioner och roller 6

2.3.1 Inköps- och upphandlingsenheten 6

2.3.2 Inköpsansvarig 7

2.3.4 Inköpsgrupp 7

2.3.5 Beställare 7

3.1 8

2.3.6 Direktupphandlare 8

2.3.7 Upphandlare 8

2.3.8 Referenspersoner/referensgrupp 9

3 Anskaffning i Eslövs kommun 9

3.1 Anskaffning från kommunens befintliga avtal 10

3.1.1. Beställningar och inköp 10

3.1.2 Anskaffning från ramavtal med flera leverantörer 10

3.2 Anskaffning när avtal saknas 11
3.2.1 Direktupphandling 11
3.2.2 Upphandling överstigande direktupphandlingsgränsen 12
3.3 Kommunövergripande, samordnad eller verksamhetsspecifik anskaffning 13
3.3.1 Kommunövergripande upphandling 13
3.3.2 Samordnad upphandling 14
3.3.3 Verksamhetsspecifik upphandling 15
3.4 Upphandlings- och genomförandeplan 15
4 Avtal som tecknas i samband med anskaffning 17
4.1 Avtalsägare, avtalsansvar och avtalets kontaktperson 17
4.2 Plan för avtalsförvaltning 18
4.3 Avtalsdatabas 18
4.4 Beställningsportal 18
5 Utbildningar 18
6 Delegeringsordning 19
7 Diarieföring och informations-/ dokumenthanteringsplan 19
1 Inledning 20
2 Fokusområden 20
2.1 Ekonomisk hållbarhet 20
2.2 Miljömässig hållbarhet 21
2.3 Social hållbarhet 22
3 Upphandlingsmyndighetens kriteriebibliotek och Eslövs kommuns upphandlingsmallar 23
4 Kontakt 23

1 Strategi och styrning

1.1 Omfattning

Dessa riktlinjer gäller vid all anskaffning[1] i Eslövs kommun. Riktlinjerna preciserar Eslövs kommuns policy för inköp och upphandling och reglerar ansvar och roller för kommunens inköps- och upphandlingsorganisation. Vidare syftar riktlinjerna till att upprätthålla näringslivets förtroende för Eslövs kommun som en professionell affärspartner. Inköps- och upphandlingsenheten på kommunledningskontoret ansvarar för att arbetsprocesser och rutiner kopplade till dessa riktlinjer dokumenteras och uppdateras löpande.

1.2 Grundläggande principer och tillämplig lagstiftning

All offentlig upphandling, inklusive direktupphandlingar, ska utgå från de fem grundläggande principerna: likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet, ömsesidigt erkännande och proportionalitet. Syftet med principerna är att främja ett kostnadseffektivt användande av skattemedel och att undanröja ageranden som begränsar konkurrens. Genom de grundläggande principerna säkerställs den fria rörligheten och möjligheten att underlätta för företag att göra affärer med offentlig sektor. Leverantörer till Eslövs kommun ska på så sätt kunna lita på att den anbudsgivare som offererar de efterfrågade varorna, tjänsterna eller entreprenaderna till de mest förmånliga villkoren utifrån förfrågan, vinner upphandlingen. Medarbetare och kommuninvånare i Eslöv kan därmed lita på att inköpen som följer av upphandlingskontrakten är kvalitetssäkrade och garanterar de mest fördelaktiga förutsättningarna sett ur ett helhetsperspektiv.
Tillämplig lagstiftning återfinns huvudsakligen i: Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), Lagen (2016:1146) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF), Lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK), samt Lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS).

[1] Med anskaffning menas alla inköp och upphandlingar oavsett form.

1.3 Strategisk anskaffning

Inköp och upphandlingar som genomförs av Eslövs kommun ska utöver vad som sägs i avsnitt 1.2, präglas av resurseffektivitet, affärsmässighet, innovation, konkurrensfrämjande åtgärder samt ett säkerhetsmässigt, miljömässigt, socialt och arbetsrättsligt ansvarstagande. Likaså ska kommunens styrande dokument beaktas inför, och korrespondera med, de inköp och upphandlingar som genomförs i kommunen. En väl genomtänkt anskaffningsprocess har stor påverkan både inom organisationen men även gentemot befintliga och potentiella leverantörer på marknaden och utgör därmed ett strategiskt viktigt verktyg för att nå beslutade mål.

1.4 Hållbar anskaffning

Eslövs kommun ska tillgodose sitt inköps- och upphandlingsbehov på ett sätt som säkerställer den goda affären utifrån ett hållbarhetsperspektiv, vilket innefattar den ekonomiska, sociala, arbetsrättsliga och miljömässiga hållbarheten. Inköps- och upphandlingsenheten har som hjälp i detta arbete tagit fram en strategi för hållbar anskaffning, se bilaga 1.

1.5 Säker upphandling

Ett anskaffningsbehov kan komma att omfattas av särskilda krav i lagstiftningen utifrån exempelvis behovet av skydd för personuppgifter, informationssäkerhet och säkerhetsskydd för information som rör Sveriges säkerhet. Denna typ av anskaffningsbehov ska identifieras i en säkerhetsskyddsanalys. Säkerhetsskyddsanalysen ska bland annat utreda vad som ska skyddas, mot vad skyddet ska gälla samt hur skyddet ska se ut. Det är kommunens säkerhetsansvariga som ansvarar för att genomföra säkerhetsskyddsanalyser. Det är viktigt att ett nära samarbete upprättas i god tid mellan kommunens säkerhetsansvariga, inköps- och upphandlingsenheten samt den eller de verksamheter som har behov av den specifika anskaffningen då tidsåtgången för säkerhetsskyddsarbete förlänger upphandlingsarbetet. För information gällande säker upphandling hänvisas till Säkerhetspolisens vägledning[2] inom området.

[2] https://www.säkerhetspolisen.se/download/18.7acd465e16b4e0e54c671/1560847344410/Vagledning-Sakerhetsskyddad-upphandling.pdf

2 Inköps- och upphandlingsorganisationen i Eslövs kommun

2.1 Decentraliserad inköps- och beställarfunktion

Eslövs kommun har en decentraliserad inköps- och beställarfunktion. Det betyder att inköp och beställningar från befintliga avtal görs av medarbetare i respektive förvaltning och i enlighet med kommunens styrdokument och de för området tillämpliga avtalsvillkoren.

2.2 Samordnad upphandlingsfunktion

Eslövs kommun har en samordnad upphandlingsfunktion vad avser varor och tjänster. Det betyder att samtliga annonseringspliktiga[3] varu- och tjänsteupphandlingar genomförs av inköps- och upphandlingsenheten på kommunledningskontoret, med stöd av referenspersoner utsedda av de i upphandlingen deltagande förvaltningarna.

Från den samordnade upphandlingsfunktionen undantas de upphandlingar som rör kommunens planarbete, projektering samt genomförande av bygg- och driftentreprenader. Dessa upphandlingar upphandlas i huvudsak enligt AMA[4] och Aff[5] och genomförs av den förvaltning som har upphandlingsbehovet.

2.3 Funktioner och roller

I detta avsnitt ges en översiktlig bild av de roller och funktioner som bidrar och deltar i det praktiska arbete som formar kommunens inköps- och upphandlingsorganisation. Rollerna/funktionerna har olika ansvarsområden och flera roller/funktioner kan innehas samtidigt.

2.3.1 Inköps- och upphandlingsenheten

Kommunledningskontorets inköps- och upphandlingsenhet har det kommunövergripande ansvaret för kommunens upphandlingar av varor och tjänster samt att upprätta processer för de inköp som sker via de

---

[3] Annonseringspliktiga upphandlingar är upphandlingar över direktupphandlingsgränsen.
[4] Inom regelverket för AMA upphandlas byggentreprenader och tekniska konsulter (exempelvis projekterande konsulter, projektledningskonsulter, byggledare).
[5] Inom regelverket för Aff upphandlas exempelvis fastighetsförvaltning, fastighetsteknik, utemiljö (grönyteskötsel, snöröjning med mera), städning, verksamhetsservice, kundtjänst, mat och dryck, livsmedel samt måltidsentreprenader.

upphandlade avtalen. Inköps- och upphandlingsenheten ansvarar för att ta fram styrdokument och besluta om rutiner inom området. Inköps- och upphandlingsenheten ansvarar även för kompetensutveckling inom inköps- och upphandlingsområdet. Likaså ansvarar enheten för löpande uppföljning och rapportering av kommunens inköps- och upphandlingsarbete.

2.3.2 Inköpsansvarig

Varje förvaltning ska ha en av förvaltningschefen utsedd inköpsansvarig.

Inköpsansvarig ansvarar för att upphandlingsbehovet bereds och beslutas i nämnd. Nämndens beslutade upphandlingsplan kommuniceras därefter till inköps- och upphandlingsenheten för vidare handläggning[6].

Inköpsansvarig ansvarar för att information och material från inköps- och upphandlingsenheten når ut i förvaltningens samtliga verksamheter så att kommunens medarbetare kan upprätthålla ett arbetssätt som överensstämmer med kommunens styrdokument, rutiner och avtal.

Vidare ska inköpsansvarig till inköps- och upphandlingsenheten meddela referens- och kontaktpersoner, tillhandahålla statistik och övriga uppgifter i inköps- och upphandlingsrelaterade ärenden. Inköpsansvarig är även förvaltningens kontaktperson i frågor gällande de egna verksamheternas inköp.

2.3.4 Inköpsgrupp

Inköpsgruppen består av inköpsansvariga från respektive förvaltning och kommunens hel- eller majoritetsägda bolag samt medarbetare på inköps- och upphandlingsenheten. Inköpsgruppen träffas minst fyra gånger per år. Inköps- och upphandlingsenheten är sammankallande. Vid dessa tillfällen diskuteras kommunens inköps- och upphandlingsarbete ur ett strategiskt perspektiv och mötestillfällena utgör även forum för informations- och kunskapsutbyte.

2.3.5 Beställare

Beställare är de som beställer varor och tjänster från kommunens upphandlade avtal, i huvudsak via kommunens beställningsportal. Beställningar kan även göras via andra kanaler som anges i avtalet. Det är

[6] Se avsnitt 3.4.

beställarens ansvar att följa de beställningsrutiner som kommuniceras från inköps- och upphandlingsenheten via förvaltningens inköpsansvarige. Beställaren ansvarar även för att påtala fel och brister till leverantören samt att till avtalsägaren rapportera avvikelser i leverantörens åtaganden. Beställare utses i respektive förvaltning och ska genomgå de interna utbildningar som anvisas av inköps- och upphandlingsenheten.

2.3.6 Direktupphandlare

Direktupphandlare genomför direktupphandlingar när avtal saknas inom det aktuella området och det totala kontraktsvärdet understiger direktupphandlingsvärdet[7]. Direktupphandlare kan även avropa varor, tjänster och entreprenader från ramavtal där avropsmallar anpassats och tillgängliggjorts av inköps- och upphandlingsenheten. Det är direktupphandlarens ansvar att följa de rutiner som förmedlas från inköps- och upphandlingsenheten via förvaltningens inköpsansvarig.

Direktupphandlare utses av respektive förvaltning och ska ha relevant utbildning och kompetens för att kunna utföra uppdraget. Direktupphandlare ska genomgå de interna utbildningar som anvisas av inköps- och upphandlingsenheten.

2.3.7 Upphandlare

Upphandlare genomför upphandlingar över direktupphandlingsvärdet[8]. Upphandlaren ansvarar för hela upphandlingsprocessen och leder arbetet i den referensgrupp som bildas för upphandlingen. Upphandlaren ansvarar för att varje upphandling genomförs utifrån gällande regelverk och i enlighet med kommunens styrdokument. Upphandlingar av varor och tjänster genomförs endast av upphandlare på kommunledningskontoret eller av de upphandlingskonsulter som anlitas via kommunens ramavtal.

Entreprenadupphandlingar genomförs verksamhetsspecifikt av upphandlare i berörda förvaltningar, alternativt av upphandlingskonsulter som anlitas via kommunens ramavtal.

---

[7] Se https://www.upphandlingsmyndigheten.se/upphandla/om-upphandlingsreglerna/Upphandlingsforfaranden/troskelvarden/ för aktuell direktupphandlingsgräns

[8] Se https://www.upphandlingsmyndigheten.se/upphandla/om-upphandlingsreglerna/Upphandlingsforfaranden/troskelvarden/ för aktuell direktupphandlingsgräns

Upphandlare ska ha relevant utbildning och kompetens för att kunna utföra uppdraget. Upphandlare ska genomgå de interna utbildningar som anvisas av inköps- och upphandlingsenheten.

2.3.8 Referenspersoner/referensgrupp

För att säkerställa att verksamheternas behov tillgodoses i varje upphandlingsprojekt behöver ansvarig upphandlare tillgång till sakkunniga representanter från de förvaltningar som har behov av det som ska upphandlas. Representanterna kallas referenspersoner och ingår i upphandlingsprojektets referensgrupp.

Begäran om referensgruppsdeltagare skickas, tillsammans med en preliminär tidplan för upphandlingen och referenspersonernas deltagande, från inköps- och upphandlingsenheten till berörda förvaltningars inköpsansvariga inför varje upphandling.

Referenspersonen svarar, utifrån sitt verksamhetsområde och sin specialistkompetens, för att rätt krav ställs i upphandlingen. Referenspersonen ska även för att medverka vid anbudsutvärdering och avtalsuppföljning. Referenspersonen ska ha mandat att fatta beslut om verksamhetens krav och kunna avsätta tid för att delta i referensgruppen.

Respektive förvaltning utser det antal referenspersoner som är lämpligt utifrån upphandlingens omfattning och art. Inköpsansvarig säkerställer att information om deltagare kommuniceras till ansvarig upphandlare inom angiven svarstid. I upphandlingar som kräver specialkunskaper såsom till exempel arkiv, arbetsrätt, dataskydd, ekonomi, IT, miljö och säkerhet är vissa specialistfunktioner i kommunen obligatoriska deltagare i referensgruppen.

3 Anskaffning i Eslövs kommun

Anskaffningsprocesserna i Eslövs kommun är inköps- och upphandlingsenhetens kärnverksamhet. Genom kvalitetssäkrade anskaffningsprocesser säkerställs att kommunen har avtal inom de områden som behövs för att verksamheterna ska kunna utföra sina uppdrag. Det är samtidigt genom anskaffningen som kommunens styrdokument omsätts i handling och det är i dessa processer många av de strategiskt viktiga besluten fattas. I kommunens anskaffningsprocesser ska behov tillgodoses

och synpunkter tillvaratas såväl internt (medarbetare och verksamheter) som externt (kommunmedborgare och näringsliv). Varje form av anskaffning utgör delar av den helhet som bildar kommunens inköps- och upphandlingsorganisation, varför medarbetare med ansvar för anskaffning behöver arbeta utifrån ett kommunövergripande helhetsperspektiv och i enlighet med organisationens politiskt beslutade mål.

Under detta avsnitt beskrivs hur kommunens anskaffningsbehov hanteras, samt de olika anskaffningsprocesserna i Eslövs kommun. För varje process finns tillhörande rutiner som kommuniceras via inköpsgrupp, verksamhetssystem, intranät och interna utbildningsinsatser.

3.1 Anskaffning från kommunens befintliga avtal

3.1.1. Beställningar och inköp

Anskaffning från befintliga avtal är det som vanligen kallas för beställning eller inköp. När det uppstår ett inköpsbehov i organisationen ska utsedd beställare söka upp den aktuella varan eller tjänsten och lägga sin beställning via Eslövs kommuns beställningsportal (kommunens e-handelssystem)[9].

Om information om en vara eller tjänst saknas i beställningsportalen, ska beställare omgående anmäla anskaffningsbehovet till superanvändare eller systemexpert i den aktuella förvaltningen. Om behovsfrågan kvarstår, förmedlas den vidare till förvaltningens inköpsansvarige som klargör hur anskaffningsbehovet ska hanteras utifrån det aktuella behovet och dess kontraktsvärde. Till sin hjälp har inköpsansvarig en utsedd kontaktperson på inköps- och upphandlingsenheten.

3.1.2 Anskaffning från ramavtal med flera leverantörer

Vissa inköp via kommunens upphandlade avtal ställer särskilda krav på anskaffningsprocessen. Sådana särskilda anskaffningsprocesser regleras i vad som ofta kallas för avtalets avropsordning och förekommer framförallt när fler än en leverantör tilldelats ett avtal. I de fall avropsmallar från ramavtalen anpassats och tillgängliggjorts av inköps- och

[9] Kommunens beställningsportal införs med start under 2020 vilket innebär att det inledningsvis inte är ett heltäckande system. Parallellt under en övergångsperiod kommer därför kommunens avtalsdatabas att gälla som informationskälla för de varu- och tjänsteområden som kommunen har avtal inom.

upphandlingsenheten genomförs inköpen av förvaltningarnas direktupphandlare och i samråd med förvaltningens inköpsansvariga. Förvaltningens kontaktperson på inköps- och upphandlingsenheten finns tillgänglig för råd och stöd i dessa processer.

3.2 Anskaffning när avtal saknas

När avtal saknas är det kontraktsvärdet som avgör vilket upphandlingsförfarande som ska användas. Kontraktsvärde beräknas utifrån kommunens uppskattade behov av den aktuella varan eller tjänsten under den aktuella avtalsperioden, inklusive ett nyttjande av eventuella förlängningar och optioner.

3.2.1 Direktupphandling

Om det totala kontraktsvärdet inte överstiger direktupphandlingsgränsen[10] ska en direktupphandling genomföras. Vid all direktupphandling ska de EU-rättsliga upphandlingsprinciperna och Eslövs kommuns styrdokument på området följas. För att bidra till kommunens mål om ett stärkt näringsliv, men även för att upprätthålla och verka för en god och sund konkurrens, rekommenderas att minst tre leverantörer bjuds in att lämna anbud. Om färre än tre leverantörer bjuds in till anbudsinlämning ska ansvarig direktupphandlare motivera anledningen skriftligt och förvara handlingen tillsammans med övriga dokument i upphandlingen.
I de fall kunskap om marknadens leverantörer är begränsad, rekommenderas att direktupphandlingen annonseras via kommunens upphandlingssystem. I Eslövs kommun regleras direktupphandlingar i två nivåer beroende på om kontraktsvärdet under- eller överstiger 100 000 kronor.

3.2.1.1 Direktupphandling understigande 100 000 kronor

I det fall kommunen saknar avtal och det totala kontraktsvärdet inte överstiger 100 000 kronor genomförs direktupphandlingen av direktupphandlare i aktuell förvaltning. Inköps- och upphandlingsenheten tillhandahåller enklare mallar innehållande kommunens obligatoriska kommersiella avtalsvillkor.

---

[10] Se https://www.upphandlingsmyndigheten.se/upphandla/om-upphandlingsreglerna/Upphandlingsforfaranden/troskelvarden/ för aktuell direktupphandlingsgräns

3.2.1.2 Direktupphandling överstigande 100 000 kronor

I det fall kommunen saknar avtal och det totala kontraktsvärdet överstiger 100 000 kronor ska inköpsansvarig på aktuell förvaltning kontakta inköps- och upphandlingsenheten. Inköpsansvarig ska med hjälp av sin kontaktperson på inköps- och upphandlingsenheten stämma av övriga förvaltningars eventuella behov inom det aktuella området innan direktupphandlingen kan påbörjas.

För direktupphandlingar överstigande 100 000 kronor råder dokumentationsplikt och det finns därför ett krav på att genomföra direktupphandlingen i kommunens upphandlingssystem. Inköps- och upphandlingsenheten ansvarar för att kvalitetssäkrade upphandlings- och avtalsmallar tas fram och uppdateras löpande via upphandlingssystemet. Mallarna är obligatoriska och ska användas även i de fall kommunen anlitar extern upphandlingskompetens.

3.2.2 Upphandling överstigande direktupphandlingsgränsen

Det anskaffningsbehov som överstiger direktupphandlingsgränsen[11] upphandlas av kommunens upphandlare utifrån tillämplig lagstiftning, kommunens styrdokument och enligt kommunens fastställda upphandlings- och genomförandeplan.[12]

Tillämplig lagstiftning återfinns huvudsakligen i: Lagen (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU), Lagen (2016:1146) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster (LUF), Lagen (2016:1147) om upphandling av koncessioner (LUK), samt Lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet (LUFS). Regler om hur en upphandling ska genomföras skiljer sig åt mellan de olika upphandlingslagarna då de tar sikte på olika typer av upphandlingar bland annat beroende på vem det är som gör inköpen och vad som köps in. LOU är den lagstiftning som oftast används när kommuner genomför upphandlingar.

Vilken typ av upphandlingsförfarande som ska användas bestäms dels utifrån kontraktsvärdet i den specifika upphandlingen, dels utifrån vad som

---

[11] Se https://www.upphandlingsmyndigheten.se/upphandla/om-upphandlingsreglerna/Upphandlingsforfaranden/troskelvarden/ för aktuell direktupphandlingsgräns

[12] Se avsnitt 3.4

ska upphandlas och vilken effekt den upphandlande myndigheten vill uppnå.

Samtliga upphandlingar i Eslövs kommun ska genomföras i kommunens upphandlingssystem. Inköps- och upphandlingsenheten ansvarar för att kvalitetssäkrade upphandlings- och avtalsmallar inom varu- och tjänsteområdet tas fram och löpande uppdateras via kommunens upphandlingssystem. Mallarna är obligatoriska och ska användas även i de fall kommunen anlitar extern upphandlingskompetens. Mallarna säkerställer att kommunens politiskt beslutade styrdokument samt övriga obligatoriska villkor och rutiner som ska gälla vid alla anskaffningsprocesser beaktas. Upphandlaren ansvarar härutöver för att kommunens inköps- och upphandlingspolicy med tillhörande riktlinjer säkerställs i varje enskild upphandling genom anpassade krav ställda utifrån verksamheternas behov.

3.3 Kommunövergripande, samordnad eller verksamhetsspecifik anskaffning

I Eslövs kommun delas varje anskaffning in i någon av följande typer: kommunövergripande, samordnad eller verksamhetsspecifik. Denna indelning ska inte sammanblandas med de olika lagstiftningsområdena eller upphandlingsförfaranden som finns utan är en för Eslövs kommun unik klassificering. Syftet är att på ett enkelt sätt utifrån anskaffningstypen veta vilken delegeringsordning som är tillämplig och hur ansvaret för anskaffning och avtalsägarskap ska fördelas både under anskaffningsarbetet och under efterföljande avtalsperiod.

När anskaffning sker i samverkan med extern part, det vill säga när Eslövs kommun deltar i annan organisations eller myndighets anskaffning, sker indelningen på samma sätt som när anskaffningen sker inom Eslövs kommun.

3.3.1 Kommunövergripande upphandling

En anskaffning räknas som kommunövergripande när samtliga förvaltningar i Eslövs kommun behöver, eller kan komma att behöva, det som anskaffas. Som exempel kan nämnas företagshälsovårdstjänster, terminalglasögon och kontorsmaterial.

Inköps- och upphandlingsenhetens upphandlare ansvarar för att projektleda och genomföra kommunövergripande varu- och tjänsteupphandlingar. Till

sin hjälp har upphandlaren en referensgrupp bestående av representanter från kommunens förvaltningar[13]. Utsedd upphandlare ansvarar även för kontraktstecknande och avtalsförvaltning samt den övriga administration som anskaffningen och avtalet medför.

Ett kommunövergripande anskaffningsbehov som genomförs via extern[14] part administreras av inköps- och upphandlingsenheten som också ansvarar gentemot den interna organisationen i alla frågor som rör anskaffningen. Referenspersoner utses av kommunens förvaltningar på begäran av den externa parten. Om ett kommunövergripande anskaffningsbehov via extern part inte längre tillhandahålls ansvarar inköps- och upphandlingsenheten för fortsatt anskaffning.

3.3.2 Samordnad upphandling

En anskaffning räknas som samordnad när fler än en men inte samtliga förvaltningar har ett behov av det som anskaffas. Som exempel kan nämnas två förvaltningars behov av ett och samma ärendehanteringssystem, eller ett fåtal förvaltningars behov av att tillhandahålla cyklar i sina verksamheter.

Inköps- och upphandlingsenhetens upphandlare ansvarar för att projektleda och genomföra samordnade varu- och tjänsteupphandlingar. Till sin hjälp har upphandlaren en referensgrupp bestående av representanter från de i upphandlingen deltagande förvaltningarna. Utsedd upphandlare ansvarar även för kontraktstecknande och avtalsförvaltning samt den övriga administration som anskaffningen och avtalet medför.

Ett samordnat anskaffningsbehov som genomförs via extern part administreras av inköps- och upphandlingsenheten som också ansvarar gentemot den interna organisationen i alla frågor som rör anskaffningen. Referenspersoner utses av kommunens förvaltningar på begäran av den externa parten. Om ett samordnat anskaffningsbehov via extern part inte längre tillhandahålls ansvarar inköps- och upphandlingsenheten för fortsatt anskaffning.

---

[13] Se avsnitt 2.3.8

[14] Med extern part avses exempelvis Statens Inköpscentral - Kammarkollegiet, SKL Kommentus Inköpscentral, Kommunförbundet Skåne och Lunds kommun. Denna typ av externa parter genomför upphandlingar i vilka Eslövs kommun deltar eller anmäler sig avropsberättigad.

3.3.3 Verksamhetsspecifik upphandling

En anskaffning räknas som verksamhetsspecifik när endast en förvaltning har ett behov av det som anskaffas. Som exempel kan nämnas klor till badhusverksamhet eller läromedel inom skolverksamhet.

Inköps- och upphandlingsenhetens upphandlare ansvarar för att projektleda och genomföra verksamhetsspecifika varu- och tjänsteupphandlingar. Till sin hjälp har upphandlaren en referensgrupp bestående av representanter från den förvaltning som har behov av anskaffningen. Utsedd upphandlare ansvarar för kontraktstecknande medan avtalsförvaltning och övrig administration som anskaffningen och avtalet medför överlämnas till den aktuella förvaltningen.

Ett verksamhetsspecifikt anskaffningsbehov som genomförs via extern part administreras av inköps- och upphandlingsenheten och referenspersoner utses av berörd förvaltning på begäran av den externa parten. Löpande frågor under avtalsperioden från den interna organisationen hanteras och besvaras i den aktuella förvaltningen. Om ett verksamhetsspecifikt anskaffningsbehov via extern part inte längre tillhandahålls ansvarar inköps- och upphandlingsenheten för fortsatt anskaffning enligt den ansvarsfördelning som beskrivs i ovanstående stycke.

3.4 Upphandlings- och genomförandeplan

Det krävs god framförhållning och noggrann planering för att kommunen ska kunna säkerställa att avtal finns på plats i rätt tid. Flera kompetenser berörs av och engageras i upphandlingsprocesserna varför planen är viktig för samtliga förvaltningars verksamhetsplanering.

Inköpsansvarig i respektive förvaltning ansvarar för att till den aktuella nämnden ta fram en upphandlings- och genomförandeplan. Upphandlings- och genomförandeplanen ska innehålla en tidplan för när upphandlingarna av varor och tjänster ska vara genomförda och i vilken ordning upphandlingarna ska genomföras. Förvaltningarnas upphandlingsbehov ska vid inlämningstillfällena innehålla det kända upphandlingsbehovet för vilket kontraktsvärdet överstiger 100 000 kronor. Inlämningstillfällena ska korrespondera med nämndernas budgetarbete vilket innebär att nämndernas slutliga upphandlings- och genomförandeplan fastställs i oktober varje år.

Innan planen bereds i nämnden ska behovet vara förankrat i den aktuella förvaltningens ledningsgrupp i syfte att säkerställa personella resurser till referensgrupper.

Inköpsansvarig ansvarar för att kommunicera nämndens beslutade upphandlings- och genomförandeplan utan dröjsmål till inköps- och upphandlingsenheten för vidare handläggning. Inköps- och upphandlingsenheten sammanställer samtliga nämnders upphandlingsbehov till en kommunövergripande upphandlings- och genomförandeplan som efter godkännande i kommunens ledningsgrupp slutligen fastställs i kommunstyrelsens arbetsutskott. I kommunstyrelsens arbetsutskott beslutas även om upphandlingarnas fortsatta handläggning.

Förändringar i upphandlings- och genomförandeplanen kan göras vid ändrade eller utgående behov, politiska beslut eller av andra anledningar som inte kunnat förutses när planen fastställdes. Förändringar som påverkar den ursprungligen fastställda planen ska beslutas i kommunstyrelsens arbetsutskott och medföra en reviderad upphandlings- och genomförandeplan.

Utifrån den fastställda upphandlings- och genomförandeplanen tilldelas varje annonseringspliktig varu- och tjänsteupphandling en upphandlare från inköps- och upphandlingsenheten och upphandlingsprocessen kan påbörjas utifrån den beslutade handläggningsprocessen.

Direktupphandlingar överstigande ett kontraktsvärde på 100 000 kronor genomförs i den förvaltning som har anskaffningsbehovet men kan överlåtas till inköps- och upphandlingsenheten under förutsättning att kommunens annonseringspliktiga upphandlingar kan genomföras som planerat. Vid kontraktsvärden understigande 100 000 kronor genomförs direktupphandlingen alltid av den förvaltning som har anskaffningsbehovet.

Genom en tydligt kommunicerad upphandlings- och genomförandeplan säkerställs att rätt upphandlingar genomförs i rätt tid samtidigt som insynen i, och uppföljningen av, kommunens upphandlingsarbete utvecklas och synliggörs.

4 Avtal som tecknas i samband med anskaffning

4.1 Avtalsägare, avtalsansvar och avtalets kontaktperson

Samtliga upphandlade avtal ska innehålla information om vem som är avtalsägare.

För de kommunövergripande avtalen är inköps- och upphandlingsenheten alltid avtalsägare.
När det gäller samordnade avtal är det de, som enligt tillämplig delegeringsordning ansvarar för verksamheterna där avtalet används och som har budget för den aktuella varan eller tjänsten, som äger avtalet gemensamt.

Avtalsansvar för verksamhetsspecifika avtal har den företrädare för förvaltning/verksamhet som antingen har budget för den aktuella varan/tjänsten eller har ett uttalat ansvar att täcka behov av varor och tjänster för att uppfylla sitt uppdrag i organisationen. Som exempel kan nämnas avtal inom IT, livsmedel och posthantering. Med avtalsägarskapet följer även ansvar för de personuppgiftsbiträdesavtal som eventuellt tecknas i samband med huvudavtalet.

Avtalsägaren ansvarar för att redovisa anskaffningsbehov till inköpsansvarig i aktuell förvaltning så att behov löpande kan vidareförmedlas till inköps- och upphandlingsenheten. Avtalsägaren ansvarar också för att fatta beslut om förlängningar, förändringar i avtalet och om eventuella sanktioner ska utlösas. Vidare ansvarar avtalsägaren för att säkerställa att leverantören uppfyller sina åtaganden enligt avtalet och att den egna verksamheten tillämpar och följer avtalet. Vid ett delat avtalsägarskap svarar samtliga avtalsägare solidariskt för att avtalsansvaret upprätthålls på det sätt som nu beskrivits. Efter godkännande av samtliga avtalsägare kan det delade avtalsansvaret överlåtas i sin helhet på en av avtalsägarna i syfte att underlätta för organisationen som helhet.

Avtalsägare kan utse en för uppdraget lämplig kontaktperson att hantera löpande uppgifter med anledning av avtalet. Avtalets kontaktperson med tillhörande kontaktuppgifter ska anges i det upphandlade avtalet. Beslutsfattande i frågor som rör avtalet kan inte överlåtas.

4.2 Plan för avtalsförvaltning

Avtalsägare ska tillsammans med upphandlare och referensgrupp ta fram en plan för avtalsförvaltning för det kommande avtalet. Denna plan ska vara fastställd innan kommunen skickar ut förfrågan/annonserar upphandlingen. Avtalsförvaltningsplanen syftar till att säkerställa att avtalet används på rätt sätt och att parterna uppfyller sina åtaganden i förhållande till varandra. Avtalsförvaltningsplanen gäller under hela avtalsperioden och dokumentation kring densamma ska löpande tillhandahållas ansvarig upphandlare och avtalsägare, eller av denne utsedd kontaktperson för avtalet. Omfattning av och resurser till uppföljningen fastställs i samband med upphandlingsprocessen och utifrån de enskilda förutsättningar och krav som gäller i upphandlingen.

4.3 Avtalsdatabas

Samtliga upphandlade avtal ska registreras och som huvudregel publiceras och tillgängliggöras i Eslövs kommuns avtalsdatabas. Syftet är att förenkla och förbättra avtalsförvaltningen i kommunen genom en samlad och enhetlig hantering. Inköps- och upphandlingsenheten ansvarar för och administrerar kommunens avtalsdatabas samt den avtalsregistrering och avtalspublicering som sker i systemet. De förvaltningar som genomför egna upphandlingar enligt undantagen i dessa riktlinjer ska vid avtalsregistrering och publicering vända sig till aktuell kontaktperson på inköps- och upphandlingsenheten.

4.4 Beställningsportal

Alla avtal som löpande kan avropas ska tillgängliggöras beställarna i kommunens beställningsportal. Som ett minimum ska en så kallad informationsartikel skapas innehållande information om var avtalet för varan eller tjänsten finns och var beställaren kan hitta mer information. Ansvar för tillgängliggörandet av sådan information framgår av e-handelsorganisationens roller och ansvar.

5 Utbildningar

Inköps- och upphandlingsenheten ansvarar för att tillhandahålla interna inköps- och upphandlingsutbildningar. Internutbildningar erbjuds och anpassas utifrån verksamheternas behov och tillhandahålls på olika sätt, bland annat genom salsföreläsningar, digitala utbildningar och drop-in-tillfällen. Målgrupper för kommunens interna utbildningar är de roller som beskrivs i avsnitt 2.3.

Inköps- och upphandlingsenheten ansvarar för Eslövs kommuns anbudsskola som arrangeras två gånger per år. Målgrupp för anbudsskolan är näringslivet i och kring Eslövs kommun. Anbudsskolan syftar till att stärka näringslivets kunskaper inom offentlig upphandling så att fler aktörer deltar i de upphandlingar som kommunen genomför, samtidigt som ökad dialog mellan Eslövs kommun och kommunens potentiella leverantörer bidrar till en löpande utveckling av de interna inköps- och upphandlingsprocesserna.

6 Delegeringsordning

Beslut om anskaffning och tecknande av avtal får endast göras av medarbetare i organisationen som har delegation av nämnd eller styrelse. För kommunövergripande och samordnad anskaffning som fastställs i kommunens upphandlings- och genomförandeplan gäller kommunstyrelsens delegeringsordning. För verksamhetsspecifik anskaffning gäller den berörda nämndens delegeringsordning.

7 Diarieföring och informations-/ dokumenthanteringsplan

Diarieföring av de handlingar som genereras med anledning av Eslövs kommuns anskaffningar sker enligt gällande lagstiftning och enligt varje nämnds/styrelses informations-/dokumenthanteringsplan. Kommunövergripande och samordnade upphandlingar diarieförs under kommunstyrelsen medan verksamhetsspecifika upphandlingar diarieförs under den nämnd/styrelse som ansvarar för den verksamhet där behovet finns.

Bilaga 1. Strategisk hållbar anskaffning i Eslövs kommun

1 Inledning

Syftet med en strategi för hållbar anskaffning är att styra och stödja verksamheter med anskaffningsbehov att ställa hållbarhetskrav vid anskaffning av varor, tjänster och entreprenader så att Eslövs kommuns mål och visioner i ”Handlingsprogram 2019-2022” för ett hållbart samhälle uppfylls. Hållbarhetsarbetet ska även bidra till att de 17 hållbarhetsmålen i Agenda 2030 uppnås[15]. Upphandlaren tillsammans med verksamheten ansvarar för att beakta denna vägledning i de upphandlingar där kommunstyrelsen beslutat att specifika hållbarhetskrav ska ställas.
I upphandlings- och genomförandeplanen redovisas strategiska frågeställningar utifrån ett flertal perspektiv, däribland juridiska och ekonomiska konsekvenser samt de olika hållbarhetsdimensioner som presenteras nedan. Därefter prioriteras varje år ett antal upphandlingar som gör mest skillnad och får störst effekt ur en samlad bedömning.

2 Fokusområden

Utsläpp av växthusgaser orsakas till drygt 80 procent av konsumtion av livsmedel samt byggnader och transporter. Eslövs kommuns politiska handlingsprogram och övriga styrdokument ligger till grund för utvalda fokusområden för hållbar anskaffning. Fokusområdena har fastställts av kommunfullmäktige och inbegriper de tre dimensionerna ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet. Hållbarhetskrav ska ställas främst inom nedan angivna fokusområden:

- Bygg och fastighet
- Drift- och anläggningsentreprenader
- Energi
- Fordon, transport och drivmedel
- Livsmedel
- IT

2.1 Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet innebär att hänsyn ska tas främst till de kostnader som direkt belastar organisationen. Med hjälp av en livscykelkostnadskalkyl (LCC-kalkyl) väljs produkter som ger mest värde baserat på en totalkostnad över tid. LCC främjar en hållbar och långsiktig användning av skattemedel.

[15] Agenda 2030 med 17 globala hållbarhetsmål https://fn.se/globala-malen-for-hallbar-utveckling/

Vid en upphandling kan det exempelvis innebära att krav ställs på produktens livslängd, drift- och underhållskostnader eller att produkten innehåller utbytbara delar. Även en funktionsupphandling kan ge ökade incitament till återbruk och återvinning.
Ekonomisk hållbarhet kan uppnås genom att sträva mot en cirkulär ekonomi. En cirkulär ekonomi innebär att resurser tas tillvara genom att cirkulera dem om och om igen, genom återbruk och med en minimal produktion av avfall.

Följande frågeställningar ska beaktas inför anskaffning:

- Kan vinster göras genom att ställa krav på återbruk och/eller återvinning?
- Bör livscykelkostnadskalkyl göras och utvärderas?
- Är det lämpligt att hantera anskaffningen som en innovationsupphandling?
- Finns risker för korruption såsom till exempel mutor och jäv?
- Har Upphandlingsmyndigheten tagit fram upphandlingskriterier kring LCC inom det aktuella området?
- Går det att ställa krav på tredjepartscertifiering (till exempel TCO[16])?
- Är det aktuellt att tillämpa särskilda kontraktsvillkor inom området?

2.2 Miljömässig hållbarhet

Miljömässig hållbarhet kan uppnås genom att ställa krav som syftar till en minskad negativ påverkan på miljön såsom krav på fossilfritt eller förnyelsebara bränslen. Det kan också handla om att ställa krav på till exempel miljökompetens, produkternas energianvändning, innehåll av farliga ämnen, materialval, återvinningskrav, livslängd med mera.
En livscykelanalys (LCA) är en beräkning av en produkts miljömässiga påverkan från ”vaggan-till-graven”, att skilja från LCC som är en ekonomisk beräkning. Om en LCC utvecklas till att även inkludera externa kostnader, till exempel miljöeffekter, kan den anses vara en ekonomisk LCA.

Följande frågeställningar ska beaktas inför anskaffning:

- Går behovet att lösa på annat sätt som minskar miljöbelastningen?

[16] TCO Certified är en världsledande hållbarhetscertifiering för IT-produkter. TCO står för ”Total Cost of Ownership” och är ett företagsekonomiskt begrepp.

- Bör krav på miljöledningssystem eller annat miljöarbete ställas?
- Går det att ställa krav på återbruk av produkter?
- Går det att ställa krav på återvunnet material?
- Bör krav på produkters energianvändning ställas?
- Finns risker för att farliga ämnen hanteras?
- Förekommer kemikalier som ska undvikas?
- Förekommer transporter av farligt avfall?
- Ska krav ställas på sortering av avfall?
- Går det att ställa krav på fossilfritt alternativt krav som leder till en lägre användning av fossila bränslen?
- Har miljökrav och kriterier tagits fram av Upphandlingsmyndigheten inom det aktuella området?
- Går det att ställa krav på tredjepartscertifiering (till exempel Svanen, Bra miljöval, ISO-certifieringar, och KRAV)?
- Är det aktuellt att tillämpa särskilda kontraktsvillkor inom området?

2.3 Social hållbarhet

Social hållbarhet innebär till exempel tillgänglighet, arbetsrättsliga villkor, arbetsmiljö, stödjande åtgärder till personer som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden, lika och sunda arbetsvillkor samt rättvis handel.
Om arbetet utförs i Sverige eller EU ska en behövlighetsbedömning göras gällande villkor för lön, semester och arbetstid i nivå med kollektivavtal.
Om arbetet utförs i andra länder ska de arbetsrättsliga villkoren fastställas i enlighet med den internationella arbetsorganisationens (ILO) så kallade kärnkonventioner om grundläggande rättigheter i arbetslivet.

Följande frågeställningar ska beaktas inför anskaffning:

- Ska arbetet utföras i Sverige, i EU eller i tredje land?
- Bör krav ställas att antagen leverantör har ett systematiskt arbete för lika villkor och mot diskriminering?
- Har sociala krav och kriterier tagits fram av Upphandlingsmyndigheten inom det aktuella området?
- Går det att ställa krav på tredjepartscertifiering (till exempel FairTrade)?
- Går det att ställa krav på att antagen leverantör arbetar enligt CSR (Corporate Social Responsibility)?

- Är det aktuellt att tillämpa andra särskilda kontraktsvillkor inom området?

Sysselsättningskrav handlar om arbetsstödjande åtgärder. Det innebär att leverantören, under kontraktstiden, ska erbjuda anställning, utbildning, praktik- eller traineeplatser till en vald målgrupp, till exempel nyanlända, ungdomar eller långtidsarbetslösa.

Följande frågeställningar ska beaktas inför anskaffning:

- Går det att ställa krav på praktik- och/eller utbildningsplatser?
- Går det att ställa sysselsättningskrav på att antagen leverantör under kontraktstiden ska erbjuda anställning till personer i grupper som står långt från arbetsmarknaden?
- Är det aktuellt att tillämpa andra särskilda kontraktsvillkor inom området?

3 Upphandlingsmyndighetens kriteriebibliotek och Eslövs kommuns upphandlingsmallar

Upphandlingsmyndighetens hållbarhetskriterier är anpassade specifikt för offentlig upphandling och finns i olika nivåer. Detta innebär att kraven är avstämda mot branschpraxis, upphandlingslagstiftning och gällande rättspraxis samt med beaktande av praktiska förutsättningar för offentlig upphandling.
Resurser för att kunna genomföra kravställande, utvärdering och löpande avtalsuppföljning måste säkerställas i varje enskild upphandling innan annonsering och inom budgeterade medel.
Kommunens upphandlingsmallar utgör rutiner för upphandlingsarbetet. Där finns ytterligare information om vad upphandlaren tillsammans med verksamheten behöver tänka på i samband med att hållbarhetskrav tas fram.

4 Kontakt

Inköps- och upphandlingsenheten på kommunledningskontoret vägleder i att ställa hållbarhetskrav i upphandlingar. För specifik rådgivning inom hållbarhetsområdena kontaktas följande verksamheter:

Ekonomisk hållbarhet	Ekonomiavdelningen, Kommunledningskontoret
Miljömässig hållbarhet	Miljöenheten, Miljö och Samhällsbyggnad
Social hållbarhet	Arbetsmarknadsenheten, Barn och Utbildning

Ja = UGP 2024 D = Direktupphandling AB / ABT / Aff ? = Preliminär KONTROLLERA	Upphandling/avtal	Beskrivning av tjänsten/varan	Beräknat värde per år (genomsnitt vid större variation)
Ja	Bevakningstjänster, larmcentral och personlarm, samt parkeringsövervakning		2 000 000
Ja	Brandredskap med tillhörande service		
Ja	Bränsle och drivmedel Lund 2020	Stationstankning av biogas, bensin, diesel, etanol och HVO	800000 endast Tr
Ja	Flyttjänster	Flyttservice och flyttransporter	0
Ja: AB/ABT/AFF?	Fysiskt skydd - Låssystem	Leverans, reparations/service- och underhållsarbeten, mi	600 000
Ja: AB/ABT/AFF?	Fysiskt skydd -Brandlarm	Leverans, reparations/service- och underhållsarbeten, mi	600 000
Ja	Förskolebyggnader		151 000 000?
Ja: AB/ABT/AFF	Måleriarbete	Planerade och oplanderade måleriarbete	1 400 000
?	Natur-/biogas	Leveranser av natur-/biogas för uppvärmning till fastighet	seF 440 000, boU
Ja: AB/ABT/AFF	Service storköksmaskiner	Service storköksmaskiner	500 000
Ja: AB/ABT/AFF	Storköksutrustning 2020	Storköksutrustning	1 000 000
Ja	Städmaskiner	Städmaskiner inkl skurmaskiner i olika storlekar.	200 000
Ja, D	Städutbildning	Grundutbildning för lokalvårdarna	150 000
Ja	Teknisk konsulttjänst - akustik		400 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - bygg/entreprenadbesiktning		800 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - byggkonstruktör		700 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - El- besiktning		400 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - El- data		500 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - El-revision		300 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - Geoteknik (inkl. markundersökning)		500 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - landskapsarkitekt		700 000

Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - markbesiktning		200 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - Miljöinventering		300 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - OVK besiktning		250 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - ventilationsbesiktning		250 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst - VS- besiktning		350 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst- storkök		200 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst- styr & reglerbesiktning		250 000
Ja: AB/ABT/AFF	Teknisk konsulttjänst: leverans- och revisionsbesiktning brand- och utrymningslarm		300 000
Ja	Trädgårdsmaskiner, tillbehör och service	Inköp av maskiner och resevdelar,service,reperationer	1 300 000

		Specialistkommentarer										
Avtalet går ut/Planerad avtalsstart	Inom antagen driftbudget=1 Inom antagen investeringsbudget=2	Juridik	Dataskydd	Konekvensbedömning[1]	PUB-avtal[2]	Informationssäkerhet	Infoklassning, riskanalys[3]	Digitalisering/IT	Säkerhet / Beredskap	Kemikalier	Energi / fossilbränslefritt	Övriga utsläpp
2025-10-31	1		Ingår syster	X	?	Ingår systembehandlin		Server ståe	Kommuner	0	1	0
2025-02-16			Anställdas	X	X					1	1	1
2025-03-01	1		Anställdas	X	?				Aktuellt. Ab	0	1	0
2026-03-14	1		Anställdas	X	?					0	1	0
2025-06-30	2	NFC mm	Ingår syster	X	?		X	Viktor har varit med pa		1	1?	0
2025-06-30	2		Ja	X	?		X			1	1?	0
2026-03-15	2											
2025-01-31	1											
2025-01-02	1		Anställdas	X	X?					0	1	0
2026-05-01	1											
2026-06-26	2											
2024-03-01	2									1	1	0
2023-01-01	1		Digital utbil	X	?					0	0	0
2025-06-07	2											
2025-05-03	2											
2025-04-26	2											
2025-05-03	2											
2025-11-29	2											
2025-05-03	1											
2025-06-28	2											
2025-05-03	2											

2025-06-07	2											
2025-06-28	2											
2025-04-27	1											
2025-06-21	2											
2025-04-06	2											
2025-06-28	2											
2025-06-21	2											
2026-04-11	2											
2025-04-19	2		Anställdas	X	X?					0	1	0

Gul fyllning= lagkrav

Orange fyllning=ej tillräckligt sama

Hållbarhetsasoekter													
Buller	Cirkularitet	Djurskydd	Volym / kvantitet	ILO och andra konventioner	Barns bästa	Jämställdhet/ likabehandling/ antidiskriminering	Tillgänglighet	Trygghetsfrämjande	Arbetsrättsliga villkor enligt kollektivavtal	Sysselsättningskrav	Arbetsmiljö - kommunens personal	God resurs-hushållning med skattemedel	LCC
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0
0	1?	0	0	0	0	0	0	ervakning?	0	0	0	1	0
0	1?	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	1	0
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
1	1	0	0	1	1	0	0	0	1	0	0	0	0
0	0	0	0	0	0	1	1	0	1	0	0	0	0

1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

and med det upphandlade föremålet

Återbruk (cirkulär)	Korruption
0	1
0	0
0	0
0	1
0	0
0	0
0	0
0	0
0	0

1	0

Upphandling av ramavtal anläggningsentreprenader

12

SOT.2022.0190

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2022.0190

2023-08-09
Paulina Gorny
+4641362377
lina.lauren@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Upphandling av ramavtal Anläggningsentreprenader

Ärendebeskrivning
Eslövs kommun, Serviceförvaltningen och Miljö- och samhällsbyggnad har upphandlat ett ramavtal avseende anläggningsentreprenader. Ramavtalet omfattar utförandet av markarbeten i anslutning till beställarens geografiska område. Arbetena kan bland annat omfatta schakt och anläggningsarbeten i hårdgjord och grön miljö, vatten, avlopp, dränering, stängselsättning, planteringsarbete mm. Avrop på ramavtalet kommer främst att göras av förvaltningarna Miljö- och samhällsbyggnad samt Serviceförvaltningen.

Uppskattat värde är ca 6-8 miljoner kronor per år för Serviceförvaltningen och över 100 000 miljoner för Miljö- och samhällsbyggnad.
Servicenämnden har godkänt avtalstecknandet med vinnande entreprenör.

Beslutsunderlag
Servicenämndens beslut § 23 SOT.2022.0190

Beredning
Upphandlingsdokument har tagits fram genom en referensgrupp av representanter på Serviceförvaltningen, Miljö- och Samhällsbyggnad och VA-Syd samt upphandlingskonsult. Referensgruppen har utvärderat inkomna anbud och skickat tilldelningsbeslut.

Miljö- och samhällsbyggnad har de allra flesta inköp/avrop och därför är det mest effektivt om Miljö- och samhällsbyggnad tecknar avtalen och sköter avtalsuppföljningar och förlängningar i samråd med Serviceförvaltningen.
Det anses underlätta inrättandet av en flexibel och effektiv samverkan. Syftet ät att förvaltningarna standardiserar rutiner, säkerställer att samtliga inköp motsvarar verksamhetens faktiska behov samt att samordna parternas resurser för att därigenom

skapa förutsättningar för att bibehålla och utveckla kvaliteten och förbättra effektiviteten i det uppdrag som avtalet omfattar.

Sådan samverkan bidrar till rättssäkerhet, god kvalitet, effektivitet.

Förslag till beslut

- Servicenämnden godkänner information och lägger den till handlingarna.

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Sara Andersson
Administrativ chef

§ 23 **SOT.2022.0190**

Upphandling av ramavtal anläggningsentreprenader

Ärendebeskrivning
Eslövs kommun, Serviceförvaltningen, planerar att upphandla ett ramavtal avseende anläggningsentreprenader. Ramavtalet omfattar utförandet av markarbeten i anslutning till beställarens geografiska område. Arbetena kan bland annat omfatta schakt och anläggningsarbeten i hårdgjord och grön miljö, vatten, avlopp, dränering, stängselsättning, planteringsarbete med mera. Avrop på ramavtalet kommer främst att göras av förvaltningarna Miljö och Samhällsbyggnad samt Serviceförvaltningen.

Uppskattat värde är ca. 6-8 miljoner kronor per år för Serviceförvaltningen. Uppdrag beställs fortlöpande och efter behov. Några volymer kan inte garanteras.

Beslutsunderlag
- Tjänsteskrivelse. Upphandling av ramavtal Anläggningsentreprenader
- Upphandlingsbeskrivning för ramavtal Anläggningsentreprenader

Beredning
Upphandlingsdokument har tagits fram genom en referensgrupp av representanter på Serviceförvaltningen, Miljö och Samhällsbyggnad och VA-Syd samt upphandlingskonsult.

Beslut
Servicenämnden uppdrar åt förvaltningschefen att godkänna förfrågningsunderlaget och tillsammans med ansvarig handläggare publicera upphandlingen i kommunens upphandlingssystem TendSign.

Servicenämnden uppdrar åt förvaltningschefen att teckna tilldelningsbeslut samt avtal med vinnande entreprenör.

Upphandling: ramavtal el-arbete

13

SOT.2023.0149

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0149

2023-08-16
Paulina Gorny
+4641362413
paulina.gorny@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Upphandling av ramavtal elarbeten

Ärendebeskrivning
Eslövs kommun, Serviceförvaltningen planerar att upphandla ett ramavtal avseende elarbeten.

Upphandlingen gäller ramavtal att i erforderlig omfattning utföra underhålls-, reparations-, service- samt mindre om- och tillbyggnadsarbeten enligt avtal med tillhörande bilagor. El-, tele- och dataarbetena är i de flesta fall knutna till mindre nybyggnads-, reparations-, underhålls- och ombyggnadsarbeten på upphandlade myndigheters byggnader.

Uppskattat värde är cirka 3 miljoner kronor per år för Serviceförvaltningen. Uppdrag beställs fortlöpande och efter behov. Några volymer kan inte garanteras.
Planerad avtalstid är fyra år.

Beslutsunderlag
Upphandlingsbeskrivning ramavtal elarbeten.

Beredning
Upphandlingsdokument har tagits fram genom fastighetsförvaltare och upphandlingskonsult.

Förslag till beslut
- Servicenämnden uppdrar åt förvaltningschefen att godkänna förfrågningsunderlaget och tillsammans med ansvarig handläggare publicera upphandlingen i kommunens upphandlingssystem TendSign.
- Servicenämnden uppdrar åt förvaltningschefen att teckna tilldelningsbeslut samt avtal med aktuella entreprenörer.

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Sara Andersson
Administrativ chef

Uppföljning av externa hyresavtal september 2023

14

SOT.2021.0194

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2021.0194

2023-08-30
Liselotte Magnusson
+4641362459
liselotte.magnusson@eslov.se

Servicenämnden

Uppföljningsrapport externa hyresavtal september 2023

Ärendebeskrivning
Utifrån servicenämndens reglemente beslutat av kommunfullmäktige den 28 november 2022 § 119, är nämndens uppgift att medverka till, för Eslövs kommun, optimala lösningar vid externa förhyrningar genom förhandling och tecknande av hyresavtal om hyrestiden inte överstiger fem år och förlängningen av avtalstiden inte överstiger fem år. Hyresavtal på längre period ska godkännas av kommunstyrelsen innan avtalstecknande.
Syftet med Uppföljningsrapport externa hyresavtal 2023, är att arbeta efter kommunallagen om nämndernas uppdrag: Kommunallag (2017:725)
6 kap. 6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.
Uppföljningsrapporten över externa hyresavtal 2023 är en rapport över, dels helheten vilka externa inhyrningar som genomförs, syftet med dessa samt det ekonomiska värdet med inhyrningarna. Dels en uppföljning av pågående arbeten med nya och revideringar av hyresavtal utifrån tidsplaner, ekonomi och risker.

Detta ger servicenämnden insyn om verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt och enligt kommunens mål och riktlinjer.

Beslutsunderlag
Uppföljningsrapport externa hyresavtal september 2023
Kostnader externa hyreskontrakt september utfall och prognos
Kostnader externa hyreskontrakt 2022-2027

Beredning
Med anledning av att rättsläget är osäkert vid upphandling av hyresavtal där specifika verksamhetsanpassningar och verksamhetsanpassningar i befintliga hyresavtal är nödvändiga har fastighetsförvaltning beställt en juridisk utredning för att få svar på upphandlingsfrågor, riskbedömningar och eventuella kostnader om en upphandling anses felaktigt utförd. Utredningen är inte helt färdigställd men vissa av frågorna har besvarats. Därmed kan något projekt påbörja projektering och upphandling av byggentreprenad.
En ny sammanställning av kostnader för externa hyreskontrakt finns nu för att följa upp och budget för kommande hyreskostnader. Serviceförvaltningen presenterar även redovisning för hyreskostnaderna för 2022 till och med 2027.
Uppföljningsrapporten är under utveckling och kommer att fördjupas efterhand.

Förslag till beslut
- Servicenämnden godkänner uppföljningsrapport för externa hyresavtal för september 2023.

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Liselotte Magnusson
Avd chef Fastighetsförvaltning

ESLÖVS KOMMUN

UPPFÖLJNINGSRAPPORT EXTERNA HYRESAVTAL

SEPTEMBER 2023

ESLÖVS KOMMUN

INNEHÅLL

- **INFORMATION OCH BAKGRUND**
- **FÖRTECKNING ÖVER AKTIVITETER**
- **STATUS ÖVER PÅGÅENDE NY/OM TECKNING AV HYRESAVTAL**
- **RISKER**

ESLÖVS KOMMUN

Information

Bakgrund

Eslövs Kommun investerar i kommunens utveckling. Visionen för 2025 är att Eslöv skall vara Skånes bästa kommun att bo och verka i. Det innebär att fastighetsförvaltningen är en aktiv aktör och ansvariga för kommunens drift och underhåll av skolor, förskolor, kultur- och fritidsbyggnader och administrativa lokaler samt hantering och administration av Eslövs kommuns externa hyresavtal.

Utifrån servicenämndens reglemente beslutat av kommunfullmäktige den 28 november 2022 §119, är nämndens uppgift att medverka till, för Eslövs kommun, optimala lösningar vid externa förhyrningar genom förhandling och tecknande av hyresavtal om hyrestiden inte överstiger fem år och förlängningen av avtalstiden inte överstiger fem år. Hyresavtal på längre period ska godkännas av kommunstyrelsen innan avtalstecknande.

Syfte med uppföljningsrapporten externa hyresavtal

Syftet med Uppföljningsrapport externa hyresavtal 2023, är att arbeta efter kommunallagen om nämndernas uppdrag:

Kommunallag (2017:725)
6 kap. 6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Uppföljningsrapport externa hyresavtal 2023 är en rapport över, dels helheten vilka externa inhyrningar som genomförs, syftet med dessa samt ekonomiska värdet med inhyrningarna. Dels en uppföljning av pågående arbeten med nya och pågående omförhandlingar av befintliga hyresavtal utifrån tidsplaner, ekonomi och risker. Detta ger servicenämnden insyn om verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt och enligt kommunens mål och riktlinjer. Uppföljningsrapporten är under utveckling och kommer att fördjupas efterhand.

Externa hyresavtal omfattning

Servicenämnden förvaltar drygt 120 hyresavtal för Eslövs kommun, en majoritet avtalen är för Vård och Omsorg och Eslövs Bostads AB (EBO) som hyresvärd.
Kostnaden för samtliga hyresavtal beräknas för 2023 till 91,3 mnkr. Under perioden 2024 – 2027 beräknas kostnaden öka från 101,46 mnkr 2024 till 110,87 mnkr 2027. Ökningen är beräknat utifrån en prognostiserad ökning av KPI-index. Detta avser de hyresavtal som Serviceförvaltningen ansvarar för och finns registrerade i Vitec. Samtliga externa hyresavtal finns förnärvarande inte upplagda i vårt system Vitec och därmed inte är kvalitetssäkrade.

Utvecklingsarbetet med att registrera in de externa hyresavtalen i fastighetsprogrammet Vitec Hyra pågår. Registrerade i Vitec hyra är Ebos och Brinovas avtal . Resterande hyresavtal finns i nuläget

ESLÖVS KOMMUN

kvar i förteckningen över hyresavtalen i en excelmodell där utvecklingsarbete fortsätter att kvalitetssäkra och dokumentera samtliga hyresavtal i Vitec.

Förteckning över aktiviteter i externa inhyrningar

- Kugghjulet
- LSS-boende
- Göingevägen
- Lapplandsvägen 11
- Förskola västra Eslöv
- Nulägesbeskrivning av mindre ärenden :
- Östergatan 8

Status Externa hyresavtal

Kugghjulet

Beskrivning av verksamheten: Dagverksamhet för vuxna personer med stora och omfattande funktionsnedsättningar som befinner sig på tidig utvecklingsnivå och använder många och stora hjälpmedel.
Nulägesbeskrivning av lokalen: 8 lgh tillgänglighetsanpassade, ca 40kvm/st, personalrum, tvättstuga, bred korridor gemensmt kök- allrum ca 70 kvm. Balkong anpassad så att brukare som behöver komma av rullstolar kan få komma ner och vara aktiva utomhus. Omgivningen runt Trollsjögården möjliggör utevistelse.
Lokalbehov: Ca 400-500 kvm i markplan och tillgänglighetsanpassat, 6 rum ca 30 kvm/st, kontor, tvättstuga, kök-allrum, 4 st wc, förberett för att kunna fungera som korttidsboende.
Upphandlingsförfarande ny lokal: Geografisk hyresavtalsupphandling
Status 2022-09-01: Upphandlad ramavtalsjurist Foyen advokatfirma avropad för att ta fram handlingar och bistå vid upphandlingen.
Status 2022-09-29: Foyen har 2022-09-28 levererat handlingar som skall kommuniceras med vård- och omsorg.
Status 2022-11-04: Frågor och svar pågår mellan Foyen och verksamheten.
Status 2022-11-28: Efter möte med Foyen, representant från VoO samt SeF 2022-11-24 beslutades att teknisk konsult skulle avropas för att upprättand teknisk funktionsbeskrivning till upphandlingsunderlag.
Status 2023-02-02: Teknisk konsult är avropad och vård- och omsorg skall stämma av upprättad basutredning och vid behov revidera kravspecifikation.
Status 2023-03-02: Reviderad basutredning mottagen från vård- och omsorg 2023-02-28. Avstämning sker under vecka 10 med verksamhet och konsult.
Status 2023-03-31: Projektet har samma upphandlingsförutsättningar som LSS-boenden och utredning pågår med anledning av rättsläget gällande hyresavtalsupphandlingar.
Status 2023-06-01: Med anledning av att rättsläget är osäkert vid upphandling av hyresavtalet, där specifika verksamhetsanpassningar är nödvändiga, är projektet pausat för närvarande

ESLÖVS KOMMUN

Fastighetsägare: Ej klart
Befintlig avtalstid: Lokalerna är en del av Trollsjögårdens hyresavtal
Bef Hyra i nuvarande lokal per år: ca 600.000 kr/år
Ny Hyrestid: Ej klart
Beräknad budget hyresökning per år (kr): Ej klart

LSS-Boende

Beskrivning av verksamheten: Bostäder med särskild service för vuxna enligt LSS.
Nulägesbeskrivning: 17 olika boenden i kommunen. Alla bostäder innefattar fullvärdiga lägenheter på ett till tre rum och kök/pentry. Samtliga platser är idag fullbelagda.
Lokalbehov: Huvudregeln bör vara att de generella byggbestämmelser som gäller för bostäder i allmänhet också ska gälla för bostadslägenheter i en gruppbostad. Viktigt att bostaden ligger i en miljö som ger de boende förutsättningar att delta aktivt i samhällslivet. Det ställs högre krav på brandskyddet i behovsprövade särskilda boenden än boenden i ordinarie bostadsbestånd, verksamhetsklass 5B.
Upphandlingsförfarande ny lokal: Geografisk hyresavtalsupphandling
Status 2022-09-01: Upphandlad ramavtalsjurist Foyen advokatfirma avropad för att ta fram handlingar och bistå vid upphandlingen.
Status 2022-09-29: Foyen har 2022-09-28 levererat handlingar som skall kommuniceras med vård- och omsorg.
Status 2022-11-04: Frågor och svar pågår mellan Foyen och verksamheten.
Status 2022-11-28: Efter möte med Foyen, representant från VoO samt SeF 2022-11-24 beslutades att teknisk konsult skulle avropas för att upprättand teknisk funktionsbeskrivning till upphandlingsunderlag.
Status 2023-02-02: Teknisk konsult är avropad och möte med verksamheten är bokat till 2023-02-08. Platsbesök hos en privat fastighetsägare genomfördes 2023-01-20 tillsammans med verksamhetschef för funktionsnedsättning. Fastigheten är under uppförande. Då kravet på boendet innefattar bl.a. sprinkler och utrymningslarm är hyresavtalet upphandlingspliktigt.
Status 2023-03-02: Funktionsprogram upprättat och skickat till Foyen 2023-02-24 som återkopplat med synpunkter 2023-03-02. Möte bokat för genomgång 2023-03-14.
Status 2023-03-31: Upphandling avvaktar då rättsläget är osäkert, utredning pågår.
Status: **2023-04-27:** Utredningen gällande fortsatt upphandling av hyresavtal är klart. Resultatet med den interna utredningen är att gå vidare med att avropa upphandlingskonsult som även ska tydliggöra vissa frågeställningar som kvarstår. Arbete med kravställning för att avropa upphandlingskonsult pågår.
Status 2023-06-01: Upphandling av upphandlingskonsult pågår.
Status 2023-09-1: Upphandlingskonsult upphandlad och upphandlingsarbetet har påbörjats

Fastighetsägare: Ej klart
Önskvärd avtalstid : Ej klart
Snitthyra i nuvarande lägenheter per år (kr): Fastighetsförvaltningen har ställt frågan till VoO om denna uppgift.

ESLÖVS KOMMUN

Hyrestid: Ej klart
Ny Hyra per år (kr): Ej klart
Beräknad budget ny hyra per år (kr): Beräknad tillkommande kostnad 1 mnkr /år

Göingevägen

Korttidsvistelse utanför det egna hemmet innebär att den enskilde tillfälligt vistas på korttidshem. Vistelse kan vara både enstaka dagar och flera dagar. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år.
Behovet av anpassning och totalrenovering av Göingevägen 22 grundar sig på barnen/ungdomarnas kognitiva och fysiska behov, personalens arbetsmiljö och brandkrav på lokalen.
Brandskyddsbeskrivning har upprättat av extern konsult avseende de brandtekniska lösningarna för att verksamhetsklass Vk5B skall uppfyllas utifrån den verksamhet som skall bedrivas i lokalerna.
Teknisk ramavtalskonsult har avropats för att kostnadsberäkna åtgärderna. Beroende på kostnaderna och omfattning av anpassningarna får ny dialog med verksamheten och fastighetägaren fortsätta.
Status 2022-09-01: Kostnadskalkyl är upprättad och skickad till VoO för yttrande.
Status 2022-09-29: Ändringar från verksamheten är översända till arkitekt, underlagen beräknas vara färdigställda under oktober månad.
Status 2022-10-27: Kalkyl översänd till EBO. Arbete pågår avseende projektorganisation och upprättande av FFU.
Status 2022-11-28: Arkitekten aviserade 2022-11-28 att förtydligande från verksamheten kommer behövas avseende del av önskad hyresgästanpassning.
Status 2023-02-02: Verksamheten har återkopplat gällande förändringar avseende hyresgästanpassningar. Platsbesök kommer att genomföras 2023-02-06 och därefter påbörjas arbetet med upprättande av handlingar.
Status 2023-03-02: Ombyggnadsförslag skickat till verksamheten. Genomgång med verksamheten och arkitekt sker vecka 10. Därefter tillsätts projektgrupp tillsammans med Ebo.
Status 2023-03-31: Avseende upphandling av byggentreprenad på annas fastighet är rättsläget osäkert, utredning pågår.
Status 2023-06-01: Med anledning av att rättsläget är osäkert vid upphandling av hyresavtalet, där specifika verksamhetsanpassningar är nödvändiga, är projektet pausat för närvarande.
Status 2023-09-01: Utifrån juridisk utredning av upphandlingsförutsättningar kan detta projektet gå ingång med projektering.

Fastighetsägare: Eslövs Bostads AB
Befintlig avtalstid, t om 2022-09-30.
Tidpunkt för uppsägning: Uppsagt för avflytt av fastighetsägaren 2020-03-18
Ny förlängningstid: Överenskommelse om förlängning till 2023-09-30. Därefter sk nytt hyresavtal tecknas efter verksamhetsanpassningar och myndighetskrav.
Bef Hyra per år (kr): 336 738
Ny Hyrestid: Ej klart
Ny Hyra per år (kr): Ej klart

ESLÖVS KOMMUN

Lapplandsvägen

LSS-barnboendet på Lapplandsvägen 11A ligger idag i ett enfamiljshus och nära skolan.
Lokalen är idag inte tillräckligt anpassad för barnens fysiska behov utifrån behovet av hjälpmedel, ljudkrav och andra verksamhetskrav. Lokalen har även behov av renovering och modernisering.
Hyresavtalet inkluderar Lapplandsvägen 11 A och 11B.
Tidigare föreslagen omflyttning av verksamheten från Lapplandsvägen 11A till Göingevägen är inte längre aktuell då behovet av platser har minskat och då är de åtgärder som behövs möjliga att göra i befintliga lokaler. Basutredningen är klar, projektledare från byggprojektavdelningen är utsedd till Fredrik Liedberg. Första utkast från arkitekt ska revideras enligt verksamhetens önskemål och nytt utkast skall vara verksamheten tillhanda 6/4. Teknisk ramavtalskonsult har avropats för att kostnadsberäkna åtgärderna
Status 2022-09-01: Kostnadskalkyl är upprättad och skickad till VoO för yttrande.
Status 2022-10-03: Ändringar från verksamheten är översänd till arkitekt, underlagen beräknas vara färdigställda under oktober månad.
Status 2022-10-27: Kalkyl översänd till EBO. Arbete pågår avseende projektorganisation och upprättande av FFU.
Status 2022-11-28: Arkitekten aviserade 2022-11-28 att förtydligande från verksamheten kommer behövas avseende del av önskad hyresgästanpassning.
Status 2023-02-02: Verksamheten har återkopplat gällande förändringar avseende hyresgästanpassningar. Platsbesök kommer att genomföras 2023-02-06 och därefter påbörjas arbetet med upprättande av handlingar.
Status 2023-03-02: Ritningar samt rumsbeskrivning skickat till verksamheten. Avstämning med verksamheten och arkitekt sker vecka 10. Därefter tillsätts projektgrupp tillsammans med Ebo.
Status 2023-03-31: Avseende upphandling av byggentreprenad på annas fastighet är rättsläget osäkert, utredning pågår.
Status 2023-06-01: Med anledning av att rättsläget är osäkert vid upphandling av hyresavtalet, där specifika verksamhetsanpassningar är nödvändiga, är projektet pausat för närvarande.
Status 2023-09-01: Utifrån juridisk utredning av upphandlingsförutsättningar kan detta projektet börja startas upp igen men behöver vissa förtydliganden gällande hanteringen av att det befintliga hyresavtalet.

Fastighetsägare: Eslövs Bostads AB
Befintlig avtalstid: 2021-10-01 - - 2024-09-30
Befintlig förlängning: 5 år
Tidpunkt för uppsägning: 2023-12-31
Bef Hyra per år (kr): 807 000 kr avser både 11 A och 11B
Nytt hyretillägg avseende anpassningarna: Ej klart

Inhyrning Förskola västra Eslöv

Inhyrning av förskola på väster enligt kommunstyrelsens beslut Ks. 2019.0301.

ESLÖVS KOMMUN

Vid prioritering inför budget 2021 senarelades detta projekt utifrån det behov som var känt då. Idag ser kommunen att behovet av nya förskoleplatser är betydligt större utifrån både prognos och utfall. Behovet är minst sex avdelningar men helst åtta, 105 till 140 platser. Den totala ytan beräknas till ca 1 400 kvm BTA för en förskola med sex avdelningar i två plan och 1 800 kvm BTA för en förskola med åtta avdelningar i två plan
Servicenämnden beslutade 2022 § 38 om vilket alternativ för upphandling som ska gälla. Arbetet pågår utifrån taget beslut. Förslag påprojektledare och projektorganisation ska lämnas till styrgruppen för lokalfrågor 2022-05-17.
Status 2022-09-01: Avropad jurist arbetar med att ta fram avtalspaket innehållande gennomförandeavtal, hyresavtal inkl bilagor med särskilda bestämmelser, projektorganisation med beskrivning av mötesintervall, beslutgång, kostnadsfördelning osv. Detaljplanen för området måste vara antagen innan bygglov kan sökas. Arbetet fortlöper under tiden med att färdigställa och förhandla handlingar som ska gå vidare för politiska beslut. Målet är att ha bygglovshandlingar klara för inlämnade när detaljplanen är antagen och att förskolan ska var klar för inflytt 2025 Q4.
Projektet inväntar besked från BoU om antalet avdelningar (6 eller 8)
Status 2022-10-03: Arbetet fortlöper, vissa möten ombokade pga sjukdom.
Status 2022-11-04: Pga överprövning av liknande upphandling i Göteborg har viss utredningstid behövts för att klargöra eventuella risker med denna upphandlingen. Med anledning av detta undersöks även hur kravställningen på Eslövs kommun är för den geografiska platsen för en ny förskola Eslöv centrum väster. Förslag på projektorganisation är i slutskede.
Status 2022-11-28: Arbetet fortlöper , något försenat pga sjukdom.
Status 2023-01-06: Intern utredning har gjorts utifrån tagna beslut och upphandlingsförfarande utifrån konkurrenverkets överprövening av liknande upphandling.
Status 2023-02-03: Internutredningen visar att en geografisk hyresvärdsupphandling är att rekommendera. Det geografiska området behöver vara tydligt motiverat och beskrivet. Detta kommer att göras av verksamheten och lokalstrategen.
Status 2023-03-03: Inget nytt att rapportera.
Status 2023-03-31 : Avvaktar besked från intern utredning och analys av rättsläget gällande upphandling av hyresvärdsupphandlingar.
Status 2023-06-01: Med anledning av att rättsläget är osäkert vid upphandling av hyresavtalet, där specifika verksamhetsanpassningar är nödvändiga, är projektet pausat för närvarande
Status 2023-09-01: Inväntar juridiska utredningens svar samt resultatet av Barn- och utbildnings utredning av lokalbehovet.

Fastighetsägare: Upphandlas
Hyrestid: Ej klart
Förlängningstid: Ej klart
Hyra per år (kr): Ej klart
Beräknad ny hyra : Ej klart

Nulägesbesksrivning av mindre ärenden.

ESLÖVS KOMMUN

Östergatan 8 (Kulturskolan)
Avtalet uppsagt för omförhandling av fastighetsägaren 2023-01-23.
Möte med verksamheten bokat till 2023-02-21 för genomgång av nytt avtalsförslag.
Status 2023-03-03: Förhandling om nytt hyresavtal avvaktar beslut om byggstart för nya Kulturskolan.
Status 2023-03-31: Inget att rapportera.
Status 2023-06-01: Inväntar besked om godkännande av budget och projektstart.
Status 2023-09-01: Inget att rapportera.
Fastighetsägare: Eslövs Bostads AB

Risker i projekten

Avsnittet beskriver avvikelse, projekt störningar gällande tid, kvalitet och ekonomi. Aktuella risker med utförda och/eller planerade åtgärder. Generella risker: Konsekvensen av att förhandlingar vid omförhandling av befintliga hyresavtal drar ut på tiden i de lokaler med eftersatt fastighetsunderhåll medför risker i bl. a arbetsmiljö, inomhusklimat, myndighetskrav avseende livsmedelshantering och ökade driftkostnader.

Risk	Sannolikhet	Konsekvens/kostnad	Handlingsplan.

Mallen visar Eslövs kommuns kostnader för externa hyresavtal fördelat per nämnd, samt kalkyl uppräkningar. 20230904
Kostnaderna för hyreskontraktet uppräknas årligen med **KPI-oktober-index** angivet i kontrakten.
Prognos indexuppräkningar; 2023 10,9 %, 2024 5 %, 2025-2027 3 % årligen.

Kostnader externa hyreskontrakt 2022-2027

tkr

Nämnd	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall jan-jun 2023	Prognos 2023	Plan 2024	Plan 2025	Plan 2026	Plan 2027	Kommentar
Kommunstyrelse	0								
Kommunstyrelse, förändring									
Barn och familj	226	242	115	226	226	226	226	226	
Barn och familj, indexuppräkning				25	37	45	53	62	
Gymnasie vux	818	1 030	338	818	818	818	818	818	
Gymnasie vux, indexuppräkning				89	135	163	193	223	
Vård och omsorg	68 142	71 816	37 134	68 142	68 142	68 142	68 142	68 142	
Vård och omsorg, indexuppräkning				7 427	11 206	13 586	16 038	18 564	
Kultur och fritid	677	1 364	453	677	677	677	677	677	
Kultur och fritid, indexuppräkning				74	111	135	159	184	
Miljö och samhällsbyggnad	148	240	72	148	148	148	148	148	
Miljö och samhällsbyggnad, indexuppräkning				16	24	30	35	40	
Servicenämnd	17 120	16 606	9 602	17 120	17 120	17 120	17 120	17 120	
Servicenämnd, indexuppräkning				1 866	2 815	3 413	4 029	4 664	
SUMMA	**87 131**	**91 298**	**47 714**	**87 131**	**87 131**	**87 131**	**87 131**	**87 131**	
SUMMA indexuppräkning	**0**	**0**	**0**	**9 497**	**14 329**	**17 372**	**20 508**	**23 737**	
TOTALSUMMA	**87 131**	**91 298**	**47 714**	**96 628**	**101 460**	**104 503**	**107 639**	**110 868**	

Mallen visar Eslövs kommuns kostnader för externa hyresavtal fördelat per nämnd, utfall och prognos fö
Kostnaderna för hyreskontraktet uppräknas årligen med **KPI-oktober-index** angivet i kontrakten.
Prognos indexuppräkningar; 2023 10,9 %, 2024 5 %, 2025-2027 3 % årligen.

Kostnader externa hyreskontrakt september utfall och prognos 2023

tkr

Nämnd	Bokslut 2022	Budget 2023	Utfall jan-jun 2023	Prognos 2023	Kommentar
Kommunstyrelse	0				
Kommunstyrelse, förändring					
Barn och familj	226	242	115	226	
Barn och familj, indexuppräkning				25	
Gymnasie vux	818	1 030	338	818	
Gymnasie vux, indexuppräkning				89	
Vård och omsorg	68 142	71 816	37 134	68 142	
Vård och omsorg, indexuppräkning				7 427	
Kultur och fritid	677	1 364	453	677	
Kultur och fritid, indexuppräkning				74	
Miljö och samhällsbyggnad	148	240	72	148	
Miljö och samhällsbyggnad, indexuppräkning				16	
Servicenämnd	17 120	16 606	9 602	17 120	
Servicenämnd, indexuppräkning				1 866	
SUMMA	**87 131**	**91 298**	**47 714**	**87 131**	
SUMMA indexuppräkning	**0**	**0**	**0**	**9 497**	
TOTALSUMMA	**87 131**	**91 298**	**47 714**	**96 628**	

Omförhandling av hyresavtal med Actic på Karlsrobadet

15

SOT.2023.0159

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0159

2023-09-06
Liselotte Magnusson
+4641362459
liselotte.magnusson@eslov.se

Servicenämnden

Omförhandling hyresavtal Actic Sverige AB, fastigheten Hästen 15 Eslöv.

Ärendebeskrivning
Servicenämnden har uppgiften att omförhandla och teckna Eslövs kommuns externa lokalhyresavtal för kommunala verksamheter. Hyresavtal med 5 års avtalstid och mindre än 5 års förlängning godkänns av servicenämnden. Fastigheten Hästen 15, Karlsrobadet, ägdes av Fastighetsaktiebolaget Gäddan och förvaltades av Eslövs Industrifastigheter AB vilken innebär att Eslövs Industrifastigheter AB står som hyresvärd på ett antal hyresavtal som Serviceförvaltningen ansvarar för sedan Eslövs Industrifastigheter AB avyttrades. Det nu omförhandlade hyresavtalet har överlåtits till Actic Sverige AB från Eslövs Motions Center Hälsostudion AB 5 februari 2014. Actic Sverige AB inkom med uppsägning för villkorsändring 30 juni 2021. Det ursprungliga avtalet tecknades innan lokalerna var klara vilket innebär att vissa delar av avtalet nu har andra förutsättningar. I det nya hyresavtalet har generella uppdateringar och förtydliganden gjort samt ytor och kostnader för el, värme och vatten förtydligats.

Beslutsunderlag
Hyresavtal 9935-7 Eslövs Motions Center Hälsostudion AB och Eslövs Industrifastigheter AB daterat den 4 februari 2013
Överenskommelse om överlåtelse av hyresavtal Eslövs motions Centrum Hälsostudion AB och Actic Sverige AB daterad 5 december 2014
Uppsägning för villkorsändring daterad 30 juni 2021
Hyresavtal 9935-7 Actic Sverige AB 1 maj 2023 till 31 december 2028

Beredning
I det nya avtalet har de faktiska förbrukningarna avseende el, värme och vatten kunnat fastställas. Detta ger en bättre förutsättning för att hyresvärd och hyresgäst gemensamt kan arbeta för att sänka förbrukningen.

Förslag till beslut

- Servicenämnden föreslår kommunstyrelsen godkänner hyresavtalet 9935-7 Actic Sverige AB.
- Under förutsättning att kommunstyrelsen godkänner hyresavtalet uppdrar servicenämnden till förvaltningschefen att underteckna hyresavtalet.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen
Kultur och Fritid, för kännedom

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Liselotte Magnusson
Avdelningschef Fastighetsförvaltning

HYRESAVTAL
- avseende lokal

Datum	Kontraktsnummer 9935-~~02-2~~ - 7
Objektsnummer	Diarienummer

Hyresvärd

Eslövs Industrifastigheter AB	Org-/Personnr 556065-1779

Hyresgäst(er)

Eslövs Motions Center Hälsostudion AB	Org-/Personnr 556619-9146
	Org-/Personnr

Hyresobjektets adress

Gata VÄSTERGATAN 54	Trappor/hus	Lägenhetsnr 9935-02
Kommun Eslöv	Fastighetsbeteckning Hästen 16	
Aviseringsadress Västergatan 54, 241 32 Eslöv		

Ändamålet med förhyrningen

Hyresobjektet ska användas till

☐

☒ Enligt beskrivning i bilaga. — Bilaga nr 1

Hyresobjektets skick

Hyresobjektet hyrs ut i

☐ befintligt skick. Byggnaden är under uppförande

☐ avtalat skick enligt bilaga. — Bilaga nr

☐ mellan parterna avtalat skick där vardera parten ska ombesörja och bekosta åtgärder i hyresobjektet för att tillse att hyresobjektet på tillträdesdagen är i avtalat skick enligt bilaga. — Bilaga nr 1

Hyresobjektets omfattning

☐ Enligt följande

Butiksyta				Kontorsyta				Summa ca
Våningsplan	Yta i kvm ca	Våningsplan	Yta i kvm ca	Våningsplan	Yta i kvm ca	Våningsplan	Yta i kvm ca	Butiksyta
								Kontorsyta

Lageryta		Övrig yta			Summa ca	Total yta i kvm ca
Våningsplan	Yta i kvm ca	Våningsplan	Yta i kvm ca	Ink halv gemensam yta enligt bil 1	Lageryta	837,6
		1	17,9			
		2	819,7		Övrig yta	

Hyresgästen har inte rätt till sänkning eller återbetalning av hyra och hyresvärden har inte rätt till höjning av hyran om ytan som anges i detta hyresavtal avviker från den faktiskta ytan.

☒ Framgår av bifogade ritning(ar). — Bilaga nr 2a-b

Till hyresobjektet hör

☐ Tillfart för i och urlastning med fordon	☐ Skyltplats	☐ Plats för skåp eller automat
☐ Parkeringsplats(er) för bil(ar)	☐ Garageplats(er) för bil(ar)	☐

Hyrestid/Uppsägning/Förlängning

Från och med den 2013-04-01 till och med den 2022-03-31 Se bilaga 1

Uppsägning ska ske skriftligen och för att hyresavtalet ska upphöra att gälla ska det sägas upp senast 9 månad(er) före hyrestidens utgång.

Om inte hyresavtalet sägs upp i tid är hyresavtalet för varje gång förlängt med [X] 5 år [ ] månad(er)

Hyra

1 088 880 kr per år utgörande [ ] total hyra [X] hyra exklusive nedan markerade tillägg.

Se bilaga 1

Hyresbetalning m.m.

Hyran ska betalas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje [X] kalendermånads början [ ] kalenderkvartals början

genom insättning på

[ ] plusgiro nr [ ] bankgiro nr 983-6917

Om hyresgästen inte betalar hyra i tid är hyresgästen skyldig att utge ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lag om ersättning för inkassokostnader m.m.

Indexjustering av hyran

[X] Justering av hyran ska ske enligt bilaga — Bilaga nr 3

Fastighetsskatt

[X] Ingår i hyran [ ] Ersätts av hyresgästen enligt bilaga — Bilaga nr

El, VA, värme, varmvatten, kyla och ventilation

Hyresvärden tillhandahåller/ombesörjer

[X] el [X] VA [X] värme [X] varmvatten [X] kyla [X] ventilation

Betalning

	Ingår i hyran	Hyresgästen har eget abonnemang	Hyresgästen ska ersätta hyresvärden enligt bilaga	Bilaga nr
El	[ ]	[ ]	[X]	1
VA	[ ]	[ ]	[X]	1
Värme	[ ]	[ ]	[X]	1
Varmvatten	[ ]	[ ]	[X]	1
Kyla	[ ]	[ ]	[X]	1
Ventilation	[ ]		[X]	1

Mätare

Om hyresgästen ska ha eget abonnemang enligt ovan och mätare saknas ombesörjer och bekostar följande part installation av sådan mätare.

[X] Hyresvärden [ ] Hyresgästen

Förvaring av avfall

I den mån hyresvärden är skyldig att tillhandahålla utrymmen för förvaring av avfall är hyresgästen skyldig att placera avfall på avsedd plats i avsedd behållare och följa vid var tid gällande regler om källsortering som beslutas av hyresvärden utan att erhålla ersättning härför.

Bortforsling av avfall

[X] Hyresgästen ombesörjer och bekostar lagring och borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i hyresobjektet. Hyresgästen förbinder sig att ingå och att under hyrestiden vidmakthålla avtal med tredje part om borttransport av avfall.

[ ] Hyresvärden ombesörjer lagring och borttransport av avfall som härrör från den verksamhet hyresgästen bedriver i hyresobjektet. Hyresgästen ska ersätta hyresvärden härför. Ersättningen ska utgå för den på hyresobjektet belöpande andelen av den totala årliga kostnaden för borttransport av avfall från fastigheten.

Hyresobjektets andel utgör procent. Ersättningsbeloppet uppgår vid detta hyresavtals undertecknande till kronor per år.

[ ] Hyresvärden ombesörjer lagring och borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i hyresobjektet och kostnaderna härför ingår i hyran.

[ ] Hyresvärden ombesörjer och bekostar lagring och borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i hyresobjektet i den utsträckning det inte är hyresgästens ansvar enligt bilaga. — Bilaga nr

Trappstädning

[ ] Ingår i hyran [X] Ombesörjs och bekostas av hyresgästen [ ] Regleras i bilaga — Bilaga nr 1

Snöröjning och sandning

[X] Ingår i hyran [ ] Ombesörjs och bekostas av hyresgästen [ ] Regleras i bilaga — Bilaga nr

Oförutsedda kostnader

Hyresgästen ska erlägga ersättning till hyresvärden för eventuella oförutsedda kostnadsökningar enligt nedan som uppkommer för fastigheten efter detta hyresavtals ingående. Ersättningen ska utgå för den på hyresobjektet belöpande andelen av den årliga totala kostnadsökningen för fastigheten för tiden från det att kostnadsökningen uppstår.

Hyresgästen ska erlägga ersättning för oförutsedda kostnader på grund av

a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga som riksdag, regering, kommun eller myndighet beslutar om efter undertecknande av detta hyresavtal, och

b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som inte enbart avser hyresobjektet och som hyresvärden är skyldig att utföra till följd av beslut meddelat efter undertecknandet av detta hyresavtal av riksdag, regering, kommun eller myndighet.

Hyresobjektets andel utgör procent.

(Om inte andelen har angetts ovan utgör andelen hyresgästens hyra (exklusive moms) i förhållande till samtliga hyror (exklusive moms) i fastigheten vid tidpunkten för den oförutsedda kostnadsökningen. Är ett hyresobjekt i fastigheten inte uthyrt ska dess uppskattade marknadshyra tas med i andelsberäkningen.)

Ersättning för oförutsedda kostnadsökningar ska betalas på samma sätt som hyran.

Hyresgästens momsplikt

☒ Hyresgästen ska bedriva momspliktig verksamhet i hyresobjektet.

☐ Hyresgästen ska inte bedriva momspliktig verksamhet i hyresobjektet.

Hyresvärdens momsplikt

☒ Fastighetsägaren/hyresvärden är skattskyldig till moms för uthyrning av hyresobjektet och hyresgästen ska utöver hyran erlägga vid var tid gällande moms.

☐ För det fall fastighetsägaren/hyresvärden blir skattskyldig till moms för uthyrning av hyresobjektet (efter beslut meddelat av Skatteverket) ska hyresgästen utöver hyran erlägga vid var tid gällande moms.

Beräkning av moms

Momsen ska beräknas på hyran enligt vid var tid gällande regler för moms på hyra jämte utgående tillägg och andra ersättningar enligt hyresavtalet. Momsen ska betalas samtidigt med och på samma sätt som hyran.

Om hyresvärden blir jämkningsskyldig för moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen på grund av hyresgästens självständiga agerande – såsom att hyresgästen överlåter hyresrätten eller i andra hand helt eller delvis hyr ut hyresobjektet (även om det sker till ett eget bolag) – ska hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden för dennes förlorade avdragsrätt. Om hyresgästens agerande får till följd att hyresvärden förlorar avdragsrätt för ingående moms på driftskostnader ska hyresgästen även erlägga ersättning till hyresvärden för den kostnadsökning som följer härav.

Miljö

Innan hyresgästen tillträder hyresobjektet ska denne inhämta nödvändiga tillstånd för den enligt detta hyresavtal bedrivna verksamheten i hyresobjektet. Verksamheten i hyresobjektet ska bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller vid var tid gällande miljölagstiftning samt övriga miljöföreskrifter. Även efter detta hyresavtals upphörande har hyresgästen ansvar för verksamhetens miljöpåverkan och ansvaret preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.

☐ Parterna har härutöver avtalat om de villkor som framgår av bilaga. | Bilaga nr

Byggvarudeklarationer

Om hyresgästen utför underhålls-, förbättrings- eller ändringsarbeten avseende hyresobjektet ska hyresgästen i god tid före arbetets utförande meddela hyresvärden härom och för denne uppvisa byggvarudeklarationer för de produkter och det material som ska tillföras hyresobjektet om sådana har upprättats.

Revisionsbesiktningar

Om det vid en revisionsbesiktning av installationer som är påkallad av en myndighet konstateras fel eller brister i en av hyresgästen tillhörig installation ska hyresgästen utföra och bekosta begärda åtgärder inom den tid som föreskrivits av aktuell myndighet. Har hyresgästen inte åtgärdat fel eller brister inom den aktuella tiden har hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder.

Tillgång till hyresobjektet

Hyresgästen ska tillse att hyresobjektet är tillgängligt för skötsel och drift av hyresvärden, företrädare för hyresvärden eller bolag som på uppdrag av hyresvärden utför åtgärder på hyresobjektet/fastigheten.

PBL-avgifter

Vidtar hyresgästen ändringar i hyresobjektet utan nödvändigt bygglov eller annat tillstånd och hyresvärden till följd härav tvingas utge byggnadsavgift, tilläggsavgift, annan avgift eller vite enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) ska hyresgästen ersätta hyresvärden med motsvarande belopp.

Brandskydd

☒ Parternas fördelning av ansvaret för att hyresobjektet innehar nödvändigt brandskydd framgår av bilaga. | Bilaga nr 4

Myndighetskrav

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska fr.o.m. tillträdesdagen ansvara för och bekosta åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag, med stöd av lagstiftning eller avtal kan komma att kräva för användande av hyresobjektet enligt detta hyresavtal. Parterna ska samråda med varandra innan åtgärder vidtas i anledning härav.

Inredning

Hyresobjektet hyrs ut

[X] utan för verksamheten särskild avsedd inredning. [ ] med för verksamheten särskild avsedd inredning enligt bilaga.

Bilaga nr

Underhåll

[ ] Hyresvärden ombesörjer och bekostar erforderligt underhåll av hyresobjektet och av hyresvärden särskild för verksamheten tillhandahållen inredning.	[ ] Om tillämpligt ska hyresgästen ändock svara för	Bilaga nr
[X] Hyresgästen ombesörjer och bekostar erforderligt underhåll av dels ytskikt på golv, väggar och tak, dels inredning som hyresvärden särskilt tillhandahåller för verksamheten.	[ ] Om tillämpligt ska hyresgästen därtill svara för	Bilaga nr
[ ] Parterna ska fördela ansvaret för underhåll på sätt som framgår av bilaga.		Bilaga nr

Åsidosätter hyresgästen sin underhållsskyldighet enligt ovan och inte inom skälig tid efter skriftlig uppmaning vidtar rättelse har hyresvärden rätt att vidta dessa åtgärder på hyresgästens bekostnad.

Skötsel och drift av allmänna och gemensamma utrymmen

[ ] Hyresvärden ska ombesörja skötsel, drift och underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.

[X] Hyresgästen ska gemensamt med andra hyresgäster ombesörja och bekosta skötsel, drift och underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.

[ ] Parterna ska ombesörja och bekosta skötsel, drift och underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen på sätt som framgår av bilaga.

Bilaga nr

Ändringsarbeten

Hyresgästen får inte utföra inrednings- och/eller installations- eller ändringsarbeten i hyresobjektet eller inom fastigheten som direkt berör bärande byggnadsdelar eller för fastighetens funktion viktiga anläggningar eller installationer utan hyresvärdens skriftliga samtycke.

Hyresgästen får inte bygga in installationer som exempelvis sprinklerhuvuden och anordningar för ventilation medförande att effekten av sådana anordningar försämras.

Hyresgästen ska vid utförande av ändringsarbeten se till att funktionen hos uppvärmningsanordningar i alit väsentligt bibehålls.

Ledningar för telefoni och datakommunikation

[ ] Hyresvärden [X] Hyresgästen

ska bekosta nödvändig dragning av ledningar för telefoni och datakommunikation från den anslutningspunkt operatören anger till de ställen i hyresobjektet som parterna kommer överens om.

[ ] Parterna ska sinsemellan fördela ovan nämnda ansvar på sätt som framgår av bilaga.

Bilaga nr

Skyltar, markiser m.m.

Hyresgästen har rätt att sätta upp en skylt för den i hyresobjektet bedrivna verksamheten under förutsättning att hyresgästen dessförinnan har samrått med hyresvärden och hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke samt att hyresgästen har erhållit nödvändiga tillstånd från berörda myndigheter att sätta upp en sådan skylt. För uppförande av andra anordningar krävs hyresvärdens tillstånd.

Hyresgästen ska på egen bekostnad och utan att erhålla ersättning härför ta ned och återuppsätta skyltar och andra anordningar som hyresgästen satt upp om hyresvärden utför ett omfattande underhåll av fastigheten, exempelvis fasadrenovering.

Hyresvärden har inte utan hyresgästens medgivande rätt att sätta upp automater och skyltskåp på ytterväggarna till det av hyresgästen förhyrda hyresobjektet. Hyresgästen har dock företrädesrätt att uppsätta automater och skyltskåp på sådana väggar.

[ ] Hyresgästen ska placera eventuell skylt i enlighet med av hyresvärden upprättad ritning.

Bilaga nr

Vid avflyttning ska hyresgästen ta bort uppsatta skyltar och andra anordningar samt återställa husfasaden.

Försäkringar

Det är hyresvärdens ansvar att teckna sedvanlig fastighetsförsäkring avseende den fastighet inom vilken det förhyrda hyresobjektet är beläget. Hyresgästen ska teckna företagsförsäkring för den verksamhet som bedrivs i hyresobjektet. Både hyresvärdens och hyresgästens försäkring ska omfatta skada som orsakats av tredje man.

Skador p.g.a. yttre åverkan

[ ] Hyresvärden [X] Hyresgästen

svarar och står kostnaderna för skador på grund av åverkan på till hyresobjektet tillhörande fönster, skyltfönster, skyltar samt entré- och andra dörrar eller portar som leder till eller från hyresobjektet. I samtliga fall omfattar ansvaret även karmar, bågar och foder m.m.

Låsanordningar

[ ] Hyresvärden [X] Hyresgästen

är skyldig att utrusta hyresobjektet med de lås- och stöldskyddsanordningar som är en förutsättning för att hyresgästens företagsförsäkring ska gälla.

Nedsättning av hyra

Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden utför arbete på hyresobjektet för att sätta hyresobjektet i avtalat skick eller utför annat avtalat arbete på hyresobjektet.

☒ Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden utför sedvanligt underhåll av hyresobjektet eller fastigheten. Hyresvärden ska dock i god tid underrätta hyresgästen om det planerade arbetets art och omfattning samt under vilken tidsperiod arbetet ska utföras.

☐ Hyresgästen har rätt till nedsättning av hyran när hyresvärden utför sedvanligt underhåll av hyresobjektet eller fastigheten enligt lag.

☐ Hyresgästen har rätt till nedsättning av hyran när hyresvärden utför sedvanligt underhåll av hyresobjektet eller fastigheten på sätt som framgår av bilaga.

Bilaga nr

Hyresobjektets skick vid avflyttning

Hyresgästen ska senast vid hyresförhållandets upphörande ha fört bort sin egendom och återställt hyresobjektet i ursprungligt eller i av hyresvärden godkänt skick.

Parterna ska gemensamt genomföra en besiktning av hyresobjektet senast sista dagen av hyresförhållandet. Innehåller hyresobjektet vid avflyttning egendom som hyresgästen har tillfört hyresobjektet, med eller utan hyresvärdens godkännande, ska hyresgästen avlägsna egendomen, om parterna inte kommer överens om annat. Om hyresgästen inte uppfyller sina skyldigheter ska hyresgästen ersätta hyresvärden för samtliga dennes kostnader med anledning av borttransport av hyresgästens egendom innefattande bl.a. arbetskostnader, transportkostnader, avfallsskatt, avgift för deponering m.m.

Force majeure

Om hyresvärden är förhindrad eller endast till en onormal hög kostnad kan fullgöra sina skyldigheter enligt detta hyresavtal på grund av exempelvis krig, upplopp, omfattande arbetskonflikt, blockad, eldsvåda, miljökatastrof, allvarlig smittspridning eller annan omständighet som hyresvärden inte råder över eller kunnat förutse är hyresvärden befriad från att fullgöra sina skyldigheter enligt detta hyresavtal och från skyldighet att erlägga skadestånd.

Säkerhet

Hyresgästen ska till hyresvärden senast den ställa säkerhet för sina förpliktelser enligt detta hyresavtal genom

☐ borgen ställd av ☐ bankgaranti intill ett belopp om ☐ annan säkerhet i form av

Bilaga nr

☐ depositon med ett belopp om insatt på bankkonto nr

Detta hyresavtal är för sin giltighet villkorat av att hyresgästen senast vid ovan angiven tidpunkt har ställt säkerhet för sina förpliktelser enligt detta hyresavtal.

Behandling av personuppgifter

☐ Hyresgästen samtycker till att hyresvärden behandlar dennes personuppgifter enligt bilaga (ej tillämpligt när hyresgästen är en juridisk person).

Bilaga nr

Särskilda bestämmelser

Se bilaga 1

Bilaga nr
1

Övrigt

De särskilda bestämmelserna ovan samt de till hyresavtalet bifogade bilagorna utgör del av hyresavtalet.

Hyresavtalet får inte inskrivas utan samtycke från hyresvärden.

Hyresavtalet får inte överlåtas utan samtycke från hyresvärden eller hyresnämndens tillstånd.

Detta hyresavtal ersätter av parterna tidigare ingånget hyresavtal fr.o.m. dagen för detta hyresavtals ikraftträdande.

Sign Sign

Underskrift

Detta hyresavtal är upprättat i två (2) likalydande exemplar varav parterna har tagit var sitt.	
Ort och datum ESLÖV 2013-02-04	Ort och datum ESLÖV 2013-02-04
Hyresvärd För Eslövs Industrifastigehter AB	Hyresgäst För Eslövs Motions C Hälsostudion AB
	Namnförtydligande (hyresgäst/firmatecknare) Stefan Tomasson
	Hyresgäst
Namnförtydligande (hyresvärd/firmatecknare) Kurt Strömberg, VD	Namnförtydligande (hyresgäst/firmatecknare) STEFAN TOMASSON

Överenskommelse om avflyttning

Parterna har denna dag kommit överens om att detta hyresavtal upphör att gälla den och hyresgästen förbinder sig att avflytta från hyresobjektet senast den dagen.	
Ort och datum	Ort och datum
Hyresvärd	Hyresgäst
	Namnförtydligande (hyresgäst/firmatecknare)
	Hyresgäst
Namnförtydligande (hyresvärd/firmatecknare)	Namnförtydligande (hyresgäst/firmatecknare)

Överlåtelse

Detta hyresavtal överlåts fr.o.m.		
Frånträdande hyresgäst	Frånträdande hyresgäst	
Namnförtydligande (frånträdande hyresgäst/firmatecknare)	Namnförtydligande (frånträdande hyresgäst/firmatecknare)	
Ny hyresgäst		
Namn		Org-/Personnr
Gatuadress	Postnr	Postort
E-postadress		Telefonnr
Aviseringsadress		
Underskrift	Underskrift	
Namnförtydligande (ny hyresgäst/firmatecknare)	Namnförtydligande (ny hyresgäst/firmatecknare)	
Hyresvärden godkänner överlåtelsen		
Ort och datum	Hyresvärd	
	Namnförtydligande (hyresvärd/firmatecknare)	

Lokalhyresavtal. Framtaget av Itkett AB 2012-01-01. Eftertryck förbjuds.

Särskilda bestämmelser

1.1. Parter

Fastighetsägare	Hyresgäst
Eslövs Industrifastigheter AB	Eslövs Motions Center Hälsostudion AB
Organisationsnummer	**Organisationsnummer**
556065-1779	556619-9146

1. Bakgrund, ändamål och omfattning

Detta avtal ersätter samtliga tidigare avtal mellan parterna avseende hyra av lokaler för friskvårdsverksamhet inom fastigheten Eslöv Hästen 16.

Ändamålet med uthyrningen är att hyresgästen skall bedriva friskvårdsverksamhet i lokalerna.

2. Hyresobjektet

Hyresobjektet är under uppförande. Hyresobjektet utgörs av nybyggda lokaler med planerad utformning och omfattning enligt markering på bifogade ritningar, bygghandling, **bilaga 2a & 2b**, inklusive sådana tillägg och ändringar som kan tillkomma under uppförandet av anläggningen.

Med hyresobjektet följer också rätt att, tillsammans med övriga verksamheter inom fastigheten, nyttja gemensam reception mm enligt markering på bilaga 2 samt skyldighet att svara för halva kostnaden för denna lokaldel. Med kostnad avses dels kostnad för hyra och dels kostnad för drift inkl kostnader enligt pkt 6-9 nedan samt kostnad för skötsel inkl städning.

Hyresobjektets yta är beräknad till 837,6 kvm LOA inkl halva ytan av gemensam reception mm.

3. Hyrestid och tillträde

Byggnad och övriga anläggningar beräknas vara klara för att möjliggöra tillträde den 2013-04-01. Förändrad tillträdestidpunkt utgör ej grund för hävande av hyresavtalet, eller grund för annan påföljd för endera part.

Tillträdesbesiktning skall ske i anslutning till tillträdesdagen, efter närmare överenskommelse parterna emellan. Besiktningen skall dokumenteras i ett skriftligt protokoll som undertecknas av båda parter.

4. Rabatt

Under perioden 2013-04-04 – 2013-07-31 rabatteras hyran (exkl tillägg) med 75%

Under perioden 2013-08-01 – 2013-09-30 rabatteras hyra (exkl tillägg) med 50%

Full hyra utgår från oktober 2013.

5. Trappstädning mm

Hyresgästen svarar för städning av trappor och kommunikationsytor. För ytor inom byggnaden som även nyttjas av andra hyresgäster gäller att hyresgästen svarar för städning tillsammans med övriga nyttjare.

6. El

Hyresgästen svarar för kostnad för den el som förbrukas för hyresobjektet. Antingen genom att hyresgästen tecknar eget abonnemang eller genom att hyresgästen erlägger tillägg till hyran motsvarande fastighetsägarens självkostnad.

7. VA

Hyresgästen erlägger tillägg till hyran motsvarande fastighetsägarens verkliga kostnad för vatten och avlopp som förbrukas av hyresgästen.

8. Värme och varmvatten

Hyresgästen erlägger tillägg till hyran motsvarande fastighetsägarens verkliga kostnad för inom hyresobjektet förbrukad värmeenergi, även för uppvärmning av varmvatten.

9. Ventilation och kyla

Hyresgästen svarar för drift och skötsel av ventilations- och kylanläggning som betjänar hyresobjektet. Hyresgästen svarar för elförbrukning avseende ventilation och kyla enligt punkt 6 ovan.

10. Inbrottslarm

Inom byggnaden finns gemensamt inbrottslarm. Varje hyresgäst ansvarar för drift, underhåll och investering avseende de delar som finns inom respektive lokal. Kostnader för larm avseende gemensamma dela av byggnaden och gemensamma kostnader för larmanläggningen fördelas lika mellan hyresgästerna.

11. Ombyggnader i lokalen under hyrestiden

Hyresgästen skall samråda med fastighetsägaren innan ombyggnader eller verksamhetsanpassningar genomförs i lokalen. Hyresgästen har ingen rätt till ersättning från fastighetsägaren för utfört arbete eller nedlagda kostnader, varken under hyrestiden eller vid avtalets upphörande, om inte särskild överenskommelse har träffats om det.

12. Överlåtelse av fastighet mm

Hyresgästen är införstådd med och accepterar att fastigheten kan komma att överlåtas till Eslövs kommun, annat kommunalt bolag eller till annan aktör.

Fastighetsägaren kan också komma att överlåta rollen som fastighetsförvaltare på annan part.

Hyresgästen har rätt att överlåta hyresavtalet på annan i samband med överlåtelse av verksamheten enligt bestämmelser i hyreslagen.

13. Parkeringsplats

I hyresavtalet ingår rätt för hyresgästen att utan särskild ersättning nyttja parkeringsplats för en personbil inom fastigheten.

14. Underskrift

Denna bilaga är upprättad i två exemplar av vilka parterna tar var sitt.

Ort och datum Eslöv 2013-02-04	**Ort och datum** Eslöv 2013-02-04
Hyresvärd För Eslövs Industrifastigheter AB	**Hyresgäst** Eslövs Motions Center Hälsostudion AB
Namnförtydligande Kurt Strömberg, VD	**Namnförtydligande** Stefan Tomasson

FASTIGHETSÄGARNA

Bilaga
till klausul om brandskydd

Bilaga nr 4:1

Ansvarsfördelning av brandskyddsåtgärder m.m. avseende lokalhyreskontrakt nr 9935-02
i fastigheten Eslöv Hästen 16

Hyresvärden (hv) och hyresgästen (hg) har vid inventering av brandskyddsåtgärder i lokalen kommit överens om följande ansvarsfördelning:

Åtgärd	Del av fastighet	Ansvarig
Tekniska brandskyddsåtgärder		
Utrymningsvägar	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	hg hg
Brandceller	Runt uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	hv hg
Nödbelysning	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	hg hg
Dörrar i brandcellsgräns	Runt uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	hv hg
Dörrar i utrymningsvägar	Runt uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	hg hg
Brand- och utrymningslarm	Inom fastighet	hv
Släcksystem	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	hg hg
Brandgasventilation	Inom fastighet	hv
Skydd mot brand- och brandgas-spridning via ventilationssystem	Inom fastighet	hv
Räddningsvägar	Inom fastighet	
Stigarledningar	Inom fastighet	hv
Brandskydd av bärande stomme		hv
Skydd mot brandspridning till närliggande byggnad	Inom fastighet	hv
Brandtätningar	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	hv hg
Ytskikts brandklass	Utanför uthyrningsenhet Inom uthyrningsenhet	hv hg
Organisatoriska brandskyddsåtgärder		
Övningar	Utrymning fastighet	hv
Instruktioner och rutiner		
Kontrollplaner och dokumentering	Insatsplan	

Underskrift	Ort, datum ESLÖV 2013-02-04	Ort, datum ESLÖV 2013-02-04
	Hyresvärd	Hyresgäst
	Namnförtydligande KARL STRÖMBERG	Namnförtydligande STEFAN TOMASSON

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 69, upprättat av Fastighetsägarna Sverige 2005. Eftertryck förbjudes

FASTIGHETSÄGARNA

Brandskyddsklausul
för lokalhyresavtal

Bilaga nr 4

Avser	Hyreskontrakt nr 9935-02-2	i fastigheten Eslöv Hästen 16
Hyresvärd	Eslövs Industrifastigheter AB	
Hyresgäst	Eslövs Motions Center Hälsostudion AB	

Klausul

Om denna klausul skulle strida mot bestämmelse i huvudavtalet gäller i första hand denna klausul.

Fördelning av ansvar för tekniska brandskyddsåtgärder

Hyresvärden ansvarar på egen bekostnad för anordnande, installation och underhåll av allt tekniskt brandskydd som är hänförligt till fastighetens allmänna funktion. Hyresvärden ansvarar vidare för att lokalen vid hyrestidens början uppfyller det krav på brandskydd som för avsedd användning av lokalen följer av gällande regler.

Hyresgästen ansvarar på egen bekostnad för anordnande, installation och underhåll av det tekniska brandskydd som efter hyrestidens början kan komma att krävas för den verksamhet för vilken lokalen är upplåten. Hyresgästen är skyldig att fortlöpande kontrollera funktionen av allt i lokalen befintligt tekniskt brandskydd och på egen bekostnad vidta nödvändiga service- och underhållsåtgärder, oavsett vem som försett lokalen med en anordning eller utrustning. Hyresgästens service- och underhållsskyldighet omfattar dock inte sprinkleranordningar som hyresvärden har installerat i lokalen.

Parterna förbinder sig, var och en för sin del, att se till att räddningsvägar, utrymningsvägar, sprinkleranordningar och andra brandskyddsanordningar vid varje tidpunkt hålls fria från hindrande föremål samt att genomföringar som görs i brandcell förses med varaktiga brandtätningar.

Part är skyldig att ersätta all skada som är en följd av brister i utrustning eller anordning som parten installerat eller som i annat fall inträffat på grund av bristfälligt utförd åtgärd av parten eller som uppkommit till följd av att parten inte utfört en åtgärd som han varit skyldig att vidta.

Annan reglering av ansvaret för brandskyddsåtgärder än ovanstående gäller endast om detta särskilt överenskommits.

Systematiskt brandskyddsarbete m.m.

Parterna är medvetna om sitt ansvar för att ett tillfredsställande brandskydd upprätthålls i fastigheten och i lokalen och förbinder sig att fortlöpande vidta, förutom de tekniska åtgärder som reglerats i det föregående, även de organisatoriska åtgärder som behövs för att minska risken för brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand. Parterna skall samråda med varandra innan mer omfattande åtgärder vidtas. Part skall vidare på begäran av den andre parten lämna den information om fastigheten respektive verksamheten som parten behöver för att kunna fullgöra sitt åtagande enligt denna klausul och sina skyldigheter enligt lagstiftningen om skydd mot olyckor. Part är dessutom skyldig att en gång om året bereda den andre parten tillfälle att få ta del av dokumentation och uppföljning av partens systematiska brandskyddsarbete.

Redogörelse för brandskyddet (kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller)

Lokalen

☒ omfattas av kravet på skriftlig redogörelse för brandskyddet enligt lagstiftningen om skydd mot olyckor. Hyresgästen respektive hyresvärden förbinder sig härmed att på begäran av den andre lämna de uppgifter som denne behöver för att kunna fullgöra sin redogörelseskyldighet.

☐ omfattas inte av kravet på skriftlig redogörelse för brandskyddet enligt lagstiftningen om skydd mot olyckor. Ändringar avseende fastigheten eller i hyresgästens verksamhet som innebär att lokalen kommer att omfattas av redogörelse-skyldigheten skall genast anmälas till hyresgästen respektive hyresvärden. Part skall därefter på begäran av den andre parten lämna de uppgifter som denne behöver för att kunna fullgöra sin redogörelseskyldighet.

Denna klausul har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt.

Underskrift	Ort/datum Eslöv 2013-02-04	Ort/datum Eslöv 2013-02-04
	Hyresvärd	Hyresgäst
	Namnförtydligande KURT STEMBERG	Namnförtydligande STEFAN TOMASSON

VILLKOR FÖR INDEX
- avseende lokal

Datum	Kontraktsnummer 9935-02-2
Bilagenummer 3	Diarienummer

Fastighet

Eslöv Hästen 16

Hyresvärd

Eslövs Industrifastigheter AB

Hyresgäst

Eslövs Motions Center Hälsostudion AB

Upplysningar

Hyresvärden har rätt att indexjustera hyran när hyrestiden är bestämd till minst 3 år (12 kap. 19 § jordabalken).

Fastställande av bashyran

Bashyra utgörs av

[X] 100 % av hyresbeloppet, dvs. 1 088 880 kronor.

[ ] % av de fasta hyrestillägg som har angetts i bilaga (Villkor för driftskostnader) till hyresavtalet, dvs. kronor.

Bilaga nr

Den totala bashyran är 1 088 880 kronor per år.

Noteringar:

Fastställande av bastalet

Bashyran ska anses anpassad till följande indextal, vilket ska utgöra bastal och ligga till grund för indexjusteringen:

- Om hyresavtalet börjar löpa under tidsperioden 1 januari till 30 juni ska bashyran anses anpassad till indextalet för oktober månad föregående år, bastalet.
- Om hyresavtalet börjar löpa under tidsperioden 1 juli till 31 december ska bashyran anses anpassad till indextalet för oktober månad innevarande år, bastalet.
- Bashyran ska anses anpassad till indextalet för oktober månad 2010 år, bastalet.

Beräkning av indextillägg

Hyresvärden har rätt att justera hyresbeloppet och de fasta hyrestilläggen (om tillämpligt) med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex (totalindex med 1980 som basår).

Hyresjusteringen ska utgå i form av ett tillägg till hyresbeloppet och de fasta hyrestilläggen (om tillämpligt) och utgå med en viss procent av bashyran enligt följande:

Om indextalet någon påföljande oktobermånad (eller annan angiven månad) stiger i förhållande till bastalet, ska tillägg utgå med det procenttal varmed indextalet har ändrats i förhållande till bastalet. Därefter ska tillägg utgå i förhållande till indexändringarna och hyresjusteringen ska beräknas på basis av den procentuella förändringen mellan bastalet och indextalet för respektive oktobermånad (eller annan angiven månad).

Hyresjusteringen kan inte medföra att hyresbeloppet med tillägg för de fasta hyrestilläggen (om tillämpligt) blir lägre än de i hyresavtalet angivna beloppen.

Justering av hyresbeloppet och de fasta hyrestilläggen (om tillämpligt) ska ske från och med den 1 januari varje år efter det att oktoberindex (eller annat angivet index) föranlett en sådan justering.

Underskrift

Ort och datum ESLÖV 2013-02-04	Ort och datum ESLÖV 2013-02-04
Hyresvärd	Hyresgäst
Namnförtydligande (hyresvärd/firmatecknare) Kurt Strömberg, VD	Namnförtydligande (hyresgäst/firmatecknare) Stefan Tomasson

Bilaga 2a
Hyresavtal nr 9935-02
Fastigheten Eslöv Hästen 16
Eslövs industrifastigheter AB / Eslövs Motions Center
Hälsostudion AB
Avvikelser från ritningen kan förekomma
Hyrd lokal

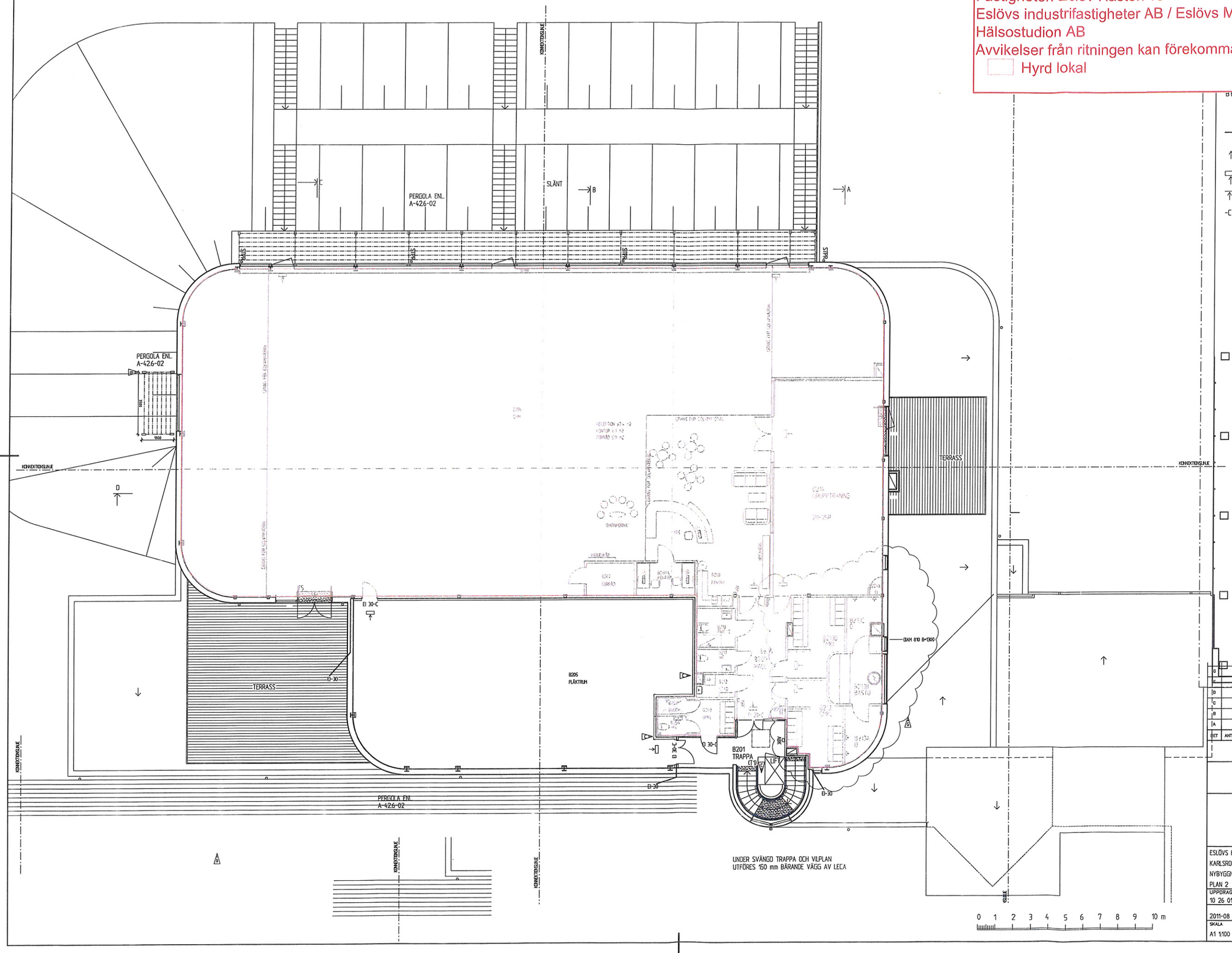

BYGGNADSKLASS: BK2

—·—·—	BRANDCELLSGRÄNS
↑	UTRYMNINGSVÄG / -RIKTNING
▭	GENOMLYST UTRYMNINGSSKYLT
↑	EFTERLYST UTRYMNINGSSKYLT
-C	DÖRR MED DÖRRSTÄNGARE

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM
G		ENL. PM A8	AL	2012 11 09
F		ENL. PM A7	AL	2012 11 01
D		ENL. PM A4	AL	2012 08 20
C		ENL. PM A3	AL	2012 07 03
B		ENL. PM A2	my-k	2012 05 04
A		BYGGHANDLING, PM A1	my-k	2012 03 08

BYGGHANDLING

KV. HÄSTEN 16

nparkitekter
Västerleden 41 Box 1034 271 00 Ystad
Tel: 0411-55 75 30 www.nparkitekter.se

ESLÖVS KOMMUN
KARLSROBADET
NYBYGGNAD BOWLING OCH GYM
PLAN 2

UPPDRAG NR	RITAD AV	HANDLÄGGARE
10 26 01	my-k	my-k

2011-08 19

SKALA	SKALA	NUMMER	BET
A1 1:100	A3 1:200	A-40.1-20	G

8 15

Bilaga 2b
Hyresavtal nr 9935-02
Fastigheten Eslöv Hästen 16
Eslövs industrifastigheter AB / Eslövs Motions Center
Hälsostudion AB
Avvikelser kan förekomma.
☐ Lokal som delas med andra hyresgäster.

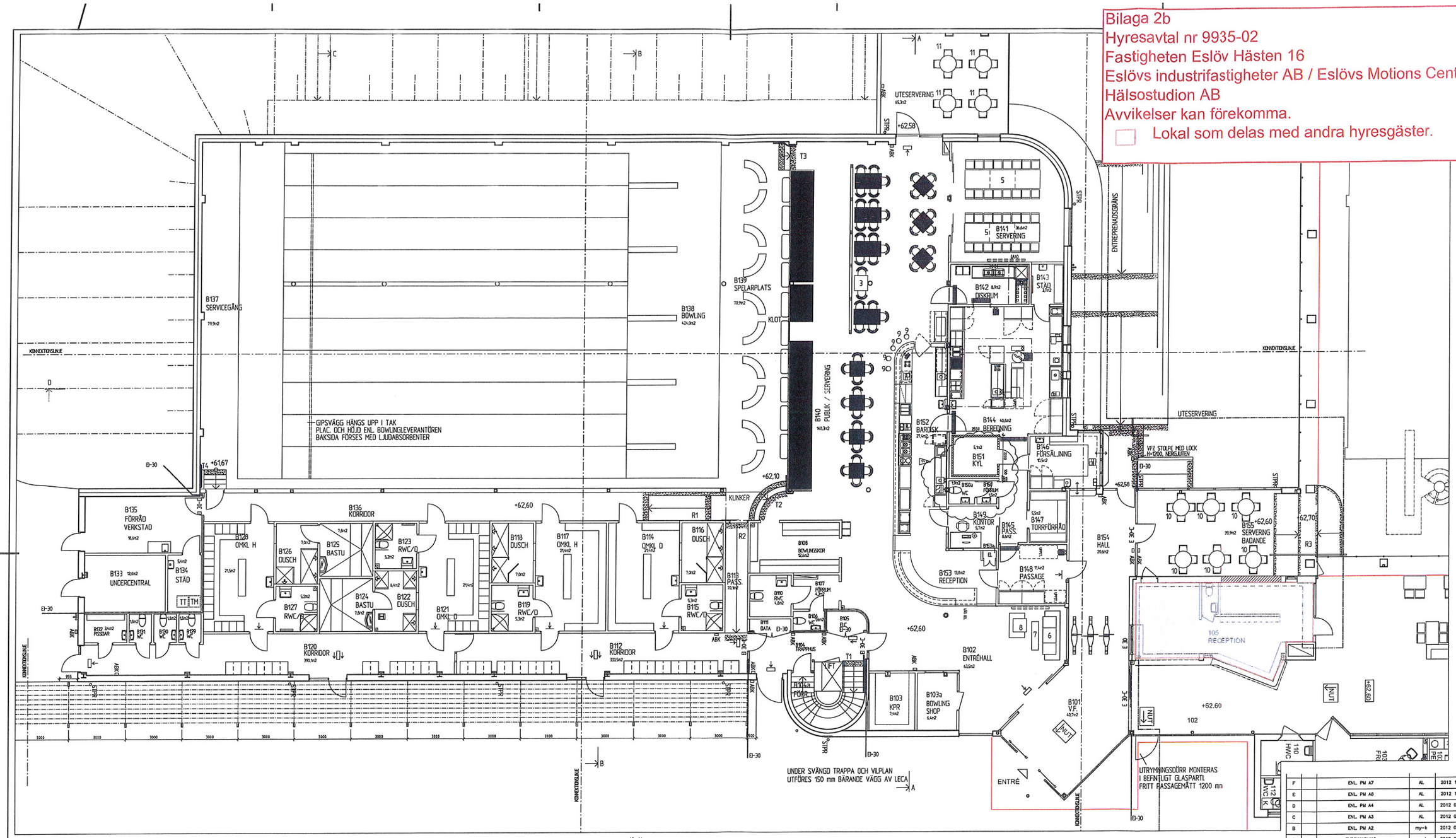

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM
F		ENL. PM A7	AL	2012 11 01
E		ENL. PM A6	AL	2012 10 01
D		ENL. PM A4	AL	2012 08 20
C		ENL. PM A3	AL	2012 07 03
B		ENL. PM A2	my-k	2012 06 04
A		BYGGHANDLING	my-k	2012 03 08

BYGGHANDLING

KV. HÄSTEN 16

nparkitekter
Västerleden 41 Box 1034 271 00 Ystad
Tel: 0411-55 75 30 www.nparkitekter.se

ESLÖVS KOMMUN
KARLSROBADET
NYBYGGNAD BOWLING OCH GYM
PLAN 1

UPPDRAG NR	RITAD AV	HANDLÄGGARE
10 26 01	my-k	my-k

2011-08 19

SKALA	SKALA	NUMMER	BET
A1 1:100	A3 1:200	A-40.1-10	F

BRANDBETECKNINGAR

BYGGNADSKLASS: BR2

—·—·—	BRANDCELLSGRÄNS
↑	UTRYMMINGSVÄG / -RIKTNING
▭	GENOMLYST UTRYMMINGSSKYLT
↑	EFTERLYST UTRYMMINGSSKYLT
-C	DÖRR MED DÖRRSTÄNGARE

SE ÄVEN BRANDSKYDDSDOKUMENTATION

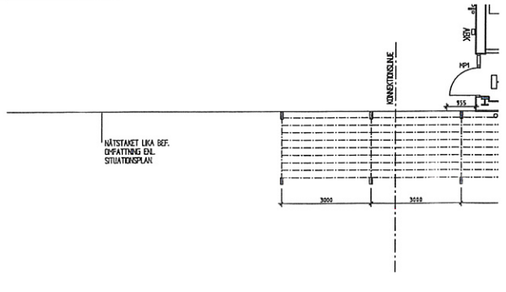

LÖS INREDNING:

INREDNING TYP JOHANSON DESIGN EL. LIKV.

BORDSSKIVOR UR SERIEN DISCUS, VIT MED SVART KANT OCH UNDERSIDA.

UNDERREDEN I KROM.

KLÄDSEL PÅ SOFFA TILL KOMB. 1: RYGG: VÄVERIET SOFT 615 (TURKOS) SITS OCH KNAPPAR: ELMO LEATHER ELMOSOFT 22030 (SAND)

ÖVRIGA KLÄDSLAR: VÄVERIET SOFT 615 (TURKOS)

UTEMÖBLER TYP CITRON DESIGN AB EL. LIKV.

1 SOFFA TYP U-SIT U72 MED KNAPPAR I RYGG SAMT BEN U-11
BORD 120x60
UNDERREDE T-BONE 72 CM

2 BORD 70x70
UNDERREDE TYP VENUS 72-C
STOLAR TYP STUDIO MED BEN OCH KLÄDD SITS

3 BORD 60x70
UNDERREDE TYP VENUS 72-B+TYNGD
STOLAR TYP STUDIO MED BEN OCH KLÄDD SITS

BORD 70x140
UNDERREDE TYP VENUS 72-B, 2 ST
STOLAR TYP STUDIO MED BEN OCH KLÄDD SITS

5 3 ST BORD 140x70
UNDERREDE TYP VENUS 72-B, 2 ST/BORD
STOLAR TYP STUDIO WA MED BEN OCH ARMSTÖD, SAMT KLÄDD SITS

6 SOFFA TYP U-SIT U84+U82+U84 MED BEN U-2

7 SOFFBORD 70x140
UNDERREDE TYP PLAIN 57-B, 2 ST

8 FÅTÖLJ TYP U-SIT U84+U84 MED BEN U-2

9 BARSTOL TYP STUDIO BS, KLÄDD SITS

10 UTEMÖBLER
BORD TYP ATOUT UND Ø90
STOLAR TYP IBIS ANTRACIT MED BEN

11 UTEMÖBLER
BORD TYP ATOUT UND Ø90
STOLAR TYP IBIS ANTRACIT MED BEN
(8 ST.)

F		ENL. PM A7	AL	2012

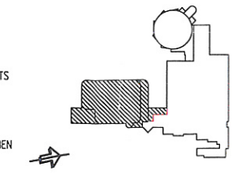

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 m

RITNINGEN ÄR UPPRÄTTAT EFTER TILLGÄNGLIGA DWG-FILER, AVVIKELSER FRÅN VERKLIGHETEN KAN FÖREKOMMA.

ÖVERENSKOMMELSE OM ÖVERLÅTELSE AV HYRESAVTAL

Detta avtal om överlåtelse av hyresavtal ("**Avtalet**") har träffats mellan:

(A) **Kopparhästen Fastigheter AB**, org.nr 556762-2195 ("**Hyresvärd**");

(B) **Eslövs Motions Center Hälsostudion AB**, org.nr 556619-9146 ("**Frånträdande Hyresgäst**"); och

(C) **Actic Sverige AB**, org.nr 556494-3388 ("**Tillträdande Hyresgäst**").

Hyresvärden, den Frånträdande Hyresgästen och den Tillträdande Hyresgästen är nedan gemensamt benämnda "**Parterna**" och var för sig "**Part**".

1 BAKGRUND

1.1 Den Frånträdande Hyresgästen och Hyresvärden har ingått hyresavtal nr 9935-02-2 ("**Hyresavtalet**") avseende lokal belägen på Västergatan 54 i Eslöv med lägenhetsnr. 9935-02 ("**Lokalen**") att användas till bedrivande av friskvårdsverksamhet.

1.2 Hyresvärden har accepterat att den Frånträdande Hyresgästen överlåter Hyresavtalet och därmed nyttjanderätten till Lokalen till den Tillträdande Hyresgästen.

2 ÖVERLÅTELSE

2.1 Hyresvärden godkänner härmed en överlåtelse av Hyresavtalet till den Tillträdande Hyresgästen att gälla från och med det datum då villkoret enligt punkt 2.3 är uppfyllt, preliminärt den 5 december 2014 ("**Tillträdesdagen**"). Den Tillträdande Hyresgästen inträder i den Frånträdande Hyresgästens förpliktelser enligt Hyresavtalet fr.o.m. Tillträdesdagen. Den Tillträdande Hyresgästen skall skriftligen meddela Hyresvärden när villkoret enligt punkt 2.3 har uppfyllts, varmed Tillträdesdagen skall anses infalla samma dag.

2.2 Parterna är överens om att den Frånträdande Hyresgästen skall svara ensamt för samtliga förpliktelser hänförliga till Hyresavtalet och Lokalen för tiden fram till Tillträdesdagen.

2.3 Hyresvärden är medveten om att detta Avtal är villkorat av att den Tillträdande Hyresgästen tillträder den Frånträdande Hyresgästens verksamhet i enlighet med ett dem mellan ingånget överlåtelseavtal. För det fall detta villkor inte uppfylls skall detta Avtal på den Tillträdande Hyresgästens begäran omedelbart upphöra att gälla, varvid Hyresavtalet skall vara fortsatt gällande mellan den Frånträdande Hyresgästen och Hyresvärden.

Detta Avtal har upprättats i tre likalydande exemplar varav Parterna har tagit varsitt.

Ort: Eslöv
Datum: 2014-12-05

ACTIC SVERIGE AB

Signatur/Namnförtydligande

Signatur/Namnförtydligande

Ort: Åkarp
Datum: 2014-12-05

KOPPARHÄSTEN FASTIGHETER AB

Signatur/Namnförtydligande

KURT STRÖMBERG

Signatur/Namnförtydligande

Ort: ESLÖV
Datum: 2014-12-05

ESLÖVS MOTIONS CENTER HÄLSOSTUDION AB

Signatur/Namnförtydligande

STEFAN TOMASSON

Signatur/Namnförtydligande

ÖVERENSKOMMELSE OM ÖVERLÅTELSE AV HYRESAVTAL

Detta avtal om överlåtelse av hyresavtal ("**Avtalet**") har träffats mellan:

(A) **Kopparhästen Fastigheter AB**, org.nr 556762-2195 ("**Hyresvärd**");

(B) **Eslövs Motions Center Hälsostudion AB**, org.nr 556619-9146 ("**Frånträdande Hyresgäst**"); och

(C) **Actic Sverige AB**, org.nr 556494-3388 ("**Tillträdande Hyresgäst**").

Hyresvärden, den Frånträdande Hyresgästen och den Tillträdande Hyresgästen är nedan gemensamt benämnda "**Parterna**" och var för sig "**Part**".

1 BAKGRUND

1.1 Den Frånträdande Hyresgästen och Hyresvärden har ingått hyresavtal nr. 9935- ("**Hyresavtalet**") avseende lokal belägen på Västergatan 54 i Eslöv med lägenhetsnr. 9935-02 ("**Lokalen**").

1.2 Hyresvärden har accepterat att den Frånträdande Hyresgästen överlåter Hyresavtalet och därmed nyttjanderätten till Lokalen till den Tillträdande Hyresgästen.

2 ÖVERLÅTELSE

2.1 Hyresvärden godkänner härmed en överlåtelse av Hyresavtalet till den Tillträdande Hyresgästen att gälla från och med det datum då villkoret enligt punkt 2.3 är uppfyllt, preliminärt den 5 december 2014 ("**Tillträdesdagen**"). Den Tillträdande Hyresgästen inträder i den Frånträdande Hyresgästens förpliktelser enligt Hyresavtalet fr.o.m. Tillträdesdagen. Den Tillträdande Hyresgästen skall skriftligen meddela Hyresvärden när villkoret enligt punkt 2.3 har uppfyllts, varmed Tillträdesdagen skall anses infalla samma dag.

2.2 Parterna är överens om att den Frånträdande Hyresgästen skall svara ensamt för samtliga förpliktelser hänförliga till Hyresavtalet och Lokalen för tiden fram till Tillträdesdagen.

2.3 Hyresvärden är medveten om att detta Avtal är villkorat av att den Tillträdande Hyresgästen och den Frånträdande Hyresgästens verksamhet i enlighet med ett dem mellan ingånget överlåtelseavtal. För det fall detta villkor inte uppfylls skall detta Avtal på den Tillträdande Hyresgästens begäran omedelbart upphöra att gälla, varvid Hyresavtalet skall vara fortsatt gällande mellan den Frånträdande Hyresgästen och Hyresvärden.

Detta Avtal har upprättats i tre likalydande exemplar varav Parterna har tagit varsitt.

Ort: Eslöv
Datum: 2014-12-05

ACTIC SVERIGE AB

Signatur/Namnförtydligande Oskar Ragvald

Signatur/Namnförtydligande

Ort: Eslöv
Datum: 2014-12-05

ESLÖVS MOTIONS CENTER HÄLSOSTUDION AB

Signatur/Namnförtydligande

STEFAN TOMMASSON

Signatur/Namnförtydligande

Ort: Åkarp
Datum: 2014-12-05

KOPPARHÄSTEN FASTIGHETER AB

Signatur/Namnförtydligande

KURT STRÖMBERG

Signatur/Namnförtydligande

OR

BEKRÄFTELSE OM AVSTÅENDE FRÅN ANSTÄLLNING

Härmed bekräftar jag, Linus Tomasson, personnr. 891126-3971, att jag avstår erbjudande om anställning hos ACTIC Sverige AB, org.nr 556494-3388, ("**Actic**") sedan Actic genom avtal den 1 december 2014 förvärvat rörelsen i Eslövs Motions Center Hälsostudion AB, org.nr 556619-9146. Jag bekräftar vidare att jag inte har några krav av något slag mot Actic med anledning av överlåtelsen av rörelsen eller i övrigt hänförligt till mitt avstående från erbjuden anställning enligt ovan.

Eslöv den 12 december 2014

Linus Tomasson

41 (467)

MAGNUSSON

TILLTRÄDESAGENDA

AVSEENDE RÖRELSEN I ESLÖVS MOTIONS CENTER HÄLSOSTUDION AB

Eslövs Motions Center Hälsostudion AB, org.nr 556619-9146, Västergatan 54, 241 31 Eslöv, ("**Säljaren**") överlåter härmed rörelsen i Säljaren till **Actic Sverige AB**, org.nr 556494-3388, Smidesvägen 12, 171 41 Solna ("**Köparen**").

Denna agenda har till syfte att sammanställa de åtgärder som parterna behöver genomföra på Tillträdesdagen för att slutföra tilltänkt transaktion enligt mellan parterna förhandlat överlåtelseavtal ("**Överlåtelseavtalet**").

Tid och plats Eslöv den 5 december 2014

Om inte annat särskilt stadgas, skall definitioner i denna agenda ha samma betydelse som i Överlåtelseavtalet. Genomförandet av åtgärderna i denna agenda skall anses ske simultant på så sätt att ingen av parterna är bunden av någon åtgärd innan samtliga åtgärder genomförts.

1. ÅTGÄRDER PÅ TILLTRÄDESDAGEN

#	Åtgärd	Ansvarig Part	Status/Bilagor
1.1	Säljaren bekräftar härmed att följande villkor för tillträde enligt Överlåtelseavtalet är uppfyllda.	Säljaren	
	a) Hyresvärden har skriftligen accepterat att Hyresavtalet överlåts på oförändrade villkor till Köparen och att Hyresvärden ger sitt samtycke till att verksamheten i Lokalen kommer att bedrivas under namnet "Actic";	Säljaren	*Det finns enligt hyresavtalet inget krav på att verksamheten skall bedrivas under särskilt namn, varför medgivande till att bedriva under "Actic" inte behövs*
	b) Hyresvärden har ingått skriftlig överenskommelse med Köparen enligt vilken Hyresvärden förbinder sig att, efter det att Hyresavtal avseende den del av Lokalerna som utgör källarlokalen har upphört att gälla, inte bedriva konkurrerande verksamhet i källarlokalen eller hyra ut källarlokalen till sådan konkurrerande verksamhet, alternativt att Hyresvärden och Köparen har tecknat nytt hyresavtal avseende källarlokalen med förlängd hyrestid;	Köparen	
	c) Linus Tomasson, personnr. 891126-3971 har undertecknat bekräftelse om att denne avstår erbjudande om anställning hos Köparen, och att han inte har några krav av något slag mot Köparen;	Säljaren	Bilaga 1 Bekräftelse
	d) Samtliga Leasingavtal har överlåtits, eller respektive motpart till Leasingavtalen skriftligen har accepterat sådan överlåtelse, till Köparen; samt	Säljaren	
	e) Brist inte uppstått i någon Garanti.	Säljaren	
1.2	Köparen betalar Preliminär Köpeskilling för Rörelsen uppgående till **3 472 485 kronor**, genom insättning på Säljarens konto nr. 5606 1010117 i SEB.	Köparen	

#	Åtgärd	Ansvarig Part	Status/Bilagor
1.3	Säljaren överlåter följande tillgångar samt övriga tillgångar och rättigheter som följer av Överlåtelseavtalet:		
	a) Hyresavtal	Säljaren	Bilaga 1 (A) i Överlåtelseavtalet
	b) Inventarier	Säljaren	Bilaga 1 (B) i Överlåtelseavtalet
	c) Kundstocken och kundavtalen	Säljaren	Bilaga 1 (C) i Överlåtelseavtalet
	d) Leasingavtal	Säljaren	Bilaga 1 (D) i Överlåtelseavtalet
	e) Leverantörsavtal	Säljaren	Bilaga 1 (E) i Överlåtelseavtalet
	f) Skulder	Säljaren	Bilaga 1 (G) i Överlåtelseavtalet

2. ÅTGÄRDER EFTER TILLTRÄDESDAGEN

#	Åtgärd	Ansvarig Part	Status/Bilagor
2.1	**Tillträdesavräkning**		
	Säljaren skall upprätta Tillträdesavräkning utvisande Fordringarnas och Skuldernas faktiska värden per Tillträdesdagen.	Säljaren	Levereras till Köparen senast 10 Bankdagar efter Tillträdesdagen

2.2	Säljaren ska tillsammans med Tillträdesavräkningen överlämna förslag till Slutlig Köpeskilling till Köparen.	Säljaren	Levereras senast 10 Bankdagar efter Tillträdesdagen
2.3	Om Köparen har några anmärkningar mot Tillträdesavräkningen eller den Slutliga Köpeskillingen, skall Köparen skriftligen meddela Säljaren detta. Lämnas inget sådant meddelande inom nämnda tid skall Tillträdesavräkningen och den Slutliga Köpeskillingen anses ha godkänts av Köparen.	Köparen	Inom 15 Bankdagar från erhållandet av Tillträdesavräkningen
2.4	Skulle Köparen och Säljaren inte komma överens om Tillträdesavräkningen och Slutlig Köpeskilling inom 15 Bankdagar från den dag Köparen erhöll Tillträdesavräkningen, har vardera parten rätt att begära att Tillträdesavräkningen och Slutlig Köpeskilling fastställs av en till parterna oberoende auktoriserad revisor som, om parterna inte kan enas om vem denne skall vara, skall utses av Stockholms Handelskammare på ansökan av part. Kostnaden för den auktoriserade revisorn skall bäras av den part vars ursprungliga förslag till Slutlig Köpeskilling låg längst ifrån beslutet av den auktoriserade revisorn. Revisorns beslut skall för parterna vara bindande.	Parterna	Inom 15 Bankdagar från erhållandet av Tillträdesavräkningen
2.5	Reglering av Slutlig Köpeskilling skall ske baserat på avräkning enligt punkt 2.1 och 1.2. Om Slutlig Köpeskilling skulle överstiga Preliminär Köpeskilling, skall Köparen till Säljaren erlägga skillnadsbeloppet. På motsvarande sätt skall Säljaren till Köparen återbetala skillnadsbeloppet om Slutlig Köpeskilling skulle understiga Preliminär Köpeskilling.	Parterna	Inom fem Bankdagar från det att Slutlig Köpeskilling slutligen fastställts

Parterna bekräftar härmed att Tillträde har ägt rum i enlighet med Överlåtelseavtalet, att ovanstående åtgärder under punkt 1 har vidtagits på Tillträdesdagen, samt att åtgärderna under punkt 2 kommer att vidtas.

Eslöv den 5 december 2014

Denna Tillträdesagenda har upprättats i två likalydande exemplar varav parterna har tagit varsitt.

ACTIC SVERIGE AB

Namnteckning / namnförtydligande

Namnteckning / namnförtydligande

ESLÖVS MOTIONS CENTER HÄLSOSTUDION AB

STEFAN TOMASSA

Namnteckning / namnförtydligande

ESLÖVS KOMMUN

2021 -07- 02

Fastighets Aktiebolaget Gäddan
C/O Eslövs Kommun
241 80 Eslöv

Skickas med rekommenderat brev

Uppsägning för villkorsändring

ACTIC Sverige AB, org.nr 556494–3388, ("**Hyresgästen**") säger härmed upp mellan Hyresgästen och Fastighets Aktiebolaget Gäddan, org.nr 556115–3999, ("**Hyresvärden**") gällande hyresavtal, undertecknat den 4 februari 2013, ("**Hyresavtalet**") till hyrestidens utgång den 31 mars 2022. Hyresavtalet avser en lokal om 837,6 kvm med adress Västergatan 54 i Eslöv ("**Lokalen**").

För att förlänga hyresförhållandet kräver Hyresgästen följande ändringar av hyresvillkoren:

(i) Hyra ska utgå med ett fast belopp om 900 000 kronor per år exklusive moms.
(ii) Bastal för indexering skall vara indextalet för oktober 2021.

I övrigt ska Hyresavtalet löpa på oförändrade villkor.

Vid frågor i anledning av ovanstående uppsägning vänligen kontakta Thomas Mannhus via e-post: thomas.mannhus@actic.se eller tel: 0706686310.

Solna den 30 Juni 2021

ACTIC SVERIGE AB

Anna Eskhult

Mårten Hoffman

Mårten Hoffman

ESLÖVS KOMMUN

HYRESKONTRAKT
FÖR LOKAL

Nr 9935-7

Undertecknande parter har denna dag träffat följande hyresavtal.

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

1. Hyresvärd

Namn: Eslövs kommun
Personnr/orgnr: 212000-1173

2. Hyresgäst

Namn: ACTIC Sverige AB
Personnr/orgnr: 556494-3388
Aviseringsadress: invoice-acticsverigeab@actic.se

3. Lokalens adress m.m

Kommun: Eslöv
Fastighetsbeteckning: Hästen 15
Gata: Västergatan 54
Trappor/hus: BV och pl 1
Lokalens nr:

4. Lokalens användning

Lokalen med tillhörande utrymmen hyrs ut för att användas till
Gym, gruppträning och friskvårdsverksamhet

☐ Användningsändamålet har närmare angetts i bifogad specifikation. Bilaga

5. Hyrestid

Från och med den: 2023-05-01
Till och med den: 2028-12-31

6. Uppsägningstid/ Förlängningstid

Uppsägning av detta kontrakt ska ske skriftligen minst 9 månader före den avtalade hyrestidens utgång.
I annat fall är kontraktet för varje gång förlängt med ☐ 3 år ☐ månader

7. Lokalens skick

Lokalen hyrs ut i befintligt skick.

☐ En beskrivning av lokalens skick vid detta kontrakts tecknande samt uppgift om vem som på tillträdesdagen i förekommande fall ska ha ombesörjt och bekostat dels åtgärdandet av brister, dels överenskomna ändringar framgår av bifogat besiktnings- och åtgärdsprotokoll. Bilaga

8. Lokalens storlek och omfattning

Areatyp	Plan	ca m²	Areatyp	Plan	ca m²	Total area
Entré	BV	18	träningslokal	2	820	838
Terrass	2	36	Terrass	2	90	

Om i kontraktet angiven area avviker från faktisk area medför avvikelsen inte rätt för hyresgästen till återbetalning eller sänkning av hyran respektive hyresvärden rätt till högre hyra.

☒ Omfattningen av den förhyrda lokalen framgår av bifogade ritning(ar). Bilaga 1

☐ Tillfart för bil för i- och urlastning ☐ Plats för skylt ☐ Plats för skyltskåp/ automat ☐ Parkeringsplats(er) för bil(ar) ☐ Garageplats(er) för bil(ar) ☐

9. Inredning

Lokalen uthyrs ☒ utan särskild för verksamheten avsedd inredning ☐ med särskild för verksamheten avsedd inredning enl bilaga Bilaga

10. Hyra

Kronor 1 000 000 per år exklusive nedan markerade tillägg

11. Index

☐ Ändring av ovan angiven hyra sker i enlighet med bifogad indexklausul. Bilaga 2

12. Fastighetsskatt

☒ Fastighetsskatt ersätts i enlighet med bifogad fastighetsskatteklausul. ☐ Fastighetsskatt ingår i hyran. Bilaga 3

13. Driftskostnader

I lokalen finns tillgång till ☒ El ☒ VA ☒ Värme ☒ Varmvatten ☐ Kyla ☒ Ventilation

Betalning

	Hyresgästen har eget abonnemang	Ingår i hyran	Ersätts enligt bifogad driftskostnadsklausul	
El	☐	☐	☒	Bilaga 4
VA	☐	☐	☒	Bilaga 4
Värme	☐	☐	☒	Bilaga 4
Varmvatten	☐	☐	☐	Bilaga
Kyla	☐	☐	☐	Bilaga
Ventilation		☐	☐	Bilaga

Sign

Sign

14. Mätare

Om hyresgästen ska ha eget abonnemang enligt ovan och mätare saknas utförs och bekostas installationen av erforderliga mätare av

[x] hyresvärden [ ] hyresgästen

15. Avfallshantering

[x] Hyresvärden [ ] Hyresgästen

ordnar med avfallskärl och erforderligt avfallsutrymme.

I den omfattning hyresvärden är skyldig att dels tillhandahålla utrymme för lagring av avfall, dels ordna borttransport av avfall är hyresgästen skyldig att placera avfall i avsett kärl på avsedd plats liksom att utan kompensation medverka till den ytterligare källsortering som hyresvärden kan komma att besluta. Härutöver gäller följande:

[ ] Hyresgästen ska svara för och bekosta borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen. Hyresgästen förbinder sig att med renhållningsentreprenör teckna och vidmakthålla kontrakt om borttransport av avfall.

[x] Hyresvärden samordnar borttransport av avfall för flera hyresgästers verksamhet i fastigheten. Hyresgästen ska som tillägg till hyran till hyresvärden betala ersättning för hyresgästens andel av kostnaden för borttransporten. Lokalens andel av denna kostnad ska anses vara 25 procent. Hyrestillägget uppgår vid detta kontrakts tecknande till 16200 kronor per år.

[ ] Kostnaden för borttransport av avfall som härrör från den verksamhet som hyresgästen bedriver i lokalen ingår i hyran.

[ ] Särskild reglering enligt bilaga Bilaga

16. Snöröjning och sandning

[x] ingår i hyran [ ] ombesörjs och bekostas av hyresgästen [ ] annan reglering enligt bilaga Bilaga

17. Oförutsedda kostnader

Skulle efter kontraktets tecknande oförutsedda kostnadsökningar uppkomma för fastigheten på grund av

a) införande eller höjning av särskild för fastigheten utgående skatt, avgift eller pålaga som riksdag, regering, kommun eller myndighet kan komma att besluta om, eller
b) generella ombyggnadsåtgärder eller liknande på fastigheten som inte enbart avser lokalen och som hyresvärden är skyldig att utföra till följd av beslut av riksdag, regering, kommun eller myndighet
ska hyresgästen med verkan från inträdd kostnadsökning betala ersättning till hyresvärden för den på lokalen belöpande andelen av den totala årliga kostnadsökningen för fastigheten.

Lokalens andel ska under hyrestiden anses vara 25 procent.

Har andelen inte angetts utgörs denna av hyresgästens hyra (exkl. eventuell moms) i förhållande till de i fastigheten vid tidpunkten för kostnadsökningen utgående hyrorna (exkl. eventuell moms) för lokaler och bostadslägenheter. För lokaler och bostadslägenheter som inte är uthyrda görs därvid en uppskattning av marknadshyran respektive bruksvärdeshyran.

Med skatt enligt a) ovan avses inte moms och fastighetsskatt i den mån ersättning för dessa ska erläggas. Med oförutsedda kostnader menas sådana kostnader som vid kontraktets ingående inte beslutats av de under a) och b) angivna instanserna. Ersättningen betalas enligt nedanstående regler om hyrans betalning.

18. Mervärdesskatt (moms)

Hyresgästens momsplikt

[x] Hyresgästen ska bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

[ ] Hyresgästen ska inte bedriva momspliktig verksamhet i lokalen.

Hyresvärdens momsplikt

[ ] Fastighetsägaren/hyresvärden är skattskyldig till moms för uthyrning av lokalen. Hyresgästen ska utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

[x] Om fastighetsägaren/hyresvärden väljer att bli skattskyldig till moms för uthyrning av lokalen ska hyresgästen utöver hyran erlägga vid varje tillfälle gällande moms.

Momsen, som ska betalas samtidigt med hyran, beräknas på angivet hyresbelopp jämte, enligt vid varje tidpunkt gällande regler för moms på hyran, på i förekommande fall enligt hyreskontraktet utgående tillägg och andra ersättningar.

Om hyresvärden till följd av hyresgästens självständiga agerande – såsom exempelvis upplåtelse av lokalen helt eller delvis i andra hand (även upplåtelse till eget bolag), eller överlåtelse – blir jämkningsskyldig för moms enligt bestämmelserna i mervärdesskattelagen, ska hyresgästen fullt ut ersätta hyresvärden för dennes förlorade avdragsrätt. Hyresgästen ska vidare utge ersättning för den kostnadsökning som följer av hyresvärdens förlorade avdragsrätt för ingående moms på driftskostnader som uppstår genom hyresgästens agerande.

19. Hyrans betalning

Hyran betalas utan anfordran i förskott senast sista vardagen före varje

[x] kalendermånads början [ ] kalenderkvartals början genom insättning på

PlusGiro nr

BankGiro nr 5660-0885

20. Ränta, betalningspåminnelse

Vid försenad hyresbetalning ska hyresgästen betala dels ränta enligt räntelagen, dels ersättning för skriftlig betalningspåminnelse enligt lagstiftningen om ersättning för inkassokostnader m.m.

21. Nedsättning av hyra

Avtalat skick m.m

Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för tid då hyresvärden låter utföra arbete för att sätta lokalen i avtalat skick eller annat arbete som särskilt anges i detta kontrakt med tillhörande bilagor.

Sedvanligt underhåll

[ ] Nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt utgår enligt hyreslagens regler.

[x] Hyresgästen har inte rätt till nedsättning av hyran för hinder eller men i nyttjanderätten till följd av att hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt. Det åligger dock hyresvärden att i god tid underrätta hyresgästen om arbetets art och omfattning samt när och under vilken tid arbetet ska utföras.

[ ] Parterna är överens om att rätten till nedsättning av hyran när hyresvärden låter utföra sedvanligt underhåll av lokalen eller fastigheten i övrigt ska regleras enligt särskild bilaga. Bilaga

22. Underhåll

☐ Hyresvärden ska utföra och bekosta erforderligt underhåll av lokalen och inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☐ Hyresgästen ska utföra och bekosta erforderligt underhåll dels av ytskikt på golv, väggar och tak, dels av inredning som hyresvärden eventuellt särskilt tillhandahåller för verksamheten.

☒ Annan fördelning av underhållsansvaret, se bilaga. Bilaga 7

Om hyresgästen åsidosätter sin underhållsskyldighet enligt ovan och inte inom skälig tid vidtar rättelse efter skriftlig uppmaning har hyresvärden rätt att fullgöra skyldigheten på hyresgästens bekostnad.

Allmänna och gemensamma utrymmen

Om inte annat överenskommits mellan parterna ansvarar hyresvärden för underhåll av allmänna och gemensamma utrymmen.

☐ Annan överenskommelse enligt bilaga Bilaga

23. Ledningar för telefoni och datakommunikation

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen bekostar erforderlig dragning av ledningar för telefoni och datakommunikation från den anslutningspunkt operatören anger till de ställen i lokalen som hyresgästen i samråd med hyresvärden väljer.

☐ Annan fördelning av ansvaret för telefoni och datakommunikation, se bilaga. Bilaga

24. Skyltar, markiser m.m.

Hyresgästen har efter samråd med hyresvärden rätt att sätta upp för verksamheten sedvanlig skylt, under förutsättning att hyresvärden inte har befogad anledning att vägra samtycke och att hyresgästen har inhämtat erforderliga tillstånd av berörda myndigheter. Övriga anordningar såsom markiser och antenner får inte sättas upp utan hyresvärdens tillstånd. Vid avflyttning ska hyresgästen återställa husfasaden i godtagbart skick.

Vid mera omfattande fastighetsunderhåll såsom fasadrenovering ska hyresgästen på egen bekostnad och utan ersättning nedmontera och åter uppmontera skyltar och andra anordningar som hyresgästen satt upp på byggnaden.

Hyresvärden förbinder sig att inte sätta upp automater och skyltskåp på ytterväggarna till den av hyresgästen förhyrda lokalen utan hyresgästens medgivande samt medger hyresgästen företrädesrätt att uppsätta automater och skyltskåp på ifrågavarande väggar.

☐ Hyresgästen förbinder sig att följa bifogat skyltprogram. Bilaga

25. Miljöpåverkan

Hyresgästen ska före tillträdet inhämta erforderliga tillstånd för den verksamhet för vilken lokalen upplåts. Verksamheten ska bedrivas på ett sådant sätt att den uppfyller vid varje tidpunkt gällande miljölagstiftning och övriga föreskrifter för miljön. Hyresgästens ansvar för miljöpåverkan gäller även efter kontraktets upphörande och preskriberas inte enligt bestämmelserna i 12 kap. 61 § jordabalken.

☐ För ytterligare bestämmelser avseende miljöfarlig verksamhet, se bifogad miljöklausul. Bilaga

☐ Parterna har träffat en överenskommelse om att minska fastighetens och lokalens miljöpåverkan, se grön bilaga. Bilaga

26. Revisionsbesiktningar

Om det vid en av myndighet påkallad revisionsbesiktning av installationer såsom el- eller sprinkleranordningar konstateras fel och brister i hyresgästen tillhörig installation, ska hyresgästen på egen bekostnad utföra begärda åtgärder inom den tid myndigheten har föreskrivit. Om hyresgästen inom nämnda tid inte har åtgärdat fel och brister har hyresvärden rätt att på hyresgästens bekostnad utföra sådana åtgärder som myndigheten har föreskrivit.

27. Tillgänglighet till vissa utrymmen

Hyresgästen ansvarar för att tillträde till sådana utrymmen som hyresvärden eller någon som företräder hyresvärden eller som personal från energibolag, va-bolag, telekombolag eller motsvarande måste ha tillgång till för skötsel och drift av fastigheten inte hindras genom förhållanden i hyresgästens verksamhet.

28. PBL-avgifter

Om hyresgästen utan erforderligt bygglov, annat lov eller tillstånd vidtar ändringar avseende lokalen och hyresvärden till följd av detta enligt reglerna i plan- och bygglagen (PBL) tvingas utge byggsanktionsavgift eller vite, ska hyresgästen till hyresvärden betala ersättning med motsvarande belopp.

29. Brandskydd

☒ Parternas skyldigheter gentemot varandra avseende brandskydd regleras i bifogad brandskyddsklausul. Bilaga 5

30. Myndighetskrav m.m.

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska på eget ansvar och egen bekostnad svara för de åtgärder som myndighet, domstol eller försäkringsbolag med stöd av nu gällande eller framtida lagstiftning eller avtal fr.o.m. tillträdesdagen kan komma att kräva för lokalens nyttjande för avsedd användning. Hyresgästen ska samråda med hyresvärden innan åtgärder vidtas.

31. Ombyggnads- och ändringsarbete

Hyresgästen får inte utan skriftligt tillstånd från hyresvärden utföra ombyggnads- eller ändringsarbeten inom lokalen eller fastigheten i övrigt.

Om inte annat framgår av hyresvärdens skriftliga tillstånd ska hyresgästen ansvara för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör.

Hyresgästen ska bereda hyresvärden insyn i ombyggnadsprojektet, bjuda in hyresvärden till byggmöten och när hyresvärden begär det, ge hyresvärden tillträde till lokalen under ombyggnadstiden. Hyresgästen svarar för att hyresgästens arbeten i lokalen inte skadar byggnaden eller stör den verksamhet som andra hyresgäster i byggnaden bedriver och är skyldig att i skälig omfattning ersätta hyresvärden om krav på nedsättning av hyra riktas mot denne med anledning av hinder eller men i annans nyttjanderätt.

Om parterna kommer överens om och genomför en ombyggnation eller omdisponering av lokalen ska nya ritningar upprättas. Kostnaden för upprättandet av dessa ska bäras av den part som påkallat förändringen.

☐ Annan överenskommelse enligt bilaga. Bilaga

Byggvarudeklaration

Om hyresgästen utför arbeten avseende lokalen ska hyresgästen för hyresvärden i god tid före arbetets utförande förete byggvarudeklarationer — i den mån sådana finns utarbetade — för de produkter och material som ska tillföras lokalen.

32. Säkerhet

Hyresgästen ska till hyresvärden senast den lämna säkerhet för sina förpliktelser enligt detta kontrakt genom

☐ borgen ställd av ☐ bankgaranti intill ett belopp om ☐ annan säkerhet i form av Bilaga

Om avtalad säkerhet inte lämnats senast vid föreskriven tidpunkt är detta kontrakt förfallet, om hyresvärden före tillträdet så påfordrar.

33. Försäkringar

Hyresvärden är skyldig att teckna och vidmakthålla sedvanlig fastighetsförsäkring avseende den fastighet inom vilken den förhyrda lokalen ligger. Hyresgästen är skyldig att teckna och vidmakthålla en företagsförsäkring som innehåller egendomsskydd, avbrottsskydd och ansvar för den egna verksamheten.

☐ Annan överenskommelse om försäkring, se bilaga. Bilaga

34. Yttre åverkan

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska svara för skador på grund av åverkan på till lokalen tillhörande fönster, skyltfönster, skyltar samt entré- och andra dörrar eller portar som leder till eller från lokalen. I samtliga fall omfattar ansvaret även karmar, bågar och foder.

35. Låsanordningar

☐ Hyresvärden ☒ Hyresgästen

ska utrusta lokalerna med sådana lås- och stöldskyddsanordningar som krävs för hyresgästens företagsförsäkring.

36. Återställande vid avflyttning

Senast vid hyresförhållandets upphörande ska hyresgästen, om inte annan överenskommelse har träffats, ha bortfört sin egendom och återställt lokalen i godtagbart skick.

☐ Annan överenskommelse om bortförande och återställande enligt bilaga. Bilaga

Parterna är eniga om att senast sista dagen av hyresförhållandet gemensamt genomföra besiktning av lokalen. Om till följd av hyresgästens åtgärder – vidtagna med eller utan hyresvärdens medgivande – lokalen vid avflyttning innehåller material, som inte särskilt överenskommits att hyresvärden svarar för, ska hyresgästen avlägsna materialet eller ersätta hyresvärden dennes kostnader för kvittblivning såsom förekommande avfallsskatt, transport och avgift för deponering eller motsvarande.

37. Force majeure

Hyresvärden fritar sig från skyldighet att fullgöra sin del av kontraktet och från skyldighet att betala skadestånd om hyresvärdens åtaganden inte alls eller endast till onormalt hög kostnad kan fullgöras på grund av krig eller upplopp, på grund av sådan arbetsinställelse, blockad, eldsvåda, explosion eller ingrepp av offentlig myndighet som hyresvärden inte råder över och inte heller kunnat förutse.

38. Hantering av personuppgifter

☒ Information till hyresgäst om behandling av personuppgifter, se bilaga. Bilaga 6

39. Särskilda bestämmelser

Bilaga

Bilaga

Bilaga

Bilaga

Bilaga

Bilaga

Bilaga

40. Underskrift

Detta kontrakt, som inte utan särskilt medgivande får inskrivas, har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka parterna tagit var sitt. Tidigare kontrakt mellan parterna avseende denna lokal upphör att gälla fr.o.m. detta kontrakts ikraftträdande.

Ort/datum	Ort/datum Solna 20230503
Hyresvärdens namn Serviceförvaltningen, Eslöv kommun	Hyresgästens namn ACTIC Sverige AB
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande Åsa Ratcovich	Namnförtydligande Anna Eskhult

☐ Kontraktet har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av hyreskontraktet med tillhörande signaturcertifikat.

Fastighetsägarna Sveriges formulär 12B.3 upprättat 2018 och reviderat 2022 i samråd med Sveriges Allmännytta, Svensk Handel och Visita. Eftertryck förbjuds.

ESLÖVS KOMMUN

INDEXKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 2

Avser

Hyreskontrakt nr: 9935-7

Fastighetsbeteckning: Hästen 15

Hyresvärd

Namn: Eslövs kommun

Personnr/orgnr: 212000-1173

Hyresgäst

Namn: ACTIC Sverige AB

Personnr/orgnr: 556494-3388

Klausul

Av det i kontraktet angivna hyresbeloppet - kronor 1 000 000 ska 100 %

eller kronor utgöra bashyra. Under hyrestiden ska med hänsyn till förändringarna i konsumentprisindex

(totalindex med 1980 som basår) tillägg till hyresbeloppet utgå med en viss procent av bashyran enligt nedanstående grunder.

- För hyresavtal som börjar löpa någon gång under tiden 1/1 - 30/6 anses bashyran anpassad till indextalet för oktober månad året innan.
- För hyresavtalet som börjar löpa någon gång under tiden 1/7 - 31/12 anses bashyran i stället anpassad till indextalet för oktober månad under samma tid.
- Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran enligt ovan anses anpassad utgör bastal såvida inte annat avtalats enligt följande genom angivande av år. Annat överenskommet bastal, nämligen indextalet för oktober månad år 2022 .

Skulle indextalet någon påföljande oktobermånad ha stigit i förhållande till bastalet, ska tillägg utgå med det procenttal varmed indextalet ändrats i förhållande till bastalet. I fortsättningen ska tillägg utgå i förhållande till indexändringarna, varvid hyresförändringen beräknas på basis av den procentuella förändringen mellan bastalet och indextalet för respektive oktobermånad.

Utgående hyra ska dock aldrig sättas lägre än det i kontraktet angivna hyresbeloppet.

Hyresändringen sker alltid fr o m den 1 januari efter det att oktoberindex föranlett omräkning.

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum

Hyresvärd: Serviceförvaltningen, Eslöv kommun

Namnteckning (firmatecknare/ombud)

☐ Firmatecknare

☐ Ombud enligt fullmakt

Namnförtydligande: Åsa Ratcovich

Ort/datum: Solna 20230503

Hyresgäst: ACTIC Sverige AB

Namnteckning (firmatecknare/ombud)

☒ Firmatecknare

☐ Ombud enligt fullmakt

Namnförtydligande: Anna Eskhult

☐ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Hyresvärdens egna noteringar om bastal

ANVISNINGAR TILL INDEXKLAUSUL FÖR LOKAL

Bashyra

Om hela eller viss andel av det i avtalet angivna hyresbeloppet ska utgöra bashyra är en förhandlingsfråga och kan bero på hyresvillkoren i övrigt (såsom exempelvis hyrans i kr/m2 och år samt vilka övriga förpliktelser som åvilar hyresgästen m:m).

Bastalet

Indextalet för den oktobermånad till vilken bashyran anses anpassad utgör bastalet såvida inte annat anges genom angivande av år (se bestämmelserna på sidan 1).

Jämförelse mellan indextalen sker så snart årets oktoberindex blir känt. De senaste åren har oktoberindex blivit känt i mitten av november.

Beräkning av tillägget

1. Beräkna skillnaden mellan aktuellt oktoberindex och bastalet.
2. Om skillnaden är positiv, divideras den framräknade skillnaden med bastalet.
3. Tilläggets storlek beräknas genom att denna kvot multipliceras med bashyran.

<u>Exempel</u>

Beräkning av hyrestillägg för år 2002

Bashyran antas vara 100 000 kr/år och anpassad till konsumentprisindex (KPI) för oktober 1999, som är 259,7 (bastalet). Oktoberindex för år 2001 är 269,1.

1. Beräkna skillnaden mellan indextalet 269,1 och 259,7. Skillnaden är positiv och uppgår 9,4.
2. Dividera 9,4 med 259,7 och multiplicera kvoten (utan avrundning) med bashyran 100 000 kr. Resultatet blir 3 619,56 kr och utgör hyrestillägget för år
   2002 enligt klausulen.

<u>Alternativ A: Om KPI för oktober 2001 i stället skulle ha blivit lägre än året innan t ex 262,0 (oktoberindex år 2000 var 262,6).</u>

Skillnaden mellan antagna 262,0 och bastalet 259,7 hade fortfarande blivit positiv och uppgått till 2,3. Kvoten mellan 2,3 och bastalet 259,7, multiplicerad med bashyran 100 000 kr hade resulterat i ett hyrestillägg på 885,63 kr. Den sammanlagda hyran hade dock blivit lägre än för år 2001.

<u>Alternativ B: Om KPI för oktober 2001 i stället skulle ha blivit lägre än bastalet 259,7 t ex 259,5.</u>

Skillnaden mellan 259,5 och bastalet 259,7 hade då varit negativ. Inget hyrestillägg skulle då utgå. Det i avtalet angivna hyresbeloppet skulle gälla.

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 6E upprättat 1999 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2002, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

ESLÖVS KOMMUN

FASTIGHETSSKATTEKLAUSUL
FÖR LOKAL

Bilaga nr 3

Kryss i ruta innebär att den därefter följande texten gäller

Avser

Hyreskontrakt nr: 9935-7

Fastighetsbeteckning: Hästen 15

Hyresvärd

Namn: Eslövs kommun

Personnr/orgnr: 212000-1173

Hyresgäst

Namn: ACTIC Sverige AB

Personnr/orgnr: 556494-3388

Klausul

Tillämpligt alternativ markeras med kryss i ruta och ifyllande av nödvändiga uppgifter.

I den mån de delar av fastigheten som utgörs av lokaler blir eller är skattepliktig till fastighetsskatt ska hyresgästen samtidigt med hyran till hyresvärden betala ersättning för skatten enligt markerat alternativ.

☒ Hyresgästen ska utöver i avtalet angivet hyresbelopp årligen betala ersättning för sin andel av vid varje tillfälle utgående fastighetsskatt för lokaler. Hyresgästens andel ska anses vara 25 procent

Enligt de regler som gäller vid avtalets tecknande utgör ersättningen vid hyrestidens början

0 kronor per år

☐ Ersättning som för den andel av fastighetsskatten som belöper på lokalen ingår i det hyresbelopp som har angetts i hyresavtalet och utgör vid avtalets kronor.

Lokalens andel av fastighetsskatten för lokaler ska anses vara procent. Hyresgästen ska betala ersättning för sin andel av, efter avtalets tecknande, inträffade ändringar (oavsett skälet till dessa) av fastighetsskatten för lokaler i den mån skatten överstiger den i hyran ingående ersättningen för fastighetsskatten.

Skulle fastighetsskatten minska eller upphöra så att hyresgästens andel av ersättningen understiger den ersättning som enligt ovan ingår i den i avtalet angivna hyran ska hyran likväl utgå med minst ursprungligt belopp. Sålunda medför i avtalet förekommande andra klausuler (t.ex. index) att det totala hyresbeloppet hyresgästen betalar är eller kan vara högre än den i avtalet angivna hyressumman.

Hyresgästens ovan angivna andel som ska vara oförändrad under hyrestiden har beräknats enligt följande:

På sidan 2 intagna anvisningar gäller för avtalet.

Underskrift

Ort/datum

Ort/datum: Solna 20230503

Hyresvärdens namn: Serviceförvaltningen, Eslöv kommun

Hyresgästens namn: ACTIC Sverige AB

Namnteckning (firmatecknare/ombud)

☐ Firmatecknare

☐ Ombud enligt fullmakt

Namnteckning (firmatecknare/ombud)

☒ Firmatecknare

☐ Ombud enligt fullmakt

Namnförtydligande: Åsa Ratcovich

Namnförtydligande: Anna Eskhult

☐ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

Sign

Sign

FASTIGHETSSKATTEKLAUSUL

FÖR LOKAL

Bilaga nr 3

ANVISNINGAR

1.

Klausulen är utformad i juni 1995, dvs före den tidpunkt (normalt den 1 januari 1996) från vilken fastighetsskatt gäller för lokaler. Klausulen har därför en lydelse som gör att den kan införas i avtal som tecknas innan skatt utgår liksom i avtal som tecknas när skatt faktiskt utgår.

2.

Ersättningen ska kompensera för ökade kostnader i förvaltningen oavsett vem som faktiskt är skattskyldig. Skattskyldig är fastighetsägare/hyresvärd. Om handelsbolag är fastighetsägare/ hyresvärd var enligt tidigare regler delägarna skattskyldiga. Tillägget skulle givetvis ändå betalas till hyresvärden. Efter den 1 januari 1997 är däremot handelsbolag som ägare skattskyldigt till fastighetsskatt.

3.

Enligt 19 § hyreslagen ska hyran – med några undantag – vara till beloppet bestämd i hyresavtalet. Om hyrestiden är bestämd och minst tre år gäller dessutom förbehåll om att hyran ska utgå med belopp som bestäms enligt en "annan beräkningsgrund", t ex indexreglering. Det innebär också att hyrestiden måste vara bestämd och minst tre år för att hyresvärden ska kunna ta ut kompensation för fastighetsskatt med ett belopp som kan variera allt efter som skatten ändras. Vidare måste beräkningsgrunden vara angiven i avtalet. Klausulen förutsätter därför att parterna anger hur stor andel av skatten hyresgästen ska betala ersättning för.

Enligt de regler som gäller vid denna klausuls utarbetande utgör skatten en viss procent av taxeringsvärdet för lokaler (både mark och byggnader). Uppgiften finns redovisad på taxeringsbeskedet. Hyresgästens andel av skatten för lokalen kan bestämmas som förhållandet mellan den area hyresgästen hyr och uthyrningsbar lokalarea i fastigheten eller som förhållandet mellan hyresgästens hyra och de totala lokalhyrorna i fastigheten.

Det blir en förhandlingsfråga vilket beräkningssätt parterna väljer. Även andra beräkningsgrunder kan användas. För enkelhetens skull bör dock hyresgästens andel vara oförändrad under hyrestiden och därmed oberoende av bl a hur skatten fortsättningsvis kan komma att beräknas och eventuella förändringar i uthyrningsläget.

Det är lämpligt att på därför avsett ställe ange hur lokalens andel har beräknats. Skulle uppgift om detta inte fyllas i ska det dock inte medföra att överenskommelsen blir ogiltig. På en fastighet kan finnas olika byggnader med olika värdeår och olika typer av taxeringsenhet (småhusenhet, hyreshusenhet, industrienhet och specialenhet). Den skatt – för vilken hyresgästen ska betala ersättning – ska endast avse den byggnad där lokalen är belägen. Med byggnad avses normalt varje byggnadskropp. Behövliga uppgifter kan hämtas från den underrättelse om beslut om allmän fastighetstaxering som skattemyndigheten skickat till fastighetsägaren. Den fastighetsägare som har problem med att beräkna hyresgästens andel bör ta kontakt med sin fastighetsägareförening för att få hjälp.

Fyll i hyresgästens andel!

4.

Klausulen innehåller två alternativ. I det första utgår ersättning för skatten som ett tillägg "vid sidan" om det i avtalet angivna hyresbeloppet. Försvinner skatten försvinner tillägget automatiskt. Det andra alternativet förutsätter att parterna enas om en viss hyra vari bl a ingår ersättning för den vid tillfället gällande skatten. Skulle skatten höjas oavsett skälet härtill (t ex höjd skattesats, ökat taxeringsvärde m m) ska hyresgästen dock betala ersättning för den ökade kostnaden. Skulle skatten försvinna återgår hyran till ursprungsbeloppet, dvs den överenskomna hyran (som inkluderar ersättning för den inledningsvis gällande skatten som upphört). Givetvis ska hyresgästen alltjämt betala andra förekommande tillägg såsom för indexförändringar, ändrade bränslekostnader osv.

5.

I den mån hyresgästen ska betala tillägg för fastighetsskatt bör tillägget redovisas separat på hyresavin.

6.

Markera med kryss vilket alternativ som väljs. I det valda alternativet anges hyresgästens andel samt aktuellt belopp. Ange vidare hur hyresgästens andel beräknats.

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 7B upprättat 1995. Reviderat 1997, 2011 och 2022. Eftertryck förbjuds.

ESLÖVS KOMMUN

TILLÄGG

Driftkostnadsklausul

Bilaga nr 4

Avser

Hyreskontrakt nr: 9935-7

Fastighetsbeteckning: Hästen 15

Hyresvärd

Namn: Eslövs kommun

Personnr/orgnr: 212000-1173

Hyresgäst(er)

Namn: ACTIC Sverige AB

Personnr/orgnr: 556494-3388

Namn:

Personnr/orgnr:

Tillägg

Beräknad värmeförbrukning för lokalen är vid avtalets tecknande ca 61 800 kWh/år. Beräknad elförbrukning vid avtalets tecknande är ca 100 000 kWh/år. Vattenförbrukning mäts via undermätare. Samtliga mediakostnader preliminärdebiteras månadsvis. Avstämning sker 1 gång/år under första kvartalet.

Underskrift

Ort/datum:

Ort/datum: Solna 20230503

Hyresvärdens namn: Serviceförvaltningen, Eslöv kommun

Hyresgästens namn: ACTIC Sverige AB

Namnteckning (firmatecknare/ombud)

☐ Firmatecknare

☐ Ombud enligt fullmakt

Namnteckning (firmatecknare/ombud)

☒ Firmatecknare

☐ Ombud enligt fullmakt

Namnförtydligande: Åsa Ratcovich

Namnförtydligande: Anna Eskhult

☐ Tillägget har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av tillägget med tillhörande signaturcertifikat.

ESLÖVS KOMMUN

BRANDSKYDDSKLAUSUL

FÖR LOKALHYRESAVTAL

Bilaga nr 5

Avser

Hyreskontrakt nr	Fastighetsbeteckning
9935-7	Hästen 15

Hyresvärd

Namn	Personnr/orgnr
Eslövs kommun	212000-1173

Hyresgäst

Namn	Personnr/orgnr
ACTIC Sverige AB	556494-3388

Klausul

Om denna klausul strider mot bestämmelse i huvudavtalet, gäller i första hand denna klausul.

Enligt lagen om skydd mot olyckor ska fastighetsägare eller nyttjanderättshavare i skälig omfattning hålla utrustning för släckning av brand och för livräddning vid brand eller annan olycka. Samma lag föreskriver att ägare och nyttjanderättshavare i övrigt ska vidta de åtgärder som behövs för att förebygga brand och för att hindra eller begränsa skador till följd av brand.

☒ Hyresvärden ansvarar för att lokalen vid tillträdet uppfyller kraven på brandskydd som krävs för det avtalade användningsändamålet med förhyrningen.

☐ Parterna har kommit överens om fördelningen av ansvaret för brandskydd inför tillträdet. Parternas ansvar för att ordna brandskydd inför tillträdet regleras i bilaga. Bilaga

Hyresgästen ansvarar för underhåll och utbyte av sådant brandskydd i lokalen som är synligt och åtkomligt för denne, såsom exempelvis nödutgångsskyltar och andra brandskyddsanordningar som enbart betjänar lokalen och som inte är styrda av byggnadens centrala system. Hyresgästen svarar också för sådana brandskyddsanordningar som hyresgästen har tillfört lokalen.

Hyresgästen ansvarar för och bekostar därutöver sådant brandskydd som efter tillträdet kan komma att krävas för lokalens nyttjande för avsedd användning.

Hyresgästen ska utan dröjsmål anmäla brister som denne upptäcker eller borde upptäcka, i det brandskydd som hyresvärden tillhandahåller och svarar för.

Systematiskt brandskyddsarbete
Parterna åtar sig att bedriva ett systematiskt brandskyddsarbete i enlighet med de allmänna råd som behörig myndighet meddelat. Vardera part är dessutom skyldig att en gång om året bereda den andre parten tillfälle att få ta del av dokumentation och uppföljning av partens systematiska brandskyddsarbete.

Hyresgästen förbinder sig att se till

att räddnings- och utrymningsvägar alltid hålls öppna och inte vare sig helt eller delvis blockeras

att funktionen av sprinkler- och andra brandskyddsanordningar aldrig försämras genom t.ex. förbyggnad eller uppställning av föremål,

att branddörrar hålls stängda och brandceller är intakta

att plomberingar av handtag aldrig bryts annat än i händelse av brand eller brandövning.

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum Solna 20230503
Hyresvärdens namn: Serviceförvaltningen, Eslöv kommun	Hyresgästens namn: ACTIC Sverige AB
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande: Åsa Ratcovich	Namnförtydligande: Anna Eskhult

☐ Klausulen har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av klausulen med tillhörande signaturcertifikat.

Fastighetsägarna Sveriges formulär nr 68 upprättat i juni 2005 och reviderat 2005 i samråd med Svensk Handel och Visita, samt 2018, 2021 och 2022 även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

ESLÖVS KOMMUN

PERSONUPPGIFTSKLAUSUL

FÖR LOKAL

Bilaga nr 6

Avser	Hyreskontrakt nr 9935-7	Fastighetsbeteckning Hästen 15
Hyresvärd	Namn Eslövs kommun	Personnr/orgnr 212000-1173
Hyresgäst	Namn ACTIC Sverige AB	Personnr/orgnr 556494-3388

Information om behandling av personuppgifter

Behandling av personuppgifter
Vi behandlar alltid personuppgifterna på ett ansvarsfullt sätt och i enlighet med gällande lag. I det här dokumentet ger vi närmare information om behandlingen och uppmuntrar därför hyresgästen och dennes kontaktperson att läsa igenom dokumentet noggrant.

Hyresgästen ansvarar för att se till att denna information lämnas till kontaktpersoner, representanter eller andra individer vars personuppgifter kan komma att behandlas under hyresförhållandet.

Personuppgiftsansvarig
Vi är personuppgiftsansvariga för den behandling som utförs av oss eller för vår räkning. Det innebär att vi ansvarar för de personuppgifter vi har och för hur vi behandlar dem. Vid frågor om behandlingen av personuppgifter, är du välkommen att kontakta oss.

Vilka personuppgifter behandlar vi?
En personuppgift är all information som kan kopplas till en individ. Inom ramen för ett hyresförhållande är det främst personuppgifter för kontaktpersoner och hyresgäster (som är enskild firma eller privatperson) som vi behandlar. Sådana uppgifter kan t.ex. omfatta namn, adress, kontaktuppgifter, personnummer och information om lokalen. I vissa fall inhämtar vi även en kreditupplysning för att säkerställa att det finns ekonomiska förutsättningar att erlägga hyra för lokalen.

För vilka syften behandlar vi personuppgifterna?
Personuppgifterna behandlas i syfte att:

- Fullgöra och administrera våra rättigheter och skyldigheter enligt hyresavtalet, vilket bl.a. inkluderar hyresaviseringar och hyresförhandlingar.
- Utföra löpande förvaltning och underhåll av lokalen, vilket bl.a. inkluderar kommunikation med kontaktperson.
- Fastställa eller styrka eventuella rättsliga anspråk, exempelvis genom kontroller under hyreshållandet i syfte att säkerställa att lokalen används i enlighet med tillämplig lag och i enlighet med hyresavtalet.
- Skicka information och marknadsföring till kontaktperson via de kontaktuppgifter som vi har tillgång till.
- Skicka information och marknadsföring till kontaktperson om andra företags produkter/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet t.ex. försäkringsbolag.
- Ta fram statistik, göra kundundersökningar och följa upp interna rutiner och policys.

När raderar vi personuppgifterna?
Vi sparar uppgifter om kontaktperson så länge denne är registrerad som kontaktperson. Informationen uppdateras om hyresgästen anmäler annan kontaktperson.

För det fall vi erhåller uppgifter om störningar i lokalen och inte vidtar någon åtgärd, kommer sådana uppgifter som regel att sparas två år, varefter radering sker. Detsamma gäller uppgifter om otillåten andrahandsuthyrning eller överlåtelse av lokalen. Uppgifter om betalning av hyra sparas under sju år (utöver innevarande år) då detta krävs enligt bokföringsregler. Övriga uppgifter raderas när de inte längre är relevanta/korrekta, vilket innebär att de som regel bevaras under den tid som hyresförhållandet består.

När hyresförhållandet upphör raderar vi merparten av uppgifterna. Men om det finns några kvarstående rättsliga anspråk, t.ex. hyresfordringar, kommer vi att bevara de uppgifter som krävs för att kunna driva anspråket. Sådana uppgifter sparas med hyresavtalet som rättslig grund. Vi sparar dessa uppgifter, samt uppgifter om eventuell misskötsamhet, som bidragit till att uppsägning skett, i två år efter att hyresförhållandet upphört.

Laglig grund för behandlingen av personuppgifterna
Vår behandling av personuppgifter sker i huvudsak för att fullgöra och administrera våra skyldigheter enligt hyresavtalet med hyresgästen. För det fall hyresgästen är en privatperson eller enskild firma, sker denna behandling med stöd av den rättsliga grunden fullgörande av avtal medan behandlingen sker med stöd av ett berättigat intresse om hyresgästen är en juridisk person. För annan behandling som utförs har vi ett berättigat intresse av att behandla personuppgifterna, t.ex. för att skicka information, göra kundundersökningar och marknadsföring samt tillhandahålla tjänster som är relaterade till uthyrningen.

Vilka får ta del av personuppgifterna?
Inom ramen för hyresförhållandet, kan vi komma att lämna ut personuppgifter till andra bolag som tillhandahåller tjänster till oss (t.ex. IT-tjänster eller förvaltningstjänster) eller bolag som tillhandahåller varor/tjänster som hyresgästen kan ha nytta av i samband med hyresförhållandet (t.ex. försäkringsbolag). Om uppgifterna överförs till ett land utanför EU/EES, säkerställer vi att sådan överföring är laglig, t.ex. genom att avtal innehåller de standardiserade modellklausuler för dataöverföring som antagits av EU-kommissionen och som finns tillgängliga på EU-kommissionens webbplats.

Om det förekommer störningar, betalningsförsummelser eller andra överträdelser av hyresavtalet eller tillämpliga bestämmelser kan vi komma att lämna ut uppgifter till berörda myndigheter. Vi lämnar även ut personuppgifter om det följer av lag eller myndighetsbeslut.

Rättigheter enligt dataskyddslagstiftningen
Individer har vissa rättigheter vid behandling av dennes personuppgifter.

- Rätt till tillgång (registerutdrag), d.v.s. en rätt att få bekräftelse på och information om vår behandling av personuppgifter.
- Rätt till rättelse, d.v.s. en rätt att få felaktiga uppgifter rättade.
- Rätt till radering, d.v.s. en rätt att få uppgifter borttagna.
- Rätt till begränsad behandling, d.v.s. en rätt att kräva att vår behandling begränsas.
- Rätt till dataportabilitet, d.v.s. en rätt att begära att uppgifter flyttas från oss till ett annat bolag.
- Rätt att invända mot vår behandling av personuppgifter.
- Rätt att inge klagomål till myndighet om att vi inte behandlar personuppgifterna enligt lag.

Vissa av rättigheterna gäller enbart i vissa situationer. För det fall kontaktpersonen skulle vilja utöva någon av rättigheterna kan denne kontakta oss via de kontaktuppgifter som framgår på vår webbplats och ovan.

Övrigt

ESLÖVS KOMMUN

GRÄNSDRAGNINGSLISTA FÖR LOKAL

FÖRDELNING AV UNDERHÅLLS- OCH UTBYTESANSVAR

Bilaga nr 7 427 (467)

Avser	Hyreskontrakt nr 9935-7	Fastighetsbeteckning Hästen 15
Hyresvärd	Namn Eslövs kommun	Personnr/orgnr 212000-1173
Hyresgäst	Namn ACTIC Sverige AB	Personnr/orgnr 556494-3388

Framgår det inte av gränsdragningslistan eller annan överenskommelse vem som har underhålls- eller utbytesansvar gäller följande.

1. Fastighetsägaren/hyresvärden ansvarar för allt som enligt jordabalkens bestämmelser kan hänföras till fastighets- eller byggnadstillbehör.
2. Hyresgästen ansvarar för all lös egendom. Hyresgästen ansvarar också för allt som denne anskaffar för sin verksamhet eller bygger in i lokalerna under pågående kontraktstid, även om egendomen är att betrakta som fastighets- eller byggnadstillbehör.

Hur gränsdragningslistan ska fyllas i

1 . Gränsdragningslistan rör bara objekt som ingår i upplåtelsen enligt hyresavtalet.
2 . Markera underhålls- och utbytesansvar med X vid varje punkt nedan. Var noggrann med att gå igenom hela gränsdragningslistan. Markera även om utrustning saknas, genom anteckning eller strykning av punkten. Detta är viktigt för att undvika framtida tvister mellan parterna.
3 . Parterna kan, till ledning för ett ställningstagande när en viss utrustning bör bytas, göra en anmärkning om den förväntade återstående användningstiden med hänsyn till t.ex. teknisk eller ekonomisk livslängd.
4 . Om ett särskilt underhållsansvar krävs för viss utrustning, exempelvis att serviceavtal ska tecknas, bör en anmärkning göras om detta.
5 . Om en part har underhållsansvar men kostnaden ska bäras av den andra parten, bör en anmärkning göras om detta.

Definitioner

1 . Underhåll

Åtgärder vilka syftar till att löpande upprätthålla funktionen hos ett objekt så att objektet uppnår normal livslängd. Den funktion som ska upprätthållas är den för objektet avsedda med hänsyn till objektets skick vid hyresförhållandets början, objektets ålder och prestanda. Åtagandet omfattar planerad skötsel av objektet såväl som reparation och byte av engångsartiklar och förslitningsdetaljer. Åtgärder ska utföras fackmässigt.

2 . Utbyte

Med utbyte avses att byta ut ett nedan markerat objekt i sin helhet. Utbyte ska ske när livslängden uppnåtts, när underhåll inte längre kan utföras eller inte längre kan utföras till en skälig kostnad.

ALLMÄNT

		Underhållsansvar		Utbytesansvar		Anmärkning
		Hv	Hg	Hv	Hg	
Lokalen, utvändigt	Entré- och andra dörrar som leder till eller från lokalen	X		X		
	Dörröppnare och dörrstängare	X		X		
	Skyltar, skyltskåp					Ej aktuellt
	Fönster och karmar	X		X		
	Markiser					Ej aktuellt
	Lastintag/-kaj					Ej aktuellt
	Belysningsarmaturer	X		X		
	Skyltbelysning					Ej aktuellt
	Terrasser; golv, staket		X	X	X	AL
Lokalen, invändigt	Ytskikt väggar		X		X	
	Ytskikt tak		X		X	
	Ytskikt golv		X		X	
	Innerdörr, inklusive beslag, dörrstängare		X		X	
	Dörröppnare och dörrstängare		X		X	
	Fönster och karmar	X		X		

Denna gränsdragningslista, Fastighetsägarna Sveriges formulär nr. 102, är framtagen 2014 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2018 och 2022 då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Sign

Sign AL

ALLMÄNT forts.

		Underhållsansvar Hv	Underhållsansvar Hg	Utbytesansvar Hv	Utbytesansvar Hg	Anmärkning
Lokalen, invändigt forts.	Glaspartier i lokalen	☐	☒	☐	☒	
	Skyltar	☐	☒	☐	☒	
	Rulljalusier	☐	☐	☐	☐	Ej aktuellt
	Fast belysning	☒	☐	☒	☐	
	Särskilt anpassad belysning för verksamheten	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Våtrum	Sanitetsporslin	☒	☐	☒	☐	
	Duschar	☒	☐	☒	☐	
	Ytskikt golv	☒	☐	☒	☐	
	Ytskikt väggar	☒	☐	☒	☐	
	Ytskikt tak	☒	☐	☒	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Toalett	Sanitetsporslin	☒	☐	☒	☐	
	Ytskikt golv	☒	☐	☒	☐	
	Ytskikt väggar	☒	☐	☒	☐	
	Ytskikt tak	☒	☐	☒	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Pentry	Maskiner i kök och pentry	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Inredning som hyresvärden särskilt tillhandahåller för verksamheten		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
INSTALLATIONER Värme	Luftvärme	☒	☐	☒	☐	
	Värmecentraler	☒	☐	☒	☐	
	Värmeväxlare	☒	☐	☒	☐	
	Värmeåtervinningssystem	☒	☐	☒	☐	
	Övriga värmeanläggningar	☐	☐	☐	☐	Ej aktuellt

Denna gränsdragningslista, Fastighetsägarna Sveriges formulär nr. 102, är framtagen 2014 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2018 och 2022 då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Sign

Sign

INSTALLATIONER forts.		Underhållsansvar Hv	Underhållsansvar Hg	Utbytesansvar Hv	Utbytesansvar Hg	Anmärkning
Värme forts.	Mätare	☐	☐	☐	☐	Ej aktuellt
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Vatten, avlopp	Varmvattenberedare	☒	☐	☒	☐	
	Utslagsbackar	☐	☒	☐	☒	
	Mätare	☐	☐	☐	☐	Ej aktuellt
	Golvbrunnar	☒	☐	☒	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
El	Elmätare	☒	☐	☒	☐	
	Elcentraler	☒	☐	☒	☐	
	Eluttag och dosor	☒	☐	☒	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Kyla och ventilation	Särskilt kylaggregat	☐	☒	☐	☒	
	Till- och frånluftsdon	☒	☐	☒	☐	
	Kylaggregat till data- och/eller serverrum	☐	☒	☐	☒	
	Kylaggregat till förvarings- och avfallsrum	☐	☐	☐	☐	Ej aktuellt
	Andra fläktanordningar	☐	☒	☐	☒	
	Mätare	☒	☐	☒	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Lås och säkerhet, i lokalen	Lås	☐	☒	☐	☒	
	Larm	☐	☒	☐	☒	
	Monitorer och detektorer	☐	☒	☐	☒	
	Övervakningskameror	☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Lås och säkerhet, skalskydd	Dörrlås till entréer och andra dörrar som leder till eller från lokalen	☐	☒	☐	☒	
	Övervakningskameror	☐	☒	☐	☒	
	Monitorer och detektorer	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	

Denna gränsdragningslista, Fastighetsägarna Sveriges formulär nr. 102, är framtagen 2014 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2018 och 2022 då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

Sign

Sign

INSTALLATIONER forts.

		Underhållsansvar Hv	Underhållsansvar Hg	Utbytesansvar Hv	Utbytesansvar Hg	Anmärkning
Hissar och rulltrappor	Personhissar	☒	☐	☒	☐	
	Gods-/varuhissar	☐	☐	☐	☐	Ej aktuellt
	Rulltrappor	☐	☐	☐	☐	Ej aktuellt
	Andra flyttanordningar	☐	☐	☐	☐	Ej aktuellt
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	
Tele- och datakommunikation	Ledning för telefoni	☐	☒	☐	☒	
	Ledning för data	☐	☒	☐	☒	
	Ledning för bredband	☐	☒	☐	☒	
	Ledning för kabeltv	☐	☒	☐	☒	
	Anordningar för trådlös tv	☐	☒	☐	☒	
		☐	☐	☐	☐	
		☐	☐	☐	☐	

Särskilda underhållsavtal

Underhållsavtal med extern leverantör fordras för följande utrustning/installation:	Avtal tecknas av Hv	Avtal tecknas av Hg	Anmärkning
Rulltrappor	☐	☐	Ej aktuellt
Personhiss	☒	☐	
Varuhiss	☐	☐	Ej aktuellt
Kylaggregat	☐	☒	
Fjärrkyla	☐	☐	Ej aktuellt
Ventilation	☒	☐	
	☐	☐	
	☐	☐	

Underskrift

Ort/datum	Ort/datum: Solna 20230503
Hyresvärdens namn: Serviceförvaltningen, Eslöv kommun	Hyresgästens namn: ACTIC Sverige AB
Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☐ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt	Namnteckning (firmatecknare/ombud) ☒ Firmatecknare ☐ Ombud enligt fullmakt
Namnförtydligande: Åsa Ratcovich	Namnförtydligande: Anna Eskhult

☐ Gränsdragningslistan har undertecknats med elektronisk underskrift. Datum för undertecknande framgår av den elektroniska underskriften. Parterna har erhållit en digital kopia av gränsdragningslistan med tillhörande signaturcertifikat.

Denna gränsdragningslista, Fastighetsägarna Sveriges formulär nr. 102, är framtagen 2014 i samråd med Svensk Handel och Visita. Reviderat 2018 och 2022 då även i samråd med Sveriges Allmännytta. Eftertryck förbjuds.

BILAGA 1

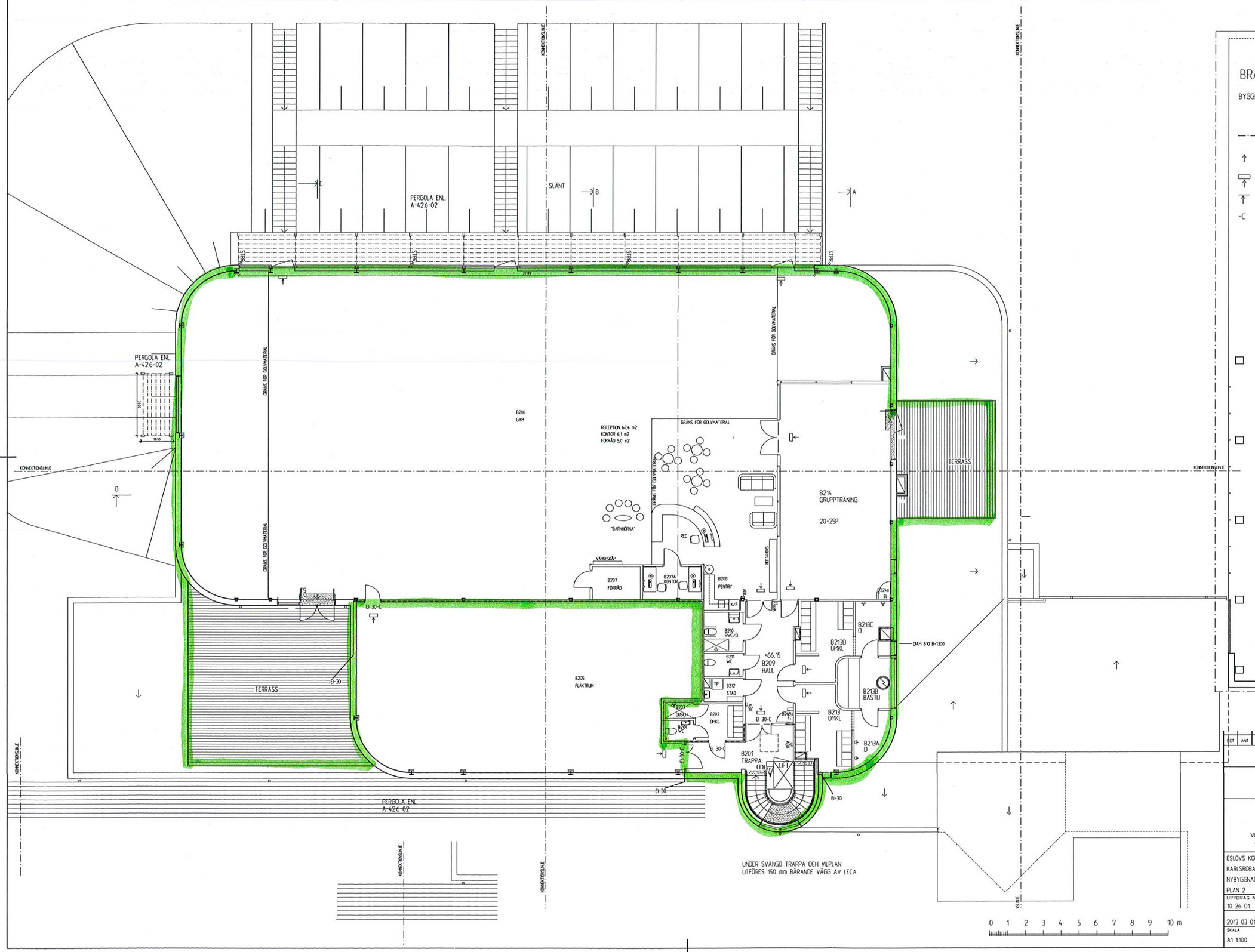

BRANDBETECKNINGAR

BYGGNADSKLASS: BR2

—·—·—	BRANDCELLSGRÄNS
↑	UTRYMNINGSVÄG / -RIKTNING
	GENOMLYST UTRYMNINGSSKYLT
	EFTERLYST UTRYMNINGSSKYLT
-C	DÖRR MED DÖRRSTÄNGARE

BET	ANT	ÄNDRINGEN AVSER	SIGN	DATUM

RELATIONSHANDLING

KV. HÄSTEN 16

nparkitekter
Västerleden 41 Box 1034 271 00 Ystad
Tel: 0411-55 75 30 www.nparkitekter.se

ESLÖVS KOMMUN
KARLSROBADET
NYBYGGNAD BOWLING OCH GYM
PLAN 2

UPPDRAG NR	RITAD AV	HANDLÄGGARE
10 26 01	my-k	my-k

2013 03 01

SKALA	SKALA	NUMMER	BET
A1 1:100	A3 1:200	A-40.1-20	

Uppföljning av byggprojekt september 2023

16

SOT.2021.0044

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2021.0044

2023-09-018
Kristina Thern
0413–62364
kristina.thern@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Uppföljning av Byggprojekt september 2023

Ärendebeskrivning
Utifrån servicenämndens reglemente beslutat av kommunfullmäktige den 28 november 2022 § 119 är nämndens uppgift att svara för att bygg- och fastighetsprojekt utförs enligt beslutade investeringsramar.

Syftet med uppföljningsrapporten över byggprojekt 2023, är att arbeta efter kommunfullmäktiges beslut och kommunallagen om nämndernas uppdrag:

Kommunallag (2017:725)
6 kap. 6 § Nämnderna ska var och en inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Uppföljningsrapporten informerar om, dels helheten vilka byggprojekt som planeras och vilka som genomförs, syftet med dessa samt ekonomiska värdet. Dels en uppföljning utifrån status, tidsplaner, ekonomi och risker i projekten.

Detta ger servicenämnden insyn om verksamheten bedrivs på ett tillfredställande sätt och enligt kommunens mål och riktlinjer.

Beslutsunderlag
Projektrapport september 2023.

Beredning
Projektrapporten är framtagen av Serviceförvaltningens byggprojektavdelning. Norrebo, Blåsippan, Stehagskolan, Stadshuset foajé, Marieskolan, Sallerupskolan, Gamla Östra skolan, Husarängen konstgräsplan, Vasavångskolan storkök, Föreningslokal Husarängen, Husarängen etapp 1, Idrottsparken är upptagna med förändringar.

Förslag till beslut
Servicenämnden godkänner uppföljningsrapporten av byggprojekt för september 2023.

Beslutet skickas för kännedom till
Kommunstyrelsen
Kultur- och fritidsnämnden
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
Barn- och familjenämnden

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Kristina Thern
Projektchef

ESLÖVS KOMMUN

UPPFÖLJNING BYGGPROJEKT

September 2023

ESLÖVS KOMMUN

RAPPORT

INNEHÅLL

- PROJEKTINFORMATION
- PROJEKTSTATUS
- TIDPLAN
- EKONOMI
- RISKER I PROJEKTEN

ESLÖVS KOMMUN

Information

Projektinformation

Byggprojektområdets omfattning (Karta över pågående byggprojekt)

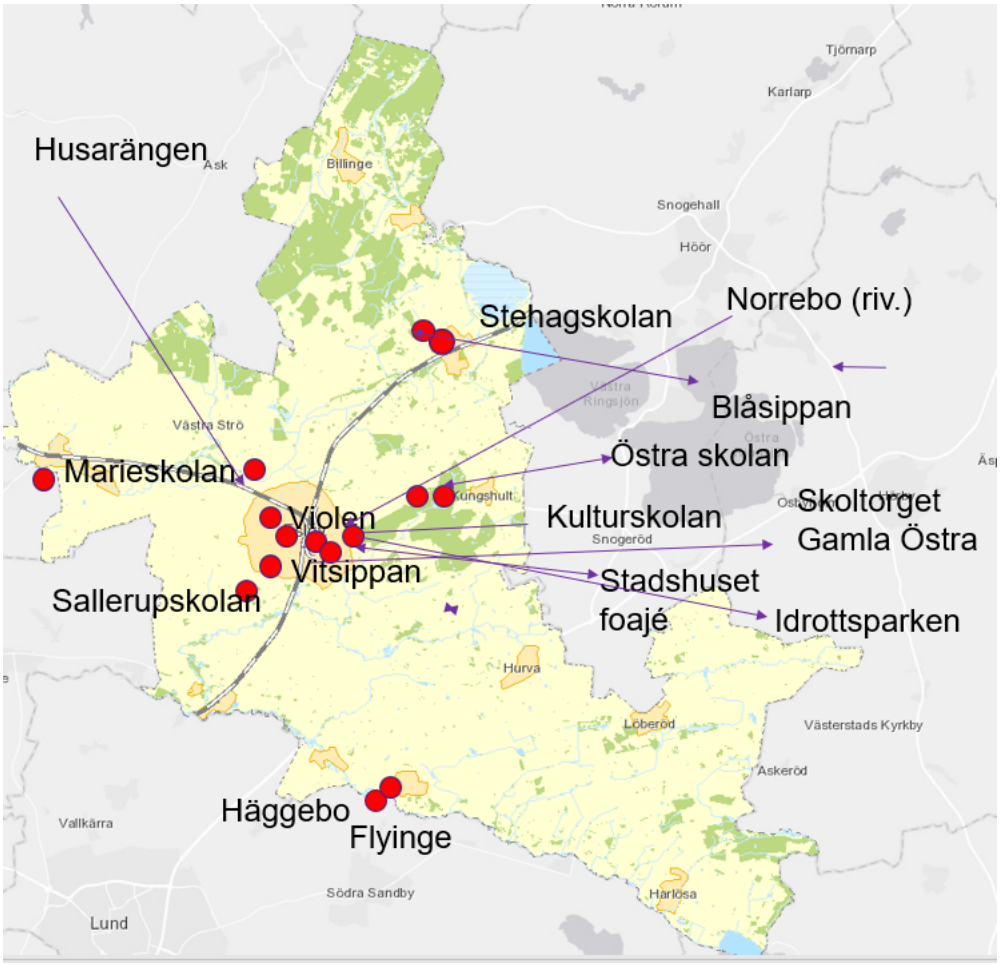

Eslövs Kommun investerar i kommunens utveckling. Visionen för 2025 är att Eslöv skall vara Skånes bästa kommun att bo och verka i. Det innebär att Byggprojektavdelningen är en aktiv aktör i kommunens utbyggnader av skolor, förskolor, kultur och fridtidsbyggnader.

Byggprojektavdelningen hanterar byggprojekten i nära samarbete med fastighetsavdelningen, lokalförsörjningsgruppen samt kommunens förvaltningar. Avdelningen arbetar med att kvalitetssäkra projekten genom en projekthandbok med en byggprocess och dess olika skeden.

Byggprojektavdelningens vision är att vara den Skånes bästa kommunala byggprojektavdelning 2025.

ESLÖVS KOMMUN

Förteckning över pågående projekt

- Vitsippan (Nya Skogsgläntan)
- Flyinge Häggebo förskola
- Blåsippan (Stehag söder)
- Marieskolan
- Sallerupskolan
- Stehagsskolan
- Gamla Östra skolan (Carl Engströmskolan byggnad C) samt Skoltorget
- Kulturskolan
- Flyingeskolan
- Idrottsparken
- Stadshuset Foajé
- Norrebo rivning
- Husarängen konstgräsplan
- Husarängen föreningslokal samt mindre garage
- Husarängen rekreationsområde

Projektstatus

Norrebo (Gamla förskolan – som skall rivas)
Rivning av gamla förskolan. Ytan kommer bli ny utemiljö till den nybyggda förskolan (Violen).
Rivningen kan inte påbörjas förrän bullerplanket på Violens förskola är färdigställt. Nya underlag till bullerplanket är under framtagande och en upphandling planeras under hösten 2023.
Budget: I driftsbudget 2023 finns det under finansförvaltningen en större post som är avsedd att täcka rivnings- och saneringskostnader.
Rivningslov beviljat: 2023-03-02
Rivning går på separat budget KLK
Datum: Start preliminärt runt årsskiftet.
Byggprojektledare: Niclas Spets

Vitsippan
Nybyggd förskola med 8 avdelningar, 140 platser.
Förskolan är upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. Upphandlingen av konceptförskolan har inneburit att anpassningar har behövt göras för att få en fungerande verksamhet.
Kompletteringar av tekniska lösningar och utrustning har krävts då det saknats i SKRs förfrågningsunderlag.
Budget: 61 Mkr
Datum för inflytt: HT 2024
Byggprojektledare: Henrik Holmelin

ESLÖVS KOMMUN

Flyinge Häggebo Förskola
Tillbyggnad av befintlig förskola med två avdelningar och utökning av lekyta.
Tillbyggnaden är slutbesiktigad och verksamheten flyttade in V28.
Projektet inväntar slutfaktura därefter görs en ekonomisk slutredovisning
Budget: 19 Mkr
Datum för slutbesiktning: V26 2022
Datum för inflytt: V28 2022 Inflyttad
Byggprojektledare: Daniella Odendaal (Internt Henrik Holmelin)

Blåsippan
Nybyggnad av förskola i södra Stehag. Förskolan ersätter Gyabo och Trollhassels förskolor. Förskolan är upphandlad via SKR:s ramavtal för förskolelokaler. Förskolan är tagen i bruk och mindre justeringar pågår, därefter kommer projektet att avslutas ekonomiskt.
Budget: 44,5Mkr
Datum för inflytt: Verksamheten är inflyttad
Byggprojektledare: Henrik Holmelin

Marieskolan
Tillbyggnaden av den skolan för ytterligare 100 barn samt modernisering av den befintliga skolan är klar. Skolan tillträdde lokalerna v 32.
Markundersökningarna vid och kring de två oljecisternerna visade på att marken behöver saneras. Saneringen är färdig och arbetet pågår med att göra klart skolgården under sensommar och höst. Markarbetena har dragit ut på tiden, men är nu åter igång. Detta beräknas klart under hösten 2023.
Budget: 42 Mkr
Skolan har tagit lokalerna i bruk V32 2022
Byggprojektledare: Mattias Lindbro

Sallerupskolan
I projektet ”Sallerupskolan” ingår det rivning av gamla Sallerupsskolan, samt nybyggnation av en treparallellig skola på ca 6 300 kvm.
Under byggnationen kommer ersättningslokaler finnas både på Källebergsskolan och i paviljonger vid Sallerupskolan.
Vid rivningen av den gamla skolan upptäcktes PCB i fogarna samt krom 6 i betongen. Båda är kemiska ämnen som behöver hanteras som farligt avfall. Detta kommer att leda till förseningar i byggprocessen och ökade kostnader.
PCB finns ofta i fogar i äldre byggnader. Krom 6 är ett kemiskt ämne som användes i tillverkningen av betong på 1970-talet.
Projektering av bygghandlingar pågår. På grund av ändrade brandkrav kommer skolan att få fler brandcellsgränser än vad som tidigare varit med i projekteringen. Detta kommer att leda till ökade kostnader för projektet.
Budget: 203,5 Mkr
Datum för slutbesiktning: preliminärt maj/juni 2025
Datum för inflytt/tillgång för beställare: juni/juli 2025
Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

ESLÖVS KOMMUN

Stehagskolan
Gyabo förskola skall byggas om till skollokal. Projektet innebär en kapacitets- och kvalitetsökning genom att nuvarande Gyabo förskola kommer få två större klassrum (vardera på 75 kvm), en fritidsavdelning, en studiehall samt en kombinerad hemkunskaps- och bildsal. Efter att förskolan flyttat in i sina nya lokaler (aug 2023), Blåsippan, påbörjades byggprojektet. I Stehagskolan kommer även en ombyggnation av kök och matsal göras. I projektet ingår att anpassa kökets kapacitet efter verksamhetens behov motsvarande ca 850 portioner, skolmatsalens kapacitet är oförändrad
Budget: Uppskattas i dagsläget till 10 Mkr utan köksuppdatering/renovering.
Datum för inflytt: Vårterminstart 2025
Byggprojektledare: Henrik Holmelin

Gamla Östra skolan (Carl Engströmskolan byggnad C) och Skoltorget
Projektet omfattar ändring av planlösning för verksamheten så att arbetsrum och skolsalar iordningställs, hiss installeras, byte av tak, fasadrenovering, ytskiktsrenovering och nya installationer. Pågående arbeten är: målning, golvläggning, markarbeten och invändiga installationer. Verksamheten BoU har lagt en tilläggsbeställning på att anpassa lokalerna ytterligare för el-programmet, vilket gör att slutbesiktning sker senare än tidigare planerat.
Budget 34,5 Mkr
Datum för slutbesiktning: vecka 44 2023
Datum för inflytt/tillgång för beställare: vecka 47 2023
Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

Idrottsparken
För att öka skolans idrottsmöjligheter ska en yta med skogskaraktär skapas i Idrottsparkens sydvästra hörn. Projektet kommer genomföras parallellt med de arbetet som pågår tillsammans med exploatering, KoF och föreningarna. Under hösten kommer vi även titta på behovet av en förrådsdel. Den befintliga diskgolfbanan skall rustas upp, en mindre läktare till konstgräsplanen skall placeras ut, samt ett utegym skall byggas i anslutning till fotbollsplanerna.
Budget: 2,9 mnkr
Datum för slutbesiktning: maj 2024
Datum för inflyttning: juni 2024
Byggprojektledare: Niclas Spets

Kulturskolan
Kulturskolan har idag tillfälliga lokaler på Östergatan 8. Projektet med att bygga till Lilla Teatern för att möta kulturskolans lokalbehov och samla verksamheten har startat.
En genomlysning av ekonomin pågår. När en ny kalkyl är framtagen beslutas projektets framskridande.
Budget: 43 Mkr
Datum för slutbesiktning: ~~Juli- september 2024~~
Datum för inflytt: augusti - ~~oktober 2024~~
Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

ESLÖVS KOMMUN

Flyingeskolan
Basutredningen är i slutskedet. Samordning med ombyggnad av storkök och eventuella underhållsåtgärder pågår.
Budget: 28 Mkr
Datum: Avvaktar slutförande av basutredning
Byggprojektledare: Niclas Spets

Stadshuset foajé
Stadshuset foajé har genomgått en ombyggnation.
Lokalerna är färdigställda och verksamheten fick tillträde V26.
Projektet kommer att överlämnas helt till förvaltning och en ekonomiskslutredovisning kommer att ske under hösten 2023.
Budget: 8,6 mnkr
Datum för slutbesiktning: V23 2023
Datum för inflyttning: V24 2023
Byggprojektledare: Mattias Lindbro

Konstgräsplan Husarängen
En konstgräsplan med belysning ska anläggas på Husarängen. Konstgräset är utrullat, övriga pågående arbeten kvarstår.
Budget: 15 mnkr
Datum för slutbesiktning: V36 2023
Datum för ibruktagande: V39 2023
Byggprojektledare: Mattias Lindbro

Föreningslokal Husarängen
En ny föreningslokal kommer uppföras eftersom den gamla föreningslokalen brann ner.
Det har vid basutredning kommit fram förslag som möter EBK´s framtida verksamhetsbehov. I förslaget ingår även anpassning enligt Vård och Omsorgs och Barn och
Utbildnings önskan om att kunna använda lokalen.
Ny tidplan tas fram och en ny upphandling planeras in efter mindre justeringar av FFU.
Budget: 18 mnkr till Föreningslokal och 13,5 mnkr till utemiljö
Preliminär: överlämning februari 2025
Byggprojektledare: Mattias Lindbro

ESLÖVS KOMMUN

Vasvångskolan storkök
En översyn av samtliga kökslokaler i Eslövs kommun har utförts. Utifrån denna översyn har prioriteringar och åtgärder gjorts.
Vasavångskolans kök är ett av de prioriterade köken och diskussioner förs om köket skall vara klassat som kriskök.
Tid och ekonomi behöver ses över om beslutet blir att köket skall vara ett kriskök.
Budget 15 milj.
Prel. överlämning; V30 2025
Byggprojektledare: Fredrik Liedberg

Tidplan över projekten redovisas på nästa sida

ESLÖVS KOMMUN

Tidplan investeringar
2023-08-29

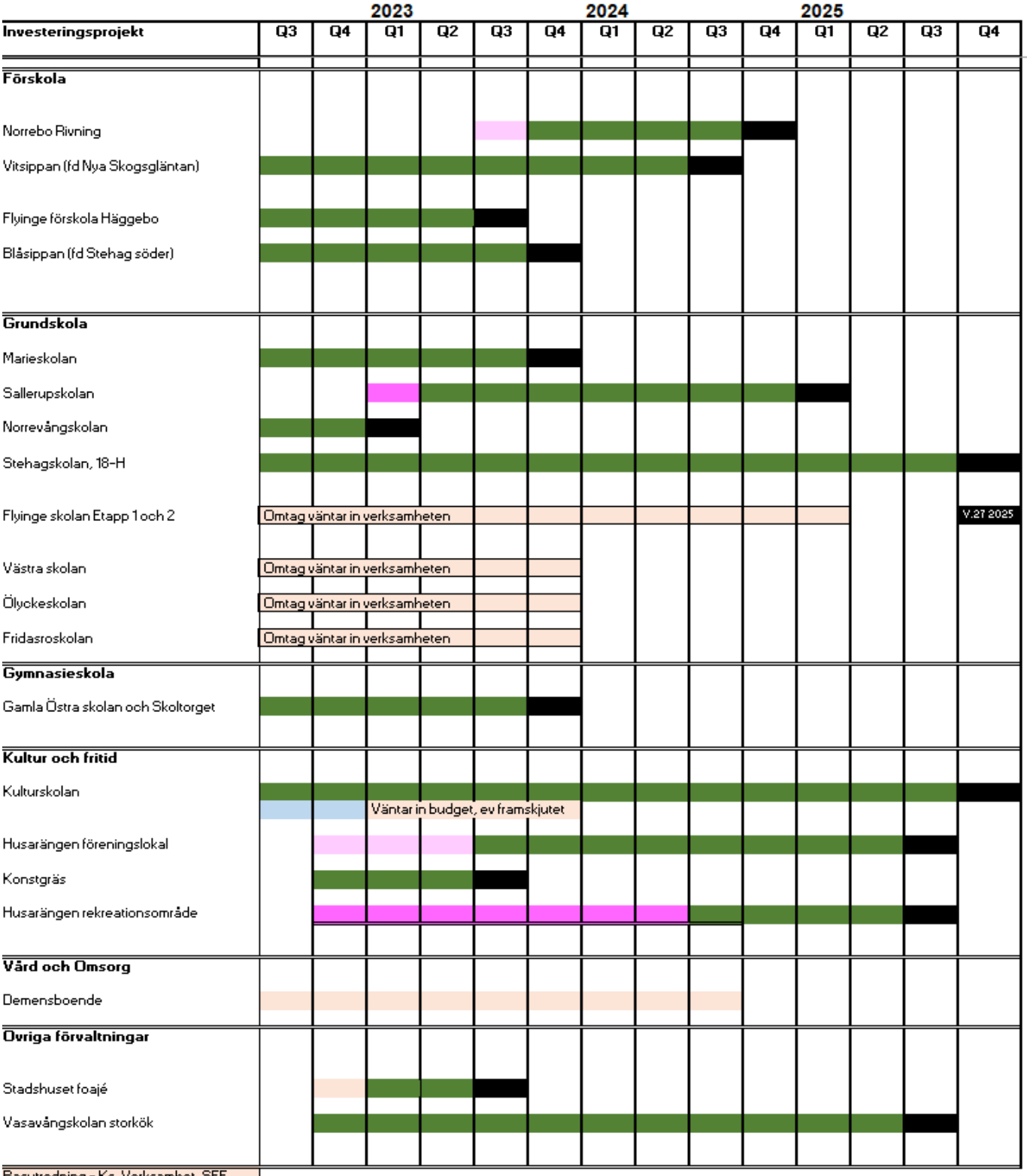

ESLÖVS KOMMUN

Risker i projekten

Avsnittet beskriver avvikelse, projekt störningar gällande tid, kvalitet och ekonomi. Aktuella risker med utförda och/eller planerade åtgärder.

Risk	Sannolikhet	Konsekvens/kostnad	Handlingsplan.
Rådhuset	Hög	Kostnaderna för källarväggarna är osäkra.	Avstämningar med entreprenör en gång i månaden och redovisning av detta resultat till servicenämnden varje månad.
	Hög	Tillkommande kostnader pga. Hyresgästanpassningar, ny brandcellsgräns vid byte av hiss, samt injektering av källarväggar,	Arbete utförs och kommer rapporteras i slutredovisningen. Ca 730.000:-
Stehagskolan	Hög	Försening av byggentreprenad då det följer Stehag söder	Avvaktar BoU om skolan skall skjutas på framtiden
Marieskolan	Medel	Tvist råder om utskiftning av massor, samt kostnadsökning pga. kriget i Ukraina. Entreprenören har inte återkommit med underlag för prisökning. Vi inväntar detta. Om de inte inkommer så avförs riskerna vid det ekonomiska slutmötet som blir efter avslutade markarbeten.	Ärendet drivs av vår jurist tillsammans med ByggPL
Sallerupskolan	Hög	Ökade kostnader för ny brandcellsindelning i huset.	ByggPl för diskussioner med entreprenör.
	Hög	Högre kostnader pga av mer sanering måste utföras än vad som var tänkt.	ByggPl har löpande kontakt med entreprenör och Miljö och hälsa

ESLÖVS KOMMUN

Kulturskolan	Hög	Kan bli framflyttad. Stor risk att projektbudgeten kommer att överskridas på grund av ökade materialkostnader senaste året.	Pga. av kommunens ekonomi titta Kof över projektet och det kommer eventuellt att flyttas fram i tiden. ByggPL följer utvecklingen, och det kommer först att ge sig vid upphandling.
Blåsippan (f.d. Stehags förskola)	Hög	Konceptförskolans utformning har ett lågt standardutförande. Kompletteringar av tekniska lösningar och utrustning har krävts då det saknats i SKRs förfrågningsunderlag. Projektets budget prognostiseras att överstigas med ca 5 000 000 kr	Projektet för dialog med ekonomienheten
Vitsippan	Hög	Konceptförskolans utformning har ett lågt standardutförande. Kompletteringar av tekniska lösningar och utrustning har krävts då det saknats i SKRs förfrågningsunderlag. Projektets budget prognostiseras att överstigas med ca 1 000 000 kr	Projektet för dialog med ekonomienheten
Gamla östra skolan	Medel	Risk för att budget överskrids på grund av många Äta arbeten rörande husets konstruktion.	ByggPl stämmer av löpande med entreprenören.

ESLÖVS KOMMUN

Vasavångskolan kök	Mellan	Det har påbörjats diskussioner mellan Måltidsavdelningen och KLK om köket ska fungera som ett kriskök. Detta kommer att medföra merkostnader och budgeten kan inte hållas. Det innebär också en tidsförskjutning.	ByggPL är med i diskussionerna mellan KLK och måltidsavdelningen.
Etapp 1 Husarängen	Stor	Om skyfallskartering visar att markområden behöver sänkas föra att ta vatten vid 50-100 års regn, innebär detta en tidsförskjutning och ökade kostnader.	Utredning pågår

Norrebo förskola (Violen)	Hög	Färdigställandetid framflyttad pga att ny upphandling måste genomföras.	ByggPl uppdaterar tidplanen löpande när de olika upphandlingarna genomförs.

Slutredovisning för investeringsprojekt Stadshusets foajé

17

SOT.2022.0094

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2022.0094

2023-09-05
Mattias Lindbro
+4641362924
mattias.lindbro@eslov.se

Servicenämnden

Tjänsteskrivelse Slutredovisning för projekt Stadshusets Foajé

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Projektet ska säkerställa säkerheten i Stadshuset och har tagits fram utifrån en riskbedömning som har genomförts av arbetsmiljöingenjör från företagshälsovården Avonova, kring hot och våld. Servicenämnden beslutade i juni 2022 att föreslå kommunstyrelsens arbetsutskott att bevilja igångsättningsbeslut för ombyggnaden av Stadshusets foajé. Efter det att beslutet togs i Servicenämnden, juni 2022, har de delar som inte direkt är kopplade till säkerheten i Stadshuset tagits bort från projektet. Ombyggnadsarbetena omfattar Kontaktcenter, Majkens (matsalen i stadshuset) och elva nya säkra samtalsrum. Förutom anpassning av byggnaden ingår även inredning och utrustning i gemensamma utrymme i projektet.

Beslutsunderlag

Ekonomisk redovisning Stadshuset foajé, 2023-09-01
Hyresberäkning Stadshuset foajé, 2023-09-01

Beredning

Kommunfullmäktige beslutade i budget 2022 och flerårsplan 2023 till 2025 en investeringsbudget på 5 miljoner kronor för projektet.

Efter upphandling genom avrop från ramavtalsentreprenörer konstaterades 2022-09-20 beräknad kostnad för projektet till 8 660 000 kr.

Kommunstyrelsen beslutade vid sitt sammanträde den 4 oktober 2022 att bevilja igångsättningstillstånd för ombyggnad av Stadshusets foajé under förutsättning att kommunfullmäktige beviljar utökad projektbudget. Vid sammanträdet föreslog kommunstyrelsen även kommunfullmäktige att utöka budgeten för projektet Stadshusets foajé från fem miljoner kronor till 8 660 000 kronor.

Kommunfullmäktige beslutade 2022-10-31 § 84 om utökad investeringsbudget till 8 660 000 kr

Tidplan för projektet:
Start: Januari 2023
Slutbesiktning: Juni 2023
Inflyttning: Juli 2023

Byggprojektet är avropat via ramavtal som en totalentreprenad.

Hyresberäkning: innebär en tillkommande årshyra för Stadshuset på 636 000kr/år från den 1 januari 2023. Hyran är beräknad utifrån komponentredovisningsmodellen med 1,25 % ränta 2023.
Hyresbeloppet är tillkommande kapitalkostnader för investeringen. Kostnader för värme, el, vatten, lokalvård och fastighetsservice för de aktuella ytorna ingår i bashyran för lokalerna.

Ekonomiskt resultat

Total budget	Utfall	Resultat
8 660 000 kronor	8 767 636 kronor	-107 636 kronor

Projektet visar ett underskott med 107 636 kronor med anledning av högre kostnader med mer avancerad ventilationslösning och oförutsedda brandåtgärder.

Förslag till beslut
Servicenämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna slutredovisningen för projekt Stadshuset foajé.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Kristina Thern
Projektchef

Slutredovisning av projekt

SOT.2022.0094

Projektnummer:	91905-81011
Projektnamn:	Stadshuset foajé
KF budget:	8 660 000 kr
Delprojekt:	0 kr
Berörd Yta kvm:	0
Pris per kvm inkl byggherrekostnad:	#DIVISION/0!
Pris per kvm exkl byggherrekostnad	#DIVISION/0!

		Redovisat	Andel i % mot KF budget
Entreprenadkostnader		**6 085 000**	**70,27%**
Anbudssumma		4 249 250	
Elarbeten		1 835 750	
Oförutsett (ändring/tillkommande/avgående, ÄTA)		**1 311 254**	**15,14%**
Bygg		1 311 254	
Mark		0	
VS		0	
		0	
Byggherrekostnader		**1 371 382**	**15,84%**
Externa kost		1 046 342	12,08%
Interna timmar/kostnad	478	325 040	3,75%
Totalt:		**8 767 636**	**101,24%**
Kvar av KF budget:		**-107 636 kr**	**-1,24%**

Datum: 2023-09-01
Utfärdat av: Helén Thordin

HYRESBERÄKNING

SOT.2022.0094

91905-81011 Stadshuset foajé

Total byggnadsyta kvm/BTA	0
Utökad yta, kvm/BTA	0
Befintlig byggnadsyta kvm/BTA	0
Total markyta	0

	Prognos	Inv.budget
Total investering	8 767 636 kr	8 660 000 kr
Inflyttning	2023-01-01	2023-12-31

91905-81011 Stadshuset foajé

Tillkommande hyresberäkning

Avkastning/TB 0% av drift				0
Administrationskostnader 7,0% av drift				0
Lokalvård				0
Externa Hyror				0
Tillsyn & löpande drift internt (70kr/kvm nybyggnation de fem första åren, därefter 115 kr/kvm)				0
Värmekostnad				0
El exkl uppvärmning				0
VA				0
Yttre skötsel 550kr/tim (snitt 3år)	550	Antal tim	0	0
Övrigt ca 5% (försäkring, sophantering, försäkringsskador, skadeförebyggande mm)				0
Avskrivning				526 058
Ränta				109 595
				635 654
Total årshyra				636 000
	Från och med	**Till och med**		0
Hyra för period	2023-01-01	2023-12-31		635 653

Tillkommande hyresfördelning	**% fördelning**	**Hyra för period 2023**	**Årshyra 2023**
Klk		0 kr	0 kr
BoU		0 kr	0 kr
GoV		0 kr	0 kr
Sef		0 kr	0 kr
VoO		0 kr	0 kr
KoF		0 kr	0 kr
AoF		0 kr	0 kr
Externa hyresgäst		0 kr	0 kr
Total tillkommande hyra:		0 kr	0 kr

Befintlig hyra

	2023	2023
Avkastning/TB 0% av drift	0	
Administrationskostnader 7% av drift	0	
Lokalvård	0	
Externa Hyror	0	
Tillsyn & löpande drift internt (70kr/kvm nybyggnation de fem första åren, därefter 115 kı	0	
Värmekostnad	0	
El exkl uppvärmning	0	1
VA	0	
Yttre skötsel 550kr/tim (snitt 3år)	0	
Övrigt ca 5% (försäkring, sophantering, försäkringsskador, skadeförebyggande mm)	0	
Avskrivning, snitt 3 år	0	
Ränta 3 års snitt	0	
Total årshyra	0 kr	1 kr

Befintlig hyra	**% fördelning**	**Hyra för period 2023**	**Årshyra 2023**
Klk		0 kr	0 kr
BoU		0 kr	0 kr
GoV		0 kr	0 kr

	Sef		0 kr	0 kr
	VoO		0 kr	0 kr
	KoF		0 kr	0 kr
	AoF		0 kr	0 kr
	Externa hyresgäst		0 kr	0 kr
x	Total befintlig hyra		0 kr	0 kr
x				
x			Årshyra	Årshyra
x			2018	2019-2021
x	**Total Hyra**		0 kr	0 kr
x				
x	Hyra/ kvm BTA			#DIVISION/0!
x	Avskrivning + rta/ kvm BTA			#DIVISION/0!
x	Städ/ kvm BTA			#DIVISION/0!
x	Media samt övrig drift/ kvm BTA			#DIVISION/0!
x	Underhåll/ kvm BTA (intern drift)			#DIVISION/0!
x				
x	Ekonomichef			
x				

Slutredovisning för investeringsprojekt Häggebo

18

SOT.2020.0214

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2020.0214

2023-09-11
Henrik Holmelin
+4641362220
henrik.holmelin@eslov.se

Servicenämnden

Slutredovisning för projekt Häggebo

Ärendebeskrivning
Barn- och familjenämnden har i tidigare skede identifierat behovet av en tillbyggnad till den befintliga förskolan i Flyinge vilket Serviceförvaltningen nu har färdigställt. I samband med tillbyggnaden utökades utemiljön för hela förskolan för att motsvara kommunens norm på 30 kvadratmeter (m²) utomhusyta per förskoleplats.

Beslutsunderlag
Ekonomisk redovisning utemiljö, 2023-09-08
Hyresberäkning utemiljö, 2023-09-08
Ekonomisk redovisning hela projektet, 2023-09-08
Sammanställd hyresberäkning, 2023-09-08

Beredning
Eslövs kommun har genom budget 2019 och flerårsplan 2021-2023 beslutat om att genomföra uppdraget projekt Häggebo förskola.

Tidplan för projektet:
Entreprenadstart: april 2020
Inflyttning: juli 2022
Avslutad utemiljö: maj 2023

Byggprojektet är upphandlat som en totalentreprenad. Utemiljön är upphandlad via förnyad konkurrensutsättning inom ramavtal för markarbeten.

Hyresberäkning: tillbyggnaden på 394 kvadratmeter (m²) bruttototalarea (BTA) beräknas innebära en ökad årshyra för Häggebo förskola på 897 000 kronor per år. Färdigställd utemiljö innebär en tillkommande årshyra med 187 000 kronor per år. Beloppen inkluderar värme, el, vatten, lokalvård och fastighetsservice.

Ekonomiskt resultat

Total budget	Utfall	Resultat
19 100 000 kronor	18 571 090 kronor	528 910 kronor

Projektet visar i nuläget överskott med 528 910 kronor vilket beror på bättre utfall från genomförd konkurrensutsättning än budgeterat.

Förslag till beslut

- Servicenämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna slutredovisningen för projekt Häggebo förskola.

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Kristina Thern
Projektchef

Slutredovisning hela projektet

SOT.2020.0236

Projektnummer:	91923-87018
Projektnamn:	Häggebo tillbyggnad
KF budget:	19 100 000 kr
Delprojekt:	0 kr
Berörd Yta kvm:	394
Pris per kvm inkl byggherrekostnad:	47 135 kr
Pris per kvm exkl byggherrekostnad	40 704 kr

		Redovisat	Andel i % mot KF budget
Entreprenadkostnader		**14 562 822**	**76,25%**
Anbudssumma		11 925 000	
Oförutsett (ändring/tillkommande/avgående, ÄTA)		**1 474 539**	**7,72%**
Bygg		1 289 591	
Mark		184 948	
Byggherrekostnader		**2 533 729**	**13,27%**
Externa kost		2 364 409	12,38%
Interna timmar/kostnad	249	169 320	0,89%
Totalt:		**18 571 090**	**97,23%**
Kvar av KF budget:		**528 910 kr**	**2,77%**

Datum: 2023-09-08
Utfärdat av: Helén Thordin

HYRESBERÄKNING

87018 Häggebo tillbyggn. 91923 Utemiljö

Total byggnadsyta kvm/BTA	**0**
Utökad yta, kvm/BTA	**0**
Befintlig byggnadsyta kvm/BTA	**0**
Total markyta	**0**

	Prognos	**Inv.budget**
Total investering	**4 391 666 kr**	**4 920 576 kr**
Inflyttning	**2023-01-01**	**2023-01-01**

87018 Häggebo tillbyggn. 91923 Utemiljö

Tillkommande hyresberäkning

Avkastning/TB 0% av drift				0
Administrationskostnader 7% av drift				0
Lokalvård				0
Externa Hyror				0
Tillsyn & löpande drift internt (70kr/kvm nybyggnation de fem första åren, därefter 115 kr/kvm)				0
Värmekostnad				0
El exkl uppvärmning				0
VA				0
Yttre skötsel 550kr/tim (snitt 3år)	550	Antal tim	0	0
Övrigt ca 5% (försäkring, sophantering, försäkringsskador, skadeförebyggande mm)				0
Avskrivning				131 750
Ränta				54 896
				186 646
Total årshyra				**187 000**
	Från och med	**Till och med**		0
Hyra för period	**2023-01-01**	**2023-01-01**		**186 646**

Tillkommande hyresfördelning	**% fördelning**	**Hyra för period 2023**	**Årshyra**
Klk		**0 kr**	**0 kr**
BoU	**100,00%**	**186 646 kr**	**187 000 kr**
GoV		**0 kr**	**0 kr**
Sef		**0 kr**	**0 kr**
VoO		**0 kr**	**0 kr**
KoF		**0 kr**	**0 kr**
AoF		**0 kr**	**0 kr**
Externa hyresgäst		**0 kr**	**0 kr**
Total tillkommande hyra:		**186 646 kr**	**187 000 kr**

Befintlig hyra

	2023	**2023**
Avkastning/TB 5% av drift	0	
Administrationskostnader 5% av drift	0	
Lokalvård	0	
Externa Hyror	0	
Tillsyn & löpande drift internt (70kr/kvm nybyggnation de fem första åren, därefter 115 kr,	0	
Värmekostnad	0	
El exkl uppvärmning	0	1
VA	0	
Yttre skötsel 550kr/tim (snitt 3år)	0	
Övrigt ca 5% (försäkring, sophantering, försäkringsskador, skadeförebyggande mm)	0	
Avskrivning, snitt 3 år	0	
Ränta 3 års snitt	0	
Total årshyra	**0 kr**	**1 kr**

Befintlig hyra	**% fördelning**	**Hyra för period 2023**	**Årshyra 2023**
Klk		**0 kr**	**0 kr**
BoU		**0 kr**	**0 kr**
GoV		**0 kr**	**0 kr**
Sef		**0 kr**	**0 kr**
VoO		**0 kr**	**0 kr**
KoF		**0 kr**	**0 kr**
AoF		**0 kr**	**0 kr**
Externa hyresgäst		**0 kr**	**0 kr**
Total befintlig hyra		**0 kr**	**0 kr**

	Årshyra 2023	**Årshyra 2023**
Total Hyra	**186 646 kr**	**187 000 kr**

Hyra/ kvm BTA	**#DIVISION/0!**
Avskrivning + rta/ kvm BTA	**#DIVISION/0!**
Städ/ kvm BTA	**#DIVISION/0!**
Media samt övrig drift/ kvm BTA	**#DIVISION/0!**
Underhåll/ kvm BTA (intern drift)	**#DIVISION/0!**

Ekonomichef

Slutredovisning del av projekt Utemiljö

SOT.2020.0236

Projektnummer:	91923-87018
Projektnamn:	Häggebo tillbyggnad
KF budget:	4 920 576 kr
Delprojekt:	0 kr
Berörd Yta kvm:	394
Pris per kvm inkl byggherrekostnad:	11 146 kr
Pris per kvm exkl byggherrekostnad	9 754 kr

		Redovisat	Andel i % mot KF budget
Entreprenadkostnader		**3 806 696**	**77,36%**
Anbudssumma		3 806 696	
Oförutsett (ändring/tillkommande/avgående, ÄTA)		**36 353**	**0,74%**
Bygg		36 353	
Byggherrekostnader		**548 617**	**11,15%**
Externa kost		495 577	10,07%
Interna timmar/kostnad	78	53 040	1,08%
Totalt:		**4 391 666**	**89,25%**
Kvar av KF budget:		**528 910 kr**	**10,75%**

Datum: 2023-09-08
Utfärdat av: Helén Thordin

SAMMANSTÄLLNING HYRESBERÄKNING HÄGGEBO FÖRSKOLA

Delprojekt	Driftkostnad helår	Kapitalkostnad helår	Debitering helår	Ramökning 2022	Ramökning 2023	Hyra 230701-231231
Tillbyggnad	218751	678 249	897 000	897 000		
Utemiljö		187 000	187 000		187 000	93 500
Totalt	218 751	865 249	1 084 000	897 000	187 000	93 500

Slutredovisning för investeringsprojekt Blåsippan (Stehag Söder)

19

SOT.2020.0186

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2020.0186

2023-09-08
Henrik Holmelin
+4641362220
henrik.holmelin@eslov.se

Servicenämnden

Slutredovisning för projekt Blåsippan

Ärendebeskrivning
Barn och Utbildning har i tidigare skede identifierat behovet av ytterligare lokaler i Stehag vilket Serviceförvaltningen nu har byggt. Detta har skett via avrop från Sveriges kommuner och regioners upphandlade ramavtal för konceptförskolor. I projektet ingick nybyggnation av en två plans förskola med tillagningskök samt en tillhörande komplett utemiljö.

Beslutsunderlag
Ekonomisk redovisning Blåsippan, 2023-09-07
Hyresberäkning Blåsippan, 2023-09-07

Beredning
Eslövs kommun har genom budget 2019 och flerårsplan 2021-2023 beslutat om att genomföra uppdraget projekt Blåsippan (tidigare nämnd projekt Stehag Söder).

Tidplan för projektet:
Entreprenadstart: Mars 2022
Slutbesiktning: April 2023
Inflyttning: Juli 2023

Byggprojektet är avropat via ramavtal som en totalentreprenad.

Hyresberäkning: nybyggnaden på 1337 kvadratmeter (m²) bruttototalarea (BTA) beräknas innebära en årshyra för Blåsippan på 3 634 643 kronor per år. Beloppet inkluderar värme, el, vatten, lokalvård och fastighetsservice.

Ekonomiskt resultat

Total budget	Utfall	Resultat
44 500 000 kronor	49 710 296 kronor	-5 210 296 kronor

Projektet visar i nuläget underskott med 5 210 296 kronor vilket beror på att kostnader har uppstått för att få en fungerande verksamhet med hänsyn till funktioner och utföranden som inte har ingått i den avropade konceptförskolans utförande.

Förslag till beslut
Servicenämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna slutredovisningen för projekt Blåsippan.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef

Kristina Thern
Projektchef

Slutredovisning av projekt

SOT.

Projektnummer:	91923-87035
Projektnamn:	Blåsippans förskola
KF budget:	44 500 000 kr
Delprojekt:	0 kr
Berörd Yta kvm:	1337
Pris per kvm inkl byggherrekostnad:	37 180 kr
Pris per kvm exkl byggherrekostnad	34 607 kr

		Redovisat	Andel i % mot KF budget
Entreprenadkostnader		**26 405 556**	**59,34%**
Anbudssumma		26 405 556	
Oförutsett (ändring/tillkommande/avgående, ÄTA)		**19 863 633**	**44,64%**
Bygg		7 915 743	
Mark		10 691 570	
VS		1 256 320	
		0	
Byggherrekostnader		**3 441 107**	**7,73%**
Externa kost		2 329 647	5,24%
Interna timmar/kostnad	1634,5	1 111 460	2,50%
Totalt:		**49 710 296**	**111,71%**
Kvar av KF budget:		**-5 210 296 kr**	**-11,71%**

Datum: 2023-09-07
Utfärdat av: Helén Thordin

HYRESBERÄKNING

87035 Blåsippans förskola (Stehag söder 18-D) 91923

Total byggnadsyta kvm/BTA	1337
Utökad yta, kvm/BTA	0
Befintlig byggnadsyta kvm/BTA	0
Total markyta	0

	Prognos	Inv.budget
Total investering	49 710 296 kr	44 500 000 kr
Inflyttning	2023-01-01	2023-12-31

87035 Blåsippans förskola (Stehag söder 18-D) 91923

Tillkommande hyresberäkning

Avkastning/TB 0% av drift				0
Administrationskostnader 7% av drift				81 090
Lokalvård				453 115
Externa Hyror				0
Tillsyn & löpande drift internt (70kr/kvm nybyggnation de fem första åren, därefter 115 kr/kvm)				93 590
Värmekostnad				124 961
El exkl uppvärmning				117 322
VA				28 277
Yttre skötsel 550kr/tim (snitt 3år)	550	Antal tim	520	286 000
Övrigt ca 5% (försäkring, sophantering, försäkringsskador, skadeförebyggande mm)				55 163
Avskrivning				1 777 143
Ränta				621 379
				3 638 000
Total årshyra				**3 638 000**
				1 259 518
Hyra för period	**Från och med** 2023-01-01	**Till och med** 2023-12-31		**3 634 643**

Tillkommande hyresfördelning	**% fördelning**	**Hyra för period 2023**	**Årshyra**
Klk		**0 kr**	**0 kr**
BoU	**100,00%**	**3 634 643 kr**	**0 kr**
GoV		**0 kr**	**0 kr**
Sef		**0 kr**	**0 kr**
VoO		**0 kr**	**0 kr**
KoF		**0 kr**	**0 kr**
AoF		**0 kr**	**0 kr**
Externa hyresgäst		**0 kr**	**0 kr**
Total tillkommande hyra:		**3 634 643 kr**	**0 kr**

Befintlig hyra	**2023**	
Avkastning/TB 5% av drift	0	
Administrationskostnader 5% av drift	0	
Lokalvård	0	
Externa Hyror	0	
Tillsyn & löpande drift internt (70kr/kvm nybyggnation de fem första åren, därefter 115 kr,	0	
Värmekostnad	0	
El exkl uppvärmning	0	1
VA	0	
Yttre skötsel 550kr/tim (snitt 3år)	0	
Övrigt ca 5% (försäkring, sophantering, försäkringsskador, skadeförebyggande mm)	0	
Avskrivning, snitt 3 år	0	
Ränta 3 års snitt	0	
Total årshyra	**0 kr**	**1 kr**

Befintlig hyra	**% fördelning**	**Hyra för period 2023**	**Årshyra**
Klk		**0 kr**	**0 kr**
BoU		**0 kr**	**0 kr**
GoV		**0 kr**	**0 kr**
Sef		**0 kr**	**0 kr**
VoO		**0 kr**	**0 kr**
KoF		**0 kr**	**0 kr**
AoF		**0 kr**	**0 kr**
Externa hyresgäst		**0 kr**	**0 kr**
Total befintlig hyra		**0 kr**	**0 kr**

	Årshyra 2023	**Årshyra**
Total Hyra	**3 634 643 kr**	**0 kr**

Hyra/ kvm BTA	**2 721 kr**
Avskrivning + rta/ kvm BTA	**1 794 kr**
Städ/ kvm BTA	**339 kr**
Media samt övrig drift/ kvm BTA	**518 kr**
Underhåll/ kvm BTA (intern drift)	**70 kr**

Ekonomichef

Sammanträdestider för servicenämnden 2024

20

SOT.2023.0118

ESLÖVS KOMMUN

SOT.2023.0118

2023-06-27
Ina Petersson
+4641362119
ina.petersson@eslov.se

Servicenämnden

Sammanträdesdagar för servicenämnden 2024

Ärendebeskrivning
Servicenämnden har att besluta om sammanträdesdagar för 2024.

Beredning
Serviceförvaltningen föreslår att servicenämndens sammanträden fortsätter i likhet med år 2023, att hållas på måndagar. Sammanträdena föreslås börja klockan 17:00. Juli är en sammanträdesfri månad.

Sammanträdesdagar för 2024 föreslås enligt följande:
22 januari, 19 februari, 18 mars, 15 april, 13 maj, 10 juni, 19 augusti, 16 september, 14 oktober, 11 november och 9 december.

Förslag till beslut
Servicenämnden godkänner att föreslagna sammanträdesdagar för 2024 hålls klockan 17:00 följande dagar: 22 januari, 19 februari, 18 mars, 15 april, 13 maj, 10 juni, 19 augusti, 16 september, 14 oktober, 11 november och 9 december.

Beslutet skickas till
Kommunstyrelsen

Åsa Ratcovich
Förvaltningschef